

ॐ नमो वीतरागाय.

भारत अभिलषीय^२ पूज्यपाद- श्री १००८ श्रीमान
मुक्ति १ विजयश(मुदय ह्)गण्डिगुरुभ्यो नम

विविध-विषय

विद्यारभाणा.

भाग ३ ले.

2048

મણિવર્ય શ્રીમાન્ ૧૦૦૮ મુક્તિવિજયજી
(મુલય દજી) મહારાજના શિષ્યવર્ય શ્રીમાન્
ગુલાબવિજયજી મહારાજના શિષ્ય શ્રી
મણિવિજયજી મહારાજ.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર

ગામ બોરૂના લેન સ.ધ.

❖ श्री "शारदा विजय" प्रिन्टींग प्रेस-सावनगर. ❖

अथमावृत्ति

344 600

કિંમત અમૂલ્ય-લેટ

વિવિધ વિષય વિચારમાળા ભાગ ત્રીજામાં

સાહાય, આપનારના નામે.

૧૦૦) શા ત્રિલોચન સુનીલાલના પુત્ર, ખાતામાથી
આ માસરદોડ

૨૫) માસરદોડ, જેન સઘ તરફથી જ્ઞાન ખાતામાં

૨૫) ગામ ખોડના સોદ પૂર્વની દિપરના જ્ઞાન ખાતામાં

૩૦) જ્ઞાન ખાતામાથી સુખમરુ

૨૧) શા ગુલાબચંદ વણારચીદાસ આ નમરા

૨૧) શા ગુણજીવદાસ જેમચંદ આ નમરા

૨૫) શા રત્નલાલ જીવદાસ આ નમરા

૨૦) શા મણિલાલ સુનીલાલ આ માસરદોડ

૧૦) શા મોતીલાલ મરદાસ આ માસરદોડ

૧૧) શા રતીલાલ હીરાચંદ આ હુણવાલા

૬) મણિ મગનલાલ આ માસરદોડ

૨૫) શા હરજીવદાસ રણજીદાસ આ મીયામ

૧૩૫) ગામ ખોડના જેન સઘ તરફથી જ્ઞાન ખાતામાં

સૂચના

પ્રિય પાઠક ! અમારા મુક્તિ વિવિધ વિષય વિચાર માળાને આ ત્રીજો ભાગ બહાર પડે છે બાકી હજી આ શુકના ચારથી પાંચ ભાગ બહાર પડશે અમે વાચકવૃંદને વિના કિમ્મતે અમૂલ્ય લેટ આપીએ છીએ વર્તમાનકાળના જીવોની વૃત્તિ જ્ઞાન દાનમા પૈસા આપવામાં સંકેચિત થઈ જવાથી અમે એવો વિચાર રાખેલ છે કે હવે પછીના જેટલા ભાગો બહાર પાડવાના છે તે ભાગો કાઢીને પોતાને ખર્ચે છર્પાવી પ્રગટ કરવા હોય તો અમે આપવા ખુશી છીએ, પછી તેમને લેટ આપવાની ઇચ્છા હોય, અગર વેચવાની ઇચ્છા હોય તે તેમની મરજીની વાત છે, અમારે તેને સરત માત્ર એટલી કે તે માણસ અમોને ૧૦૦ સો સો શુકો દરેક ભાગની આપે અને અમે તેને પ્રથમ ભાગની તથા બીજા ત્રીજા ભાગની ૧૭૫ પોણા બસો બસો નિમ્મલ તથા જેને જેને લેટ આપેલી શુકો છે તેના તેના નામો ઠામ ઠેકાણા સહિત આપીશું માટે જેઓના વિચાર હોય તેઓએ અમોને લખી જણાવવું અમારે તો તમામ ભાગો લેટ જ આપવાની ઇચ્છા હતી પરંતુ જ્ઞાન દાનની શી કિમ્મત છે તથો જ્ઞાન વાચનથી શું કળ મનિષ્યમાં પ્રાપ્ત થાય છે તેની સમજણ આજુ સમયના નામધારીઓને નહિ હોવાથી આ સૂચના કરવાની ફરજ પડી છે સુચેષુ કિ બહુના

લેખક

વિવિધ વિષય, વિચારમાળા ભાગ ત્રીજામાં

સાહાય, સ્થાપનારના નામે

૧૦૦) શા ત્રિલોચન સુનીલાલના પુત્ર આતામાથી
આ. માસરરોડ

૨૫) માસરોડ નેન સઘ તરફથી જ્ઞાન આતાના

૨૫) ગામ ખોડના સોઢ પૂર્વની કુપરના જ્ઞાન આતાના

૩૦) જ્ઞાન આતામાથી સુદાનમરા

૨૧) શા ગુનાબચ દ વણારસીદાસ આ જ્ઞાનમરા

૨૧) શા બળેલદાસ, ખેમચ દ આ જ્ઞાનમરા

૨૫) મેવલ લલ્લુભાઈ નરસ આ જ્ઞાનમરા

૧૦) રમ્મ મણિલાલ સુનીલાલ આ માસરરોડ

૧૦) શા મોતીલાલ નરોત્તમ આ માસરરોડ

૧૧) શા રતીલાલ હીરાચ દ આ લુણાવાડા

૨૬) મણિ મગનલાલ આ માસરરોડ

૫) શા કરેતુરચ દ રણછોડદાસ આ મીથારામ

૧૩૫) ગામ ખોડના નેન સઘ તરફથી જ્ઞાન આતાના

❖ સૂચના ❖

પ્રિય પાઠક ! અમારા મુખી વિવિધ વિષય વિચાર માળાને આ ત્રીજો ભાગ બહાર પડે છે. બાકી હજી આ બુકના ચારથી પાંચ ભાગ બહાર પડશે. અમે વાચકવૃદ્ધને વિના કિંમતે અમૂલ્ય લેટ આપીએ છીએ. વર્તમાનકાળના જીવેની વૃત્તિ જ્ઞાન દાનમાં પૈસા આપવામાં સંકેચિત થઈ જવાથી અમેએ એવો વિચાર રાખેલ છે કે હવે પછીના જેટલા ભાગો બહાર પાડવાના છે તે ભાગો કાઢીને પોતાને ખર્ચે છપાવી પ્રગટ કરવા હોય તો અમે આપવા ખુશી છીએ, મછી તેમને લેટ આપવાની ઇચ્છા હોય, અગર વેચવાની ઇચ્છા હોય, તે તેમની મરજીની વાત છે, અમારેને તેને સરત આત્મચેટલી જે તે માણસ અમાને ૧૦૦ સો સો બુકો ફરક ભાગની આપે અને અમે તેને પ્રથમભાગની તથા બીજા ત્રીજા ભાગની ૧૭૫ પોણા બસો બસો નિઃશ્ચેત તથા જેને જેને લેટ આપેલી બુકો છે તેના તેના નામે હામ ઠેકાણા સહિત આપીશું. મોટે ભાગેનો વિચાર હોય તેઓએ અમાને લખી જણાવવું. અમારે તો તમામ ભાગો લેટ જ આપવાની ઇચ્છા હતી પરંતુ સૌન દાનની શી કિંમત છે તથા જ્ઞાન વાચનથી શું કળાવિધ્યમાં પ્રાપ્ત થાય છે તેની સમજણ ચાહું સમયના નામધારીઓને નહિ હોવાથી આ સૂચના કરવાની ફરજ પડી છે. સુરેષુ કિશોરના

વિવિધ વિષય વિચાર'ભાષા' ભાગ' ૩ જાની

—: અનુક્રમણિકા. :—

નંબર	વિષય	પૃષ્ઠ	નંબર	વિષય	પૃષ્ઠ
૧	આત્મા એક	૧	૧૬	ચારિત્ર એક	૨
૨	અનાત્મા એક	૧	૨૦	બધ એક	૨
૩	હઠ એક	૧	૨૧	મોક્ષ એક	૨
૪	અહઠ એક	૧	૨૨	સિદ્ધ એક	૨
૫	લોક એક	૧	૨૩	કળલોદરપદ્મમય એક	૨
૬	આકાશ એક	૧	૨૪	શબ્દ એક	૨
૭	સુખ એક	૧	૨૫	રૂપ એક	૨
૮	પાપ એક	૧	૨૬	રસ એક	૨
૯	ધર્મ એક	૧	૨૭	બધ એક	૨
૧૦	અધર્મ એક	૧	૨૮	સ્પર્શ એક	૨
૧૧	આશ્રય એક	૨	૨૯	મન એક	૨
૧૨	સવર એક	૨	૩૦	વચન એક	૨
૧૩	વેદના એક	૨	૩૧	કાયા એક	૨
૧૪	નિર્જ્ઞા એક	૨	૩૨	સમ્યક્ત્વના બે લેહ	૨
૧૫	જીવ એક	૨	૩૩	જીવના બે લેહ	૨
૧૬	અજીવ એક	૨	૩૪	સસારીજીવના બે લેહ	૨
૧૭	જ્ઞાન એક	૨	૩૫	નૈનમનધર્મના બે લેહ	૨
૧૮	દશન એક	૨	૩૬	કર્મબધનના બે લેહ	૨

નંબર	વિષય	પૃષ્ઠ	નંબર	વિષય	પૃષ્ઠ
૩૭	સૂત્ર બે	૨	૫૭	બે પ્રકારના સર્વ લવોષ	
૩૮	સુખના બે લેહ	૨	૫૮	બે પ્રકારના સર્વ લવોષ	
૩૯	ગૌતમના બે લેહ	૨	૫૯	બે પ્રકારના સર્વ લવોષ	
૪૦	વચનના બે લેહ	૨	૬૦	બે પ્રકારના સર્વ લવોષ	
૪૧	નાટકના બે લેહ	૩	૬૧	બે પ્રકારના સર્વ લવોષ	
૪૨	વચનના બે લેહ	૩	૬૨	બે પ્રકારના સર્વ લવોષ	
૪૩	કર્મના બે લેહ	૩	૬૩	બે પ્રકારના સર્વ લવોષ	
૪૪	ઉન્માદના બે લેહ	૩	૬૪	બે પ્રકારના સર્વ લવોષ	
૪૫	લવને દુષ્ણના બે લેહ	૩	૬૫	બે પ્રકારના સર્વ લવોષ	
૪૬	લવની ગતિના બે લેહ	૩	૬૬	બે પ્રકારના સર્વ લવોષ	
૪૭	લવને આયુષ્ય બાધવા ના બે લેહ	૩	૬૭	બે પ્રકારના સર્વ લવોષ	
૪૮	દ્યોત્તરીના બે લેહ	૩	૬૮	બે પ્રકારના સર્વ લવોષ	
૪૯	દ્રવ્યદ્યોત્તરીના બે લેહ	૩	૬૯	ભુવન ત્રણ	૫
૫૦	બાવદ્યોત્તરીના બે લેહ	૩	૭૦	જિનમત રત્ન ત્રણ	૫
૫૧	બે પ્રકારના સર્વ દ્રવ્યોષ		૭૧	કાળ ત્રણ	૫
૫૨	બે પ્રકારના સર્વ સમારી લવો	૪	૭૨	સમક્રિતના લેહ ત્રણ	૫
૫૩	બે પ્રકારના સર્વ લવોષ		૭૩	ગારવ ત્રણ	૫
૫૪	બે પ્રકારના સર્વ લવોષ		૭૪	ચોમ ત્રણ	૫
૫૫	બે પ્રકારના સર્વ લવોષ		૭૫	શાસ્ત્ર ત્રણ	૫
૫૬	બે પ્રકારના સર્વ લવોષ		૭૬	વિરાધના ત્રણ	૫
૫૭	બે પ્રકારના સર્વ લવોષ		૭૭	વીર્ય ત્રણ	૫
૫૮	બે પ્રકારના સર્વ લવોષ		૭૮	દંડ ત્રણ	૫

नं०	विषय	पृष्ठ
७६	वेद, त्रय	५
८०	वनस्पतिना लोह त्रय	५
८१	क्षेत्र त्रय	५
८२	शक्ति त्रय	५
८३	सद्वर्ति त्रय	५
८४	दुर्गति त्रय	५
८५	रिश्त त्रय	५
८६	पञ्चिहना नाम त्रय	५
८७	सर्वलवेना लोह त्रय	५
८८	सर्वलवेना लोह त्रय	५
८९	सर्वलवेना लोह त्रय	५
९०	सर्वलवेना लोह त्रय	५
९१	सर्वलवेना लोह त्रय	५
९२	सर्वलवेना लोह त्रय	५
९३	सर्वलवेना लोह त्रय	५
९४	सर्वलवेना लोह त्रय	५
९५	सर्वलवेना लोह त्रय	५
९६	लोहना लोह त्रय	५
९७	दिशाना लोह त्रय	७
९८	मनुष्यमेतना लोह त्रय	७
९९	तियथना लोह त्रय	७
१००	साधुना शान्त मनोरथो त्रय	७

नं०	विषय	पृष्ठ
१०१	सीना प्रकार त्रय	७
१०२	मार्गिकना प्रकार त्रय	७
१०३	अुद्रा त्रय	७
१०४	वर्षात त्रय	७
१०५	त्रिकावपूना	७
१०६	हानना प्रकार त्रय	७
१०७	स्वर्पना प्रकार त्रय	७
१०८	माधवना प्रकार त्रय	७
१०९	लोह सस्थानना प्रकार त्रय	८
११०	लुमिना प्रकार त्रय	८
१११	पुष्पना प्रकार त्रय	८
११२	पद्याना प्रकार त्रय	८
११३	विद्विषि देवना प्रकार त्रय	८
११४	योगमना प्रकार त्रय	८
११५	वनस्पतिना प्रकार त्रय	८
११६	शुवनपतिनीपयदा त्रय	८
११७	श्रावकना मनोरथो त्रय	८
११८	सम्यक्त्वनीसद्वर्षा ३८	८
११९	सम्यक्त्वनीद्रवताना प्रकार त्रय	८

નંબર ૭૫ વિષય ૪૫૫ પૃષ્ઠ નંબર ૪૪ વિષય ૪૫૫ પૃષ્ઠ

૧૨૦ સમ્યક્ત્વની સ્થાનો
પ્રકાર ત્રણ ૬
૧૨૧ એવ ત્રણ પ્રકારે
અર્થ આયુષ્ય બાધ ૬
૧૨૨ એવ ત્રણ પ્રકારે
અશુભ દીર્ઘ આયુષ્યબાધ ૬
૧૨૩ એવ ત્રણ પ્રકારે
શુભ દીર્ઘ આયુષ્ય બાધ ૧૦
૧૨૪ સારોગતિના પ્રકાર ૧૦
૧૨૫ ખરાબ ગતિના
પ્રકાર ત્રણ ૧૦
૧૨૬ ખરાબ લેશ્યાના
પ્રકાર ત્રણ ૧૦
૧૨૭ સારી લેશ્યાના
પ્રકાર ત્રણ ૧૦
૧૨૮ ઉપકારનો પ્રકાર ત્રણ ૧૦
૧૨૯ આરાધનાના પ્રકાર ૩ ૧૦
૧૩૦ સ્ત્રીના-પ્રકાર ત્રણ ૧૦
૧૩૧ ત્રણ પ્રકારના લવોને
વાચના આપવી નહી ૧૦
૧૩૨ ત્રણ પ્રકારના લવોને
વાચના આપવી ૧૦

૧૩૩ ત્રણ કારણથી દેવતા
મનુષ્ય લોકમાં આવે નહિ ૧૧
૧૩૪ ત્રણ કારણથી નીચે
ભૂમિ ઉપર આવેલ દેવ
જાણી શકાય ૧૧
૧૩૫ ત્રણ પ્રકારે દેવતા
શોધ કરે ૧૧
૧૩૬ દેવતા ત્રણ પ્રકારની
વસ્તુની વાંચા કરે ૧૧
૧૩૭ ત્રણ કારણથી દેવ
તાને સમ્યક્તાના ચિન્હો
ઉપાસ પહેલા જણાય ૧૧
૧૩૮ ત્રણ કારણથી દેવતા
ને શોધાય છે ૧૧
૧૩૯ ત્રણ કારણથી દેવતાને
શોધ થાય નહિ ૧૨
૧૪૦ ત્રણ પ્રકારના સ્થવીર ૧૨
૧૪૧ ત્રણ પ્રકારના કરણ ૧૨
૧૪૨ ત્રણ પ્રકારના સમ્યક્ત્વ ૧૨
૧૪૩ ત્રણ પ્રકારે મિથ્યાત્વ ૧૨
૧૪૪ ત્રણ પ્રકારના રત્ન ૧૨
૧૪૫ ત્રણ પ્રકારના પરિચય ૧૨

નંબર	વિષય	પૃષ્ઠ	નંબર	વિષય	પૃષ્ઠ
૧૪૬	ત્રણ પ્રકારના સામાયિક	૧૨	૧૬૫	ચાર પ્રકારના મનુષ્ય	
૧૪૭	ત્રણ પ્રકારના ઈંદ્રો	૧૩		રૂપી પુખ્તો	
૧૪૮	ત્રણ પ્રકારે પૃથ્વી		૧૬૬	ચાર પ્રકારના દર્શન	૧૬
	ચોક્કસ પૂરે	૧૩	૧૬૭	ચાર પ્રકારનો આહાર	૧૬
૧૪૯	ત્રણ પ્રકારે પૃથ્વી		૧૬૮	ચાર પ્રકારના લોકપાવ	૧૬
	સર્વથી પૂરે		૧૬૯	ચાર પ્રકારની સ્ત્રીઓ	૧૬
૧૫૦	ત્રણ પ્રકારના મિત્રચાતુરી	૧૩	૧૭૦	ચાર પ્રકારના	
૧૫૧	ત્રણ પ્રકારના મિત્રચાતુર્ય	૧૩		માનુષ્યના વર્ણો	૧૬
૧૫૨	ત્રણ પ્રકારના પક્ષો	૧૩	૧૭૧	ચાર પ્રકારના વેદ	૧૬
૧૫૩	ત્રણ પ્રકારની પૂર્વોચો	૧૪	૧૭૨	ચાર પ્રકારની મતિ	૧૬
૧૫૪	ત્રણ પ્રકારની વેદના	૧૪	૧૭૩	ચાર પ્રકારનો બંધ	૧૬
૧૫૫	ત્રણ પ્રકારની યોની	૧૪	૧૭૪	ચાર પ્રકારના જિનો	૧૭
૧૫૬	ત્રણ પ્રકારની યોની	૧૪	૧૭૫	ચાર પ્રકારના સમ્યક્ત્વ	૧૭
૧૫૭	ત્રણ પ્રકારની યોની	૧૫	૧૭૬	ચાર પ્રકારના જ્ઞાન	
૧૫૮	ત્રણ પ્રકારની દીક્ષા	૧૫		ચક્રક	૧૭
૧૫૯	ત્રણ પ્રકારની દીક્ષા	૧૬	૧૭૭	ચાર મૂળ સૂત્રો	૧૭
૧૬૦	ત્રણ પ્રકારની દીક્ષા	૧૬	૧૭૮	ચાર મુખના કારણો	૧૮
૧૬૧	ત્રણ પ્રકારના માણસો	૧૬	૧૭૯	ચાર ગંગા	૧૮
૧૬૨	ભાવવાહકના		૧૮૦	ચાર પ્રકારે જીવોની	
	વિસામા ચાર	૧૬		ખાણ	
૧૬૩	ગાવકના વિસ માચાર	૧૬	૧૮૧	ચાર પ્રકારના કર્મ	૧૮
૧૬૪	ચાર પ્રકારના કૃત્તો	૧૬	૧૮૨	ચાર પ્રકારની બુદ્ધિ	૧૮

નંબર	વિષય	પૃષ્ઠ	નંબર	વિષય	પૃષ્ઠ
૧૮૩	ચાર પ્રકારના ગીત	૧૮	૧૯૭	ચાર પ્રકારના આચાર્ય	૨૨
૧૮૪	ચાર પ્રકારના વાદ્ય	૧૮	૧૯૮	ચાર વસ્તુઓ અમૂલ્ય	૨૨
૧૮૫	ચાર પ્રકારના જીવના ભેદ	૧૮	૧૯૯	ચારમા ચાર ઘણાં	૨૨
૧૮૬	ચાર પ્રકારના અભિનયો	૧૮	૨૦૦	ચાર પ્રકારના અજીજી	૨૨
૧૮૭	ચાર પ્રકારની અત ક્રિયા	૧૯	૨૦૧	ચાર વૃક્ષના પરિવારો	૨૨
૧૮૮	ચાર પ્રકારના કુલો	૧૯	૨૦૨	ચાર પ્રકારના મેધો	૨૨
૧૮૯	ચાર પ્રકારના પુરુષો	૧૯	૨૦૩	ચાર પ્રકારના તેવા પુરુષો	૨૩
૧૯૦	ચાર પ્રકારના દર્શન	૨૦	૨૦૪	ચાર પ્રકારના તેવા પુરુષો	૨૩
૧૯૧	ચાર પ્રકારે જીવ નરક ગતિનું આયુષ્ય બાધે	૨૦	૨૦૫	ચાર પ્રકારના મેધો	૨૩
૧૯૨	ચાર પ્રકારે જીવ તિર્યંચ ગતિનું આયુષ્ય બાધે	૨૦	૨૦૬	ચાર પ્રકારના તેવા પુરુષો	
૧૯૩	ચાર પ્રકારે જીવ દેવ ગતિનું આયુષ્ય બાધે	૨૧	૨૦૭	ચાર પ્રકારના વૃક્ષો	૨૪
૧૯૪	ચાર પ્રકારે જીવ મનુષ્ય ગતિનું આયુષ્ય બાધે	૨૧	૨૦૮	ચાર પ્રકારના તેવા પુરુષો	૨૪
૧૯૫	ચાર પ્રકારના કર્મ બાધન	૨૧	૨૦૯	ચાર પ્રકારના બળો	૨૪
૧૯૬	ચાર પ્રકારની બુદ્ધિ	૨૧	૨૧૦	ચાર પ્રકારના ગોળા સમાન સાધુઓ	૨૫
			૨૧૧	ચાર પ્રકારના ગોળા સમાન સાધુઓ	૨૫
			૨૧૨	ચાર પ્રકારની બુદ્ધિ	૨૫

નંબર	વિષય	પૃષ્ઠ
૨૧૩	ચાર પ્રકારના આચાર્ય	૨૬
૨૧૪	ચાર પ્રકારના પુરુષો	૨૬
૨૧૫	ચાર પ્રકારના પુરુષો	૨૬
૨૧૬	ચાર પ્રકારના પુરુષો	૨૬
૨૧૭	ચાર પ્રકારના વસ્ત્રો	૨૬
૨૧૮	ચાર પ્રકારના તેવા	
	પુરુષો	૨૬
૨૧૯	ચાર પ્રકારના વૃક્ષ	
	અને કૃષ્ણો	૨૭
૨૨૦	ચાર પ્રકારના તેવા	
	પુરુષો	૨૭
૨૨૧	ચાર પ્રકારના વૃક્ષ	
	કૃષ્ણો	૨૭
૨૨૨	ચાર પ્રકારના તેવા	
	પુરુષો	૨૭
૨૨૩	ચાર પ્રકારના પુત્રો	૨૭
૨૨૪	ચાર પ્રકારના તેવા	
	ચિત્રો	૨૮
૨૨૫	ચાર પ્રકારે ક્રોધ	
	ઉત્પન્ન થાય	૨૮
૨૨૬	ચાર પ્રકારે ક્રોધ	
	ઉત્પન્ન થાય	૨૮

નંબર	વિષય	પૃષ્ઠ
૨૨૭	ચાર ઠેકાણો	૨૮
	કલ્પી બોલે	૨૮
૨૨૮	ચાર પંડિતો	૨૮
૨૨૯	ચાર પ્રકારના આચાર્ય	૨૯
૨૩૦	ચાર પ્રકારના હાથી	૨૯
૨૩૧	ચાર પ્રકારના તેવા	
	પુરુષો	૨૯
૨૩૨	ચાર પ્રકારના પુરુષો	૨૯
૨૩૩	ચાર પ્રકારના રાગો	૩૦
૨૩૪	ચાર પ્રકારના શિકીયા	૩૦
૨૩૫	ચાર પ્રકારના મતો	૩૦
૨૩૬	ચાર પ્રકારના સ્નેહ	૩૦
૨૩૭	ચાર પ્રકારના પુરુષો	૩૧
૨૩૮	ચાર પ્રકારના પુરુષો	૩૧
૨૩૯	ચાર દેવ ગતિનુ	
	આયુષ્ય બાધે	૩૧
૨૪૦	ચાર તિર્યચ ગતિનુ	
	આયુષ્ય બાધે	૩૧
૨૪૧	ચાર મનુષ્ય ગતિનુ	
	આયુષ્ય બાધે	૩૨
૨૪૨	ચાર નરક ગતિનુ	
	આયુષ્ય બાધે	૩૨

નંબર	વિષય	પૃષ્ઠ	નંબર	વિષય	પૃષ્ઠ
૨૪૩	ચાર ભુવનપતિમા	૩૨	૨૫૬	ચાર પ્રકારના વિષ	૩૪
૨૪૪	ચાર, નાટકીયા દેવ	૩૨	૨૫૭	ચાર કારણથી નારદી	
૨૪૫	ચાર કિલ્લિવિદેવ	૩૨		જીવો અનુબંધમા ન	
૨૪૬	ચાર પ્રકારે દેવ મનુષ્ય	૩૨		જાણી શકે, ૧૭૩૫	
૨૪૭	ચાર પ્રકારે દેવ મનુષ્ય	૩૨	૨૫૮	ચાર પ્રકારે નરકમા	
૨૪૮	ચાર પ્રકારે લોકમા	૩૩		અધાઈ ૩૫	
૨૪૯	ચાર પ્રકારે દેવ મનુષ્ય	૩૩	૨૫૯	ચાર પ્રકારે મનુષ્ય	
૨૫૦	ચાર પ્રકારે દેવ મનુષ્ય	૩૩		લોકમા પ્રકાશ ૩૫	
૨૫૧	ચાર પ્રકારે દેવ મનુષ્ય	૩૩	૨૬૦	ચાર પ્રકારે દેવલોકમા	
૨૫૨	ચાર પ્રકારે દેવ મનુષ્ય	૩૩		પ્રકાશ ૩૫	
૨૫૩	ચાર પ્રકારે દેવ મનુષ્ય	૩૩	૨૬૧	ચાર પ્રમાણ	૩૫
૨૫૪	ચાર પ્રકારે દેવ મનુષ્ય	૩૩	૨૬૨	ચાર ઉપમા	૩૫
૨૫૫	ચાર પ્રકારે દેવ મનુષ્ય	૩૩	૨૬૩	ચાર પ્રકારે જીવને	
૨૫૬	ચાર પ્રકારે દેવ મનુષ્ય	૩૩		કમ સંયોગ ૩૫	
૨૫૭	ચાર પ્રકારે દેવ મનુષ્ય	૩૩	૨૬૪	ચાર પ્રકારે નિર્જરા ૩૬	
૨૫૮	ચાર પ્રકારે દેવ મનુષ્ય	૩૩	૨૬૫	ચાર પ્રકારે અવધિજ્ઞાન	
૨૫૯	ચાર પ્રકારે દેવ મનુષ્ય	૩૩		ઉત્પન્ન થાય ૩૬	
૨૬૦	ચાર પ્રકારે દેવ મનુષ્ય	૩૩	૨૬૬	ચાર પ્રકારે અવધિજ્ઞાન	
૨૬૧	ચાર પ્રકારે દેવ મનુષ્ય	૩૩		ઉત્પન્ન થાય ૩૬	
૨૬૨	ચાર પ્રકારે દેવ મનુષ્ય	૩૩	૨૬૭	ચાર પ્રકારે અવધિજ્ઞાન	
૨૬૩	ચાર પ્રકારે દેવ મનુષ્ય	૩૩		ઉત્પન્ન થાય ૩૬	
૨૬૪	ચાર પ્રકારે દેવ મનુષ્ય	૩૩	૨૬૮	ચાર પ્રકારે અવધિજ્ઞાન	
૨૬૫	ચાર પ્રકારે દેવ મનુષ્ય	૩૩		ઉત્પન્ન થાય ૩૬	
૨૬૬	ચાર પ્રકારે દેવ મનુષ્ય	૩૩	૨૬૯	ચાર પ્રકારે અવધિજ્ઞાન	
૨૬૭	ચાર પ્રકારે દેવ મનુષ્ય	૩૩		ઉત્પન્ન થાય ૩૬	
૨૬૮	ચાર પ્રકારે દેવ મનુષ્ય	૩૩		ઉત્પન્ન થાય ૩૬	
૨૬૯	ચાર પ્રકારે દેવ મનુષ્ય	૩૩		ઉત્પન્ન થાય ૩૬	
૨૭૦	ચાર પ્રકારે દેવ મનુષ્ય	૩૩		ઉત્પન્ન થાય ૩૬	

નંબર	વિષય	પૃષ્ઠ	નંબર	વિષય	પૃષ્ઠ
૩૨૭	પાપ જુપણ સમકિ તના ૪૮		૩૩૮	લાંચક નહિ ૫૧ પાપ કારણે સધુ ચોમા	
૩૨૮	પાપ અભિગમ સમ્યક્ દ્રષ્ટિ ભગવાનના સમ વસરણમા સાચવે ૪૬		૩૩૯	ચોમા વિહાર કરે તો બાદ નહિ ૫૧	
૩૨૯	પાપ અભિગમ રાજ સાચવે ૪૬		૩૪૦	પાપ પ્રકારે ઇદ્રિયોના આકાર ૫૧	
૩૩૦	પાપ પ્રકારની પ્રાવ માતા ૪૬		૩૪૧	પાપ પ્રકારના રોગોદરણ ૫૧	
૩૩૧	પાપ પ્રકારે નિદ્રા ત્યાગ સાચ ૪૬		૩૪૨	પાપ પ્રકારેની વસ્ત્રો ૫૧	
૩૩૨	પાપ પ્રકારના પડિલમણા ૪૬		૩૪૩	પાપની સાથે આહાર પાણી કરવા નહિ ૫૧	
૩૩૩	પાપ પ્રકારે જીવ ધર્મ પામે નહિ ૫૦		૩૪૪	પાપ કારણે ભગવાનની આસી અતિક્રમણ ન કરે ૫૨	
૩૩૪	પાપ પ્રકારે ધર્મની પરીક્ષા ૫૦		૩૪૫	પાપ કારણે સાધુ સાધ ધ્વીની સારવાર કરે તો હરકેડ નહિ ૫૨	
૩૩૫	પાપ પ્રકારના મિથ્યા ત્વ ૫૦		૩૪૬	પાપ કારણે ભગવાનની આસી અતિક્રમણ ન કરે ૫૨	
૩૩૬	પાપ પ્રકારના મિથ્યા ત્વ ૫૦				
૩૩૭	પાપ સાધુ વડે કરવા				

નંબર	વિષય	પૃષ્ઠ	નંબર	વિષય
૩૭૪	છ ઠેઠાણે ક્રિયા લાગેપણ		૩૮૬	છ લક્ષણો નકારના
૩૭૬	છ આગાર સમકિતનાપણ		૩૮૭	છ આરા અવસર્પિષ
૩૭૭	છ જયણ સમકિતની પણ			કાળના
૩૭૮	છરયાપનાસમકિતની પટ		૩૮૯	છ આરા હૃત્સર્પિષ
૩૭૯	છ પ્રકારે પલિપય પટ			કાળના
૩૮૦	છ પ્રકારે જધાને સરખુ		૩૯૨	છ કારણે છ કાયના
	પાપ આવે પટ			જીવેની હિંસા કરે
૩૮૧	છ કારણે સાધુ		૩૯૩	છ પ્રકારે લેશ્યાના
	આહાર હો પટ			પરિણામ
૩૮૨	છ પ્રકારે વાદ કરે પટ		૩૯૪	છ કાય નામ
૩૮૩	છ પ્રકારે સમ્યક્ત્વ છાડી		૩૯૫	છ (પટરી)
	મિથ્યાત્વ આહરે પટ		૩૯૬	છ પ્રકારના મતો
૩૮૪	છ પ્રકારે જીવ રાગ		૩૯૭	છ પ્રકારના અતરંગ
	દ્વેષ કરે			શત્રુઓ
૩૮૫	છ લક્ષણો નરક ગતિ		૩૯૮	છ પ્રકારના કલેશો
	માથી આવેવાના પટ		૩૯૯	છ રી તીર્થયાત્રા
૩૮૬	છ લક્ષણો તિર્થ ગતિ			વખતે પાળવાની
	માથી આવેવાના ૬૦		૪૦૦	છ માળત મનુષ્ય આચુ
૩૮૭	છ લક્ષણો મનુષ્ય ગતિ			બાંધતી વખતે બાધે
	માથી આવેવાના ૬૦		૪૦૧	સાતનો સંપ્રહકરવો
૩૮૮	છ લક્ષણો દેવગતિમાથી		૪૦૨	સાતનો ત્યાગ કરવો
	આવેલાના ૬૦		૪૦૩	સાતનો છોડવા નહિ

નંબર	વિષય	પૃષ્ઠ
૪૦૪	સાત ગુપ્ત ધારણ	
	કરવા	૬૩
૪૦૫	સાતનો વિશ્વાસ કરવો	
	નહિ	૬૪
૪૦૬	સાત ક્ષેત્રો જીતીએ	૬૪
૪૦૭	સાત ક્ષેત્રો સુપાત્રના	૬૪
૪૦૮	સાત મહાદુર્બ્યસનો	૬૪
૪૦૯	સાત પ્રકારના ભયો	૬૪
૪૧૦	સાત દ્વીપો પર-	
	સમયના	૬૪
૪૧૧	સાત સમુદ્રો જોઈએ	૬૪
૪૧૨	સાત ઇતિ	૬૪
૪૧૩	સાત પ્રકારની સેના	૬૪
૪૧૪	સાત પ્રકારની નીતિ	૬૪
૪૧૫	સાત પ્રકારની નીતિ	૬૫
૪૧૬	સાત પ્રકારની વિદ્યા	૬૪
૪૧૭	સાત ઋષિયો પર-	
	સમયના	૬૫
૪૧૮	સાત પ્રકારની કીર્તિ	૬૫
૪૧૯	સાત પ્રકારે ઉત્તમતા	૬૫
૪૨૦	સાતને સુતા જગાડવા	
	નહિ	૬૫
૪૨૧	સાતને સુતા જગાડવા	૬૫

નંબર,	વિષય	પૃષ્ઠ
૪૨૨	સાત સ્થાને ગૃહસ્થોને	
	મૌન કરવું	૬૫
૪૨૩	સાત સ્થાને સાધુને	
	મૌન કરવું	૬૫
૪૨૪	સાત પ્રકારની લબ્ધિ	૬૬
૪૨૫	સાત પ્રકારની ભુક્તિ	૬૬
૪૨૬	સાત દ્વીપો શિવમતે	૬૬
૪૨૭	સાત પ્રકારની ધાતુઓ	૬૬
૪૨૮	સાત પ્રકારના સમ્યક્ત્વ	૬૬
૪૨૯	સાત પ્રકારના ગળણા	
	આવકોના	૬૬
૪૩૦	સાત ક્ષેત્રો સાધુના	
	મરણના	૬૬
૪૩૧	સાત પ્રકારના નયો	૬૬
૪૩૨	સાત વાર નિરતારના	
	ચેત્યવદનો	૬૬
૪૩૩	સાત કુળકરો અને	
	તેના દેહમાન	૬૭
૪૩૪	સાત કુલકરની	
	પત્નીયો	૬૭
૪૩૫	સુતા પુત્રીયો ચેડા	
	મહારાજની	૬૭
૪૩૬	સાત પ્રકારના ભયો	૬૮
૪૩૭	સાત પ્રકારના વિનયો	૬૮

નંબર	વિષય	પૃષ્ઠ	નંબર	વિષય	પૃષ્ઠ
૪૩૮	સાતનિન્દ્યોકુશિધ્યો ૬૮		૪૫૪	સર્વાર્થ મિદ્ધ વૈમાનના	
૪૩૯	સાત પ્રકારના મુખો ૬૯			ચદ્રવાના સાત ઘેરા	
૪૪૦	સાત પ્રકારે સાધુની			વાના મોતીયો ૭૧	
	ભાષા ૬૯		૪૫૫	માત પ્રકારના સ્વર ૭૧	
૪૪૧	સાતપ્રકારસાબળવાના ૬૯		૪૫૬	માત પૈસામા રહેલા ૭૨	
૪૪૨	સાત પ્રકાર સર્વ		૪૫૭	સાત ગળણા શ્રાવકોને	
	ભવના ૬૯			રાખવાના ૭૦	
૪૪૩	માત પ્રકારના દંડ ૬૯		૪૫૮	માતકાળના શ્રાવકોને	
૪૪૪	માત પ્રકારે પૈમાને			રાખવાના ધોતીયા ૭૨	
	ભય ૬૯		૪૫૯	સાત ઉપાયથી આજી- વિકા આવે ૭૨	
૪૪૫	સાત પ્રકારની		૪૬૦	માત કારણો દાન	
	પદ્ધતિયો ૭૦			આપતા ૭૩	
૪૪૬	માનપ્રકારની ગોચરી ૭૦		૪૬૧	આઠ પ્રવચન માતા ૭૩	
૪૪૭	માત પ્રકારની કથા ૭૦		૪૬૨	આઠ પ્રકારના મદ	
૪૪૮	સાત પ્રકારે આયુષ્ય			રચાનો ૭૩	
	ધર્મે ૭૦		૪૬૩	આઠ પ્રકારની પૂજા ૭૩	
૪૪૯	સાત પ્રકારના દુષ્ટો ૭૦		૪૬૪	આઠગણુ પિંગવશ એ ૭૩	
૪૫૦	સાતપ્રકારનાકુલ્યસનો ૭૦		૪૬૫	આઠ માગલિકો ૭૪	
૪૫૧	સાત પ્રકારે ગાઢ		૪૬૬	આઠ પટ્ટરાણીઓ	
	દૂષમ કાળ ૭૦			કૃષ્ણ મહારાજાની ૭૪	
૪૫૨	સાત પ્રકારે ગાઢ		૪૬૭	આઠ સપદા આચાર્ય	
	સુષમકાળ ૭૧			ધર્મી ૭૪	
૪૫૩	માત પ્રકારે શરીરનો				
	વિનય ૭૧				

નંબર	વિષય	પૃષ્ઠ	નંબર	વિષય	પૃષ્ઠ
૪૬૮	આઠ ઠેવલી આરિયા ભુવનમા ભરતરાજની પાટે ૭૪		૪૮૫	આઠ પ્રકારે ગુરૂનો વિનય ૭૬	
૪૬૯	આઠ ઓનો વિશ્વાસ કરવો નહિ ૭૪		૪૮૬	આઠ અતિચારજ્ઞાનના ૭૭	
૪૭૦	આઠ ગુણો પડિતોના ૭૪		૪૮૭	આઠ અતિચાર દર્શનના ૭૭	
૪૭૧	આઠ પ્રકારનો જય ૭૪		૪૮૮	આઠ અતિચાર ચાગિનના ૭૭	
૪૭૨	આઠ પ્રકારના લોગ ૭૪		૪૮૯	આઠ અતિચાર સાધુના ૭૭	
૪૭૩	આઠ ગુણો ભુક્ષિના ૭૫		૪૯૦	આઠ અતિચાર સાધુના ૭૭	
૪૭૪	આઠ પ્રકારના મૂર્ખા ૭૫		૪૯૧	આઠ પ્રકારના મઠ ૭૮	
૪૭૫	આઠ લક્ષણ અપ માનના ૭૫		૪૯૨	આઠ પ્રકારની પૃથ્વી ૭૮	
૪૭૬	આઠ પ્રકારે મોન ૭૫		૪૯૩	આઠ અવગુણો માધુ એકલો રહે ૭૮	
૪૭૭	આઠ પ્રકારે આત્મા ૭૫		૪૯૪	આઠ ગુણો સાધુ એકલો રહે ૭૮	
૪૭૮	આઠ પ્રકારના દિગ્ગજ ૭૫		૪૯૫	આઠ પ્રકારથી વનસ્પતિ ઉત્પન્ન થાય ૭૮	
૪૭૯	આઠ સ્થાને મોતી ઉત્પન્ન થાય ૭૫		૪૯૬	આઠ ઠેકાણા ત્રસ ભુવોને ઉત્પન્ન થવાના ૭૮	
૪૮૦	આઠ ઠેકાણે મોતી ઉત્પન્ન થાય ૭૬		૪૯૭	આઠ પ્રકારના અનર્થ દેવોના ૭૮	
૪૮૧	આઠનો વિશ્વાસ કરવો નહિ ૭૬				
૪૮૨	આઠ પ્રકારની નાયિકા ૭૬				
૪૮૩	આઠ પ્રકારના વાદ ૭૬				
૪૮૪	આઠ પ્રકારના મહામુનિ ૭૬				

નંબર	વિષય	પૃષ્ઠ	નંબર	વિષય	પૃષ્ઠ
૪૬૮	આઠ પ્રકારના		૫૧૪	નવ વામુદેવ	૮૩
	આધના ૭૬		૫૧૪	નવ વામુદેવના પિતા	૮૩
૪૬૯	આઠ પ્રકારે ઉદ્યમ		૫૧૫	નવ વામુદેવની માતા	૮૩
	કરવો સારો ૭૮		૫૧૬	નવ બલદેવ	૮૩
૫૦૦	આઠ બલુવા લાયક ૭૬		૫૧૭	નવ બલદેવની માતા	૮૩
૫૦૧	આઠ સમજવા લાયક ૮૦		૫૧૮	નવ પ્રતિવામુદેવ	૮૪
૫૦૨	આઠ વચનોને વિષે		૫૧૯	નવ વામુદેવની નગરી ૮૪	
	આદર કરવો ૮૦		૫૨૦	નવ બલદેવની ગતિ ૮૪	
૫૦૩	આઠ કર્મ આઠ		૫૨૧	નવ વામુદેવની ગતિ ૮૪	
	દ્રષ્ટો ૮૦		૫૨૨	નવ રસો	૮૪
૫૦૪	આઠ પ્રકારે ખાડો		૫૨૩	નવ વાંઠ બ્રહ્મચર્યની ૮૪	
	ધાય ૮૧		૫૨૪	નવખંડ પરસમયે ૮૪	
૫૦૫	આઠ પ્રકારના મિત્રો ૮૧		૫૨૫	નવબલ નેમ રાજ્યમ	
૫૦૬	આઠ પ્રકારના મહા			તીના ૮૪	
	પાપી ૮૧		૫૨૬	નવ લોકાતિક દેવો ૮૪	
૫૦૭	આઠ પ્રકારની શિક્ષા ૮૧		૫૨૭	નવ ઐવેયક ૮૫	
૫૦૮	આઠ પ્રકારના પ્રમાદ ૮૧		૫૨૮	નવ પ્રકારના શરીરના	
૫૦૯	આઠ પ્રકારના આધાર ૮૧			ભોગ ૮૫	
૫૧૦	આઠ ગુણો ગુહિના ૮૨		૫૨૯	નવ પ્રકારના વાહન ૮૫	
૫૧૧	આઠ સમજવા લાયક		૫૩૦	નવ પ્રકારના વાહન	
	પ્રશ્નોત્તર ૮૨		૫૩૧	નવ ચ દ્રવા આવકને	
૫૧૨	આઠ શબ્દો પાળે તે			રાખવાના ૮૫	
	આવક ૮૨				

નંબર	વિષય	પૃષ્ઠ	નંબર	વિષય	પૃષ્ઠ
૫૩૨	નવ જણાયે મહાવીર મહારાજ સમયે તીર્થ- કર જોત્ર બાધ્યુ ૮૬		૫૪૬	નવ પ્રકારનાં લોચુકાર ૮૬	
૫૩૩	નવ પ્રકારના નિયાણા ૮૬		૫૪૭	નવ પ્રકારના ઘણા ૮૬	
૫૩૪	નવ પ્રકારે કાયા સુખી ૮૬		૫૪૮	નવ નારદોના આયુધ્ય ત્યા શરીર માન ૯૦	
૫૩૫	નવ નારદો ૮૬		૫૪૯	નવ વાડો શીયલની ૯૦	
૫૩૬	નવ નારદો કયા કયા તીર્થ કર મહારાજના વખતમા થયા ૮૭		૫૫૦	હસ દ્રષ્ટાતે માનવભવ પ્રાપ્તિ હુકમ ૯૦	
૫૩૭	નવ પ્રકારના નિયાણા ૮૮		૫૫૧	હસ પ્રકારના પચ્ચ- બાણ ૯૧	
૫૩૮	નવનામો આવતી ચો- વિશીના વામુદેવોના ૮૮		૫૫૨	હસાર્દા ૯૧	
૫૩૯	નવ નામો આવતી ચો- શિના પ્રતિવામુદેવોના ૮૮		૫૫૩	હસ સત્તા ૯૧	
૫૪૦	નવ નામો આવતી ચો વિશીના બળદેવોના ૮૮		૫૫૪	હસ અવતાર અમયે ૯૧	
૫૪૧	નવ પ્રકારના પાપ શાસ્ત્રો ૮૮		૫૫૫	હસ મોટી આશાતના જિનભુવને ૯૧	
૫૪૨	નવ પ્રકારના પરિગ્રહો ૮૮		૫૫૬	હસ પચસા ૯૧	
૫૪૩	નવ પ્રકારના પ્રત્યનીકો શત્રુઓ ૮૯		૫૫૭	હસ પ્રકારના મિથ્યાત્વ-૧	
૫૪૪	નવ પ્રકારે રોજની ઉ મત્તિ યાય ૮૯		૫૫૮	હસ વિયોજ ૯૨	
૫૪૫	નવ મોટી પદ્મીયો ૮૯		૫૫૯	હસ પ્રકારના પ્રમોદ ૯૨	
			૫૬૦	હસ પ્રકારના શત્રુ ૯૨	
			૫૬૧	હસ પુરુષો મીઝોને અનીષ્ટ લાગે ૯૨	

નંબર	વિષય	પૃષ્ઠ	નંબર	વિષય	પૃષ્ઠ
૫૬૨	દસભક્તિકરવા લાયક હૃદય	૬૨	૫૮૦	દશ પ્રકારે અભવના	
૫૬૩	દસ પ્રકારના શૌચ હૃદય	૬૨		પરિણામ ૬૬	
૫૬૪	દસ પ્રકારના ગુણત્વ હૃદય	૬૨	૫૮૧	દસ નારકીના ભવોને	
૫૬૫	દસ પ્રકારના બલો હૃદય	૬૩		ખરાબ ૬૬	
૫૬૬	દસ નામ ઓના હૃદય	૬૩	૫૮૨	દસ પ્રકારની સજ્જા હૃદય	
૫૬૭	દસ પ્રકારના ધીજ હૃદય	૬૩	૫૮૩	દસ પ્રકારની સખત	
૫૬૮	દસ ખરની પીડાને બાણે	૬૩		વેદનાનરકીના ભવોને ૬૬	
	નહિ	૬૩	૫૮૪	દસ પ્રકારે ચિત્તની	
૫૬૯	દસ પ્રકારે ભવની દયા ૬૩			શાન્તિ ૬૬	
૫૭૦	દસ બોલ સોને પ્રાપ્ત		૫૮૫	દસ પ્રકારના દાન ૬૭	
	થાય નહિ ૬૪		૫૮૬	દસ નક્ષત્રો જ્ઞાન	
૫૭૧	દસ પ્રકારની સિદ્ધિ ૬૪			વૃદ્ધિના ૬૭	
૫૭૨	દસ પ્રકારના વિદ્યાન ૬૪		૫૮૭	દસ સારા ચોથા	
૫૭૩	દસ પ્રકારની સમ્યક			આરામા ૬૭	
	ત્વની રૂચી ૬૪		૫૮૮	દસ પ્રકારના પ્રત્યા	
૫૭૪	દસ પ્રકારે યતિધર્મ ૬૫			ધ્યાન ૬૭	
૫૭૫	દસ આવકો મહાવીર		૫૮૯	દસ પ્રકાર દોષોને	
	મરારાજના ૬૫			ઉત્પત્ત કરે ૬૭	
૫૭૬	દસ આવકોની ઓચો ૬૫		૫૯૦	દસ પ્રકારે ભવ પાપને	
૫૭૭	દસ આવકોના નગરો ૬૫			આલવતો દુષણ	
૫૭૮	દસ આવકોની ઉત્પત્તિ			લગાવે ૬૮	
	ના વેમાનો ૬૫		૫૯૧	દસ પ્રકારે ગુણીના	
૫૭૯	દસ પ્રકારે ભવના			પાસે આલોવે ૬૮	
	પરિણામ ૬૫		૫૯૨	દસ ઠેકાણે દસવાના	

નંબર	વિષય	પૃષ્ઠ
	હોય	૯૮
૫૯૩	દસ પ્રકરના મુખો	૯૯
૫૯૪	દસ પ્રકારે ભુદિ વધે	૯૯
૫૯૫	દસ પ્રકારથી દીક્ષા લે	૯૯
૫૯૬	દસ પ્રકારના સ્થવિર	૧૦૦
૫૯૭	દસ પ્રકારના ધર્મ	૧૦૦
૫૯૮	દસના સાથે વાદ ગરવો નહિ	૧૦૦
૫૯૯	દસ પ્રકારના શસ્ત્રો	૧૦૦
૬૦૦	દસ પ્રકારે શુભકર્મ ઉપાર્જન કર	૧૦૦
૬૦૧	દસ પ્રકારે સારા કર્મ કરી સારી ગતિ મેળવે	૧૦૧
૬૦૨	દસની પ્રાપ્તિ થવી જીવને ફલભ છે	૧૦૧
૬૦૩	દસ વસ્તુ પુન્યશાળી જીવ પામે	૧૦૨
૬૦૪	દસ સાધુ સેવાથી મળે	૧૦૨
૬૦૫	દસ પ્રકારના શબ્દ	૧૦૨
૬૦૬	દસ પ્રકારના માન	૧૦૨

નંબર	વિષય	પૃષ્ઠ
૬૦૭	દસ ગુણોથી આવક જણાય	૧૦૨
૬૦૮	દસ જોલે માદ દ્રવ્ય	
૬૦૯	દસ જોલે માદ મુખમ કાળ	૧૦૩
૬૧૦	દસ પ્રકારે વૈયાવચ્ચ	૧૦૩
૬૧૧	દસ પ્રકારે ગુરુ ભક્તિ	૧૦૩
૬૧૨	દસ વસ્તુ જાણવા લાયક	૧૦૪
૬૧૩	દસ પ્રકારે ભવિષ્યમા આવક શોધ કરે	૧૦૪
૬૧૪	દસ પ્રકારના પ્રશ્નોત્તર	૧૦૫
૬૧૫	દસ પ્રકારના દાન	૧૦૬
૬૧૬	દસ પ્રકારે દેવગ- તિમા ભાય	૧૦૬
૬૧૭	દસ વસ્તુ દેવગતિ- માથી મનુષ્યમા આવેલા પામે	૧૦૬
૬૧૮	દસ જોલો જી- દીપના	૧૦૬
૬૧૯	દસનો સગ લ્યાગ કરવો	૧૦૭

નંબર	વિષય	પૃષ્ઠ	નંબર	વિષય	પૃષ્ઠ
૬૨૦	હસ વચન ધાગવાથી મોક્ષ મળે ૧૦૭		૬૩૩	અગ્યાર રૂદ્રો જૈન મતે ૧૧૧	
૬૨૧	હસ પ્રકારના મહા ચાપી ૧૦૭		૬૩૪	અગ્યાર રૂદ્રોનીગતિ ૧૧૧	
૬૨૨	હસ વધાર્યા વધે ધગડયા ઘટે ૧૦૭		૬૩૫	અગ્યાર દુર્લભ મનુષ્ય ભવમા ૧૧૧	
૬૨૩	હસ લક્ષણો જ્ઞાતિના ૧૦૮		૬૩૬	અ ધાર નાણુવા લાયક ૧૧૧	
૬૨૪	હસ પ્રકારની સમા- ચારી ૧૦૮		૬૩૭	અગ્યાર પ્રકાર ધર્મ રૂપી ૪૫૫૧૧ના ૧૧૨	
૬૨૫	હસ પ્રકારની સમાચારી ૧૦૮		૬૩૮	અ ધાર પ્રકારે જ્ઞાન વધે ૧૧૨	
૬૨૬	હસ પ્રકારની આરાધના ૧૦૮		૬૩૯	બાર મત આવકના ૧૧૩	
૬૨૭	હસ પ્રકારના સાત્ય વચનો ૧૦૯		૬૪૦	બાર પ્રકારના અવિ- રતિયો ૧૧૩	
૬૨૮	હસ પ્રકારના અસત્ય વચનો ૧૦૯		૬૪૧	બાર ઉપયોગ ૧૧૩	
૬૨૯	હસ પ્રકારના નિશ્ચ વચનો ૧૧૦		૬૪૨	બાર અદૃશર્તિયો જૈનમતે ૧૧૩	
૬૩૦	અગ્યાર ગણધર મહા વીર મહારાજના ૧૧૦		૬૪૩	બારઅદૃશર્તિ ઉત્પન્ન તીથ સમય ૧૧૪	
૬૩૧	અગ્યાર રૂદ્રો પર સમયે ૧૧૦		૬૪૪	બાર અકેવર્તિની ગતિ ૧૧૪	
૬૩૨	અગ્યાર રૂદ્રાણી પર સમયે ૧૧૧		૬૪૫	બાર બેઠ તપના ૧૧૪	
			૬૪૬	બાર ઉપાગ ૧૧૪	
			૬૪૭	બાર ભાવના ૧૧૫	

નંબર	વિષય	પૃષ્ઠ	નંબર	વિષય	પૃષ્ઠ
૬૪૮	બાર નામ સંસ્કૃત		૬૬૦	તેર પ્રકારની ક્રિયા	૧૧૬
૬૪૯	ત્રીના	૧૧૫	૬૬૧	તેર સમાચારી	
૬૪૯	બાર તિલક પરસમયે	૧૧૫		અમાન	૧૧૬
૬૫૦	બાર નામ વાણ-		૬૬૨	તેર બાણવા લાયક	૧૧૬
	ત્રેના	૧૧૫	૬૬૩	તેર વસ્તુ નિરભાગીને	
૬૫૧	બાર પ્રકારના			હોય નહિ	૧૧૬
	'ઉપયોગ'	૧૧૫	૬૬૪	તેર પ્રકારના પુરુષો	૧૨૦
૬૫૨	બાર કારણથી જીવ		૬૬૫	ચૌદ સ્વપ્નો	૧૨૦
	પસ્તાય	૧૧૫	૬૬૬	ચૌદ અતરંગ ગાઠ	
૬૫૩	બાર પ્રકારે સંસિંગીક			જીવની	૧૨૦
	એક આડળી	૧૧૬	૬૬૭	ચૌદ નિયમ ગૃહ	
૬૫૪	બાર પ્રકારે ખરાબ			સ્થાન	૧૨૧
	મન	૧૧૬	૬૬૮	ચૌદરત્નોચક્રવર્તિના	૧૨૧
૬૫૫	બાર અદૃવર્તિયોના		૬૬૯	ચૌદ રત્નોની ઉત્પ-	
	દેહમાન તથા આયુષ્યો	૧૧૭		ત્તિના સ્થાનો	૧૨૧
૬૫૬	બાર પ્રકારના વ્યવ		૬૭૦	ચૌદ રત્નો શિવમતે	૧૨૧
	હાર વચનો	૧૧૭	૬૭૧	ચૌદ લૌકિક રત્નો	૧૨૨
૬૫૭	બાર કુળની ગોચરી		૬૭૨	ચૌદ વિદ્યા	૧૨૨
	જૈન શાસ્ત્રે	૧૧૭	૬૭૩	ચૌદ વિદ્યા જૈન મતે	
૬૫૮	તેર-ગુણો સાધુને			જોજરાજની	૧૨૨
	ચોમાસુ કરવા લાયક		૬૭૪	ચૌદ ગજ પ્રમાણ	૧૨૩
	ક્ષેત્રના	૧૧૮	૬૭૫	ચૌદ રાજ મર્યાદા	૧૨૩
૬૫૯	તેર ઠાઠીયાઓ	૧૧૮	૬૭૬	ચૌદ ગુણસ્થાનો	૧૨૩

નંબર	વિષય	પૃષ્ઠ	નંબર	વિષય	પૃષ્ઠ
૬૭૭	ચૌદ સમાન થ વકો ૧૨૩		૬૯૦	ચૌદ સ્થાનો છવની	
૬૭૮	ચૌદ પ્રકારના આવકો ૧૨૪			ઉત્પત્તિના ૧૨૭	
૬૭૯	ચૌદ પ્રકારના બીજા		૬૯૧	પદ્મપ્રકારના બંધન ૧૨૯	
	આવકો ૧૨૪		૬૯૨	પદ્મ યોગો ૧૨૮	
૬૮૦	ચૌદ શુભો મનુ		૬૯૩	પદ્મ કર્મ ભૂમિ ૧૨૮	
	બના ૧૨૪		૬૯૪	પદ્મ કર્મોદ્ધાન ૧૨૯	
૬૮૧	ચૌદ માટી નદીયો ૧૨૪		૬૯૫	પદ્મ ભેદે સાધુને	
૬૮૨	ચૌદ માટી નદીઓ			વૈયાવચ્ચ ૧૨૯	
	જ બુદ્ધિપમા ૧૨૫		૬૯૬	પદ્મલેહ સિદ્ધના ૧૨૯	
૬૮૩	ચૌદ પ્રકારના		૬૯૭	પદ્મપરમાધામીદેવો ૧૨૯	
	અવિનીત ૧૨૫		૬૯૮	પદ્મ કર્મોદ્ધાન ૧૩૦	
૬૮૪	ચૌદ પ્રકારે શાતા વેદ-		૬૯૯	પદ્મપ્રકાર યોગો ૧૩૦	
	નીય કર્મ બાધી ૧૨૫		૭૦૦	પદ્મ પ્રકારે વિન-	
૬૮૫	ચૌદ લક્ષણો ઉત્તમ			યવત ૧૩૧	
	પુરુષના ૧૨૫		૭૦૧	સોળ પુત્રો સમુદ્ર-	
૬૮૬	ચૌદ અતિચાર			વિજય માતના ૧૩૧	
	શાંતના ૧૨૫		૭૦૨	સોળ સ્થાનો મનુ-	
૬૮૭	ચૌદ શુભો વકતાના ૧૨૬			બ્યની ઉત્પત્તિના ૧૩૧	
૬૮૮	ચૌદ શુભો મોતાના ૧૨૬		૭૦૩	સોળ મહા રોગો ૧૩૧	
૬૮૯	ચૌદ પ્રકારે દેવગતિમા		૭૦૪	સોળલેહોબ્ય તરેના ૧૩૨	
	ઉત્પત્તિ થાય ૧૨૭				

નંબર	વિષય	પૃષ્ઠ	નંબર	વિષય	પૃષ્ઠ
૭૦૫	સોળ દેવીઓ	૧૩૨	૭૨૦	સત્તર પ્રકારી પૂજા	૧૩૭
૭૦૬	સોળ શૃંગાર પુરુષના	૧૩૨	૭૨૧	સત્તરભેદો મયમના	૧૩૮
૭૦૭	સોળ શૃંગાર ભીના	૧૩૨	૭૨૨	સત્તરપ્રકારનાથાસો	૧૩૮
૭૦૮	સોળ સ્વપ્નો અદ્વ- શુપ્તે દેખેલા	૧૩૩	૭૨૩	સત્તર લક્ષણો ભાવ આવકના	૧૩૮
૭૦૯	સોળ સન્ના	૧૩૩	૭૨૪	સત્તરપ્રકારેસયમ	૧૩૯
૭૧૦	સોળ દ્રવ્યો ભીના	૧૩૪	૭૨૫	સત્તર પ્રકાર જ્ઞાનાવર- ણીય ઝમ્ બાધવાના	૧૩૯
૭૧૧	સોળ પ્રકારના સરકારો	૧૩૪	૭૨૬	અઢાર ઉપાગો રાજ્યના	૧૩૯
૭૧૨	સોળ પ્રકારે પરમા- ધાનીયોએ નરકને વિષે કહેલી વેદના	૧૩૪	૭૨૭	અઢાર પ્રકારનાવર્ણો	૧૪૦
૭૧૩	સોળ સાધારણ	૧૩૪	૭૨૮	અઢાર પ્રકારનાક્રોધ	૧૪૦
૭૧૪	સોળનું પ્રતિપાલન રાજા કરે	૧૩૫	૭૨૯	અઢારદોષોપોષધના	૧૪૦
૭૧૫	સોળ અધ્યયન મુયગડાગના	૧૩૫	૭૩૦	અઢારપ્રકારનીલીપી	૧૪૧
૭૧૬	સોળ પ્રકારના મુખો	૧૩૫	૭૩૧	અઢાર પ્રકારના વ્યાકરણો	૧૪૨
૭૧૭	સોળશુભોશીયલના	૧૩૫	૭૩૨	અઢાર દ્રવ્ય	૧૪૨
૭૧૮	સોળવિચારવાલાયક	૧૩૬	૭૩૩	અઢાર પુરાણ	૧૪૨
૭૧૯	સોળપ્રકારનાદુષ્ટો	૧૩૭	૭૩૪	અઢાર પ્રકારની મા- નની સ્મૃતિઓ	૧૪૨

ક્રમ	વિષય	પૃષ્ઠ	ક્રમ	વિષય	પૃષ્ઠ
૭૩૫	અદાર દિક્ષા લાયક નહિ ૧૪૩			કાર્તિકચંદ્રના ૧૪૬	
૭૩૬	અદાર ભાર વનસ્પતિ ૧૪૩		૭૪૭	ઝોગણીશ અધ્યયનો જ્ઞાતાસૂત્રોના ૧૪૭	
૭૩૭	અદાર વર્ણો ૧૪૩		૭૪૮	વીશ શુભો રક્તચી ૧૪૭	
૭૩૮	અદાર લેહો પ્રદા અર્થના ૧૪૪		૭૪૯	વીશ શુભો વૃદ્ધ ચાણાક્યે ૧૪૮	
૭૩૯	અદાર આચાર સાધુના ૧૪૪		૭૫૦	વીશ વિહરમાનજીનો ૧૪૮	
૭૪૦	અદાર પ્રકારે અભાય માન ચિત્તને સાધુ સ્થિર કરે ૧૪૪		૭૫૧	વીશ વિહરમાન વિભયો ૧૪૯	
૭૪૧	અદાર પ્રકારની લિપીયો ૧૪૫		૭૫૨	વીશ વિહરમાનની ન- અસીઓ ૧૪૯	
૭૪૨	અદાર પ્રકારની વિદેશ ના લેહની બીજી લિપીયો ૧૪૫		૭૫૩	વીશ વિહરમાનના પિતા ૧૪૯	
૭૪૩	અદાર પ્રકારના કરો (કાણો) ૧૪૫		૭૫૪	વીશ વિહરમાનની માતાઓ ૧૫૦	
૭૪૪	અદાર પ્રકારના કરો (કાણો) ૧૪૫		૭૫૫	વીશ વિહરમાનની 'સીઓ ૧૫૦	
૭૪૫	અદાર હુબર શીલા અ રથ ૧૪૬		૭૫૬	વીશ વિહરમાનના લાઇનો ૧૫૦	
૭૪૬	ઝોગણીશ દોષ		૭૫૭	વીશ વિહરમાનના વર્ણુ વિગેરે ૧૫૧	

નંબર	વિષય	પૃષ્ઠ	નંબર	વિષય	પૃષ્ઠ
૭૫૮	વીશ પ્રકારના સાધુના દોષો ૧૫૧		૭૭૧	બાવીશ પદાર્થો મહાન પુન્યે મળે ૧૫૬	
૭૫૯	વીશ પ્રકારે દર્શના વશિષ્ઠ ઠમ્ બાધે ૧૫૧		૭૭૨	બાવીશના સાંથે વાઠ ઠરવો નહિ ૧૫૬	
૭૬૦	એકવીશ પ્રકારી પૂજા ૧૫૨		૭૭૩	બાવીશ પ્રકારના અનાચારિયો ૧૫૮	
૭૬૧	એકવીશ નામો સિદ્ધામલના ૧૫૨		૭૭૪	ત્રેવીશ ઉર્ધ્વ લોક ૧૫૮	
૭૬૨	એકવીશ ગુણો શ્રાવકના ૧૫૨		૭૭૫	ત્રેવીશ વિષયો પાત્ર ધર્મિયોના ૧૫૮	
૭૬૩	એકવીશ ગુણો વિરકત સિના ૧૫૩		૭૭૬	ત્રેવીશ પ્રકારની સ્ત્રિયો અયોગ્યા ૧૫૬	
૭૬૪	એકવીશ મહાન દોષો ૫૩૧		૭૭૭	ત્રેવીશ આતરો ચોવીશ તીર્થ કરના ૧૬૧	
૭૬૫	એકવીશ ગુણો શ્રાવકના ૧૫૪		૭૭૮	ત્રેવીશ ઉપાયો શીઘ્ર- તાથી મોક્ષે જવાના ૧૬૧	
૭૬૬	એકવીશ પ્રકારના કનિષ્ઠ શ્રાવકો ૧૫૪		૭૭૯	ત્રેવીશ પ્રકારે ભાવપૂજા ૧૬૨	
૭૬૭	બાવીશ દેશો ૧૫૫		૭૮૦	ચોવીશ તીર્થ કર મ- હાનાજનો ગર્ભકાળ ૧૬૨	
૭૬૮	બાવીશ અભક્ષ પદાર્થો ૧૫૫		૭૮૧	ચોવીશ તીર્થ કરના ભવો ૧૬૨	
૭૬૯	બાવીશ લક્ષણો ૧૫૫		૭૮૨	અતીત ચોવીશી ૧૬૩	
૭૭૦	બાવીશ પરિષદ ૧૫૫		૭૮૩	અનાગત ચોવીશી ૧૬૩	

નંબર	વિષય	પૃષ્ઠ
૭૮૪	વર્તમાન ચોવીશી	૧૬૪
૭૮૫	વર્તમાન ચોવીશીના પિતાના નામે	૧૬૪
૭૮૬	વર્તમાન ચોવીશીના માતાના નામે	૧૬૪
૭૮૭	વર્તમાન ચોવીશીના યજ્ઞો	૧૬૫
૭૮૮	વર્તમાન ચોવીશીની શાસન દેવીઓ	૧૬૫
૭૮૯	ચોવીશ તીર્થ કરોના લાઇનો	૧૬૫
૭૯૦	ચોવીશ તીર્થ કરના દેહમાન	૧૬૫
૭૯૧	ચોવીશ તીર્થ કરોના ગાદીધર કેટલા	૧૬૬
૭૯૨	ચોવીશ બોલ ચારિત્ર પાળનારને પાળવાના	૧૬૬
૭૯૩	ચોવીશ પ્રકારના શૌર્ય	૧૬૬
૭૯૪	અસતીશીના ચોવીશ લક્ષણો	૧૬૭
૭૯૫	ચોવીશ તીર્થ કરોના ચરીરમાન	૧૬૭

નંબર	વિષય	પૃષ્ઠ
૭૯૬	ચોવીશ દડડ	૧૬૭
૭૯૭	ચોવીશ પ્રકાર જાણવા લાયક	૧૬૮
૭૯૮	પચીશ પ્રકારની ક્રિયા	૧૭૦
૭૯૯	પાંચ મહાનની પચીશ ભાવના	૧૭૨
૮૦૦	પચીશ નામ પરમા તમાના	૧૭૨
૮૦૧	પચીશ પ્રકારના સ્થાનો	૧૭૨
૮૦૨	છત્રીશ પ્રકારની ગાથા જાતિ	૧૭૩
૮૦૩	છત્રીશ પ્રકાર જાણવા લાયક	૧૭૩
૮૦૪	સત્યાવીશ નક્ષત્રો	૧૭૬
૮૦૫	સત્યાવીશ યોગો	૧૭૬
૮૦૬	સત્યાવીશ શ્રુતો સાધુના	૧૭
૮૦૭	સત્યાવીશ વકારથી ચોક્કિત નમર	૧૭૭
૮૦૮	મોહનીય કર્મની અઠા વીશ પ્રકૃતિ	૧૭૭

નંબર	વિષય	પૃષ્ઠ	નંબર	વિષય	પૃષ્ઠ
૮૦૯	અઠ્યાવીશ અતરદિયો	૧૭૮	૮૦૨	સિદ્ધના એકત્રીય શુદ્ધો	
				બીજા ૧૬૦	
૮૧૦	અઠ્યાવીશ પ્રકારની		૮૨૩	સિદ્ધના એકત્રીય શુદ્ધો	
	લઙ્ગિયો ૧૭૮			ત્રીજા ૧૬૧	
૮૧૧	અઠ્યાવીશ પ્રકારની		૮૨૪	વાટે ચાલનારા છવોના	
	ઉપમાઓ ૧૮૦			એકત્રીય શુદ્ધો ૧૬૧	
૮૧૨	ઓગણત્રીય લેહ પાપ		૮૨૫	એકત્રીય બોલ સમજવા	
	શ્રુતના ૧૮૧			લાયક ૧૬૩	
૮૧૩	ઓગણત્રીય દારો ૧૮૧		૮૨૬	બત્રીય દોષો વકતના	
૮૧૪	ઓગણત્રીય પ્રકારના			૧૬૫	
	મૂર્ખાઓ ૧૮૨		૮૨૭	બત્રીય લક્ષણ પુરૂષના	
૮૧૫	ત્રીય અકર્મ ભૂમિ ૧૮૨			૧૬૬	
૮૧૬	ત્રીય પ્રકારે મોહનીય		૮૨૮	બત્રીય શુભ મીના ૧૬૬	
	કર્મ બાધે ૧૮૩		૮૨૯	ચિના બત્રીય ઇગિત	
૮૧૭	ત્રીય દ્રવ્યો દ્રવ્યમ			આકારો ૧૬૬	
	ઠાળના ૧૮૪		૮૩૦	બત્રીય દોષ સામાયિકના	
૮૧૮	સાધુની ત્રીય ઉપમા			૧૬૭	
	૧૮૬		૮૩૧	બત્રીય શુદ્ધો નાયકના	
૮૧૯	ત્રીય પ્રકારે છવમહા			૧૬૮	
	ઉત્તમ ૧૮૭		૮૩૨	બત્રીય વિજય મહા	
૮૨૦	ત્રીય પ્રકારે, સામન્ય			વિદેહના ૧૬૮	
	કર્મ બધન પ્રશ્નોત્તર ૧૮૮		૮૩૩	બત્રીય અનતકાય ૧૬૯	
૮૨૧	સિદ્ધના એકત્રીય શુદ્ધો		૮૩૪	બત્રીય શુદ્ધો પુરૂષના	
	૧૬૦			૧૬૯	

નંબર	વિષય	પૃષ્ઠ	નંબર	વિષય	પૃષ્ઠ
૮૩૫	ભત્રીશ ગુણો સાધુ		૮૪૭	છત્રીશ પદો પત્રપણા	
	પુરૂષના ૨૦૦			સૂત્રના ૨૧૩	
૮૩૬	શીયવની ભત્રીશ ઉપ		૮૪૮	છત્રીશ પ્રકાર ભણવા	
	માઓ ૨૦૧			લાયક ૨૧૩	
૮૩૭	તેત્રીશ આચારના ગુરૂ		૮૪૯	ત્રીશેની ચોસઠ ઠલા	
	મહારાજની ૨૦૨			૨૧૪	
૮૩૮	તેત્રીશ અપત્ત બહુત્ત		૮૫૦	ચોસઠ ચોગિની ૨૧૫	
	૨૦૩				
૮૩૯	ચોત્રીશ અતિશય તીર્થ		૮૫૧	શ્રાવકના અડમઠ	
	કર મહારાજના ૨૦૪			તીર્થો ૨૧૬	
૮૪૦	પાત્રીશ ગુણ તીર્થ કર		૮૫૨	પુરૂષોની યોતરકલા ૨૧૭	
	મહારાજની વાણીના ૨૦૬		૮૫૩	ચોરાશી ગરબો ૨૧૮	
૮૪૧	છત્રીશ ગુણો આચાર્યના		૮૫૪	અઠ્યાશી ગરબો ૨૧૯	
	૨૦૭		૮૫૫	આદિનાયજી ભગવા	
૮૪૨	છત્રીશ પ્રકારના વિનોદ			નના સો પુત્રો ૨૨૦	
	૨૧૦		૮૫૬	એકસોને આઠ વણિ-	
૮૪૩	છત્રીશ રાજવશીયો			કની જાતિ ૨૨૧	
	૨૧૧		૮૫૭	જુની જુદી સખ્યા ૨૨૨	
૮૪૪	છત્રીશ પ્રકારના આયુષો		૮૫૮	પર સમયે શાવણ	
	૨૧૨			સખધી માન્યતા ૨૨૩	
૮૪૫	છત્રીશ પ્રકારના રાજ		૮૫૯	ભીજે ઠેકાણે શોવણ	
	પાત્રો ૨૧૨			સખધી માન્યતા ૨૨૬	
૮૪૬	છત્રીશ અધ્યયનો ઉત્ત		૮૬૦	કવિ સમયે શાવણ	
	રાધ્યયન સૂત્રના ૨૧૨			મન્યતા ૨૨૭	

નંબર	વિષય	પૃષ્ઠ	નંબર	વિષય	પૃષ્ઠ
૮૧૧	જૈન મતે શવણ		૮૬૮	ઘરેની પડે તેનો	
	માન્યતા ૨૨૬			વિચાર ૪ જો ૨૪૬	
૮૧૨	પર સમય રીવાજો ૨૩૦		૮૬૯	કાઠીડો ગરીર ઉપર	
૮૧૩	અર્થ દર્શનીય મતે			પડે તેનો વિચાર ૬૫૨	
	સાત પાતાલ ૨૩૦		૮૭૦	નિત્તરે પશુ પક્ષ પર્વ-	
૮૧૪	સામુદ્રિક શામ્ભની			મા શ્રાવકાને કરવા	
	મામ ય વાતો ૨૩૧			લાયક કર્તાઓ ૨૫૮	
૮૬૫	શંકુને વિચાર ૨૩૨		૮૭૧	મૈત્રુષ્ય જન્મની	
૮૬૬	છોક વિચાર ૨૩૬			કિમ્મત ૨૭૨	
૮૬૭	ઘરેલી રૂરીર પર પડે		૮૭૨	સત્ય ઉપદેશ નિર્દા	
	તેનો વિચાર ૧ જો ૨૪૬			ન કહેવાય ૨૮૮	
			૮૭૩	અચકાર પ્રશન્તિ ૨૬૦	

વિવિધ વિષય વિચારમાળા

ભાગ ત્રીજાનું શુદ્ધિપત્ર.

પૃષ્ઠ	લેણી	એનુદ્ધ	નુદ્ધ
૩	૧૫	આપુણે	આપુણે
૬	૪	પુર્યાના	પુર્યાના
૪	૧૩	વેસ્થા રહિત	લેખા રહિત
૫	૧૨	અરિત્ર વિરાધના	આરિત્ર વિગધ ॥
૯	૧૦	કહેવાય	કહેવાય

પૃષ્ઠ	લીટી	અગુર્હ	શુદ્ધ
૯	૧૯	અનેપણીપ	અનેપળીપ
૧૦	૧	અનેપણીપ	અનેપળીપ
૧૦	૨૦	રમના	રસના
૧૪	૧	પૂર્વાનપૂર્વી	પૂર્વાનુપૂર્વી
૧૪	૯	તિર્થચની	તિર્થચની
૧૬	૩	રૂપ મપત ને લીલ સપત લીન સપતને લીલ સપત	રૂપ સપત નોલીન સપત શીન સપત નોરૂપ સપત
૧૭	૧૬	અનર્થ	અનર્થદુ
૨૦	૮	તિર્થચમનિનુ	તિર્થચમનિનુ
૨૧	૧૬	વેનેપિપી	વેનેપિપી
૨૮	૧૩	ઉદાચીને	ઉદાચીને
૨૮	૧૮	કાધ	કોવ
૯	૨૦	સુદથી	સુધી
૩૧	૮	વાતની	વાસની
૩૩	૯	તલાલાન	તલાલીન
૩૬	૬	મહાનિર્જગ	મહાનિર્જગ
૪૧	૧૪	અનુષ્ઠન	અનુષ્ઠાન
૮૬	૫	નમ્રથ	નિમ્રથ
૪૮	૧૨	અનુભાગિક	અનાભાગિક
૪૮	૧૩	ચાનાચાર	ચાનાચાર
૫૧	૨૧	પ્રાપચિત	પ્રાપચિત
૫૫	૧૪	કમ	કર્મ
૫૭	૨૧	સમકિતની	સમકિતની
૫૯	૨	અણસર	અણસણ

પૃષ્ઠ	લૅટી	અશુદ્ધ	શુદ્ધ
૫૬	૧૬	ઉપાજ્ઞન	ઉપાજ્ઞન
૬૧	૧૦	વેગેષિક	વેગેષિક
૬૨	૭	જીદગીનો	જીદગીનો
૬૫	૧૬	ગમતે	ગમતે
૬૬	૨૧	દેસારે	દેગસરે
૭૨	૧	પસામા	પસામા
૭૨	૧૧	વ્યાપારથી	વ્યાપારથી
૭૬	૧	ગજકુબે	ગજકુબે
૭૬	૧૨	કરાબ્યામ	કરાબ્યામ
૮૦	૫	બાવ	બાવ
૮૩	૨	મમના	મર્મ ॥
૮૪	૧૩	પણીપ	પણીપ
૮૧	૨૨	મસ	માસ
૮૨	૪	વન	ધન
૮૨	૧૪	આતપશાય	આતપશાય
૮૨	૧૭	ભાવે	સોધે
૮૨	૨૧	મત્ર	મત્ર
૮૮	૫	ક પાવમાન	ક પાવમાન
૮૮	૧૮	કવા પાસે	કવાવાળા પાસે
૧૦૨	૭	ભાવે	આવે
૧૨૬	૨	સુઠ	સુઠ
૧૨૭	૧૬	જવન્યથી	જવન્યથી
૧૨૮	૬	રૂધિરના	રૂધિરના
૧૨૮	૧૭	કામલુ તેજસ બધ	કામલુ તેજસ બધ

પૃષ્ઠ	લીટી	અશુદ્ધ	શુદ્ધ
૧૩૧	૧૧	પ્રત્ય	પ્રતો
૧૩૮	૧	રચનાકે	ચનાકરે
૧૪૨	૭	અદ્રપાળી	અદ્રપાળી
૪૬	૧૪	ચનાયમાન	ચનાયમાન
૧૫૨	૧૯	રમણ કરે	ચાણુ કરે
૧૫૫	૮	વત્યાકે	વત્યાકે
૧૬૨	૧૬	શાન્તિનાથજીના	શાન્તિનાથજીના
		૨૨ ભવો	૨૨ ભવો
૧૬૪	૧૦	લક્ષ્મણ	લક્ષ્મણ
૧૭૩	૫	અભયદ	અભયદ
૧૭૪	૨	વાર વર	વા વાર
૧૭૫	૧૩	પૂવ	પર્વ
૧૭૫	૧૯	અત તથ	અત તથ
૧૭૬	૧૩	અનિપાન	અનિપાન
૧૮૦	૧૩	સર્વાર્થસિદ્ધન	સર્વાર્થસિદ્ધ
૧૮૭	૪	શ્રાવિકાના	શ્રાવિકાના
૧૯૭	૫	હૃદયે	હૃદયે
૨૧	૫	ઓપધિથી	ઓપધિથી
૨૦૭	૪	મોલ	મોલે
૨૦૭	૧૬	અપ	રૂપ
૨૧૫	૬	પ્રદલિકા	પ્રદેલિકા
૨૧૬	૧૬	મદોતરી	મદોતરી
૨૩૫	૧૬	રમ	રમ
૨૫૫	૧૩	ધરેળીશનિવરે	ધરેળીશનિવરે
૨૫૭	૧૩	ઉવર	ઉવર
૨૬૮	૧૩	આરાના	આરાના

પ્રાતઃ સ્મરણીયઃ પૂજ્યોપાદઃ શ્રી ૧૦૮ મુંસર્ય દલ
(મુક્તિ વિન્યયગણિ) ગુરુભ્યા નમઃ

卐 વિવિધ વિષય વિચાર માળા 卐

ભાગ ૩ નો

એક પ્રકાર

સદ્ગુણિરૂપ આત્મા એક છે
જડતારૂપ અનાત્મા એક છે
જેનાથી કર્મ બંધન કરી ચકાય છે તે જડ એક છે
જેનાથી કર્મ બંધન થઈ શકે નહિ તે અજડ એક છે
ધ્વંસ્યમય લોક એક છે
કેવળ અલોકમય આકાશ એક છે
પુણ્યના નિમિત્ત કારણભૂત સુખ એક છે
દુઃખના હેતુભૂત પાપ પણ એક છે
વસ્તુના સ્વભાવયુક્ત ધર્મ એક છે
સ્વધર્મથી વિત્ત અધર્મ એક છે

જેનાથી કર્મ બંધન થાય છે તે આશ્રવ એક છે
 જેનાથી કર્મ બંધન શકાય તે સવર એક છે
 કર્મને લોગવનારી વેદના એક છે

કર્મનો ક્ષય કરનારી નિર્જરા એક છે
 ચૈતન્ય લક્ષણુ એવો એક છે
 જડતા રૂપ અણુ એક છે

જ્ઞાન એક છે, દર્શન એક છે, ચારિત્ર એક છે

બંધ એક છે, મોક્ષ એક છે, સિદ્ધ એક છે, કાળ લેહ-
 રૂપ સમય એક છે, શબ્દ એક છે, રૂપ એક છે, રસ એક
 છે, ગંધ એક છે, સ્પર્શ એક છે, મન એક છે, વચન એક
 છે, અને કાયા એક છે

બે પ્રકાર

સમ્યક્ત્વના ૨ લેહ-૧ નૈસર્ગિક, ૨ ઉપદેશજ
 લવના ૨ લેહ-૧ મુક્તિગામી, ૨ સંસારી
 સંસારીલવતા ૨ લેહ-૧ ત્રસ, ૨ સ્થાવર
 જૈનમત ધર્મના ૨ લેહ-૧ યતિધર્મ, ૨ શ્રાવક ધર્મ
 કર્મ બંધનના ૨ લેહ-૧ રાગ બંધન, ૨ દ્વેષ બંધન
 સૂત્ર-૧ નદી સૂત્ર, ૨ અનુયોગદ્વાર સૂત્ર
 સુખના ૨ લેહ-૧ આગિક, ૨ માનસિક
 શૌચના ૨ લેહ-૧ ક્ષમશુશૌચ, ૨ મૃતિક શૌચ
 વચનના ૨ લેહ-૧ સ્વાભાવિક, ૨ કૃત્રિમ

નાટકના ૨ લેદ-૧ તાડવ, ૨ ભાવ

વમનના ૨ લેદ-૧ કૃત્રિમ, ૨ આભાવિક

કર્મના ૨ લેદ-૧ અણુભાગકર્મ-કર્મરસ, ૨ પ્રદેશકર્મ-કર્મદલ,

ઉન્માદના ૨ લેદ-૧ જ્ઞાપિકનો, ૨ મોહનો ઉન્માદ

જીવને હુ ખના ૨ લેદ-૧ માનસિક હુ ખ-મનમા
ચિતા ફિકર વિશેષ, ૨ શારીરિક હુ ખ-શરીરને વિષે ૧૬
રોગાદિક પીડા ઉત્પન્ન થાય તે

જીવની ગતિના ૨ લેદ-૧ ઋતુગતિ, શરીરને છોડીને
જીવ એક સમયમાં સમગ્રેણિએ જવાની ગતિમા સિદ્ધો
જાય તે, ૨ વક્રગતિ-શરીર છોડીને પરભવ જતો જીવ-વિષમ
શ્રણિવાળા સ્થાનમા (બધ નાખેલી ગતિમા) જાય તે

જીવને આયુષ્ય જાધવાના ૨ લેદ-૧ સોપક્રમી-ધણુ
આયુષ્ય છતા ઉપક્રમ લાગવાથી આયુષ્ય જતદી લોગવાઈ જાય
તે ૨ નિરૂપક્રમી-ઉપક્રમો લાગ્યા છતા, નહિ મરતા જીવ
પૂર્ણ આયુષ્યે પરલોકમા જાય તે

ઉણોદરીના ૨ લેદ-૧ દ્રવ્ય ઉણોદરી, ૨ ભાવ ઉણોદરી

દ્રવ્ય ઉણોદરીના ૨ લેદ-૧ ઉપકરણ ઉણોદરી-વસ્ત્ર પાત્ર
વિગેરે નિર્દોષ વાપરે તે

૨ ભાવ ઉણોદરીના ૪ લેદ-૧ અલ્પ ક્રોધ, ૨ અલ્પ
શબ્દ, ૩ અલ્પકલેશ, ૪ અ-મ જન્મ

- ૧ જીવ દ્રવ્ય, ૨ અજીવ દ્રવ્ય, એ બે પ્રકારના સર્વ દ્રવ્યો છે
 ૧ સૂક્ષ્મ, ૨ ઘોઠર, એ બે પ્રકારના સર્વ સસારી જીવો છે
 ૧ તસ, ૨ સ્થાવર, એ બે પ્રકારના સર્વ સસારી જીવો છે
 ૧ ચર્મામા, ૨ અચર્મામા, એ બે પ્રકારે સર્વ સસારી જીવો છે
 ૧ જલવસિદ્ધ, ૨ અજલવસિદ્ધ, એ બે પ્રકારે સર્વ સસારી જીવો છે
 ૧ સસારી, ૨ સિદ્ધ, એ બે પ્રકારે સર્વ જીવો છે ૬૧) ।
 ૧ શરીર સહિત, ૨ શરીર રહિત, એ બે પ્રકારે સર્વ જીવો છે
 ૧ ઇન્દ્રિય સહિત, ૨ ઇન્દ્રિય રહિત, એ બે પ્રકારે સર્વ જીવો છે
 ૧ વેદ સહિત, ૨ વેદ રહિત, એ બે પ્રકારે સર્વ જીવો છે
 ૧ કર્માય સહિત, ૨ કર્માય રહિત, એ બે પ્રકારે સર્વ જીવો છે
 ૧ કાયા સહિત, ૨ કાયા રહિત, એ બે પ્રકારે સર્વ જીવો છે
 ૧ સંયોગી, ૨ અયોગી, એ બે પ્રકારે સર્વ જીવો છે
 ૧ લેશ્યા સહિત, ૨ લેશ્યા રહિત, એ બે પ્રકારે સર્વ જીવો છે
 ૧ આહારી, ૨ અઆહારી, એ બે પ્રકારે સર્વ જીવો છે
 ૧ ભાષક-ભાષનારા, ૨ અભાષક-નહિ ભાષનારા, એ બે પ્રકારે સર્વ જીવો છે
 ૧ આંગીરી-ધરવાળા, ૨ અનાંગીરી-ધર વિનાના, એ બે પ્રકારે સર્વ જીવો છે
 ૧ મંસરિ અમાર્ષજા-મંસરિભર હેમાણ, ૨ એસ સાર સમાપ નગા-સસારમા નહિ રહેનારા, એ બે પ્રકારે સર્વ જીવો છે

૧ મકર્મી-કર્મસંહિત, ૨ અકર્મી-કર્મરહિત, એ બે પ્રકારે
મર્મ લોકો છે

ત્રણ પ્રકાર

ભુવને ત્રણ-૧ દેવર્ગ, ૨ મૃત્યુ, ૩ પાતાલ
જિનમત રત્ન ત્રણ-૧ જ્ઞાન, ૨ દર્શન, ૩ ચારિત્ર
તત્ત્વ ત્રણ-૧ દેવ, ૨ શુદ્ધ, ૩ ધર્મ
કોળ ત્રણ-૧ અતીત, ૨ અભાગત, ૩ વર્તમાન
અમકિતના લોક ત્રણ-૧ દીપક, ૨ રોચક, ૩ કારક
ગારવ ત્રણ-૧ કલિંગારવ, ૨ રસંગારવ, ૩ ચાંતી ગારવ.
યોગ ત્રણ-૧ મમેયોગ, ૨ સ્વયંયોગ, ૩ કાર્પયોગ
ગદ્ય ત્રણ-૧ માયાગદ્ય, ૨ નિર્માણગદ્ય, ૩ મિથ્યાત્વગદ્ય
વિરાધના ત્રણ-૧ જ્ઞાનવિરાધના, ૨ દર્શન વિરાધના, ૩
ચારિત્ર વિરાધના

વીર્ય ત્રણ-૧ મનવીર્ય, ૨ વચનવીર્ય, ૩ કાવ્યવીર્ય
કંઠ ત્રણ-૧ મનકંઠ, ૨ વચનકંઠ, ૩ કાવ્યકંઠ
મેદ ત્રણ-૧ મનમેદ, ૨ વચનમેદ, ૩ કાવ્યમેદ
વનસ્પતિના ત્રણ લોક-૧ સખ્યાતાલવવાળી, ૨ અસખ્યાતા

લવવાળી, ૩ અનુતાલવ યુક્ત
કરણ ત્રણ-૧ મનકરણ, ૨ વચનકરણ, ૩ કાવ્યકરણ
શુભિ ત્રણ-૧ મનશુભિ, ૨ વચનશુભિ, ૩ કાવ્યશુભિ
સદ્ગતિ ત્રણ-૧ મનુષ્ય ગતિ, ૨ દેવગતિ, ૩ સિદ્ધિગતિ

દુર્ગતિ ત્રણ-૧ નગ્ન, ૨ તિર્થંચ, ૩ નિર્ગોદ

પરિગ્રહ ત્રણ-૧ કર્મપરિગ્રહ, ૨ શરીર પરિગ્રહ, ૩ ખાદ્ય-
લઠાપગરણ પરિગ્રહ

પરિગ્રહના ત્રણ નામ-૧ સચિત્ત પરિગ્રહ, ૨ અચિત્ત પરિગ્રહ,
૩ મિથ પરિગ્રહ

૧ વિરતિ, ૨ અવિરતિ, ૩ વિરતાવિરતી

૧ પચ્ચખાણી, ૨ અપચ્ચખાણી, ૩ પચ્ચખાણી અપચ્ચખાણી

૧ સવરી, ૨ અસવરી, ૩ સત્ત્વરાસવરી

૧ સમ્યક્દષ્ટી, ૨ મિથ્યાદષ્ટી, ૩ સમ્યક્મિથ્યાદષ્ટી

૧ સૂક્ષ્મ, તે સર્વ રાજલોકમા ભરેલા છે, તે માર્યા
મરે નહિ, ૨ બાહર તે લોકના બેક, દેશમા રહેલા છે, અને
તે માર્યામરે છે. ૩ નોસૂક્ષ્મ નોબાહર, તે સિદ્ધના હોવે

૧ ત્રસ-હાસતા ચાલતા, ૨ સ્થાવર-ચાલે નહિ તે, ૩ નોત્રસ
નોસ્થાવર-તે સિદ્ધના હોવે

૧ પર્યાપ્તા-પર્યાપ્તિ પૂરી કરે તે, ૨ અપર્યાપ્તા-પર્યાપ્તિ
પૂર્ણ કરી ન હોય તે, ૩ નોપર્યાપ્તા, નોઅપર્યાપ્તા તે
સિદ્ધના હોવે

૧ ભવસિદ્ધિયા-મોહો જાય તે, ૨ અભવ સિદ્ધિયા-કદી પણ
મોહો નહિ જનારા, ૩ નોભવસિદ્ધિયા નોઅભવ સિદ્ધિયા,
તે સિદ્ધના હોવે

૧ શરીરી, ૨ વાટે વહેતા હોવ, ૩ અશરીરી-સિદ્ધના હોવ.

લોક ના ૩ લેદ-૧ ઉર્ધ્વલોક, ૨ અધોલોક, ૩ તિર્યગ્ લોક
દિશાનો ૩ લેદ-૧ ઉર્ધ્વદિશા, ૨ અધોદિશા, ૩ તિર્યગ્ દિશા

મનુષ્ય ક્ષેત્રો-૧ (પદર) કર્મભૂમિ, ૨ (ત્રીશ) અકર્મભૂમિ,
૩ (છપ્પત્ર) અતરદ્રીપ

તિથિ ચ ત્રણ પ્રકારના-૧ જલચર, ૨ સ્થલચર, ૩ ખેચર
સાધુનાશાશ્વત મનોગ્યો-૧ ક્યારે હું સૂત્રભાષીશ ? ૨ ક્યારે
હું એકલવિહારી થઈશ ? અગર ક્યારે હું સાધુની ખાર
પડિમાને વહન કરીશ ? ૩ ક્યારે હું સંલેખના કરીશ

સ્ત્રી-૧ સ્વક્રીયા, ૨ પરક્રીયા, ૩ પુણ્યાગના

શ્રાવક-૧ જઘન્ય નવકાળ ગણનાર, ૨ મધ્યમ પંડાવ
શ્યકનીક્રિયા કરનાર-ખારવતધારિ સદાચારી, ૩ ઉત્કૃષ્ટ એકા
સત્કરનાર સચિત્તવર્જક પ્રહારચારી

સુદ્રા-૧ જિન સુદ્રા, ૨ યોગ સુદ્રા, ૩ સુકૃતાશુકિત સુદ્રા.

ઉપાત-૧ દિવ્ય શબ્દ થાય તે, ૨ અતરીક્ષ-આકાશે
તારા પડે તે, ૩ ભૌમ-ભૂમિક પાદિક થાય તે

ત્રિકાલ પૂજા-૧ પ્રલાટે વામ પૂજા, ૨ મધ્યાહને કુસુમ
પૂજા, ૩ સધ્યાને વિષે ધૂપ દીપ પૂજા

દાન-૧ અભયદાન, ૨ ઉચિતદાન, ૩ સર્વદાન

સ્વરૂપ-૧, મુનિસ્વરૂપ, ૨ ચતુર સ્વરૂપ ૩ સફલાવ સ્વરૂપ

ગાધર્વવિધિ-૧ તાર, ૨ મદ્ર, ૩ મધ્ય

લોક સ્થાન-૧ દાન સ્થાન, ૨ માન મન્થાન, ૩ દેવસ્થાન

ભૂમિ-૧ ઉચ્ચપ્રદેશ, ૨ નિમ્નપ્રદેશ, ૩ સમપ્રદેશ,

પૃથ્વ-૧ ઉપમા ૨ મધ્યમા ૩ અધમા

પદાર્થો-૧ ધાતુપદાર્થ, ૨ મૂલ્યપદાર્થ, ૩ ભુવપદાર્થ

કિરિણપિદેવ-૧ પેહેલા બીજા દેવલોક નીચે ત્રણ પદ્યો
પમના આયુધ્યવાળા, ૨ ત્રીજા ચૌથા દેવ લોક નીચે ત્રણ
સાગરોપમના આયુધ્યવાળા, ૩ પાંચમા ઉપર અને છઠ્ઠા નીચે
તેર સાગરોપમના આયુધ્યવાળા

આગમ-૧ અનાગમ-તે ત્રીયકરે લાખ્યો તે, ૨ અનતર
આગમ-તે ગણધરાદિકે ગુચ્યો તે, ૩ પરપરાગમ, તે સુધર્મા
સ્વામી, જ્યુસ્વામી, પોટ પરપરાચાર્યો આવેલ
વનરપતિ-૧ સૂક્ષ્મ, ૨ સાધારણ, ૩ પ્રત્યેક

ભુવનપતિની પર્વદા-૧ તુળા, તે માહેલી પર્વદા એકવાર
બોલાવવાથી આવે, ૨ મુંડિક્યા, તે વચલી પર્વદા વિના
બોલાવ્યા આવે ૩ કીડરા, તે બાહીરલી પર્વદા, બોલાવી
અણુબોલાવી આવે તે

આવકના મનોરથો-૧ હુ આરભ પરિચહ ક્યારે છોડીશ ?
૨ આવકના મતોને અતિચાર સહિત હુ ક્યારે પાળીશ ?
૩ પ્રાતે સલેખમા કરી સમગ્રમિમરણ હુ ક્યારે આરાધીશ ?
સંન્યક્તવની સદૃહણા-૧ અરિહંત સિદ્ધને દેવ પ્રમાણે (ગણે)
બાણે, ૨ સાધુને ગુરૂપણે આને, ૩ સમાધિયાને ધર્મ કરી માને

સમ્યક્ત્વની રક્ષા-૧. ક્રિયારૂપ દેવતાના ગીતે જેમ સુપૂર્ણ, રંગથી, સાબળે, તેમ ગુરુને ઉપદેશ સામલવામાં જ્યેષ્ઠાચરિત્ત રાખે, ૨. કુધાતુર હવ જેમ અન્નની અભિલાષા ધારણ કરે તેમ સમ્યક્ત્વનું પ્રતિપાલન કરવાની, અભિલાષા ધારણ કરે, ૩. રોગી માણસની દવા કરી જેમ તેના આત્માને શાન્તિ ઉત્પન્ન કરે, તેમ ગુરુમહારાજ આચાર્યની સેવા ભક્તિ પ્રયુક્તિત ચિત્તે કરી, તેને સમાધિ-ઉપાનન કરાવે.

સમ્યક્ત્વની રક્ષા-૧. પોતાના ધર્મને પાતાવનુસા અન્ય દર્શની મિથ્યાદ્રષ્ટિ, ભાધ બાધમેળે હિતર આપી, તેના વચનોત્તો નિરોધ કરે, તે સમ્યક્ત્વની, રક્ષા કરી કહેવાય, ૨ મિથ્યાત્વીના વચનો શ્રવણ કરી જવાબ દેવાની શક્તિ ન હોય તો મૌનપણુ ધારણ કરે તો સમ્યક્ત્વની રક્ષા કરી કહેવાય, પણ તેના વચને હા હા કરે તો સમ્યક્ત્વની રક્ષાનો ભંગ કરનાર કહેવાય, ૩ મિથ્યાદ્રષ્ટિના વચનોનો પ્રત્યુત્તર ન આપી શકે તો અણબોલ્યો રહી આઘો પાછો ચાલ્યો જાય તો સમ્યક્ત્વની રક્ષા કરનારો કહેવાય.

હવે ૩ પ્રકારે અલ્પ આયુષ્ય બાધે-૧ જાણી પુણને ત્રસ-હવની હિંસા કરે, ૨ જાણી પુણને અસત્ય બોલે, ૩ જાણી પુણને સાધુને આધાકર્મી અને પદ્મીય આહાર આપી આપે.

૪. હવે ૩ પ્રકારે અશુભ દીર્ઘ આયુષ્ય બાધે-૧ ત્રસહવની હિંસા કરે, ૨ અસત્ય બોલે, ૩ સાધુ ચારિત્રીયાને

અશુભ આધાકર્મી અને બળીષ્ઠ અન્ન પાન વચ્ચે આપી તેની અવહીલના કરે, નિહા કરે, એ ત્રણ પ્રકારે દાન દેતો અશુભ-દીર્ઘ આયુષ્ય બાંધી, 'હું બ દારિદ્ર્ય રોગ વિગેરે ઘણી અશાતા પામે

જીવ ૩-પ્રકારે શુભ દીર્ઘાયુષીપણું પામે-૧ જીવેની હિસા કરે નહિ, ૨ અસત્ય બોલે નહિ, ૩ સાધુ ચારિત્રધાને મુજતો 'એષણીય' મનને રૂચતો, પ્રીતિ કરનારો, આહાર-પાણી-વસ્ત્ર-પાત્ર-વિગેરે-સન્માન સહિત-આપવાથી-આનંદ મળી ઘણા પ્રકારે સાધુની સેવા કરે, તો જીવ બહુ પ્રકારે શાન્તિ મેળવી દીર્ઘાયુષીપણું પામે

સારીગતિ-૧ મનુષ્યગતિ, ૨ દેવગતિ, ૩ સિદ્ધિગતિ
ખરાબગતિ-૧ નરકગતિ, ૨ તિથિચગતિ, ૩ અશુભ મનુષ્યગતિ
ખરાબ લેશ્યા-૧ કૃષ્ણ લેશ્યા, ૨ નીલ લેશ્યા, ૩ કાપોત લેશ્યા
સારી લેશ્યા-૧ તેજ લેશ્યા, ૨ પદ્મ લેશ્યા, ૩ શુક્લ લેશ્યા
ઉપકાર-૧ માતા પિતાનો, ૨ શેઠનો, ૩ ગુરૂનો

આરાધના-૧ જ્ઞાનઆરાધના, ૨ દર્શન આરાધના,
૩ ચારિત્ર આરાધના.

સ્ત્રી-૧ જલચરી, ૨ સ્થલચરી, ૩ ખેચરી.

ત્રણ પ્રકારના જીવોને વાચના આપવી નહિ-૧ અવિનીતને,
૨ રસૂના લોહુપીને, ૩ કરેલા ક્રોધને ખમાવે નહિ તેને

૧ ત્રણ પ્રકારના જીવોને વાચના આપવી-૧ પડિતને,
૨ સરલચિત્તવાળાને, ૩ ગુરૂના છિદ્રો નહિ જોનારાને

ત્રણ કારણથી દેવતા મનુષ્ય લોકમાં આવે નહિ-૧ ધહલોક
સખ ધી રાગ છુટી જવાથી, ૨ પરલોક દેવગતિ સખ ધી
રાગ થવાથી, ૩ મનુષ્યની દુર્ગેધ ઉચે ઉડી રહી તેથી

ત્રણ કારણથી નીચે ભૂમિ ઉપર આવેલ દેવ જાણી શકાય-
૧ ભૂમિ ઉપર ચાર આશુલ ઉંચા પગ રહે તેથી, ૨ આખના
મિથોનમિથ થાય નહિ તેથી, ૩ ફુલની માળા કરમાય નહિ
તેથી (મનવાચિત કાર્ય કરવાથી)

ત્રણ પ્રકારે દેવતા શોધ કરે-૧ માતા પિતાને આશ્રવ
સેવતા દેખવાથી, ૨ દેવગતિ ત્યાગ કરી ગર્ભમાં ઉત્પન્ન થવું
પડશે તેવું દેખવાથી, ૩ મળભૂતમાં ઉપજવું પડશે તેથી

દેવતા ત્રણ વસ્તુની વાછના કરે-૧ આર્યક્ષેત્રની, ૨ મનુષ્ય
ગતિની, ૩ સુકુલ ઉત્પત્તિની

ત્રણ કારણે દેવતાને છ માસ પેહેલા અવવાના ચિન્હો
જણાય-૧ રત્નના ડાળડા માણુવક સ્થલ આખા દેખે, ૨ પુલની
માળા આખી દેખે, ૩ તેજોલેશ્યા મદ યાય

ત્રણ પ્રકારે દેવતાને શોધ ઘણો ચાર્ય-૧ બહુ વિનયવૈયા
વચ્ચ નહિ કરવાથી, ૨ બહુકાળ દીક્ષા નહિ પામવાથી,
૩ ઘણા સૂત્ર સિદ્ધાંતો નહિ વાચવાથી

તણ, પ્રજારે, દેવતાને શોચ થાય નહિ-૧, બહુ વિનય
વૈયાવચ્ચ, કરવાથી, ૨ બહુકાળ, દીક્ષા પામવાથી, ઓધણાસૂત્ર
મિદ્ધાતો, વાચવાથી,

સ્થવીર-૧, વચસ્થવીર-આઠ વર્ષની, અવસ્થાવાળા, ૨ સુત્ર
સ્થવીર-આચાર્ય શીલિક સિદ્ધાંતના બાણવાવાળા, ૩ મતસ્થવીર-
દીક્ષા લીધા, ત્રીશ વર્ષ થયા હોય તે

કરણ-૧ સારભ-મનમાળાપ ચિંતવે તે, ૨ સમારભ-પોતે
વચને કરી પાપ કરાવે તે, ૩ આરભ-છકાય જીવનો વધ
પોતે લાથે કરે કરાવે તે

સમ્યક્ત્વ-૧, મુદ્દેવ, ૨ સુચર, ૩ સુધર્મની ઉપર શ્રદ્ધા,
મિયાત્વ-૧, કુદેવ, ૨, કુચર, ૩ કુધર્મ, ઉપર શ્રદ્ધા,

રત્ન-૧ સાંનરત્ન, ૨ દર્શનરત્ન, ૩ ચારિત્રરત્ન

પરિચ્છ-૧ આઠ પ્રકારના કમો તે, ૮મં પરિચ્છ, ૨, શરીર
ઉપર મમત્વભાવ તે, શરીર પરિચ્છ, ૩ ભાક, ઉપમરણ વિગેરે
ક્રિયર મમત્વભાવ તે ભાડોપકરણ પરિચ્છ

સામાયિક-૧ સુત્ર, સામાયિક-નિર્મળાસાનનો, અબ્યાસ
કરે તે, ૨ સમકિત સામાયિક-શ કારણિત નિર્મળ, સમકિત
પાળે તે, ૩ દેશવિરતિ સામાયિક-અભિચાર રહિત, નિર્મલ
મત પરમખાણ પાળે તે.

(13')

॥ त्रय प्रकरणा 'छन्दो-५' 'ज्ञाने' 'ते' 'वर्ष' 'ज्ञानी', '२' 'देश' 'ने' 'द्र'
 'ते' 'क्षयि' 'सु' 'म' 'क' 'ती', '३' 'आ' 'रि' 'त्रे' 'द्र' 'सि' 'व' 'या' 'भ' 'यो' 'त' 'आ' 'स्ति' 'नी'
 'त्रय' 'प्र' 'करि' 'यो' 'पृ' 'थ' 'वी' 'धु' 'ने'-५ 'मो' 'टा' 'प' 'व' 'त' 'प' 'ड' 'वा' 'थी', '२' 'ल' 'व' 'न-'
 'प' 'ति' 'व्य' 'त' 'र' 'दे' 'व' 'ता' 'ल' 'डा' 'ध'-८ 'टो' 'क' 'वा' 'थी', '३' 'लु' 'व' 'न' 'प' 'ति' 'त' 'था'
 'वा' 'लु'-५ 'य' 'त' 'र' 'ले' 'खा' 'य' 'ध' 'ले' 'थ' 'क' 'र' 'ने' 'च' 'ह' 'न' 'क' 'र' 'व' 'ल' 'व' 'त' 'वा' 'रे'

त्रय प्रकारे सर्वथी पृथ्वी भुजे-१ समुद्रनु, पाणी अभ्यत
 विष्णुवाथी, २ ज्योतिषि वैमानिक, देवा जेगा, यथ भुज करे
 त्यारे, ३ ज्योतिषि वैमानिक जेगा यथने तीर्थ करे वदना
 करवा जय त्यारे सर्वथी पृथ्वी भुजे

મિથ્યાત્વ-૧ ભગવંતના બેલિલા વચનોથી આછી પ્રતિષ્ઠા
કરે, ૨ 'ભગવંતનો પ્રતિષ્ઠા' વચનોથી વધારે પ્રતિષ્ઠા કરે,
૩ ભગવંતના મચનોથી વિપરીત પ્રતિષ્ઠા કરે; તે ત્રણે અમ ત
સચ્ચારી બાલિલા

मिथ्यात्व-१ लोकेनी' डीबी' करे, स सांरना कयो विवाहिकमा
तथा देव पितृयो, क्षेत्रपाँलादिकने भीन धूने ते, र संशय
मिथ्यात्व, -देव, शुद्ध, धर्मना गुणो व्यक्तोनहि, उ कुप्रविच्यनिठ
मिथ्यात्व अन्यभति योभी, स न्यासी, सापिसादिकने परिचय
करी तेभी प्रशसा करे । ॥ १० ॥

पक्षो-१ धर्मपक्ष-ते साधु, साधवी, 'श्रवि' अने 'श्रावि' ,
 २ अधर्मपक्ष-अतुर्विध सैर्ध विनानो' तं मां एवो, ३ मिथपक्ष
 धर्म उपो धोडी' अर्थावाणा भमुष्ये।

પૂર્વચિ-૧ પૂર્વાનપૂર્વી, તે પ્રથમથી લઇને અનુક્રમે ગણે તે,
 ૨ પશ્ચિયાનુપૂર્વી તે પાછળથી થઇને આગળ સુધી ગણે તે,
 ૩ અનાનુપૂર્વી તે આગળ પાછળના બીજા ભાગોને વળી
 વચ્ચેથી, ગણે તે

વેદના-૧ શીતવેદના, ૨ ઉષ્ણવેદના, ૩ મિથવેદના.

યોની-૧ શીતયોની, ૨ ઉષ્ણયોની, ૩ મિથયોની

૧ નારકીની શીત અથવા ઉષ્ણયોની, ૨ દેવ ગર્ભજ મનુષ્ય
 તથા તિર્યચની મિથયોની, ૩ આર સ્થાવર ત્રણ વિકલેદ્રિ
 તથા અસજિ મનુષ્ય તિર્યચની ત્રણે પ્રકારની યોની

યોની-૧ સચિત્ત, ૨ અચિત્ત, ૩ મિથ નારકી તથા દેવતાની
 અચિત્ત યોની, બાકી સર્વ દરેકની સચિત્ત અચિત્ત મિથ યોની.

યોની-૧ સવૃત્ત, ૨ વિવૃત્ત, ૩ સવૃત્તાવિવૃત્ત

૧ દેવતા તથા પાત્ર સ્થાવરની, ૨ સવૃત્ત યોની, ૩ ગર્ભજ
 મનુષ્ય અને તિર્યચની ત્રણ યોની હાકી ઉઘાડી અને સવૃત્તા
 વિવૃત્ત તે કાઠક હાકી ને કાઠક ઉઘાડી

૧ ક્રૂર્મયોની સરખી, ૨ શખાવર્ત, ૩ વશપત્ર સરખી

૧ ઉત્તમ પુરુષની માતાની ક્રૂર્મ કાચજાના જેવી, ૨ ચક્રવ-
 ર્તિના શ્રી રત્નની શખાવર્ત જેવી, ૩ બીજા તમામની
 માતાની, વશપત્રના જેવી

દીક્ષા-૧ ઈહલોકના પ્રતિજ્ઞથી દીક્ષા લે, ૨ પરલોકના
 પ્રતિજ્ઞથી દિક્ષા લે, ૩ જન્મે લોકના પ્રતિજ્ઞથી દિક્ષા લે

દીક્ષા-૧ તુયાવર્ધયા, ૨ પુયાવર્ધયા, ૩ શુધયાવર્ધયા

દીક્ષાના ત્રણ પ્રકાર-૧ ઉપાય પવનજા, ૨ અપાય પવનજા,

૩ સધાય પવનજા

માણસો-૧ તાદાત્વિક જે માણસ કાંઈપણ ચિંતા કર્યા શિવાય ઉત્પન્ન થયેલા અર્થ અને લક્ષ્મીનો નાશ કરે તે તે માણસ તાદાત્વિક કહેવાય છે, ૨ મૂલહર જે માણસ પોતાના બાપદાદાએ એકત્ર કરેલ પૈસાને અન્યાયથી લક્ષણ કરે છે તે માણસ મૂલહર કહેવાય છે, ૩ કદ્ય-જે માણસ પોતાના નોકર ચાકર દામોને પીડા ઉત્પન્ન કરીને તથા પોતે પણ પીડા પામીને પેસા ઉપાજન કરે છે પણ તેમાંથી ક્ષવલેશ માત્ર પણ વ્યય કરતો નથી તે માણસ કદ્ય કહેવાય છે .

આઠ પ્રકાર.

ભારવાહકના ૪ વિસામા-૧ ડાબાખભાથી જમણે ફેરવે અને જમણાથી ડાબે ફેરવે, ૨ વડીનીતિ લઘુનીતિ કરવાને બેસે ત્યારે ભાર ઉતારે, ૩ વાટે જતા રસ્તામા ચક્ષાદિકના મહિરમા વાસો રહે, ૪ પોતાને ઠેકાણે જઈ ભાર ઉતારે તેવી રીતે

આવકના ૪ વિસામા-૧ આવક ૧૨ મત ઉશ્ચરે, ૨ આવક સામાયિક દેશાવકાશિ કરે, ૩ આવક ૫-૮-૧૪-૧૫-૦)) ઇંચાદિક કલ્યાણિક તિથિયે પચપર્વી ધોયધ કરે, ૪ આવક અતસમયે ભાતપાણી પચ્ચખી સધારે કરે .

(૧૬)

મનુષ્યરૂપી કુલો-૧ મધુકુલે 'મધુદાકલ્પ', ૨ મધુકુલ વિષ
દાકલ્પ, ૩ વિષકુલ મધુ દાકલ્પ, ૪ વિષકુલ વિષદાકલ્પ

મનુષ્યરૂપી પુષ્પો-૧ રૂપસપત્ન ને શીવસંપત્ન, ૨ શીસ
સંપત્ન નો શીલસંપત્ન, ૩ શીલસંપત્ન-રૂપસંપત્ન, ૪ નોરૂપસંપત્ન
નો શીલસંપત્ન

દર્શન-૧ અમુદર્શન, ૨ અચમુદર્શન, ૩ અવધિદર્શન,
૪ કેવલદર્શન

આહાર-૧ અંશલ, ૨ પાણી, ૩ ખાઈમં, ૪ સાઈમં
લોકપાલ-૧ પૂર્વે સોમ, ૨ દક્ષિણે ચમ, ૩ પશ્ચિમે
વરૂણ, ૪ ઉત્તરે કુબેર

સ્ત્રી જાતિ-૧ પશ્ચિની, ૨ ચિત્રણી, ૩ હસ્તિની, ૪ ચંખણી.

મનુષ્યોના વર્ણ-૧ શ્રાદ્ધલ, ૨ સ્વત્રીય, ૩ વૈશ્ય ૪ શૂદ્ર
વેદ-૧ ઋગ્વેદ, ૨ યજુર્વેદ, ૩ સામવેદ, ૪ અલ્પવેદ

ગતિ-૧ દેવ, ૨ મનુષ્ય, ૩ તિર્થંચ, ૪ નરક

દેવતા નારદીને, બે ગતિ-૧ તિર્થંચ, ૨ મનુષ્ય,

તિર્થંચને ૪ ગતિ ૧ તિર્થંચ, ૨ મનુષ્ય, ૩ દેવતા,

૪ નારદી

મનુષ્યને, ૫ ગતિ, ૧ દેવ, ૨ મનુષ્ય, ૩ તિર્થંચ, ૪

નારદી, ૫ મોક્ષ

બધ-૧ પ્રત્યક્ષબધ, ૨ નિધિતિબધ, ૩ અનુભોગબધ,

૪ પ્રદેશબધ

જિન-૧ નામજિન ઋષભાદિ, ૨ સ્થાપનાજિન-૧ જિન પ્રતિમા, ૩ દ્રવ્યજન અતીત અનાગત જિનના છવે, ૪ ભાવજિન સમવરણમા-ગ્હેલા.

સમ્યક્ત્વ-૧ ઉપશમિક, ૨ ક્ષયોપશમિક, ૩ સામ્વાદન, ૪ વેદક, ૫ ક્ષાયિક

ઉપશમિક મોહની કર્મને ઉપશમાવે
સામ્વાદન-વમનના વ્વાદ સરખો આવે અને ભય છ
આવહી પ્રમાણુ.

ક્ષયોપશમિક-ઉદયમા આવતા મોહનીકર્મના શુદ્ધદર્શીયા
ખસતિવા અને તેના રસને ઉપશમાવે.

વેદક ક્ષયોપશમિક સમ્યક્ત્વના છેલા સમયે ભોગવાતા
મોહનીકર્મના દર્શીયા જેના અનંતર સમયે ક્ષાયિક સમ્યક્ત્વ
પ્રાપ્ત થાય છે.

ક્ષાયિક-મોહનીકર્મનો સર્વથા ક્ષય થવાથી આવ્યા
પછી ભય નહિ

અનય-દર્ડ-૧ પાપોપદેશ, ૨ અપધ્યાન, ૩ સમુક્ત અર્ધિ-
કરણ, ૪ પ્રમાદાચરણ

મૂળ-સૂત્ર-૧ આવશ્યક, ૨ કથવૈકલિક, ૩ પિડનિયુ-
કિત, ૪ ઉત્તગધ્યયન.

મુખના કાળુ-૧ યોગાધ્યાસ કરેણુ, ૨ અભિમાન
કારણુ, ૩ વિષય કારણુ, ૪ મુક્તિ કાળુ

ગ ગા-૧ સીતાગ ગા, ૨ અલિકાગ ગા, ૩ ચલુગ ગા, ૪ ભદ્રગ ગા

જીવનીખાણ-૧ સ્વેદજ-સુખદિ, ૨ અડજ-પક્ષિસર્પદિ, ૩ જરાસુખ-નૃ ગવાદિ, ૪ ઉદ્દલિખ-વનસ્પત્યાદિ

કર્મ-૧ અપદ ૨ ભદ્ર, ૩ નિધત્ત, ૪ નિકાચિત્

બુદ્ધિ-૧ સ્વાભાવિકી, ૨ ઉત્પાદિકી, ૩ કર્મિકી, ૪ પારિજ્ઞામિકી

ગીત-૧ અવગીત, ૨ પદગીત, ૩ તાલ ગીત, ૪ અવધાન ગીત

વાદ-૧ તત-વીણા પ્રભૃત, ૨ ઘન-તાવપ્રભૃત, ૩ શુભિર-વશાદિક, ૪ આનન્દ-મુરનાદિક

જીવના ભેદ-૧ અનાદિ-અપર્યવસિત-જીવની આદી નથી અને અત નથી-અબંધજીવ, ૨ અનાદિ મપર્યવસિત-જીવની આદિ નહિ પણ અત છે, જે બંધજીવ મોક્ષે જાયે, ૩ સાદિ સપર્યવસિત જીવને સમકિત આશિ આદિ છે, તેમ મોક્ષે, પણ જાયે-જે સમકિતધારિ જીવ તે, ૪ સાદિ-અપર્યવસિત-એક જીવ આશિ સિદ્ધની આદિ છે, પણ અત નથી

અભિનયો-૧ આગિક, ૨ વાચિક, ૩ આચાર્ય, ૪ સાત્ત્વિક

અતક્રિયા-૧ અતપકર્મ-અપવેદના, અદ્ય નિર્જરા, બહુસયમી, બહુસવરી-આદિશ્વરજી ભરતેશ્વરજી જાણવા, ૨ કર્મ ઘણા-વેદના ઘણી, નિર્જરા ઘણી, સયમ અતપ, સવર

અદ્ય-ગજસુકુમાલજી જાણવા, ૩ કર્મ ઘણા-વેદના ઘણી,
નિર્જરા ઘણી, સયમ વિશેષ, સવર વિશેષ સનતકુમાર-
ચક્રવર્તિ જાણવા, ૪ અદ્યકર્મ-અદ્યવેદના, અ-પનિર્જરા,
અદ્યસયમ, અદ્યસવર, માર્ગદેવી માતાજી જાણવા

‘કુલો-૧’ એક કુલ રૂપસપત્ત છે પણ ગધસપત્ત નથી-
રોહિડાનું કુલ, ૨ એક કુલ ગધમપત્ત છે પણ રૂપસપત્ત નથી
પોહીલીના કુલ, ૩ એક કુલ રૂપ તથા ગધમપત્ત છે, મોગરા,
ગુલાબના કુલ, ૪ એક કુલ રૂપ તથા ગધસપત્ત નહિ, આકડા
ધતુરાના કુલ, એ ચારના દ્વારે પુરૂષો ચાર જાણવા

પુરૂષ-એક પુરૂષ રૂપસપત્ત છે, પણ શીલસપત્ત નથી-
બ્રહ્મદત્તચક્રી પેઠે, ૨ એક પુરૂષ શીલસપત્ત છે પણ રૂપસપત્ત
નથી-હરિદેશીમુનિ પેઠે, ૩ એક પુરૂષ રૂપસપત્ત છે તથા
શીલસપત્ત છે-આદિનાથ ભરત પેઠે, ૪ એક પુરૂષ રૂપસપત્ત
નથી ને શીલમપત્ત નથી-કાલકસૂરિયા ઠસાર્પના પેઠે

દર્શન-અમુદર્શન, ૨ અચક્ષુદર્શન, ૩ અવધિદર્શન,
૪ દેવલદર્શન

જીવ નરકગતિનું આયુધ્ય બાધે-૧ મહાઆરભ-ધરબાર,
હાટ, હવેલીના આરભ કરે, અને અત્યંત તીવ્ર પરિણામે
રાત્રી-દીવસ આરભ કરે, તેથી નરકગતિનું આયુધ્ય બાધે,
૨ મહાપરિશ્વ-પોતાના પાસે ઉપાજન કરેલ ઘણા પરિશ્વ
છતા પણ તેને વિષે ગાઢ મૂર્છા કરી, બીજા પરિશ્વને ઉપા-

જન કરવા માટે 'વાછના કરે-ધિછા કરે, મનસા ચિતવે-કે
અમુક જીવ સુખી છે, તે તેના જોધી મને ક્યારે/સુખવૃત્તિ
પ્રાપ્ત થાય, 'આવી-ધિછા' કરનાર નરકગતિનું આયુષ્ય બાધે
છે, ૩ કુલિખ આહારેણ-માસ, મદ્ય, મધ, માખણ વિગેરે
પ્રદારના, અરાજ આહારના કરનારથી નરકગતિનું આયુષ્ય બાધે,
૪ પચેદ્રિયતા પ્રથમી-નિરાપરાધિ, ૫ ચેદ્રિય જીવોની ક્ષિપ્ત
ભણીજીવે ક્ષિપ્ત-કરવાથી નરકગતિનું આયુષ્ય બાધે છે,

૪ જીવ તિથિવિગતિનું આયુષ્ય બાધે-૧ માયાસે-હૃદયમાં
કપટ બહુ કેળવે, અને માટેથી 'મીઠું બહુ બોલે, '૨' બંદિ-
માયાસે-મિત્રના જોડે/ધણી મિત્રાર્થ કરીને, મિત્રને 'કંઠે,
માટેથી-મીઠું, બોલે, અને 'તેના વાછળ નિંદા કરે, ૩-જુદા
વચને-મનમાં કપટ કેળવીને બહુ બોલે, 'તથા-કૂઠા' તોણ
માપ રાખે, '૪' કૂડા તોણ માપ-લેવડમાં, પણ જુદા અલે
લેવડમાં પણ જુદા તોણ માપ રાખે.

૫ જીવ અનુબંધનું આયુષ્ય બાધે-૧ દેવગુરુધર્મ આચાર્યા
હિંકના વિનય કરવાથી તથા સરલપણ શાત પ્રવૃત્તિ ધારણ
કરવાથી, ૨ સતોષવૃત્તિધારણ કરી લોભને ત્યાગ કરીને
ન્યાયનીતિથી વ્યાપાર કરવાવાળો જીવ આજ્ઞવાર્મજ્ઞવતાથી,
૩, તમામ જીવો ઉપર દયા-ધારણ કરવાથી, ૪ પદોપકાર કર-
વાથી, ૫ ખીજીવોના દુઃખને દૂર કરવાની ભાવનાથી, ૬ સ્વદય
કથાથી-ખીજાને નહિ ઠગના પોતે સારો માર્ગમાં વર્તન

કરનાર અને, બીજાને, સારામાર્ગમા જોડનાર, સઠજનાદિક
સારા પ્રકારના માર્ગાનુસારી, તથા ધર્માનુસારી, શુણેને ધારણ
કરી દાન આપનાર ઇર્ષ્યા, રહિત હોવાથી.

દેવનુ આયુષ્ય બાધે-૧ સરાગસયમથી-સરાગથી મેં સયમ-
માણે, તથા વસ, પાત્ર ઉપકરણ, શિષ્યાદિકના, ઉપર રાગ
રાખવાથી, ૨, સ્વપ્રમાસયમથી-કાઈક, સંયમ અને કાઈક
અમયમપણું, વિરતિ-અવિરતિપણું, ગળવાથી, ૩ અકામ
નિજગથી-રોપથી નિરતર, મુધાતુપાને સહન કરે, ૪ બાલ
તપસ્યાથી-અજ્ઞાન તપસ્યા કદ ક્રિયા કરવાથી.

કર્મમધન-૧ પ્રકૃતિમધ-તે કર્મનો સ્વભાવ, ૨ સ્થિતિમધ
સેજેટલી સ્થિતિના ઠમ બાધે, તેટલીજ સ્થિતિ મુધી તે
કર્મોને લોગવવા પડે તે કે અનુભાગમધ-તે શુભ અશુભ
રસ લોગવવો પડે તે ૪ પ્રદેયમધ ન્યુનાધિક કર્મના પ્રદેશોને
મહેણું કરી બાધે પડે તે.

બુદ્ધિ-૧ ઉત્પાતિકી-તે બુદ્ધિ આપણા પોતાનાથીજ
ઉત્પન્ન થાય, ૨ વેનેયિકી તે વિમય કરતા બુદ્ધિ ઉત્પન્ન થાય,
૩ કામિકી તે કામ કરતા સારી બુદ્ધિ ઉત્પન્ન થાય, ૪
પાણિયામિકી-તે કથા પરિણમતા બુદ્ધિ ઉત્પન્ન થાય.

આચાર્ય-૧ શિવમર્જીત જેવા-પોતે વૈરાગ્યરંગથી રંગા
યેલા છે, અને બીજાને વૈરાગ્ય રંગથી રંગે છે, ૨ પરવાળા
જેવા-પોતે વૈરાગ્યથી રંગાયેલા છે. પરત બીજાને વૈરાગ્ય

રંગચક્રે નહિ, ૩' ધૂના જેવા-પોતે વૈરાગ્યમા દીવા' છે,
પરંતુ બીજાને વૈરાગ્યમા દ્રઢ કરે છે, ૪' ખડી જેવા-પોતે
વૈરાગ્યમા કાચા છે, અને બીજાને વૈરાગ્ય ઉપત્તિ' કરવામા
પણ દીલા છે । । । । ।

અમુ'ય'વસ્તુઓ-૧' સતે ધાતુને વિષે 'લોખ ઠ' અમૂ'ય
છે, ૨' વસ્તુરમા હીરો અમૂ'ય છે, ૩' વસ્તુમાં રૂ થી બનેલ
વસ્તુ' અમૂ'ય છે ૪' કાષ્ટમાં 'બાવનાચ દન' અમૂ'ય છે ।

ચારમા ચાર ધણી-૧' નારકીમાં ક્રોધ ધણી, ૨' મનુષ્યમાં
માન ધણી, ૩' તિર્થ' ચર્માં માયા ધણી, ૪' દેવતામાં લોભ ધણી ।

અણુઓ-૧' જ્ઞાનનું, અણુ—અભિમાન, ૨' તપસ્યાનું
અણુ—ક્રોધ, ૩' કાયનું અણુ—વિક્રધા, ૪' લોકનું જ્ઞાનનું
અણુ—વમન । । । । ।

ચાર વૃક્ષના પરિવારો—૧ આળાનું વૃક્ષને ચાલનો પરિ
વાર—આદિનાથજી તથા ભરત ચક્રવર્તિ, ૨ આળાનું વૃક્ષ ને
ઝેરડાનો પરિવાર—ગર્ભાચાર્ય અને તેના શિષ્યોની પેઠે, ૩
ઝેરડો વૃક્ષ ને આળાનો પરિવાર—અગારમર્દકઆચાર્ય અને
તેના શિષ્યોની પેઠે, ૪, ઝેરડાનું વૃક્ષ ને ઝેરડાનો, પરિવાર—
કાલક—સૂરિયો કસાર્થ અને, તેના પરિવારની પેઠે, । ।

ભેદ—૧ ક્ષેત્રને વિષે વરસે પણ અક્ષેત્રને વિષે વરસે નહિ
૨ અગ્રેત્રે વરસે પણ ક્ષેત્રને વિષે વરસે નહિ, ૩ ક્ષેત્રે પણ

વગર ને અક્ષેત્રે પણ વરસે, ૪ ક્ષેત્રે પણ વરસે નહિ ને અક્ષેત્રે પણ વરસે નહિ

જોવી રીતે પુરો—૧ સુપાત્રને દાન આપે પણ કુપાત્રને ન આપે ૨ કુપાત્રને દાન આપે પણ સુપાત્રને ન આપે ૩ સુપાત્રને દાન આપે અને કુપાત્રને પણ આપે, ૪ સુપાત્રને પણ ન આપે, અને કુપાત્રને પણ ન આપે

જોવીજ રીતે બીજા ચાર પુરો—૧ ઇચ્છાપૂર્વક દાન આપે પણ ઇચ્છાસહિત ન આપે, ૨ ઇચ્છાસહિત દાન આપે પણ ઇચ્છાસહિત ન આપે, ૩ ઇચ્છાસહિત-આહવા કરતો આપે ૪ ઇચ્છા અને અર્નિ-છાથી પણ ન આપે

મેઘો—પુષ્કરાવર્ત—એકવાર વરસે જેથી દસહજાર વર્ષ સુધી નવીન ઘાસ, પાણી, પોતાની મેળે ઉત્પન્ન થયાજ કરે, તે પ્રથમ આરો બેસતા વરસે, ૨ પ્રતુન્ન—તે એકવાર વરસવાથી એક હજાર વર્ષ સુધી નવીન ઘાસ, પાણી, અન્ન, પોતાની મેળેજ થયા કરે, તે બીજા આરોમા વરસે, ૩ અમૂત—તે એકવાર વરસે એટલે દસ વરસ સુધી નવીન ઘાસ, પાણી, અન્ન, પોતાની મેળે થયાજ કરે, તે ત્રીજે ચોથે આરો વરસે, ૪ અમૃત—અહુવાર વરસે તો પણ ઠાણપણ થાયજ નહિ, તે પાચમા આરમા વરસે.

એ ચાર મેઘો જેવા પુરો—૧ સયતિરાજ—ગદ'ભદ્રી રાજાની એકજવાર દેશના સામળીને દીક્ષા લીધી તે પુષ્કરાવર્ત

મેથ સમાન જાણના, ૨ પ્રદેશીરાજ કેશી, ગણધર મહારાજની દેશના એકજવાર સાલણી સમકિત મૂળ જ્યાર તત લીધા તે બધુમ્ન મેથ જેવા, ૩ એલિક મહારાજ અનાથી મુનિની વાણી એકવાર સાલણીને સમકિત પાનેયા તે જમૂત મેથ જેવા ૪ પાચમા આરામા જે જાણે જોધ જાલજે ત્યારેજ કાઈક પરિણામ કુણા થાય, બ્યાખ્યાનભાથી ઉઠયા પછી કામજ નહિ, તે જમૂત મેથ જેવા

વૃક્ષ-૧ વૃક્ષ ઉચાતે ફળ નીચા-ખજૂર દ્રાક્ષ બીજેરા દિક ૨ ફળ ઉચાને વૃક્ષ નીચા-જાતીયેરાદિક, ૩ વૃક્ષ ઉચાને ફળ પછુ ઉચા તાકાદિક, ૪ વૃક્ષ પછુ નીચા ને ફળ પછુ નીચા રીંગણિ આફિક,

અવી રીતે પુરુષો-૧ પુરુષ જાતિના હિંચા પછુ કરણિના નીચા-બ્રહ્મદત્ત ચક્રવર્તીની પેઠે, ૨ પુરુષ જાતિના નીચા પછુ કરણિના ઉચા હરિકેશી, જાળમુનિના પેઠે, ૩ પુરુષ જાતિથી પછુ ઉચાને કરણિથી પૂણ ઉચા-આદિનાથ તથા શરત ચક્રીના પેઠે, ૪ પુરુષ જાતિના પછુ નીચા અને કરણીના પછુ નીચા કાજકસૂરિયા કસાઈના પેઠે

બળ-૧ એકને તપસ્યાનુ બળ છે પણ આહારનુ બળ નહિ, ૨ એકને આહારનુ બળ છે, પણ તપસ્યાનુ બળ નહિ, ૩ એકને-આહારનુ તથા તપસ્યાનુ બળેનુ બળ છે, ૪ એકને આહારનુ પણ બળ નહિ, તે તપસ્યાનુ પણ બળ નહિ.

સાધુઓ-૧ રત્નના ગોળા સમાન ગણધરદેવ, ૨ હીરાના

ગોલાસમાન સાધુ નિઝથ, ૩ સોનાના ગોળાસમાન સાધુલક્ષણ

યુક્ત ઉપયોગી સાધુ, ૪ રૂપાના ગોળાસમાન સામાન્ય સાધુ

ધર્મિંદ્ર પુરૂષો-૧ માખણમાં ગોળો તાપે મૂકવાથી જોમ ગળી જાય, તેમ કૌર્મિક જીવ જીવંતના મિથ્યાવચનથી ધર્મને છોડી દે, ૨ કાષ્ઠનો ગોળો તાપે મૂકવાથી જોળા નહિ, પણ અગ્નિ આગળ મૂકીએ તો ગળી જાય, તેમ કૌર્મિક જીવ પુરૂષમાં વચન સાંભળી ધર્મને છોડે, પણ ગાલી પ્રમુખ દુર્વચન સાંભળીને ધર્મ છોડી દે, ૩ કાષ્ઠનો ગોળો, તાપે મૂકવાથી ગળે નહિ, તેમજ અગ્નિના પાસે મૂકવાથી ન બળે, પણ અગ્નિમાં નાખવાથી બળી જાય તેમ કૌર્મિક જીવ વચનો કહેવાથી, તેમજ ગાળો દેવાથી પણ ધર્મ છોડે નહિ, ૪ ભાટીનો ગોળો તાપના પાસે મૂકે તો પણ ગળે નહિ, ને અગ્નિમાં નાખે તો પણ નહિ ગળનાં-કંઈક પાકે થાય, તેમ કૌર્મિક જીવ વચન ગાળો મારવા કહેવાથી પણ ધર્મને નહિ છોડતા ધર્મને વિષે દ્રઢ થાય છે, કૌર્મિકવાદિકની જેઠે

ગુદિ ૧, તીર્થંકર મહારાજની ગુદિ, સમુદ્ર જેવી, ૨ ગણધરની, ગુદિ મરાવર જેવી, ૩ ઉત્તમ સાધુની ગુદિ કુવા જેવી, ૪ સામાન્ય સાધુની ગુદિ પાળોચીયા જેવી

આચાર્યો-૧ આચાર્ય વિહાર કરે, 'પણ' સજ્જાને બોધ ન
આપે; ૨ આચાર્ય વિહાર કરે ને સજ્જાને બોધાપણુ આપે,
૩ આચાર્ય વિહાર ન કરે ને સજ્જાને બોધ આપે, ૪ આચાર્ય
વિહાર ન કરે ને બોધ પણ ન આપે

પુરૂષ-૧ પુરૂષને ધર્મ ઉપર પ્રેમ છે, પણ ધર્મને વિષે
દ્રઢતા નથી, ૨ પુરૂષને ધર્મ ઉપર દ્રઢતા છે પણ ધર્મ-કરવા
ઉપર પ્રેમ નથી, ૩ પુરૂષને ધર્મ ઉપર પ્રેમ પણ છે, ને
દ્રઢતા પણ છે, ૪ પુરૂષને ધર્મ ઉપર પ્રેમ પણ નથી ને
દ્રઢતા પણ નથી

પુરૂષ-૧ બીજાને શુણ્ણુ કરે પણ અભિમાન કરે, ૨
બીજાને શુણ્ણુ કરે પણ અભિમાન ન કરે, ૩ બીજાને શુણ્ણુ
પણ કરે ને અભિમાન પણ કરે, ૪ બીજાને શુણ્ણુ પણ ન
કરે ને અભિમાન પણ ન કરે

પુરૂષ-૧, મત્યવાદિ છે, પરંતુ કયા સંયમાદિકથી રહિત
છે, ૨ સંયમી છે પરંતુ, અસત્યવાદિ છે, ૩ સંયમી છે
તેમજ મત્યવાદિ પણ છે, ૪ સંયમી પણ નથી અને સત્ય
વાદિ પણ નથી

વસ્ત્રો-૧ 'સ્વભાવે' ઉજવળ છે તેને 'નિર્મલપાણીથી
ધોવાથી' તે 'તત્કાળ' ઉજવળ થાય છે, ૨ પ્રથમથી મેલુ છે,
પરંતુ પાણીવડે 'કરી' ધોવાથી પાછળથી ઉજવળ થાય છે,

■ પ્રથમથી પણ મેલુ 'ઠે ને ધોયાં પછી પણ' મેલુ જ રહે છે, ૪ પ્રથમથી ને પાછળથી સર્વથા મેલુ જ હોય છે.

તેવા ચાર પ્રકારના પુરુષો-૧ બાહ્યરથી ન્હાઈ ઘેઘને ઉજવળ દેખાવમા થયેલા છે, પરંતુ પેટમા મેલા છે, ૨ બાહ્યર મેલા છે, પરંતુ પેટના ઉજવળ છે, ૩ બાહ્યરે અને પેટમા ઉજવળ છે, ૪ બાહ્યર ને પેટમા, મેલા જ છે.

■ વૃક્ષ અને ફળો-૧ વૃક્ષ સરલ પણ ફળ વાકા, ૨ વૃક્ષ વાકા પણ ફળ સરલ, ૩ વૃક્ષ સરલ ને ફળ પણ સરલ, ૪ વૃક્ષ વાકા ને ફળ પણ વાકા.

■ એવા ચાર પ્રકારના પુરુષો-દેખાવમા સરલ પણ મનમા કુટિલ વક્ર, ૨ દેખાવમા કુટિલ કુખ્ય વામન પણ મનમા સરલ, ૩ દેખાવમા સરલ ને મનમા પણ સરલ, ૪ એક પુરુષ દેખાવમા પણ વક્ર, ને મનમા પણ વક્ર.

■ વૃક્ષ અને ફળો-૧ આગ્રવૃક્ષને ઘણી જાતનાથી ઘણા પ્રકારે સલાળ કરવાથી ઘણા પ્રકારે ફળો આપે, ૨ તાડવૃક્ષને ઘણી જાતનાથી સાર્યવે છતા ફળ અલ્પ આપે, ૩ વેલડીની સેવા થોડી કરવાથી ફળ ઘણું આપે, ૪ એક વૃક્ષની મેલા પણ થોડી ને ફળો પણ થોડા.

■ તેવા ચાર પ્રકારના પુરુષો-૧ એક પુરુષ બગવતનો ભાગ ઘણો આરાધે ને ગુરુમાહાત્મ્યની ભક્તિ પણ ઘણી કરે, અને મુક્તિ ફળ મેળવે-ગૌતમ સ્વામિના જેઠે, ૨ એક પુરુષ

એક માર્ગની સેવા ઘણી કરે, પરંતુ કૃષ્ણ અદ્ય મેળવે-કુલ-
વાલક, સાધુના પેઠે, ૩ એક પુરુષ માર્ગ, થોડો સેત્રે ને કૃષ્ણ
ઘણ મેળવે-અર્જુનમાળી તેમજ પ્રદેશીરાજની, પેઠે, ૪
એક પુરુષ ભગવતનો માર્ગ અવલમ્બે ને કૃષ્ણ પણ સ્વ-
લપ્ત મેળવે.

પુત્રો—૧ પિતાથી અધિક-તે આદિત્યરણ, ૨ પિતાથી
હીમ-તે ભરતચક્રી, ૩ પિતા પુત્ર જન્મે ભરણા-આદિત્યચંદ્ર
અને મહાપદ્મા, ૪ એક કુલાંગાર કે હરિકના પેઠે

એવા આ ૧૨ શિષ્ય—૧ એક શિષ્ય ગુરુથી અધિકા-
સિદ્ધિગિરિરંધી વૈષ્ણવોમિની પેઠે ૨ એક શિષ્ય ગુરુથી
હીના-તે ભદ્રભદ્રથી સ્થૂતભદ્રનો પેઠે, ૩ એક શિષ્ય ગુરુના
અંશાખર-પ્રભવ-વાર્મીને શરણભવમિની પેઠે, ૪ એક શિષ્ય
ગુરુને કવ કે લગાડનાર-કુલવાવક તથા ઉદીચીને મારનાર
વિનેયર મની પેઠે.

ક્રોધ, ઉપજે—૧ પોતાની ઉપર ક્રોધ ઉપજે, ૨ પરની
ઉપર ક્રોધ ઉપજે, ૩ પોતાના અને પરના બેહુના ઉપર
ક્રોધ ઉપજે, ૪ વિના કારણે નહક ક્રોધ, ઉપજે

ક્રોધ ઉપજે—શરીર નિમિત્તે ક્રોધ ઉપજે, ૨ વાનિમિત્તે
ક્રોધ ઉપજે, ૩ ઉપકરણ નિમિત્તે ક્રોધ, ઉપજે, ૪ દ્વેષ
નિમિત્તે ક્રોધ ઉપજે.

‘હનકલપી’ ચાર ઠંકાણે બોલે—૧ ‘કાઈ’ વસ્તુની ચાચતી કરવી હોય ત્યારે બોલે, ૨ ‘પૂછવાને’ માટે બોલે, ૩ ‘આસી’ લેવાને માટે બોલે, ૪ ‘કાઈએ’ કાઈ પૂછવાથી ઉત્તર આપવા માટે બોલે

‘પડિમા’—મમાધિ પડિમા—તે મમતાભાવ રાખે, ૨ ઉપધાન પડિમા—તે તપસ્યા કરે, ૩ નિવેકા પડિમા તે શરીર સ્થાગ કરે, ૪ ‘બુદ્ધિમત્’ પડિમા—તે કાઉસર્ગ કરે

‘આચાર્ય’—૧ એક આચાર્ય વૈયાવચ્ચ કરે નહિ એને કરાવે નહિ, ૨ એક આચાર્ય વૈયાવચ્ચ કરે નહિ પણ કરાવે ખરા, ૩ એક આચાર્ય વૈયાવચ્ચ કરે પણ કરાવે નહિ, ૪ એક આચાર્ય વૈયાવચ્ચ કરે ન કરાવે પણ ખરા

હાથી—૧ ભદ્રજાતિનો—કલ્યાણકારી, ‘ધૈય’ વત, સંઘાત મમાથી ખસે નહિ, ઉતાવળો ચાલે, આંગળથી ઉર્ચા શરીર વાળો, પાછળથી નીચા શરીરવાળો, સંવર્ગો પાંગે શોભિત આંગો કાઈક પીગી હોય છે, ‘પૂંછડું’ ઠંક ધરતી મુઘી હાણુ હોય છે શરદઋતુમાં તેને મંદ થડે, ‘નાતવડે’ કરીને પરજીવને મારે, એવા ગુણોથી ભદ્રજાતિનો હસિ બાણવો, ૨ મંદ જાતિનો—ધૈય વત, ઉતાવળો ચાલે, આંગો પીગી હોય, ‘પૂંછડું’ આગળથી બાડુ હોય, છેડે પાતળુ હોય, નખ, કેરા, આમેડી, બડી હોય, ‘વસતઋતુમાં’ મંદ થડે, મુઠથી સંઘાત કરે, પરજીવને હણે, ૩ મૂઝ નખ—કેશ પાતળા, આમેડી પણ

બહુ પાતળી, ઘણા ળીકણુ, લડાઈમાંથી નાસે, હેમ તઠતુમા મદ ચડે, સર્વ શરીરથી, પરજીવને હણે, ૪ સકીર્ણહાથી-એ ત્રણે હાથીયોમાંથી થોડા થોડા શુણ્ણવાળો હોય, સર્વ જીતુમા મદ ચડે, આજે શરીરે કરીને પરજીવને હણે

એવા ચાર જાતના પુરૂષો— ૧ પુરૂષ જદ્રજાતિનો—દેખાવમા શોભનીક, મનનો કલ્યાણકારી ધૈર્યવાળો, ૨ પુરૂષ મદ જાતિનો—કામ કરતા ઢીવ ઘણી કરે, મનમા ઘણો ડરે, પાપથી ડરે, લોકથી પણ ડરે, ૩ પુરૂષ મૃગજાતિનો—મનમા ડરે, પાપથી ડરે, લોકથી ડરે, ૪ પુરૂષ સકીર્ણજાતિનો—ઉપરલા ત્રણના થોડા શુણ્ણ હોય

પુરૂષ—૧ પરને શુણ્ણ કરે પોતાનું અપમાન કરે, ૨ પોતાને શુણ્ણ કરે પરનું અપમાન કરે, ૩ પરને શુણ્ણ ન કરે પણ પોતાનું અપમાન કરે, ૪ પરને શુણ્ણ પણ ન કરે તેમ પોતાનું અપમાન પણ ન કરે

રાગો—૧ એક રાગ દેખાવમા ખરાબ પણ વેદના નથી મેદ, ૨ એક રાગ દેખાવમા ખરાબ નહિ પણ વેદના ઘણી—ક ઠમાળ ૩ એક રાગ દેખાવમા ખરાબને વેદના પણ ઘણી—પેટ—માથા શુભાદિક થાય તે, ૪ એક રાગ દેખાવમા ખરાબ નહિ ને વેદના પણ બહુ નહિ—શુન્ય ભ્રમ

રોડીયા—૧ એક આદરમાન આપે પણ પૈસા ન આપે, ૨ એક પૈસા આપે પણ આદરમાન ન આપે, ૩ એક આદર

માન આપે, ને પૈસા પણ આપે, ૪ એક આદરમાન નહિ
ને પૈસા પણ નહિ આપે

નન—૧ સિંહનો ચેઠે લે ને સિંહના ચેઠે પાળે—ભરતની
ચેઠે, ૨ સિંહનો ચેઠે લે ને શીયાળની ચેઠે પાળે—કઠરીકના
ચેઠે, ૩ શિયાળની ચેઠે લે ને સિંહના ચેઠે પાળે, ૪ શીયાળની
ચેઠે લે ને શીયાળની ચેઠે પાળે—ઠાળકાચાર્યાના કુશિષ્યો

સ્નેહ—૧, તૃણની સાદડીની ચેઠે તુટતા વાર લાગે નહિ,
૨ વાલની સળીની સાદડીની ચેઠે તુટતા થોડી માર લાગે
૩ ચામડાની સાદડીની ચેઠે તુટતા વાર લાગે, ૪ કામલની
સાદડીની ચેઠે વિશેષ વાર લાગે

ચાર જાતના પુરુષ—૧ એક પોતાનું પાપ પ્રગટ કરે
અને બીજા પાસે પાપ પ્રગટ કરાવે નહિ, ૨ એક બીજા
પાસે પાપ પ્રગટ કરાવે અને પોતે પાપ પ્રગટ કરે નહિ,
૩ એક પોતાનું અને બીજાનું બન્નેનું પાપ પ્રગટ કરે
કરાવે ૪ એક પોતાનું પાપ પ્રગટ કરે નહિ અને બીજાનું
પાપ પ્રગટ કરાવે નહિ

પુરુષો—૧ એક પોતાના પાપની નિર્જંસ કરે ને બીજાના
પાપની નિર્જંસ કરાવે નહિ—પ્રત્યેકજુદની ચેઠે, ૨ એક
પરના પાપ ખપાવે પણ પોતાના પાપ ખપાવે નહિ—
અભવ્યની ચેઠે, ૩ એક પોતાના તથા પરના બન્નેના પાપ ખપાવે

સાધુની પેઠે, ૪ એક પોતાના તથા પરના જન્મેના પાપ ખપાવે
નહિ-મિથ્યાત્વી

દેવગતિનું આયુષ્ય બાધે—૧ ઉદારચિત્ત વાળો,
૨ સુસ્વરક ઠવાળો ૩ ધર્મનો રાગી, ૪ દેવશુરનો રાગી

તિર્થેશ્વર આયુષ્ય બાધે—૧ ધણો ઉત્તલક, ૨ અસતોષી,
૩ માયારી, ૪ મૂર્ખની સેવા કરનાર કુધાતુર-આળસુ

મનુષ્યની ગતિનું આયુષ્ય બાધે—૧ વિનયિ ૨ નિર્દોષી
૩ કયા-ધર્મ ઉપર પ્રેમ રાખનાર, ૪ પારકાના મનમા
સોરો લાગનાર

નરકનું આયુષ્ય બાધે—૧ ક્રોધી, ૨ પડિતાધરહિત,
૩ કપાયો, ૪ કલંકવીરૂત-ધણો કવેશી

ભુવનપતિમા બાધે—૧ ક્રોધ, કરે તે, ૨ ક્રોધના સાથે,
પ્રતિજ્ઞ કરે તે, ૩ નિમિત્ત લાગે તે, ૪ ઇહલોકને માટે
તપશ્ચર્યા કરે તે

નાટકીયા દેવ થાય ૧ કુમારનીદેશના દે, ૨ માર્ગને તોડી
પાડે, ૩ વારવાર નિયજી કરે ૪ અતૃપ્તિથી લોગ લોગવે

કિલિવિ દેવ થાય—૧ તીર્થ કરના અવર્ણ જોલે, ૨ કેમળી
પ્રરૂપિત ધર્મના અવર્ણવાદ જોલે, ૩ ધર્મચાર્યના અવર્ણ-
વાદ જોલે, ૪ અતૃપ્તિ સધના અવર્ણવાદ જોલે

‘દેવ મનુષ્ય લોકો’ના આવે-૧ દેવતા સળધિ મુખભોગથી તલાલાન છે, તેથી, ૨ બીજાનો રાગ, સ્નેહ તુટવાથી અને દેવતાનું નાટક બધન્ય, દસ દિવસ, મધ્યમ છ મહિતા, ઉલ્કૃષ્ટ દસ હજાર વર્ષ થાય તેમા સ્વજનવર્ગનું આયુષ્ય પુરુષ્ય નાય તેથી ન આવે, ૩ મનુષ્ય લોકની દુર્ગધ પાચસો યોજન થી ઉજો છે તેથી, ૪ ચારસો યોજન પ્રથમ દ્વિતીય આદે મર્મમૂત્ર થોડા તેથી, પાચસો યોજન આદે આંશમા ભરત ઔરવતે મર્મમૂત્ર ઘણા તેથી

‘મનુષ્ય લોકમા દેવ આવે-૧ તીર્થ કરના પાચ કલ્યાણિકે આવે, ૨ પોતાના ઉપગારી આચાર્ય ઉપાધ્યાયને વહના નમસ્કાર કરવો અને પોતાની મદ્દિ દેખાડવા આવે, ૩ તપસ્વીનો મહિમા કરવાને માટે આવે, ૪ સ્વજન મિત્રાદિકના સ્નેહથી બધાયેલો આવે

‘લોકમા ઉદ્યોત ઇચાય-૧ તીર્થ કરના જન્મ કલ્યાણિક વખતે, ૨ તીર્થ કરની દીક્ષા વખતે, ૩ તીર્થ કરના ડેવળસાન વખતે, ૪ તીર્થ કરના ભોક્ષ વખતે

ધર્મપામે નહિ-૧ અહ કારી, ૨ કોધી, ૩ રાગી, ૪ પ્રમાદી મજ્જનય ધ્યાન ન કર્યે-૧ સૂર્ય ઉદય પહેલાની ને ઉદય પછીની એક એક ઘડી, ૨ સૂર્ય અસ્ત થયાની પહેલાની ને પછીની એક એક ઘડી, ૩ મધ્યાહ્ન વેલાયે, ૪ મધ્ય રાત્રિયે

આદ્ય મહોત્સવ સ્વાધ્યાયમા વિધાતઃ-૧ ઇદ્ર મહોત્સવ, ૨ નાગ મહોત્સવ, ૩ જૂન મહોત્સવ, ૪ જક્ષ મહોત્સવ

“ મહોત્સવા-૧ આસો શુદ્ધિ પૂનમનો, ૨ કાર્તિક શુદ્ધિ પૂનમનો, ૩ માગશર શુદ્ધિ પૂનમનો, ૪ ચૈત્રશુદ્ધિ પૂનમનો

લોકનો મધ્ય ભાગ-૧ ઉચ્ચ લોકનો મધ્ય ભાગ પાચમા દેવલોક સુધી, ૨ અધોલોકનો મધ્ય ભાગ ચોથી નરક સુધી ૩ તિરચ્છાલોકનો મધ્ય ભાગ મેરુપર્વતના આઠ રથક પ્રદેશ, ૪ સર્વ લોકનો મધ્ય ભાગ પેહેલી નરક સુધી

દેવો-૧ ઉપરથી કંઠલુ ને અદરથી કોમળ નાળિયેરાદિક, ૨ બાહરથી કોમળ અને અદરથી કંઠલુ બેર આદિક, ૩ બાહરથી અને અદરથી કોમળ જામદળાદિક, દ્રાક્ષાદિક, ૪ બાહરથી અને અદરથી કંઠલુ-સોપારિ આદિક

એવા ચાર પ્રકારના પુરુષો-૧ પુરુષ ઉપરથી ઘણા કઠોર વચન બોલે પણ અતરમા નરમ, ૨ પુરુષ ઉપરથી મીઠા વચન બોલે પણ અતરમા કઠોર, ૩ એક પુરુષ ઉપરથી પણ મીઠું બોલે અતરમા પણ નિમળ, ૪ એક પુરુષ ઉપરથી પણ કઠોર બોલે અતરમા પણ કઠોર

આર જાતના વિષ-૧ વીંછીનું-અર્ધભરત પ્રમાણ, ૨ દેડકાનું-આખા ભરત પ્રમાણ ૩ સર્પનું જાણુદિપ પ્રમાણ, ૪ મનુષ્યનું-અઢીદિપ પ્રમાણ

ચાર કારણથી નારહીનાં જીવો મનુષ્યમાન આવી શકે-
 પરમાધર્મીના માર્ગથી, ૨ ક્ષેત્રવેદનાથી, ૩ ધર્મી અર્થાત્તા
 હનીયો, ૪ ધર્મ આયુષ્યથી

નૈરકમા ચાર પ્રકારે ૧ અધાર-૧ નારહીનું અધાર, ૨
 નારહીનાં જીવનું અધાર, ૩ નૈરકોવાસનું અધાર, ૪ અશુભ
 જગલોનું અધાર

મનુષ્યમા પ્રકાશ-૧ અદ્રમાનો પ્રકાશ, ૨ સૂર્યનો પ્રકાશ,
 અગ્નિનો પ્રકાશ, ૪ મણિ રત્નનો પ્રકાશ
 દેવલોકમા પ્રકાશ-૧ દેવલોકની ભૂમિનો પ્રકાશ, ૨ વિમાનનો
 પ્રકાશ, ૩ દેવકાંતિનો પ્રકાશ, ૪ દેવના અવકાશનો પ્રકાશ

ચાર પ્રમાણ-૧ આગમ પ્રમાણ-સિદ્ધાંતથી, દેવ-મનુષ્ય
 વેગેરે જાણે, ૨ અનુમાન પ્રમાણ-જ્યાં અગ્નિ હોય ત્યાં
 માંદા હોય, વિગેરે અનુમાનથી જાણે, ૩ ઉપમા પ્રમાણ-જેમ
 ૧૫ જેવો, તેમ છે, એમ ઉપમાથી જાણે, ૪ મત્યક્ષ પ્રમાણ
 જરૂર દેખીને જાણે

ચાર ઉપમા-૧ અસતિ વસ્તુને સતિ ઉપમા, ૨ સતિ
 વસ્તુને અસતિની ઉપમા, ૩ સતિ વસ્તુને સતિની ઉપમા,
 અસતિ વસ્તુને અસતિની ઉપમા

જીવને ઠમ્સયોગ-૧ દ્રવ્ય સયોગ-જે દ્રવ્યથી જીવ
 મ બાધે તે દ્રવ્યથીજ ઠમ્સયોગવે, ૨ ક્ષેત્ર સયોગ-જે

ક્ષેત્રે જીવ કર્મ બાધે, તે ક્ષેત્રથીજ કર્મ લોગવે, ૩ કાલ સ્વ યોગ
જે કાળે કર્મ બાધે તેજ કાળે કર્મ લોગવે, ૪ ભાવસ્ય યોગ -
જેવા પ્રણામથી કર્મ બાધે તેવાજ પ્રણામથી કર્મ લોગવે.

નિર્જરા ચાર પ્રકારની-૧ ઘણી વેદના અરપ નિર્જરા
સાતમી નરકના જીવને, ૨ અપ વેદના મહાનિર્જરા સામાન્ય
સાધુને, ૩ મહાવેદના મહાનિર્જર પડિમાધારી, સાધુને, ૪
અપ વેદના અપ નિર્જરા-પાત્ર અનુત્તર વિમાનના દેવોને

અવધિજ્ઞાન ઉપજે-૧ ભગવતે, કેહ્યા પ્રમાણે, પરિસહ
સહન કરવાથી અવધિજ્ઞાન ઉપજે, ૨ જાર કુળની ગોચરી
નિરપૂહપણે કરે તો અવધિજ્ઞાન ઉપજે, ૩ ચાર વિકથા
ભાગ કરે તો અવધિજ્ઞાન ઉપજે, ૪ રાત્રિયે ધર્મભાગરણ
કરે તો અવધિજ્ઞાન ઉપજે.

અવધિજ્ઞાન ને ઉપજે-ભગવતે કેહ્યા પ્રમાણે, પરિસહ
સહન ન કરે તો અવધિજ્ઞાન ન ઉપજે, ૨ જાર કુળની
ગોચરી નિરપૂહપણે ન કરે તો અવધિજ્ઞાન ન ઉપજે, ૩
ચાર વિકથા ભાગ ન કરે તો અવધિજ્ઞાન ન ઉપજે, ૪
રાત્રિયે ધર્મભાગરણ ન કરે તો અવધિજ્ઞાન ન ઉપજે.

ચાર ને જીતવા બહુજ કઠણ-૧ મનોમા બ્રહ્મચર્યાખાણુ
બહુજ કઠણ, ૨ આઠ કર્મમા મોહમીને જીતવુ બહુજ
કઠણ, ૩ પાત્ર ઇન્દ્રિયમા રસેન્દ્રિય જીતવી બહુજ કઠણ, ૪
ત્રણયોગમા મનયોગ જીતવો બહુજ કઠણ.

ચાર પામવા બહુજ દુર્લભ-૧ પાર્ય જ્ઞાનમા ડેવળ-
જ્ઞાન પામવું બહુજ દુર્લભ છે, ૨ છે લેશ્યામાં શુકલલેશ્યા
પામવી મહાદુર્લભ છે, ૩ ચાર ધ્યાનમા ધર્મધ્યાન શુકલ
ધ્યાન પામવું મહાદુર્લભ છે, ૪ શુવાન અવસ્થામા શીયલ
પામવું મહાદુર્લભ છે । । ।

૫ ચાર મહાદુર્લભ છે-૧ લધુવયમા શીયળ ખાલવું મુશી-
ળત છે, ૨ વિદ્યમાન લોચોનો ત્યાગ કરી ઘીક્ષા લેવી દુર્લભ
છે, ૩ મોટા પુરોને ક્ષમા કરવી મુશીળત છે, ૪ કૃપણને
દાન આપવું મુશીળત છે । । । ।

૬ ચાર ઠેકાણે કષાયો વસે છે-૧ કષાયે ક્રોધનો વાસો છે,
૨ ડોકે માનનો વાસો છે, ૩ હૃદયે માયાનો વાસો છે, ૪
સર્વ અંગે લોભનો વાસો છે । । । । । । । ।

૭ ખુદિની ચાર વાત-૧ ભગતા ચાર નાસે, ૨ ક્ષમા કરતા
કલેશ નાસે, ૩ ઉદમ કરતા હારિદ્ર્ય નીસે, ૪ ભગવાનની
આજ્ઞા સામજતા પાપ નાસે । । । । । । । ।

૮ પ્રતિબંધ-૧ દ્રવ્ય પ્રતિબંધ-તે શિષ્ય વસ્ત્ર પાત્ર વિગે-
રેનો પ્રતિબંધ, ૨ ક્ષેત્ર પ્રતિબંધ-તે ગામ નગર સ્થાનનો
પ્રતિબંધ, ૩ કાળ પ્રતિબંધ-તે સમય આવલિ સુંદર વિગેરેનો
પ્રતિબંધ, ૪ ભાવ પ્રતિબંધ-તે રાગ દ્વેષ કષાયનો પ્રતિબંધ

૯ મુખ દુખ વેદવું-૧ સુંબેદું ખી બેણે ને વેદ-તે ચારે
ગતિના અવ, ૨ જોકે બેણે પેણે વેદ નહિ-તે સિદ્ધનો અવ,

૩, એક, વેદે પણ નહિ-અસન્નિ, ૪ એક નહિ ને વેદે નહિ-અણુવ્ય, ૫

પુરુષ-૧ એક પોતે પરિસહ, છતે પણ બીજાને છતાં નહિ-અનકલ્પી, ૨ એક બીજાને પરિસહ છતાં પણ પોતે છતે નહિ-કલ્પક, ૩ એક પોતે પરિસહ છતે ને બીજાને છતાં, ૪ એક પોતે, છતે નહિ અને બીજાને છતાં નહિ

પુરુષ-એક પોતાના ને પરમા કર્મનો અત કરાવે છે-આદિધરણ, ૨ એક પોતાના કર્મનો અત કરે છે પણ બીજાને નહિ-પડિમાધારી, ૩ એક પરમા કર્મનો અત કરે પણ, પ્રોવાન્ય કર્મનો અત ન, કરે-પડવાઈ સમ્યક્દ્રષ્ટિ, ૪ એક પોતાના ને પરમા કર્મનો અત ન કરાવે-પાથમા આરાના ભગવાનની આજ્ઞાવિરાધક સાધુ.

આચાર્ય-૧ અદ્વરમા તથા પ્રકારના પરિસહ સુદે-દેશ થકી તથા સર્વથકી આરોધક, ૨ એક અદ્વરમા પરિસહ છતે પણ બાહિરના સહન કરે નહિ, દેશથકી વિરાધક અને સર્વથકી આરોધક, ૩ એક બાહિરના પરિસહ સહે ને અદ્વરના ન, સહે, દેશથકી આરોધક ને સર્વથકી વિરાધક, ૪ એક અદ્વર તથા બાહિરના પરિસહ ન, છતે તે દેશથકી તથા સર્વથકી વિરાધક.

સ્વરુપ-૧ રત્નની આજ્ઞા સ્વરુપ, ૨ સપુરુષો સ્વરુપ ૩ પૂરવાસિત શબ્દ સ્વરુપ, ૪ સૂત્ર પ્રમાણે ઉપદેશ

આધનારા સ્વરૂપ

કાળ—૧ ચરકાળ, ૨ નિર્મિતકાળ, ૩ અરેણકાળ,
૪ અદ્વાસમય કાળ

પુરેષો થોડા—૧ પરમા દુષ્ટો દુષ્ટ થોડા, ૨ પરનો
ઉપકાર કરનારા થોડા, ૩ ગુણુઆદી-લોકો થોડા, ૪ નિર્ધન
પર સ્નેહ રાખનારા થોડા

ધણી પુરેષો—૧ પૂર્વદિશામાં ભોગી ધણી, ૨ પશ્ચિમદિ
શામાં થોડી ધણી, ૩ ઉત્તરદિશામાં થોગી ધણી, ૪ દક્ષિણ
દિશામાં થોગી ધણી

દેવતા દુષ્ટ આપે—૧ હાસ્યના કારણથી, ૨ દ્વેષના કાર-
ણથી, ૩ ભયના કારણથી, ૪ પરીક્ષાના કારણથી

આહારની ઇચ્છાના કારણ—૧ ઉલ્લોહરીથી, ૨ કુપ્ત
લાગ્યાથી, ૩ આહારની વાત સાંભળવાથી, ૪ વારં વારે આહાર-
ની વાત સાંભળવાથી

જીવને ભય થાય—૧ ધણી કાયરપણથી, ૨ મોહના
ઉદયથી, ૩ ભયની વાત સાંભળવાથી, ૪ વારં વારે ભયની
વાત સાંભળવાથી

વિષય-વાચના થાય—૧ ધણી લોકોમાંસની પુષ્ટિથી, ૨
ધણી મોહની કર્મથી, ૩ વિષયની વાત સાંભળવાથી, ૪ રાગ
રંગ, સાંભળવાથી

પરિશ્રદ્ધ સરના ઉત્પન્ન થાય-૧ ઘણું ધન, મેળવવાથી ૨
પરિશ્રદ્ધના મોહથી, ૩ પરિશ્રદ્ધની વાત સામળવાથી, ૪ વાર-
વાર પરિશ્રદ્ધની વાત સામળવાથી

- ગળણા-૧ પૃથ્વીનું ગળણું ધર્યાસમિતિ, ૨ મનનું ગળણું
શુભ ધ્યાન, ૩ વચનનું ગળણું નિર્દોષી ભાવા, ૪ સ સાગનું
ગળણું જાડું લુગડું

આચાર્ય-૧ પોતે ભણે ખીજાને ભણાવે, ૨ પોતે ભણે
ખીજાને ન ભણાવે, ૩ ખીજાને ભણાવે પોતે ન ભણે, ૪
પોતે ન ભણે ખીજાને ન ભણાવે

સાધુ-૧ એક પોતાનું ભરણું પોપણું કરે ખીજાનું ન કરે-
જીન કટપી ૨ એક ખીજાનું ભરણું પોપણું કરે પોતાનું નહિ-
પરમ ઉપકારી સાધુ, ૩ એક પોતાનું તથા પરનું બન્નેનું
ભરણું પોપણું કરે-સામાન્ય સાધુ, ૪ એક પોતાનું તથા પરનું
ભરણું પોપણું ન કરે-દરિદ્ર સાધુ

કુળ શુભા-૧ ઉચ્ચી નીચી જુગ્યામાં મુખોથી કુળ
ઉપજે તે દ્રવ્ય કુળ શુભા, મયમમાં દોષ લગાવે, ભગ-
વતની વાણીના ઉપર શકા કરે, મનના પ્રણામ ઉચ્ચા નીચા
રાખે તે મહેતી કુળ શુભા, ૨ પોતાને પ્રાપ્ત થયેલ વસ્તુમાં
શકા ન કરે, પરાઈ આશા રાખે, તે ખીજી કુળ શુભા,
૩ દેવ મનુષ્યના લોગના વાણ કરે તે ત્રીજી કુળ શુભા,

૪ નાવુ : ધોવું એવા વિગેરેના નહિ : સહના કરી શકે, તે
ચોથો દુષ્ણ સર્થો —

દિક્ષાને દેવી-૧ રોગીને, ૨ વિગયના લોહુપીને, ૩
કોધીને, ૪ માયાવીને

દેવ, જણાય-૧, આખતુ મટકુ નહિ મારવાથી, ૨, પડ
છાયો નહિ, પડવાથી, ૩ પુખ્ત માળા નહિ કરમાયાથી, ૪
જમીનથી, ચાર આગુળ ઉચે હોવાથી

ધર્મ-૧ દાન ધર્મ-ધત્તો શાલીભદ્ર અસખ્ય ઋદ્ધિના
લોગી યયા, ૨ શીયલધર્મ-સુદર્શન શેઠ કલોવતી આદિ, ૩
તપ ધર્મ-દ્રઢપહારી દઢણઆદિ ઋષીયો મોક્ષેગયા, ૪ લાવ
ધર્મ-પ્રસન્નચ દ્રરાજમિ, ઈલાચિકુમાર, ઈપિલસક દકનો શિષ્ય,
ભરત, માડદેવાદિક

અનુષ્ઠાન-૧ પ્રીતિ અનુષ્ઠાન, ૨ ભક્તિ અનુષ્ઠાન, ૩ વચન
અનુષ્ઠાન, ૪ અસંખ અનુષ્ઠાન

ક્રિયાના દ્વયલો-૧ દબ્ધ ક્રિયા, ૨ સચ્ચ ક્રિયા, ૩ અવિધિ
ક્રિયા, ૪ અતિપ્રવર્તિ ક્રિયા

જરત મેહાગળયે બનાવેલા ચાર વેદ-૧ સંસાર દર્શન
વેદ-૨ સંસારપન પરામર્થ વેદ, ૩ તત્વાર્થબોધ વેદ, ૪
વિદ્યાપ્રબોધ વેદ

૧ ગૌતમ-૧-ઈદ્રભૂતિ-ગૌતમ ગણેધર શ્રી મહાવીરસ્વામી
મહારાજના શિષ્ય, ૨ ગૌતમ બુધ-તે બૌદ્ધમત બૌદ્ધધર્મના
અધાપનાર બુદ્ધ છે, ૩ ગૌતમ-કષિ-તે વૈદિકમતમા બુદ્ધ
થયેલા છે, ૪ ગૌતમ-તે નૈયાયિક મતમાં બુદ્ધ થયેલ છે

મૂર્ખો-૧ રાગી છતાં પણ ખાવાનો લોભુપી હોય છે-
તે મૂર્ખ કહેવાય છે ૨ ઉધરચનો રાગ છતાં પણ ચારી
કરવીની ટેવવાળો છે કહેવાય છે તે મૂર્ખ કહેવાય છે, ૩
નિદ્રાળુ છતાં પણ પરકીને ઘરે નઈ સેને સેવને મૂર્ખ તે
મૂર્ખ કહેવાય છે, ૪ ધનાઢય છતાં પણ કલેશ કરનારો
મૂર્ખ કહેવાય

પુરુષો-૧ પુરુષ ભત-શીલવત, શુભવત, ઉપરત, અવિ-
જ્ઞાતધર્મ, તેને હે/ગૌતમ ૧/૧ દેશઆરાધક કહેલો છે, ૨
પુરુષ ભત-શુભવત, અશીલવત, અનુચરિત વિજ્ઞાતધર્મ
તેને દેશ વિરાધક કહેલો છે, ૩ પુરુષ ભત-શુભવત, શીલ
વત, ઉપરત, વિજ્ઞાતધર્મ, તેને સર્વ આરાધક કહેલો છે,
૪ પુરુષ ભત-અશીલવત, અશુભવત, અનુપરત, અવિજ્ઞાત
ધર્મ, તેને સર્વ વિરાધક કહેલો છે

કથા-૧ પઠિતોથી હેતુ દ્રષ્ટાતો ર્થ્યદ્રદિધ્વનિ સુક્તા
પ્રોવાનો, મત જે ર્થ્યાપન કરાજ તે-આસેપણી કથા, ૨
પૂર્વાપર વિરોધતાને ધારણ કરનારા, એવા મિત્રાદ્રષ્ટિયોના
મતને સંબંધનો નિવારણ કરે તે-વિશેષણી કથા, ૩ શ્રેયના

શ્રવણમીત્ર કરવાથી, બીજ્ય એવોને મોક્ષની અગિલાખા થાય તેને વિદ્વાનોએ-સ્રવેગની કથા કહેલી છે, ૪ જેને વિષે સંસારના ભોગો, અગ, સ્થિતિ, લક્ષણનું, વૈગવ્યના કારણભૂત, જે વર્ણન કરાય છે, તેને નિર્વેદની કથા કહેલી છે

ભાવના-૧ ઠોધપણ પાપકર્ષ નહિ, ઠોધપણ હું ખી યાંઓ નહિ, આખું જગત પાપ અને હું ખથી મુંઝા યાંઓ, એવી જે ભાવના હોય છે તે મેત્રી ભાવના કહેવાય છે, ૨ મર્મઅદોષોને ત્યાગ કરી, વસ્તુનાત્વને જોનારા એવોના ગુણોને વિષે જે મક્ષપાત કરવો, તે પ્રમોદ ભાવના કહેવાય છે, ૩ દીન, હીન, હું ખી ભયાકુલ, અવિતર્યની યાચના કરનારને, મુંખ ઉત્પન્ન કરવાનો ઉપાય કરવો તે કાકવ્ય/ભાવના કહેવાય છે, ૪ પાપી કૂરકર્મી, નિ ચકેપણે દેવગુરુ ધર્મનો નિર્દોષ, અને જે પોતાની પ્રશંસા કરતો હોય, તેને વિષે ઉપેક્ષા ભુદિ રાખવી, તે માધ્યસ્થ ભાવના કહેવાય છે

કામ કૃતીભૂત થાય છે-૧ ઉત્તમને નમસ્કાર કરવાથી, કામ કૃતોહ થાય છે, ૨ બંધેષતનો સાથે સેદ કરવાથી, કામ કૃતોહ થાય છે, ૩ નીચને કાંઈક આપવાથી કામ કૃતોહ થાય છે, ૪ બરોબરીયા સાથે પરકર્મ કરવાથી કામ કૃતોહ થાય છે

તે આરેના, ઉપર ચાર દ્રષ્ટાનો-૧ એક-વૈષ્ણવ એક ભારેલા હાથીને ખાવાની, એક શીયાલને ઘણા દિવસથી ભાવના, હતી

તેવામા ત્યાં સિદ્ધ આગ્યો તેને ગીયાલે "વિવેકથી, તેમજ
 ભક્તિથી, કહ્યું કે-આ મહત્ત્વ તમીરે" જાવા હાથક નથી,
 કારણકે, તેને ખીજયે મારેલ છે તે સાબલી સિદ્ધ ત્યાથી
 આગ્યો ગયો. એવી રીતે "સિદ્ધ ઉત્તમ હતો, તેની સાથે
 શીયાલે વિવેક અને ભક્તિથી પોતાનું કામ કરેલું હતું
 ૨ એવામા વગી પાઠો ત્યાં વાઘ આગ્યો, તેને શીયાલે કહ્યું
 કે, આ હાથોને મારીને સિદ્ધ નહાવા ગયેલો છે. અને આને
 સાચવવા માટે મને રખવાળ તરીકે ઈલા રાખેલ છે, આવી
 રીતે કહેવાથી, વાઘ ગયો, એવી રીતે શોધાયે બવવ ત સાથે
 બેઠ કરીને, પોતાનું કામ કરેલું હતું, ૩ ત્યાર બાદ ત્યા
 ચિત્રો આગ્યો તેને શીયાલે કહ્યું કે-આ વાઘનું ભક્ત્ય છે,
 માટે થોડું તમે ત્યો, અને થોડું મને આપો. એમ કહીને
 થોડું તેને આપીને, અને થોડું પોતે લઈને ચિત્રને મળેલો
 કર્યો એવી રીતે નીચને કાઢક આપીને શીયાલે પોતાનું
 કામ કરેલું હતું, ૪ ત્યારબાદ, ત્યાં શીયાલિયા આવ્યા તેઓને
 શીયાલિયાએ એલું, પરાક્રમ, જતા સુ કે, તેઓ તેનાથી ભય
 ભીત થઈને શીખતાથી ત્યાથી ત્યાં જા ગયા એવી રીતે જે
 સમાન હતો, તેઓને, શીયાલીયાએ, પોતાનું પરાક્રમ દેખાડી
 ત્યાથી હાકી કાઢીને પોતાનું કામ કરેલું હતું

ધાવકસાંધુ ચૌભગી-૧ કેટલાક ઇંદવેલક હિતકારી, ૨ પણ
 પેરવોક હિતકારી હિં, ૨ કેટલાક આવક પરવેલક હિતકારી,

પણ, ઇહલોક હિતકારી નહિ, ૩ ડેટલોક આવક ઇહલોક
હિતકારી, તથા પરલોક હિતકારી, ૪ ડેટલોક આવક ઇહલોક
હિતકારી નહિ, તેમજ પગલોક હિતકારી નહિ ।

૧ જે આવક, સાધુને ભક્ત, પાન, વસ્ત્ર, વચ્ચ, પાત્રાદિક
દિક આપે તે પણ શિધિલતાને મારણ કરનારા સાધુને
સારણ ન કરે, તે ઇહલોક હિતકારી કહેવાય, પણ પગલોક
હિતકારી કહેવાય નહિ, ૨ જે આવક સુખમને વિષે પ્રમાદ
કરનારને મારણ કરે છે, પણ ભક્ત, પાન, વચ્ચ, પાત્રાદિક
આપતો નથી, તે પગલોક હિતકારી કહેવાય, પણ ઇહલોક
હિતકારી કહેવાય નહિ, ૩ જે આવક સાધુને, ભક્ત, પાન
વચ્ચ, પાત્રાદિક, પણ આપે છે, તેમજ તેને સારણ પણ કરે
છે, તે ઇહલોકે પણ હિતકારી, અને પરલોકે પણ હિતકારી
ગણાય છે, ૪ જે આવક, સાધુને, ભક્ત, પાન, વચ્ચ, પાત્રા-
દિક પણ આપે નહિ, તેમજ સારણ, પણ કરે નહિ, તે
ઈહલોકે પણ હિતકારી ન કહેવાય તેમજ પરલોકે પણ હિત-
કારી ગણાય નહિ ।

કાલ વિભાગ-૧ દેવકુરૂ, ઉત્તરકુરૂને વિષે સર્વદા સુખમ-
સુખમા કાળ, ૨ હરિવર્ષ, રચ્યક ને વિષે સર્વદા સુખમા
કાળ, ૩ હિમવત, હૈરણ્યવતને વિષે સર્વદા સુખમદુષ્કમા
કાળ ૪ વિદેહણ્યને વિષે, તથા ઇન્ધ્રજિત અતરદિષને વિષે
સર્વદા દુષ્કમાસુખમા કાળ ।

હિસા-૧ આકુટ્ટી હિસાતે ભંડે યાદિક કરવા તે, ૨ દર્પ-
હિસા, તે ચક્રસથી ગાંડી ઘોડા દોડાવવા તે, ૩ કેલ્પહિસા,
તે વિષય સેવન માટે, ગોળી માજમ વિગેરે ખાવી તે, ૪
પ્રમાદ, હિસા, તે પ્રમાદથી હિસા કરવી તે

પાચ પ્રકાર.

નિઘ્રય-૧ પુલાક, ૨ બકુશ, ૩ કુશીલ, ૪ નિઘ્રય, ૫ સ્નાતક
અભિગમ-૧ સચિત્ત્યાગ, ૨ અચિત્ત અત્યાગ ૩ એક
સાડી ઉત્તરાસ ગરુષ ૪ અમુષ્પરે અજલીકરુષ ૫ મનો-
વૃત્તિ એકત્ર કરુષ

મેર-૧ સુદશન જ જુદિયમા, ૨ વિજય ઘાતકીખડમા
૩ અર્યવ પુષ્કરાર્ધમા, ૪ મંદર ઘાતકીખડે ૫ વિદ્યુન્માલી
પુષ્કરાર્ધમા

શીવમતે પર્વ-૧ પૂર્ણિમા, ૨ અમાવાસ્યા, ૩ વ્યતીપાત,
૪ વૈધત, ૫ સકાતિદિન

જિનમતેપર્વી-૧ અષ્ટમી, ૨ અતુર્દશી, ૩ પૂર્ણિમા, ૪
અમાવાસ્યા, ૫ કયાણિકની તિથિયો

સરીર-૧ ઉદારિક, ૨ વૈદ્ય, ૩ આહારક, ૪ તેજસ,
૫ કાર્મણ

ચારિત્ર-૧ સામાયિક, ૨ છેદોપરથાપનિય ૩ પરિહાર
વિશુદ્ધિ, ૪ સૂક્ષ્મ સપરાય, ૫ યથાખ્યાત

પ્રાજ્ઞાસિદ્ધિ સમયે દિવ્ય-૧ છત્ર, ૨ આમર, ૩ પૂર્ણકલસ
૪ શસ્ત્ર, ૫ અશ્વ

અર્હતપારણ્યાય દિવ્ય-૧ સુવર્ણવૃદ્ધિ, ૨ ગધોદક કુસુમ-
વૃદ્ધિ, ૩ સુગંધવાસકેષ, ૪ દેવદંડકલિ, અહોદાન અહોદાન

કામદેવતા પ્રાણ-૧ દ્રષ્ટિ, ૨ દ્રષ્ટિપ્રસર, ૩ પ્રસરેણુરતી,
૪ રૂતીથી સફળાવ, ૫ સફળાવથી સ્નેહ પુનઃ-૧ ઉન્માદ,
૨ શોષણ, ૩ તાપન, ૪ તાડન, ૫ મોહન

ધાર્ત્રી-૧ મલજન, ૨ મડન, ૩ કોડાકારક, ૪ અકધાર્ત્રી,
૫ સ્તન્ય પાન વા બાલ સખી

પ્રભુત્વપણું-૧ નાગરિક, ૨ દલ, ૩ ઘશન, ૪ ઇન્દ્રિય
૫ માન પ્રભુત્વ

મહોત્સવો-૧ ધર્મ મહોત્સવ, ૨ દ્રવ્ય મહોત્સવ, ૩ કામ
મહોત્સવ, ૪ પૂર્વ મહોત્સવ, ૫ મોક્ષ મહોત્સવ

રાજ્યપાલન-૧ વક્રીત્વ, ૨ આગામિકત્વ, ૩ શાસ્ત્ર
સરકાર, ૪ પ્રૌઢતા, ૫ સારસ્વત

નમસ્કાર-૧ લોજને, ૨ શયને, ૩ જાગરણે, ૪ ચાલતે,
૫ લગ્નવ્યસને સર્વ કાર્યનો વિષે

નિઘ્યાત્વ-૧ અભિચ્છિક, ૨ અનભિચ્છિક, ૩ અભિનિ
વેશિક, ૪ સચ્ચિક, ૫ અનાસોગિક.

૧ આહારિજ્ય ભત કુટો ધીજ્ઞનો કાર્ધમ્બદ્ધિ, એ આપણા
 ભતનો કદાચક તે અભિચકિક મિથ્યાત્વ, ૨ મિથ્યાશાસ્ત્ર
 લણનારા આદ્યણની પેઠે સર્વ, ધર્મ, લવા સર્વ દર્શન સારા
 ઇત્યાદિક બધા ધર્મને પ્રખાણે તે અનભિચકિક મિથ્યાત્વ, ૩
 મધ્યસ્થમાની મિથ્યાત્વી ગોપાલાદિકની પેઠે અહ કાર કરી
 કાર્ધક પોતાનો ભત યાપે કાર્ધક જિનમત યાપે ગોપા માંદિક
 જમાલિ નિન્હરના પેઠે તે અભિનિવેશિક મિથ્યાત્વ, ૪ જે
 પરમેશ્વરના બોલેલા વચન ઉપર સદેહ કરે, સાચી ખોટી
 વસ્તુનો નિશ્ચય ન જાણે, આચા જીવદિક પદાર્થને વિષે સદેહ
 આણે સાચો જુઠો ન જાણે તે સંસય મિથ્યાત્વ, ૫ એકે દ્રવ્ય,
 પ્રમુખ સમગ્ર જીવોને અચેતન અજ્ઞાન સર્વકાલ લગે કહેણ
 તે અ ભોગિક મિથ્યાત્વ

આચાર-૧, સનાચાર, ૨ દર્શનાચાર, ૩ ચારિત્રાચાર,
 ૪ તપાચાર, ૫ વીર્યાચાર

જીવ કર્મખાધે-૧ આઠમંદ કરવાથી, ૨ વિષય સેવનથી,
 ૩ કપાયમોહનીથી, ૪ નિદાના કરવીથી, ૫ ચાર પ્રકારની
 વિકથા કરવાથી

સમક્ષિતના લક્ષણો-૧ મમ, ૨ સંવેગ, ૩ નિવેદ, ૪
 અનુકંપા, ૫ આસ્તિકયતા

સમક્ષિતના અતિચાર-૧ સમક્ષિત ઉપર શકા કરે, ૨ બીજા
 ધર્મની વાજા કરે, ૩ કૃણ પ્રત્યે સદેહ લાવે, ૪ પરદશનના
 ધર્મની વાજા કરે, ૫ પરદર્શનનો સસ્તવ પરિચય કરે.

સમક્ષિતના હૂપણ-૧ પ્રથમ મિથ્યાત્વીને બોલાવે, ૨ વાર વાર તેના માથુ ભેડે, ૩ તેને પોચાડવા જાય, ૪ વિના પ્રયોજને તેને ધ્યાનકે જાય, ૫ વિના પ્રયોજને વારવાર તેને સ્થાનકે જાય

અમક્ષિતના હૂપણ-૧ ધર્મ ને વિષે ચતુરાઈ રાખે, ૨ જૈનશાસન દીધાવે, ૩ સારા માધુની સેવા કરે, ૪ ધર્મ થકી ચલાયમાન થતાને સ્થિર કરે, ૫ સાધુ માધર્મિકેની વૈયા વચ્ચકરે

ભગવાનના સમોવસરણમા સમ્યગદષ્ટિ પાચ અભિગમ સાચવે-૧ અચિત્ત દ્રવ્ય દૂર કરે, ૨ અચિત્ત દ્રવ્ય પામે રાખે, ૩ જોકે પટ વસ્ત્ર મુખના આડું રાખે, ૪ બન્ને હાથ બેઠે, ૫ દ્રષ્ટિ સન્મુખ રાખે

પાચ અભિગમ રાજા સાચવે-૧ છત્ર, ૨ ચામડા, ૩ મુકુટ, ૪ કુલની માળા, ૫ મુખમાથી લાખૂળ દૂર કરે

ધાવ માતા-૧ જોળામા બેસાડનારી, ૨ રનાન મજ્જન કરાવનારી, ૩ વસ્ત્રાલકાર પહેરાવનારી, ૪ સ્તનપાન કરાવનારી, ૫ રમાડનારી

નિદ્રા ત્યાગ યાય-૧ સુખે કરીને, ૨ દુખે કરીને, ૩ સ્વપ્ન દેખીને, ૪ નિદ્રાક્ષય થયે, ૫ ક્રુધા લાગવાથી

પડિલ્લમણા-૧ મિથ્યાત્વને ત્યાગ કરી પાપનુ પડિલ્લમણુ, ૨ અવિરતિનુ પડિલ્લમણુ, ૩ કપાયનુ પડિલ્લમણુ, ૪ પ્રમા-

૭મ ધર્મ ન પામે--૧ ઝાઝકારથી, ૨ ક્રોધથી, ૩ રોગથી,
૪ પ્રમાદથી, ૫ આગસથી

ધર્મની પરીક્ષા--૧ ધર્મની ઉત્તિ કયાં ? સત્ય વચન
બોલે ત્યા, ૨ ધર્મની સ્થપના કયાં ? જ્યાં ક્ષમા હોય ત્યા,
૩ ધર્મની વૃદ્ધિ કયાં ? તપ કરે દાન આપે ત્યા, ૪ ધર્મની
પુષ્ટિ કયાં ? ઉપસર્ગ આવ્યે ચક્રતા પરિણામ રાખે ત્યા, ૫
ધર્મનો વિનોશ કયાં ? ક્રોધ માન માયા લોભ જોગ કરે ત્યા

મિથ્યાત્વ--૧ લૌકિકમિથ્યાત્વ-ગોળા ક્ષેત્રપાલાદિકની-
ઈહલોકાર્થે માનતા કરે, તેને પૂજે માને સંસારના મર્વ કાર્ય
કરે તે લૌકિકમિથ્યાત્વ, ૨ લોકોત્તર મિથ્યાત્વ-તે દેવશુદ્ધ
ધર્મને માનતા પૂર્વક લેવે, ૩ કુપ્રાવચનીક મિથ્યાત્વ-તે ચોગી
સંન્યાસી ઈત્યાદિક કુતીચિંથેનો માર્ગ નેવે, તે કુપ્રાવચનીક
મિથ્યાત્વ, ૪ ઇષ્ટાપરિચ મિથ્યાત્વ-તે ભગવતની પ્રરૂપણાચક્રી
ઓછી પ્રરૂપણા કરે તે, ૫ અતિરિક્ત મિથ્યાત્વ-ભગવતની
પ્રરૂપણા કરતા વધારે પ્રરૂપણા કરે તે

મિથ્યાત્વ--૧ વિપરિત મિથ્યાત્વ-ભગવતનો માર્ગ
વિપરિત-હીન કહે, ૨ અક્રિયમિથ્યાત્વ-ક્રિયા સારી માને
નહિ સર્વ વસ્તુનું નાસ્તિકમણુ હોય, ૩ અજ્ઞાન મિથ્યાત્વ-
તે સ્વર્ગભાગ ઉવદાપણાથી જાણે, ૪ અવિનય મિથ્યાત્વ-તે
શુશ્રુષતનો અવિનય કરે, ૫ આશાતન્ત્ર મિથ્યાત્વ-તે જ્ઞાન
દર્શન ચારિત્રની આશાતન્ત્રા કરે

(૫૧)

પાય માધુ વદન કરવા લાયક નહિ-૧ મોત્તાની સ્વેદછાયે
આલનાર, ૨ મંચમ્મ વિષે દોષ લગાડનાર, ૩ ગૃહસ્થનો પરિચય
કરે તે, ૪ સ્વયમને પાછળ સૂકનાર, ૫ ખરાબ આચાર સેવનાર

ચોમાસામા પાય કારણે વિહાર થાય-૧ જાયથી, ૨ હંકા-
પાથી, ૩ રાત્રી જાયથી, ૪ પાણી આવવાથી કરીને પાણી
ફેરી પુણ્યા પહેલાથી, ૫ અનાય પરિસહ કરે તેથી

ચોમાસામા પ્રાય કારણે વિહાર કરે તે બાદ નહિ-૧
જાન જણવા માટે, ૨ દર્શન શુદ્ધિ માટે, ૩ ચારિત્ર રક્ષણ
માટે, ૪ આચાર્યની વૈયાવચ્ચ માટે, ૫ આચાર્યના કાળ
કરવાથી સાધુ સમુદાયની સારવાર માટે

પાય ઇદ્રિયોના આકાર-બાહિરના તે અનેક પ્રકાર બાણવા
પણ અદરના-૧ શ્રોતે દ્રિયનો આકાર-કદબના પુલ જેવો,
૨ ચક્ષુદ્રિયનો આકાર-મસુરની દાળ સરખો, ૪ શ્રણે દ્રિયનો
આકાર-અતિમુક્તાકે પુષ્પ જેવો, ૪ રમે દ્રિયનો આકાર-હુરમ
જેવો, ૫ સ્પર્શેન્દ્રિયનો આકાર-નાના પ્રકારનો

પાય પ્રકારના રોહરણ-૧ ઉનનો, ૨ ઉટની ઉનનો,
૩ મુજનો, ૪ તૃણનો, ૫ છાલનો.

માય પ્રકારના વસો-૧ ઉનનું, ૨ પાટનું, ૩ કપાસનું
૪ ચણનું, ૫ આકડાના રૂઉનું

પ્રાયની સાથે આહાર પાણી છાંટી દેવો-૧ અઠાઈ કરી આલોવે
નહિ, ૨ પ્રાયશ્ચિત્ત લે નહિ, ૩ પ્રાયશ્ચિત્ત લઈને રાખી મૂકે,
૪ પ્રાયશ્ચિત્ત પુર કરી આપે નહિ, ૫ ગુરથી ઉપરવટ ચાલે.

(૫૨)

એક સાધુ એક સાધ્વી સાથે રહે-૧ દુઃખાળમાં માર્ગમાં અટવી આવવાથી એકાદ બે સત્રી રહે તો વાધો નહિ, ૨ નગરમાં સ્થાનક નહિ મળવાથી તેમાં રહે તો વાધો નહિ, ૩ વિહાર કરતા 'સૂર્ય' આથમી ગયો હોય તો નાગ-કુમાર જ્યાં વિગેરેના મહિમા લેગા રહે તો વાધો નહિ, ૪ સાધુ સાધ્વી વિહાર કરતા ચોર વસ્ત્ર પાત્ર ખુચી દે તો બેગા રહેવામાં વાધો નહિ ૫ અનાય પુરૂષ ઉપમગ કરે તો શીયવ રાખવાને માટે લેગા રહે તો હરકત નહિ

પાત્ર કારણે સાધુ સાધ્વીની સલાખ કરે તો હરકત નહિ-૧ સયમથી, પડેલા મનવાળાને સ્થિર કરવા સાડ મલાખ કરે, ૨ અત્યંત રોગથી ખીડિત હોય તેને સ્થિર કરવા સાડ મલાખ કરે, ૩ વાયુના રોગથી પરવશ હોય તો સ્થિર કરવા મલાખ કરે, ૪ ચક્ષુના પરવશપણમાં પડી હોય તો સ્થિર કરવા સાડ મલાખ કરે, ૫ પુત્ર તથા તેની માતાએ સયમ લીધેલ હોય તેની સારવાર કરે

પાત્ર કારણે સાધ્વીનો સઘટો કરે તો ભગવાનની આજ્ઞાને અતિક્રમણ ન કરે-૧ હાથી સુઢમાં ઘાવી સાધ્વીને લઈ જતો હોય તો પકડી રાખવાથી, ૨ ખાડમાં પડી જતી હોય તો પકડી રાખવાથી, ૩ પાણિમાં ડુબતી હોય તો પકડી રાખવાથી, ૪ જમરી આવતી હોય તો પકડી રાખવાથી, ૫ ચક્રી આવતી હોય ને પડતી હોય તો પકડી રાખવાથી

પાચ પ્રકારની પ્રાયશ્ચિત્ત-૧ ગુરૂ માસ-તે ત્રીશ દિવસનું,
૨ લઘુમાસ-તે સત્તાવીશ દિવસનું, ૩ ગુરૂચૌમાસ-તે ત્રીશ
દિવસનો માસ ગણીને ચાર મીમનું, ૪ લઘુચૌમાસ-તે સ
ત્તાવીશ દિવસનો માસ ગણીને ચાર માસનું, ૫ આરોપણા
તે કરીને પાચ મહાપ્રત ઉચરે

પાચ પ્રકારની આરોપણા-૧ પઠવિયા-તે ઘણા પ્રાયશ્ચિત્ત
માથે આવેલા છે, ૨ ઠવિયા-તે ઘણામાથી પ્રથમનું પ્રાયશ્ચિત્ત
હો તે, ૩ ઠસિણા-તે જેટલા પ્રાયશ્ચિત્ત ગુરૂ આપે તેને અંખડ
પણે પાળે, ૪ અઠસિણા-તે ગુરૂએ આપેલ પ્રાયશ્ચિત્ત સર્વને
ખડન કરી પૂરો પાડે, ૫ હડાહડા તે તુરતનો હડ તુરત પ્રાયશ્ચિત્ત.

પાચ પ્રકારના માગણ-૧ રાક હીન કયામણા વચને કરી
માગે અને જમણ વખતે આવે તે અસિધિ માગણ, ૨ કૃપણ
ધન ખાચ પણ ખર્ચ નહિ તે વિનીયક, ૩ વ્રાહ્મણ માગણ, ૪
કુતરાની પેઠે જુમ જુમી રહીને માગે તે, ૫ શ્રમણ ગુણ
રહિત વિનીયક

પાચ પ્રકારના પાણીના સાગો આલે, ૨
પાણીના ઉપર આલે, ૩ પાણીના પડખે આલે, ૪ પાણીના
વચ્ચે આલે, ૫ સર્વ પાણીમાં આલે.

તે દ્રષ્ટાતે સાધુ ગોચરી પાચ પ્રકારે કરે-૧ સન્મુખ
ગોચરી, ૨ સ્થાનકની પૂઠથી, ૩ છેડેથી, ૪ મધ્ય વચ્ચેથી
૫ અનુક્રમે સઘળા ઘરથી

પાંચ પ્રકારના મૂળ—૧ ચોતે બોલે ને ચોતે હમે તે
૨ માર્ગમાં ચાલતા ખાય તે, ૩ કચેલા ઉપકારનો ગણ નહિ
તે, ૪ ગઈ પેસુનો શોક કરે તે, ૫ જે ધાત કરતા હોય
ને ત્યાં લાયક તે

પાંચ વિદ્યા બાણી શકે—૧ વિનીત, ૨ ઉદ્યમવંત, ૩
નિમજી બુદ્ધિવાળો, ૪ ઉચ્ચોગવત, ૫ આજીવિકાવાળો

પાંચ પ્રકારે જ્ઞાન આવે—૧ સ્થાનક સરખુ હોય ન
પુસ્તક હોય, ૩ અવસર દેખીને બાણે, ૪ ગુરૂ શિષ્યમા રાજ
હોય, ૫ સંઘાય હોય

પાંચ પ્રકારની ક્રિયા—૧ વિપ્રક્રિયા, ૨ ગર્ભ ક્રિયા, ૩
અનુક્રાંત ક્રિયા, ૪ તદ્દેતુ ક્રિયા, ૫ અમૃત ક્રિયા

પાંચ પ્રકારના વ્યવહાર—૧ આગમ વ્યવહાર, ૨ શ્રુત
વ્યવહાર, ૩ આજ્ઞા વ્યવહાર, ૪ ધરિણી વ્યવહાર, ૫
જીત વ્યવહાર

પાંચ પ્રકારની ક્ષમા—૧ ઉપકાર ક્ષમા, ૨ અપકાર
ક્ષમા, ૩ વિપાક ક્ષમા, ૪ વચન ક્ષમા, ૫ ધર્મ ક્ષમા

પાંચ 'દ્વિધેના' નામ—૧ ચરપરી, ૨ અચરપરી, ૩
ગોચરી, ૪ અગોચરી, ૫ પ્રાહી

પાંચ પ્રકારના સ્વાધ્યાયો—૧ કરણે—તપ નિયમ વદ
નીદિકે અનુક્રાંતને વિષે તત્પર, ૨ વિનયે—શુર્વાદિકના વિનયાયે
અક્રુત્યાનાદિકને વિષે નિરતર પ્રયત્ન શીત રહે, ૩

અભિનિવેશ-સર્વ પ્રયોજનને વિષે પ્રજ્ઞાપનીય, ૪ અદાન-
ઉત્તમ પ્રકારની ઇચ્છા, ૫ જિનવચન-સ્વાધ્યાય કરવાને વિષે.

લોક સજ્ઞા પાંચ પ્રકારે—પોતાની મરણ મુજબ આ-
ચારને કલ્પેલા હોય છે તે લોક સજ્ઞા કહેવાય છે—૧
અપ્રતિયાને ગતિ નથી, ૨ કુતગચ્છો યદ્ય રૂપ છે, ૩ પ્રાક્ષણો
દેવો છે, ૪ કાગડાઓ પિતૃયો છે, ૫ મયુર (મોર) ની
પાંખના વાયુથી ગર્ભ રહે છે વિગેરે,

છ પ્રકાર.

છેદ ધ્ય-૧ નિશીય, ૨ માહાનિશીય, ૩ પ્રહ્લતકલ્પ,
૪ પચકલ્પ, ૫ વ્યવહાર, ૬ દશાશુત્કલ્પ,

દર્શન-૧ જ્ઞેન, ૨ જ્ઞૌધ, ૩ સાખ્ય, ૪ વૈશેષિક, ૫
નૈયાયિક, ૬ ત્વાર્કા

પ્રાક્ષણ કર્મ-૧ યજ્ઞ, ૨ આપન, ૩ અધ્યયન, ૪
અધ્યાપન, ૫ દાન, ૬ યતિચક્ર.

શાવક કર્મ-૧ દેવપૂજા, ૨ શુદ્ધેષા, ૩ સત્સંગ, ૪
સામાયિક, ૫ તપ, ૬ દાન.

પર્વતો-૧ હિમવત, ૨ માહા હિમવત, ૩ નિવધ ૪
નીલવત, ૫ રૂકમી ૬ ગિરિરી

■ વચ સાધુને કલ્પે-૧ જ્ઞેય ઉચ્ચિત્, ૨ લગ્નીય
અતસીમય, ૩ સાધિય, ૪ પાર્તિય, ૫ જોમિય, ૬ અક્ષ-
તલિય, શ્રી ઠાણાગે

છ વસ્તુ પામવી હુંલેલ છે-૧ મનુષ્યસવ, ૨ આય કુલ,
૩ પથેન્દ્રિયપણુ, ૪ સિદ્ધાંત સાંભળવો, ૫ શ્રદ્ધા આવવી,
૬ સમય તપસ્યા, ઉપર બળ વીર્ય ફેરવવું

છ કામ કરવાની શક્તિ નહિ-૧ જીવને અજીવ, ૨
અજીવને જીવ, ૩ પગમાણુનો લોહ છેલ, ૪ એક સમયમા
બે ભાષા બોલવી, ૫ પોતાના કરેલા કર્મ પોતે જ લોગવવા
૬ લોકની વસ્તુ અલોકમા ન જાય

■ ઠેકાણે ક્રિયા લાગે-૧ મિથ્યાત્વીને ૨૪ ક્રિયાલાગે
ધર્માવહી સિવાય, ૨ સમ્યક્દ્રષ્ટિને, ૨૩ ક્રિયા લાગે-મિથ્યાત્વીકી
તથા ધર્માવહી સિવાય, ૩ આવજને ૨૨ ક્રિયા લાગે-બન્ને
પૂર્વની તથા ત્રીજી અવિરતિ ત્રણે ક્રિયા સિવાય, ૪ પ્રમાદી
સાધુને ૨૧ ક્રિયા લાગે-ત્રણ ઉપરની ચોથી પ્રાણાતિપાવકી
એ ચાર સિવાય, ૫ અપ્રમત્ત સાધુને ૨ ક્રિયા લાગે-
માયાવર્તકી સાપરાયિકી, ૬ વીતગગ સમ્યક્વતને એક
૧ ક્રિયા લાગે-ધર્માવહીકી

મમકિતના આગાર-૧ સંભાળના આદેશથી, ૨ સ્વજન
વર્ગાદિકના આદેશથી, ૩ બળ ઠરી મનાવવાથી, ૪ દેવતાના
ચોગથી, ૫ ગુરુ, માતા પિતાદિકના આદેશથી, ૬ આજી-
વિકાનો નિમિત્તથી એ ઉપરોક્ત છ કારણથી કદાચે અસય
તિને માર્નવા પડે તો દોષ નહિ

સમતિની જયણા-૧ અન્યે તીર્થિકના ગુણગોન ન કરે,
૨ અન્ય તીર્થિકને વંદે પૂજે નહિ, ૩ અન્ય તીર્થિકે બો-

લાવ્યા વિના જોવે નહિ, ૩ તેના જોડે આલાપ જ લાપ કરે નહિ, ૫ અન્ય તીથિકને ધર્મ નિમિત્તે આહાર પાણી ન આપે, ૬ અન્યને ધર્મ જુદીથી વસ્ત્ર પાત્ર ન આપે

સમકિતની રચાપના-૧ જીવાદિક નવ પદાર્થ ચિતવે, ૨ કર્મથી જીવની ઉત્પત્તિ વિનાશ, ૩ આત્મા શુભ કર્મના કર્તા, ૪ પોતાના કરેલા કર્મના પોતેજ ભોક્તા, ૫ કર્મને ભોગવી મુક્ત થઈ શકે, ૬ મોક્ષ અને મોક્ષનો ઉપાય આત્માજ

છ પ્રકારે પલ્લિમંથ-૧ કુચેષ્ટા કુતુંહલ કરે તે સંયમનો પલ્લિમંથ, ૨ અલ્પીક અસત્ય કહે તે સંયમનો પલ્લિમંથ, ૩ આધો પાછો થઈ દ્રષ્ટિ ફેરવે તે ધર્મસમિતિનો પલ્લિમંથ, ૪ જોગ્યરીને વિષે તણ્ણતણાટ કરે તે ઝોંપણા સમિતિનો પલ્લિમંથ, ૫ ઇચ્છાનો રોધ ન કરે તે નિર્લોભિપણાનો પલ્લિમંથ, ૬ તપ કરીને નિયાણું કરે તે મોક્ષનો પલ્લિમંથ

છ પ્રકારે સરખું પાપ આવે-૧ પ્રાણાતિપાત સેવે નહિ, ને જીજ્ઞાસે સેવવાવાળો કહે, ૨ મૃધાવાદ જોવે નહિ ને ધીમંત્રને જોવાવવાળો કહે, ૩ અદક્ષતાદાન લે નહિ ને જીજ્ઞાસે લેવાવાળો કહે, ૪ મૈત્રુન સેવે નહિ ને જીજ્ઞાસે સેવવાવાળો કહે, ૫ દાસ નહિ ને દાસ સરિજો વચન કહે તેને, ૬ નપુસક નહિ ને નપુસક સરિજો વચન કહે તેને

છ કારણે સાધુ આહાર લે-૧ કુધા વેદની ચમાવા માટે, ૨ ઉપસર્ગ આવ્યાથી, ૩ અદક્ષયન રાખવા માટે, ૪ જીવોની

દયા પાળવા માટે, ૫ તપસ્યા કરવા માટે, ૬ જાવ છવ
અણુસર કરવા માટે,

છ પ્રકારે વાદ કરે—૧ સામાને પાઠો પાઠવા વાદ કરે,
૨ આર્માંતી વાત સાબળીને વાદ કરે, ૩ સામાને મન ગમતા
વચન બોલીને વાદ કરે, ૪ સજાને વેની ગણીને વાદ કરે,
૫ તેના પેટના અદૃષ્ટ વેગીને વાદ કરે, ૬ તેના ભેગો
થઈને વાદ કરે

છ પ્રકારે સમઘિત છાત્રી મિથ્યાત્વ આદરે—૧ અરિહુતાના
અવર્ણવાદ બોલવાથી સમ્યક્ત્વ છાત્રી મિથ્યાત્વ મેળવે,
૨ અરિહુતા પ્રફુલિત ધર્મના અવર્ણવાદ બોલવાથી સમ્યક્ત્વ
વમન કરી મિથ્યાત્વ મેળવે, ૩ આત્માર્ય ઉપાધ્યાયના અવર્ણ-
વાદ બોલવાથી સમઘિત વગીને મિથ્યાત્વને મેળવે, ૪ અર્જુ-
નવિધિસધના અવર્ણવાદ બોલવાથી સમ્યક્ત્વ વગીને
મિથ્યાત્વ મેળવે, ૫ યક્ષના વશથી સમ્યક્ત્વ છાટે અને
મિથ્યાત્વ મેળવે, ૬ મોહના વશથી ઉન્નમકપણાથી સમ્યક્ત્વ
છાત્રી મિથ્યાત્વને ઉચાર્જન કરે

છ પ્રકારે છવ ગણ દેવ કરે—૧ સાબળવાને માટે,
૨ દેખવાને માટે, ૩ સુધવાને માટે, ૪ સ્પર્શને માટે,
૫ ખાવાને માટે, ૬ મનને માટે

નરકગતિમાથી આવેલાના છ લક્ષણો—૧ કાળો હોય,
૨ કલેશી, હોય, ૩ રોગી હોય, ૪ અતિસયરીળ હોય,
૫ ક્રોધી હોય.

તિય ચમાથી આવેલાના છ લક્ષણો—૧ લોભી હોય,
૨ કપટી હોય, ૩ બૂઠો હોય, ૪ અતિમુધાળુ હોય, ૫ મૂળ
હાય, ૬ મૂળનાં જોડે પ્રીતિ કરનાર હોય

મનુષ્યમાથી આવેલાના છ લક્ષણો—૧ મુલાગી હોય,
૨ મીઠા વચનવાળો હોય, ૩ દાતાર હોય, ૪ સરલ હોય,
૫ ચતુર હોય, ૬ ચતુરના સાથે પ્રીતિવાળો હોય

દેવગતિમાથી આવેલાના છ લક્ષણો—૧ સત્યવાદિ દ્રઢધર્મી
હોય, ૨ દેવશુરનો ભક્ત હોય, ૩ ધનવાન હોય, ૪ રૂપવાન
હોય, ૫ રિત હોય, ૬ પડિતના જોડે પ્રીતિ કરનાર હોય

નકારના છ લક્ષણો—૧ આજો મીચો, ૨ આડું દેખે,
ઉચ્ચ નીચું દેખે ૪ જમીન ખોતરવા લાગે, ૫ બીજના
જોડે વાત કરવા માટે, ૬ મૌન પકડે—ગામ વિવળ કરે

અવમર્ષિણી ઢાળના છ આરા—૧ સુખમસુખમા, ૨ સુખમા,
૩ સુખમદુષમા, ૪ દુષમસુખમા, ૫ દુષમા ૬ દુષમદુષમા

ઉત્સર્પિણીના છ આરા—૧ દુષમદુષમા, ૨ દુષમા, ૩
દુષમસુખમા, ૪ સુખમદુષમા, ૫ સુખમા ૬ સુખમસુખમા

■ કાગળે છ કાયના જીવોની હિસા કરે તે—૧ જીવવાને
માટે, ૨ પ્રશસાને માટે, ૩ માનને માટે, ૪ પૂજાને માટે,
૫ જન્મ મજ્જાને માટે, ૬ દુખ નિવારણ માટે

છ પ્રકારે લેશ્યાના પરિણામ—૧ કુષ્ણ લેશ્યાવાળાના
હિસાના પરિણામ હોય, ૨ નીલ લેશ્યાને ચોરી કરવાના
પરિણામ હોય, ૩ કાપોત લેશ્યાવાળાને મૈથુનના પરિણામ

હોય, ૪ તેજો લેશ્યાવાળાને તપસ્યા કરવાના પરિણામ હોય,
 ૫ પદ્મ લેગ્યાવાળાને દાન કરવાના પરિણામ હોય, ૬ શુકલ
 લેગ્યાવાળાને મોક્ષે જવાના પરિણામ હોય,

છ ઢાયાના નામ-૧ ઇન્દ્રિયાવર કાય, ૨ બલીયાવર કાય
 ૩ શીપિકાય, ૪ સુમીકાય, ૫ ખીયાવચનાય, ૬ જગમકાય

૭ રો-૧ એકલ આહાની, ૨ ભૂમિ મરતારી, ૩ પાદ
 ચારી, ૪ ગુદમચ્ચકત્રધારી, ૫ પ્રહાર્યારી, ૬ સચિત્તપરિહારી

■ પ્રકારના મતો-૧ જૈન મતવાળા જેને કર્મ કહે છે,
 ૨ સાખ્ય મતવાળા જેને પ્રકૃતિ કહે છે ૩ વેદાંતિકો જેને
 માયા કહે છે, ૪ નૈયાયિક, વશેષિક જેને અદ્રષ્ટ કહે છે,
 ૫ બૌદ્ધ મતવાળા જેને વાસના કહે છે, ૬ કૌર્મ કૌર્મ,
 જેને ઇન્દ્રિયની લીલા કહે છે

અતરંગ શત્રુઓ-૧ કામ-પગ્ની ઉપર દુષ્ટ વિચારો
 તે કામશત્રુ કહેવાય, ૨ ક્રોધ-પગ્ના તથા પોતાના કંઈને
 વિચાર કર્યા શિવાય, ક્રોધ કરવો તે ક્રોધશત્રુ કહેવાય, ૩
 લોભ સંતપાત્રને વિષે દાન આપવું નહિ, એને ગ્રાહ્ય વિના
 પાગલ થવું હવે કરવું તે લોભશત્રુ કહેવાય, ૪ માન-
 દુષ્ટ હૃદય કદાચક્રમા મગ્ન થવું, તેમજ શુકન અચુક્રાનો
 વિચાર ન કરવો તે માનશત્રુ કહેવાય, ૫ મદ-કુલ, બળ,
 રૂપ, ઐશ્વર્ય, તપ, વિદ્યા આદિનો મદ કરવો તે મદશત્રુ
 કહેવાય ૬ હર્ષ-દોષપણ પ્રકારના નિમિત્ત કારણ વિના
 નાહક ખીજના છવોને દુષ્ટ ઉત્પન્ન કરીને તથા શીકાર,

સાતનો વિશ્વાસ ન કરવો-મુઠનો, ૨ વ્યસનાસકતનો,
૩ અસત્યવાદિનો, ૪ પોતાની સીનો, ૫ પાણીનો, ૬ અગ્નિનો
૭ ત્રિફલ્લુપુત્રનો

ક્ષેત્રો સાત-૧ ભરત, ૨ હિમવત, ૩ હરિવર્ષ, ૪ મહા
વિદેહ, ૫ રમ્યક, ૬ હૈરણ્યવત, ૭ ઐરવત

સાત સુપાત્ર ક્ષેત્ર-૧ જિનભુવન, ૨ જિનભિળ, ૩ પુસ્તક,
૪ સાધુ, ૫ આધી, ૬ શાવક, ૭ શાવિકા

સાત વ્યસન-૧ જુગાર, ૨ માસ, ૩ મદિરા, ૪ શિકાર,
૫ વેશ્યા, ૬ પરસી, ૭ ચોરી

સાત ભય-૧ ઇલ્લોલભય, ૨ પરલોલભય, ૩ આદાન
ભય ૪ અકસ્માતભય, ૫ આજિવિકાભય, ૬ અપયશભય,
૭ મરણભય

સાત દ્રિપો-૧ જળ, ૨ પુષ્કલ, ૩ કુરૂ ૪ કુવ ૫ સાવી
૬ ગોમેઘ, ૭ પુષ્કર

સમુદ્રમાત-૧ લવણ, ૨ ક્ષીર, ૩ દધિ, ૪ ઘૃત ૫ ઇંદુ,
૬ મધુ ૭ અરૂણવર,

સાત ઇતિ-૧ અતિવૃષ્ટિ, ૨ અનાવૃષ્ટિ, ૩ સુષક, ૪ તીક
૫ સૂડા ૬ સ્વદેશનેના, ૭ પરદેશનેના

સેના સાત-૧ હાથી, ૨ ઘેડા, ૩ રથ, ૪ પાવદળ, ૫ વૃષભ,
૬ વર્તીક, ૭ ગધર્વ

નીતિ સાત-૧ ગજામ્વાળી, ૨ અમાત્ય, ૩ દેશ, ૪ દુર્ગ,
૫ ભડાર, ૬ નૈય, ૭ મત્ર

પુનઃ સાત-૧ દેશ, ૨ દુર્ગ, ૩ મની, ૪ નૃપતિ, ૫ મિત્ર,
૬ સૈન્ય, ૭ બહાર

સાત વિધી ૧ મન્વર્તરિ, ૨ દ્યો, ૩ દાસ, ૪ કસરાળ,
૫ અશ્વિ, ૬ નકુલ, ૭ સહદેવ સાતે વ્યાધિ હણનારા

સાત ઋષિ-૧ ગૌતમ, ૨ અત્રિ, ૩ ભારદ્વાજ, ૪ વિશ્વા-
મિત્ર, ૫ સસ્યપા ૬ યમદગ્નિ, ૭ વશિષ્ઠ

સાત પ્રકારની કીર્તિ ૧ દાનકીર્તિ, ૨ પુણ્યકીર્તિ, ૩
વિદ્વજ્જન કીર્તિ, ૪ વક્તૃત્વકીર્તિ, ૫ કાવ્યકીર્તિ ૬ વજ્રન
કીર્તિ, ૭ શૌર્યકીર્તિ

સાત પ્રકારનું ઉત્તમખણુ-૧ પ્રિયાલાપ, ૨ અર્થભાષણ, ૩
સ્વપરાર્થ કરણ, ૪ અવિવર્યન, ૫ પરદારવજ્જન, ૬ કૃતરાતા,
૭ પરલોકચિંતા

સાતને સુતા જગાડવા નહિ-૧ સપ, ૨ સિંહ, ૩ રાજ,
૪ ગોવાળ, ૫ બાળક, ૬ પરધાન, ૭ મૂર્ખ

સાતને સુતા જગાડવા-૧ તૃપિત, ૨ ક્ષુધિત, ૩ કાર્યાર્થી,
૪ વિધાર્થી, ૫ ગુરુપોષક, ૬ બહારી, ૭ પર્વત્ય

ગૃહસ્થોને સાત સ્થાને મૌન-૧ લોજને, ૨ વમને, ૩
સ્નાને, ૪ મૈથુને, ૫ મદ્યમોચકે, સામાયિકે, ૭ દેવાર્ચામા

સાધુને સાત સ્થાનકે મૌન-૫ડિસ્કમણે, ૨ ગમતે, ૩ લોજને,
૪ પડિલેહણે, ૫ વડીનીતિમા ૬ લઘુનીતિમા, ૭ શ્રદ્ધણે

સુધિ સાત-૧, જ્ઞાન, ૨ જ્ઞાન, ૩ ભોગ, ૪ વિજ્ઞાન, ૫ પ્રાત્ન-
સમ્યક્ ૬ નરેદ્રત્વ ૭ સર્વજ્ઞત્વ

સમ્યકવિધ ભુક્તિ-૧ આહાર ભુક્તિ, ૨ શૃંગાર ભુક્તિ,
૩ દ્રવ્ય, ૪ કામ, ૫ પરિવાર, ૬ ઐશ્વર્ય, ૭ પ્રભુત્વ ભુક્તિ,
પરમમયે સાત દ્વિપ નામ(શિવમત)-૧ જ ભુદ્વિપ, ૨ રસ-
દ્વિપ ૩ મધ્યક, ૪ કુસ, ૫ કૌચ, ૬ શાત્મલ, ૭ ઘોમય
સાત ધાતુ-૧ લોહ, ૨ જસત, ૩ તાપુ, ૪ સીમુ, ૫
મિત્તલ, ૬ રૂપ, ૭ સોનું

જ્ઞાત સમ્યક્ત્વ-૧ ઉપશમ, ૨ શાન્તિદન, ૩ મિત્ર, ૪
વેદક, ૫ રૂચક, ૬ ક્ષયોપશમિક, ૭ ક્ષાયિક

શ્રાવકના સાત ગણના-૧ પાણી, ૨ ખારો, ૩ આછણ,
૪ છાશ, ૫ ઘી, ૬ તેલ, ૭ ચૂર્ણ

સાધુના માત મારણમેત્રો-૧ કુશિખ્યો, ૨ કુશ્રાવકો, ૩
ચૌર, ૪ અગ્નિ, ૫ પાણી, ૬ મૂષક, ૭ ઘાડપાડું

નય સાત-૧ નૈમન-જેવુ દેખે તેવુ બોલે, ૨ સમ્યક્-ભાવ
જણાવે, ૩ વ્યવહાર-લોક માર્ગ બોલે, ૪ મશ્વસૂત્ર-વિશેષ
છાટે, સામાન્ય કહે, ૫ શબ્દ નય-ભાવ જાણી બોલે ૬
સમલિરૂઢ-સામાન્ય છાટે, વિશેષ કહે ૭ એવલૂત-નિશ્ચય
કહે એકેક નયના બેઠો ૧૦૦ પ્રકારે, એવ ૭૦૦ પ્રકારે
બીજે આદેશે પ્રકાશતરે ૫૦૦ પ્રકારે

સાતવાર ચૈત્યવદન-૧ પડિલેહલે, ૨ દેસારે ૩ પચ્ચ-
ખખાણુ પારતા, ૪ લોજન પછી, ૫ પડિકમણે, ૬ સધા

રા વખતે, ૭ પ્રભાતે-પડિસમણે તેમાંથી આવકને ૩-૫ ૭ જવન્ય મધ્યમ ઉત્કૃષ્ટ હોય છે

ચૈત્યવદન-૧ જવન્ય વદન બે હાથ જોડી માથે લગાવે પચાગ પ્રમાણ કરે તે, ૨ અરિહંત ચેપ્યાણું કહી કાઠિ સ્વચ્છ કરી થોય કહે તે મધ્યમ ચૈત્યવદણ, ૩ પાથે શકસ્તવે અગર બે શકસ્તવે વિશેષ પ્રકારે યથાર્થ રીતે કરે તે ઉત્કૃષ્ટ ચૈત્યવદણ

કુળકર સાત-૧ વિમલવાહન	૬૦૦ ધનુષ્ય દેહમાન,
૨ ચક્ષુભત	૮૫૦ ધનુષ્ય દેહમાન,
૩ ચશમત	૮૦૦ ધનુષ્ય દેહમાન,
૪ અભિચદ્ર	૭૫૦ ધનુષ્ય દેહમાન,
૫ પ્રસેનજિત	૭૦૦ ધનુષ્ય દેહમાન,
૬ મરૂદેવ	૬૫૦ ધનુષ્ય દેહમાન,
૭ નાભિ	૫૨૫ ધનુષ્ય દેહમાન,

સાત કુલકર પત્નિ-૧ ચદ્રચશા, ૨ ચદ્રકાતા, ૩ સરૂપા, ૪ પડિરૂપા, ૫ ચમુકતા, ૬ શ્રીકાતા, ૭ મારૂદેવા

ચેકા માહારાજની સાત પુત્રિયો-૧ પ્રભાવતી ઉદાયન રાજને આપી, ૨ પદ્માવતી દધિવાહન રાજને આપી, ૩ મૃગાવતી શતાન્વીક રાજને આપી, ૪ શિવાદેવી ચંદ્રપ્રદોતન રાજને આપી, ૫ જ્યેષ્ઠા નદીવર્ધન રાજને આપી, ૬ સુજ્યેષ્ઠા દિક્ષા લીધી, ૭ ચેલણા ઐશ્વિક માહારાજને આપી

ભય-૧ ઈહલોકે, ભય-૨ તે યોતયોતાની ભતિવાળાથી
 ભય ધારણ કરે, જેમકે દેવને દેવનો ડર, મનુષ્યને મનુષ્યનો,
 ડર, તિરંચને તિરંચનો ડર, નારકીને, નારકીનો ડર વિગેરે,
 ૨ પરલોકે ભય-તે, પરનાથી, ભય ઉપજે, જેમકે, દેવધંકી,
 મનુષ્યને ભય, તિરંચથી, મનુષ્યને ભય, અગર, પરલોકના
 દુષ્ટ સાંભળીને ભય ઉત્પન્ન થાય તે, ૩ આદાનભય-ધન,
 ધાન્યાદિક વસ્તુ ચોરાદિક ઉપાડી જશે તેનો ભય થાય તે,
 ૪ અકસ્માત ભય-વીજળી રણસ આમાદિકના શબ્દને સાંભળી
 જે ભય ઉત્પન્ન થાય તે, ૫ આલુપિકનો ભય, ૬ મગ્ધનો
 ભય, ૭ અપયશ ભય-અર્પયશથી ભય ઉત્પન્ન થાય તે

વિનય-૧ નાન, વિનય, ૨ દર્યન વિનય, ૩ ચારિત્ર
 વિનય, ૪ મન વિનય, ૫ વચન, વિનય, ૬ કાય વિનય,
 ૭ લોકોપચાર વિનય

સાતે નિન્હવો શિષ્ય-૧ જમાલી, ૨ મશુનામા, ૩
 અવતી, ૪ ત્રિરાશી, ૫ ગગિવ, ૬ શુહિલ, ૭ ગોષ્ટામાહિલ

૧ જમાલિ નિન્હવ-ધણ સમય લાગે ત્યારે કાર્ય ઉત્પન્ન
 થાય પણ કરવા માડ્યો તે કયો નહિ એવી શુદ્ધિવાળો, ૨
 તિથ્ય શુભ-તે છેદનો એક પ્રદેશી જીવ માને, અસખ્યાત
 પ્રદેશી જીવ માને નહિ, ૩ આપાકમતિ-તે જીવ અજીવ નોજીવ
 ત્રિરાશી માનનાર ૪ આસમત-ને કેણુ જાણે સાધુ કેણુ
 ને દેવતા કેણુ, ૫ ગાગેય તે એક સમયમા જે ક્રિયા

માનના ૬ શુદ્ધિ-તે 'લવકર્મ'ના ણંધ માને, અંધ માને નહિ, ૭ ગોષ્ઠામાદિ-તે દાણુ દાણુ પ્રત્યે નવા લવો માને

સુખ-૧ જીનધર્મની પ્રાપ્તિ, ૨ સારા શરીરવાળો, ૩ રોગ રહિત શરીર, ૪ ધર્મ કરનાર, ૫ સારા ઠેકાણે રહેનાર ૬ નિર્મળ પ્રણામ, ૭ પુન્ય કર્મના યોગે હાથી મુક્ત

। માધુ ભાષા-૧ થોડું બોલે, ૨ મીઠું મધુર બોલે, ૩ વિચારીને બોલે, ૪ કામ પડ્યે બોલે, ૫ નિરવધ વચન બોલે, ૬ વપટ રહિત બોલે, ૭ સૂત્ર મિહાતને અનુસારે બોલે

સામળવાના સાત પ્રકાર-૧ બોલ્યા વિના સામળે, ૨ હુકારો લંકારો દે, ૩ ધમ્મ, ૪ વિશેષ ધમ્મ, ૫ પૂછે, ૬ પ્રમાણ કરે, ૭ નિશ્ચયકરીને ધારણ કરે

સર્વ લવ સાત પ્રકારના છે-૧ જીદે દ્રિય સૂક્ષ્મ, ૨ જીદે-ન્દ્રિયગાદર, ૩ બેગ્રંદ્રિય, ૪ તેઈદ્રિય, ૫ સૌરિદ્રિય, ૬ અસી પચેન્દ્રિય ૭ અસત્તી પચેન્દ્રિય

સાત પ્રકારના દંડ-૧ હક્કાર, ૨ મકાર, ૩ ધિક્કાર, ૪ વચ્ચેથી તિરસ્કાર ૫ રોકી રાખે, ૬ કેદખાનમા નાંખે, ૭ નીક કાન કાપે

પૈસાના સાત પ્રકારે ભય-૧ રાજાનો ભય, ૨ શાહનો ભય, ૩ કુટુંબનો ભય, ૪ અગ્નિનો ભય, ૫ પાણીનો ભય, ૬ સાગીદારનો ભય, ૭ વિનાશનો ભય

પદ્મીયો-૧ આચાર્યની, ૨ ઉપાધ્યાયની, ૩ સ્થવિરની,
૪ પ્રવર્તકની, ૫ ગણની, ૬ ગણધરની, ૭ ગણાવચ્છની.

ગોચરી-૧ ક્ષીરગોચરી-આહાર પાણી કલ્પનીય દોષ
રહિત હોવે, ૨ અમૃત ગોચરી-ચાર્યના કંધા વિના માઝ્યા
વિની અચિત્ત આહાર મળે, ૩ મધુકર ગોચરી-જ્ઞેમરના
પેઠે ફેરી સ્વતંત્ર સ્વરૂપ હઈ આત્માને તૃપ્ત કરે, પરને પીડા
ઉત્પન્ન ન કરે, ૪ દેવ ગોચરી-ડરીને હોવે, ૫ અજગરની
ગોચરી-એકબે ધરેથી હોવે, ૬ ગો ગોચરી-દરેકે ધરેથી
ઘોડું ઘોડું હયે, ૭ ગદ્દા ગોચરી-એકબે ધરેથી તમામ હયે

કથા-૧ રમિકથા, ૨ દેશકથા, ૩ સ્ત્રીકથા, ૪ ભક્તકથા,
૫ જ્ઞાન ભેદકથા, ૬ દેશન લેદકથા, ૭ આદિત લેદકથા

આયુધ્ય ઘટે-૧ ત્રીશ પામલાથી, ૨ તરવાર શબ્દોથી,
૩ મેત્ર તત્ત્વના યોગથી, ૪ ઘણા આહારથી, ૫ કુળાદિક
વેદનાથી, ૬ સર્પાદિકથી, ૭ ખોતાના ધોસોધાસ ઘટી જવાથી

હુ ખો-૧ ઘર આગણે ઝાઝ, ૨ ખાંડાસી ચાડ, ૩ ધર
આગણે કુવો, ૪ લીકરો ભુગારી, ૫ માથે દેવુ ધણુ, ૬
ઘણી કન્યા, ૭ પડિતની સર્જતિ નહિ

કુળ્યવસન-૧ જૂગાર, ૨ માસ, ૩ મહિરા, ૪ શીકાર,
૫ પરસી, ૬ વેશ્યા, ૭ ચોરી

ગાઠ કુપ્રમકાળ-૧ મેઘ અંકાળે વરસે, ૨ મેઘ ઠાળે વરસે
નહિ, ૩ અસાધુની પૂજા, ૪ સાધુની પૂજા નહિ, ૫ મોળને

માને નહિ, ૬ મનમાં ચિંતા ઘણી, ૭ વચન ઘણા
ખરાબ સાલજવાથી હુંખ.

ગાઠ સુખમકાળ-૧ ઠાળે મેઘ વરસે, ૨ અઠાળે મેઘ ન
વરસે, ૩ સાણેની પૂળ, ૪ અસાણુની પૂળ નહિ, ૫ પુત્ર
શિષ્યો માખાપ ગુરુનો વિનય ઘણો કષ્ટ સમકિત મેળવે,
૬ મનમાં શાન્તિ ઘણી, ૭ વચનની પણ ઘણી શાન્તિ

શરીરના સાત પ્રકારના વિનય-૧ જ્યહાથી ઉભો થાય, ૨
જ્યહાથી બેસે, ૩ જ્યહાથી ચાલે, ૪ જ્યહાથી બોલન કરે,
૫ જ્યહાથી ખુબે, ૬ જ્યહાથી ખોલે, ૭ જ્યહાથી ઉલ્લેખન કરે

સર્વાર્થ સિદ્ધ વિમાનના ચક્રવાના સાત ઘેરાવામાં ૨૫૩

મોતીયો-એક વચમાં	૬૪	મણીના મોતી	૧,
૨ તેની ચારે બાજુ	૩૨	૩૨	મણીના મોતી ૪,
૩ તેની ચારે બાજુ	૧૬	૧૬	મણીના મોતી ૮,
૪ તેની ચારે બાજુ	૮	૮	મણીના મોતી ૧૬,
૫ તેની ચારે બાજુ	૪	૪	મણીના મોતી ૩૨,
૬ તેની ચારે બાજુ	૨	૨	મણીના મોતી ૬૪,
૭ તેની ચારે બાજુ	૨	૨	મણીના મોતી ૧૨૮,

સર્વ મળીને ૮૩૨ મણીના મોતી ૨૫૩

સ્વર-૧ પડજ, ૨ ઝપલ, ૩ ગાંધાર, ૪ મલિંગમ,
૫ પચમ, ૬ ધૈવત, ૭ મિષાદ

પસામા સાત રહેલા છે-૧ પૃથ્વી, ૨ અગ્નિ ૩ પાણી,
૪ દેવતા, ૫ કુકુળ, ૬ રાજ્ય, ૭ ચોર , ,

, સાત પ્રકારના ગળણા શ્રાવકોને રાખવાના-૧ જલનુ, ૨
ખારનુ, ૩ આછણુ, ૪ છાચનુ, ૫ ઘીનુ, ૬ તેલનુ,
૭ ચૂર્ણ (લોટ) નુઃ

શ્રાવકોને સાત પ્રકારના ધોતિયા રાખવાના-૧ સામાયિક
પ્રતિજ્ઞમણ કરવાનુ, ૨ દેવપૂજા કરવાનુ, ૩ લોજન કરવાનુ,
૪ બળરમા પહેરીને ફરવાનુ, ૫ રાત્રિયે સુતિ વખતે
પહેરવાનુ, ૬ વડીનોતિ (જગલ) જવાનુ, ૭ દેવપૂજા
વખતે પહેરીને ન્હાવાનુ

સાત ઉપાયર્થી આંજીવિકો યાલે-૧ વ્યાપારર્થી, ૨ વિદ્યાર્થી,
૩ ખેતીર્થી, ૪-શિર્ષપંકજાર્થી, ૫ પશુ પાળવાર્થી, ૬ સેવા
કરવાર્થી, ૭ ભિક્ષા માગવાર્થી

૧ વાણિજ્યાર્થોની વ્યાપારર્થી, ૨ વૈદ્યોની વૈદ્ય વિદ્યાર્થી,
૩ કુકુળિયોની ખેતીર્થી, ૪ ગોવાળીયાની પશુ પાળવાર્થી,
૫ ચિત્રકારોની ચિત્રકળાર્થી, ૬ સેવકોની સેવા કરવાર્થી,
૭ ભિક્ષુકોની ભિક્ષા માગવાર્થી

દાન આપતા સાત કારણો-૧ ભયદાન-જો હું દાન નહિ
આપું તો શ્રાપ દેશે અગર લોકોને વિષે મહારૂ ખરાબ
ખોલેશે તેવા 'ભયર્થી' દાન આપવું તે, '૨ લૌલ્લદાન-જો હું
ધન આપીશ તો ઇહલવ પગલવને વિષે' મને સમૃદ્ધિ મળશે

તેવા પ્રકારના લોભથી દાન આપવું તે, ૩ પરીક્ષાદાન-આ વ્યક્તિ લોભ ગ્રહિત સંભળાય છે માટે, હું આપું તે લે છે કે નહિ તેવા પ્રકારની પરીક્ષા કરવા દાન આપે તે, ૪ કારણ્યદાન-જો હું દાન નહિ આપું તો આ બિચારાનો નિર્વાહ કેમ થશે એવા પ્રકારે કારણ્ય લાવવી દાન આપે તે, ૫ અમૃદ્ધિદાન-અમુકે દાન આપ્યું અને હું શું તેનાથી કમ કયા છું એવી રીતે હું શાં તુશાથી મત્સર ધરીને દાન આપે તે, ૬ કીર્તિદાન-અકલ્પ કવનારના મુખથી અગર બીજાના મુખથી પોતાની પ્રશંસા સાંભળવાના ઈરાદાથી દાન આપે તે, ૭ પ્રશ્નાર્થદાન-જો હું દાન આપીશ તો જ્યોતિષ નિમિત્તાદિક કાંઈક કહેશે એવા ઈરાદાથી દાન આપે તે

આઠ પ્રકાર.

અષ્ટપ્રવચન મર્તા-૫ મમિતિ, ૩ ગુપ્તિ

મંદસ્થાન-૧ નતિમદે-હરિકેપી, ૨ કુલમદે-મરિચિ, ૩ અજમદે-સેલુતિ, ૪ ઉપમદે-ચનતદુમાર, ૫ તપમદે-કુરગદ્, ૬ કદિમદે-દશોર્ણવદ્ર, ૭ જ્ઞાનમદે-ચુલિલદ્ર, ૮ લોભ મદે-મુમૂમચકી

પૂજા-૧ વરજ્યોદક, ૨ ચદન, ૩ અક્ષત, ૪ કુસુમ, ૫ નિવેદ્ય, ૬ દીપક, ૭ ધૂપ, ૮ ફુલ

પિંગલ શાસ્ત્રે આઠ ગણ-૧ મર્ગણ, ૨ નગણ, ૩ લગણ, ૪ યગણ, ૫ સારા, ૬ ગણ, ૭ મગણ, ૮ તગણ, ૯ જગણ, ૧૦ મગણ

માગલિક આઠ-૧ દર્પણ, ૨ વર્ધમાન, ૩ કલસ, ૪ મત્સ્યયુગ્મ, ૫ સ્ત્રીવંશ, ૬ સ્થિતિકે, ૭ ભદ્રાસન, ૮ નંદાવત

કૃષ્ણની પટરાણીયો-૧ પદ્માવતી, ૨ ગૌરી, ૩ ગધારી, ૪ લક્ષ્મણા, ૫ સુસીમા, ૬ ભાગ્યવતી, ૭ સત્યભામા, ૮ રૂકમણી

આચાર્યની સપદા-૧ આચાર ૨ શ્રુત, ૩ શરૂર, ૪ વચન, ૫ વાંચન, ૬ મતિ, ૭ પ્રયોગ મતિ ૮ સગ્રહ પરિણા

ભરતની પાંદે આઠ આરિસા ભુવન કેવલી-૧ આદિત્ય-યશા, ૨ મહાયશા, ૩ અતિભલ, ૪ ભલિભદ્ર, ૫ ભલવીર્ય, ૬ કાતવીર્ય, ૭ જલવીર્ય, ૮ દંડવીર્ય

આઠ સ્ત્રીનો વિશ્વાસ ન રાખવો-૧ ભરતાર પરામુખી, ૨ પરમુખ આવાપી ૩ દીર્ઘગોટી, ૪ નિરકુશા, ૫ અવિવેકી, ૬ વિવસ્થા, ૭ અતિદુઃખ, ૮ અતિક્રોધી

પડિતના ગુણો-૧ ગર્વ ન કરે, ૨ નિહુર ભાષા ન બોલે, ૩ કોઈયે અપ્રિય કહેલ હોય તેને સહન કરે, ૪ ક્રોધને પારણ ન કરે, ૫ લક્ષણ રહિત પરના કાવ્ય સાભળી મુંગો રહે, ૬ પારકાના દોષને આવછાદાન કરે, ૭ પોતે દોષોને ઉત્પન્ન ન કરે, ૮ પારકાની નિંદા ન કરે

આઠ પ્રકારનો જય-૧ શત્રુજય, ૨ માનજય, ૩ વાહજય, ૪ આહારજય, ૫ કમંજય, ૬ ક્રોધજય, ૭ પાનજય, ૮ ભૂમિજય

લોગ-૧ સુગ્રહ, ૨ વજ્ર, ૩ વનિતા, ૪ ગીત, ૫ તાત્પૂવ, ૬ લોજન, ૭ આભરણ, ૮ મહિર

જીવિના ગુણો-૧ સુશુષ્ક, ૨ યવણ, ૩ ગૃહણ, ૪ અવધારણ, ૫ ઉદ્ધાપોહ, ૬ અર્થવિજ્ઞાન, ૭ વત્તવિજ્ઞાન ૮ નિરિક્ષણ

મૂર્ખ-૧ અપ્રસ્તાવણ, ૨ અનાત્યન્ય, ૩ કુલ્યશ્રી, ૪ સ્વાર્થશ્રી, ૫ સ્વમર્મ પ્રકાશ, ૬ દોષ વિહારાભિજ, ૭ કુપ-કિત, કુબુદ્ધિ, ૮ કલા રહિત

અપમાનના લક્ષણો-૧ શુદ્ધ ગુણ રહિત, ૨ શુદ્ધ ગુણી પ્રશસા વિમુખ, ૩ સ્વાત્મ બહુમાનીપણું, ૪ અસૂયા, ૫ પર નિદા, ૬ પગ વિનય વિકલ, ૭ કઠોરજાતી, ૮ આત્મ પ્રશસા પ્રિયપણું

આઠ પ્રકારે મૌન-૧ વહીનીતિ વળતે, ૨ હાથનીતિ વળતે, ૩ મૈથુને, ૪ હોમે, ૫ દંડધાવને, ૬ સ્નાને ૭ સો-જમે, ૮ જામે

આત્મા આઠ પ્રકારે-૧ દ્રવ્યાત્મા, ૨ કષાયાત્મા, ૩ મોહા-ત્મા, ૪ ઉપયોગાત્મા, ૫ જ્ઞાનાત્મા, ૬ દર્શનાત્મા, ૭ આરિ-ત્રાત્મા, ૮ વીર્યાત્મા

દિગ્ગજ-૧ ઔરાવણ ઇંદ્રદિશિ, ૨ પુહરીક અગ્નિખુણે, ૩ વામન ચમદિશિ, ૪ સુકુદ નૈરત્યખુણે, ૫ જાળનો વફલદિશિ, ૬ પુષ્પ વાયવ્યખુણે, ૭ સર્પસોમ કુમેર દિશિ, ૮ સુપ્રતિક ઇશાનખુણે

આઠ સ્થાનો માતી નિપજ-૧ ગજ, ૨ પ્રસાદ દાયામ,

શુકતૌ. પુન ૧ ગજકુલો, ૨ શબ્દમધ્યે, ૩ મત્સ્યમુખે, ૪
વશે, ૫ વરાહદ્વિષ્ટાયામ્, ૬ સર્પ મસ્તકે, ૭ મેઘમુખે
૮ શુક્લપુટે

આઠનો વિશ્વાસ ન કરવો-૧ કામ, ૨ ભુજગમ, ૩ જલ,
૪ જવલન, ૫ સુવતી, ૬ રોગ, ૭ રિપુ, ૮ ભૂમિનાથ

અષ્ટવિદ્યા નામિકા-૧ વાસક સજ્જા, ૨ વિવાહોત્કઠિતા,
૩ ખઠિતા, ૪ પ્રોષિત ભતૂંકા, ૫ કલહાતરિતા, ૬ અભિ-
સારિકા, ૭ સ્વાધિપતિકા, ૮ ઉત્કા.

આઠ પ્રકારના વાદ-૧ વિધિવાદ, ૨ ચરિતાનુવાદ, ૩
યથાસ્થિતિવાદ, ૪ હેયવોદ, ૫ હેયવાદ, ૬ ઉપાદેયવાદ, ૭
ન્યવહારવાદ, ૮ નિઘેયવાદ

આઠ પ્રકારના પ્રણામ-૧ પદ્મયામ્, ૨ કરાવ્યામ્, ૩ જાનુ
ક્યામ્, ૪ ઉન્સા, ૫ શિરસા, ૬ મનસા, ૭ પ્રચસા ૮ દૃષ્ટ્યા

શુદ્ધિવિનય આઠ પ્રકારે-૧ શુદ્ધ દેખી ઉભા થવું, ૨ શુદ્ધ આવતા
હોય ચારે સન્મુખ જવું, ૩ શુદ્ધ દેખી મસ્તકે અજલી
કરવી, ૪ શુદ્ધને પોતે આસન આપવું, ૫ શુદ્ધને પાછી
ખેસવું, ૬ શુદ્ધને વહન કરવું, ૭ શુદ્ધની ઉપાસના કરવી, ૮
શુદ્ધ આવતા હોય ત્યારે સન્મુખ જવું.

જ્ઞાનન આઠ અતિચાર-૧ કાલે-કાલે ભણ્યો નહિ, અકાલે
ભણ્યો તે ૨ વિનય 'પૂર્વક' ભણવું તે ૩ અવિનયથી ભણ્યો
તે વિનય અતિચાર, ૪ અખદુમાને-શુદ્ધને અખદુમાન કરી

((૭૭))

લણ્યો તે, ૪ ઉપાધાને-તપ કર્યા વિના જણ્યો તે, ૫ નિન્દ
વણુ-ખીજા' માસે લણી ખીજાનુ નામ લે તે, ૬ વ્યંજન / અને
અક્ષર કાનૌ માત્ર આધો પાછે, લણ્યુ તે, ૭ અર્થ ખોટો કહે
તે, ૮ સૂત્ર અર્થ જન્ને યોગ કહે તે/અનિચા

દ્રશનાચારના આઠ અતિચાર-૧ નિશક્તિ-દેવ શુરૂ ધર્મને
વિષે નિશકમન ન બધુ, ૨ નિ'કાશિત-તમામ, દર્શનસારા-
તેમ મનમા ચિંતવે તે, ૩ નિવિતિગિર-જ્ઞાન, તપ કરી
મનમા દેખની શકા કરે તે ૪ અમૂઢશ્રદ્ધિ-પ્રાણણુ તપસ્વી
અતિશય વત્ત દેખી મનમા રાગ કરે તે, ૫ ઉવવૂઢ અતુવિધ-
સધની શુણ્ણલાધા નહિ કરે તે, ૬ અસ્થિરિકરણુ-અભિનવ
શ્રાવકને ધર્મસ્થિર નહિ કરવા તે, ૭ વાત્સલ્ય-સ્વામીભાઈ
યોનુ વાત્સલ્ય નહિ કરે તે, ૮ પ્રભાવના-જેન શાસનની
પ્રભાવના નહિ કરે તે અતિચાર

ચારિત્રાચારના આઠ અતિચાર-૧ 'શ્રાવક' પૌષધે સામાયિક
લે ત્યાર, ૫ સમિતિ, ૩ શુભિ ઐ આઠ પ્રવચન માતા નહિ
પાળવાથી અતિચાર લાગે તે

સાધુના આઠ અતિચાર-૧ શયન, ૨ આયન ૩ અન્ન,
૪ પાણી, ૫ વૈન્ય, ૬ મત, ૭ કાય, ૮ વહીનીતિ લઘુનીતિ
પુન ૧ પડિલેહણા, ૨ પમજજણા, ૩ ભિખાયનિયા, ૪ લોચ,
૫ ભુજણા, ૬ પાનક ઘોણુ, ૭ સ્થડિલ, ૮ આનશ્યક વિગેરે

આઠ મહ-૧ જાતિમહ, ૨ કુળમહ, ૩ બળમહ, ૪ રૂપ-

આઠ પ્રકારની પૃથ્વી-સાત નરક, ૮ મી ઇષત્પ્રાગ્ભારા
આચાર્યની આઠ સ પદા-૧ આચારસ પદા, ૨ શરીરસ પદા,
૩ સૂત્રસ પદા, ૪ વચનસ પદા, ૫ વાચનાસ પદા, ૬ મતિસ પદા,
૭ સચ્ચસ પદા, ૮ પરિણામિક સ પદા.

આઠ અવશુષ્ઠે સાધુ એકલો રહે-૧ કોપી હોય, ૨ માની
હોય, ૩ માયાવી હોય, ૪ લોભી હોય, ૫ ક્રુત્તુહલી હોય,
૬ ધૂત હોય, ૭ પાપમા રહત હોય, ૮ ખરાબ આચારવાળો હોય

આઠ શુષ્ઠે સાધુ એકલો રહે-૧ સયમને વિષે દ્રઢ,
૨ જન્યથી કસ, ને ઉત્કૃષ્ટથી ઔદયર્થી, ૩ ચાર જ્ઞાનનો
ધણી, ૪ ત્રણ જ્ઞાનનો ધણી, ૫ કલેશ રહિત, ૬ બળસહિત
૭ સતોષી, ૮ ધૈર્યવત

આઠ પ્રકારથી વનસ્પતિ ઉત્પન્ન થાય-૧ અગ્રણીજ,
૨ મૂલગ્રણીજ, ૩ રક ધણીજ, ૪ ખોરણીજ, ૫ બીજદહા,
૬ સમુર્ધિમા, ૮ વનસ્પતિકાચિકા

ત્રસ જીવોને ઉત્પન્ન થવાના, આઠ ઠેકાણા-૧ અડબળ-
તે ઇડાથી ઉત્પન્ન થનારા, પક્ષીયો, ૨ કોષબળ-તે કોષબળથી
ઉત્પન્ન થનારા હ્રિતિ આદિક, ૩ જરાયુબળ-તે જરાથી ઉત્પન્ન
થનારા ગાય પ્રમુખાદિક, ૪ રસબળ-તે રસથી ઉત્પન્ન થનારા
અલિત રસના જીવ, ૫ સંજ્ઞેદબળ-તે પરસેવાથી ઉત્પન્ન
થનારા જીવ, માંકડ વિગેરે, ૬ સમુર્ધિમા-તે ચરદ ગરમીથી
ઉત્પન્ન થનારા, ૭ ઉજ્જિજતા તે પૃથ્વી તોડીને ઉપજે પત્ત આદિક,

(૧૬૬)

૮ ઉપપાતિક-તે નારકીના શ્વપ કુલીપાકમા ઉપજે, દેવતાઓ
શસ્ત્રામા ઉત્પન્ન થાય

આઠ પ્રકારના અનર્થ હંડો-૧ પોતાને માટે પાપ કરે,
૨ તાત જાતને માટે પાપ કરે તે, ૩ ઘરહાટને માટે પાપ
કરે તે, ૪ કુટુંબ પરિવારને માટે પાપ કરે તે, ૫ મંત્રાદિક
સાધવાને માટે પાપ કરે, ૬ ભૂતને માટે પાપ કરે તે, ૭ જક્ષને
માટે પાપ કરે તે, ૮ નાગદેવની પૂજાને માટે પાપ કરે તે.

આઠ પ્રકારના આધણા ૧ જ-આધ, ૨ રાત્રિ આધ, ૩ દિવસે
આધ, ૪ જરા આધ, ૫ ક્રોધઆધ, ૬ માનઆધ, ૭ માયાઆધ,
૮ લોભઆધ

આઠ પ્રકારે દિવ્ય કરવો સારો-૧ પૂર્વના પાપ ખપાવવાને
માટે, ૨ નવા પાપ ઉપાર્જન ન થાય તેને માટે, ૩ આગળ
ભણેલુ વિચારવાને માટે, ૪ નવીન જાણવાને માટે, ૫ નવીન
શિષ્ય કરવાને માટે, ૬ જૂના શિષ્યને લણાવવાને માટે, ૭
ચતુર્વિધ સધનો કલેશ મટાડવા માટે, ૮ તપ સધમને
વિષે વીર્યશૂરણાય માન કરવાને માટે

આઠ જાણવા સાધક-૧ જાણે નહિ, આદરે નહિ, પાળે
નહિ તે લૌકિક મિત્રાત્વ, ૨ જાણે નહિ, આદરે નહિ, પાળે
તે જોગી સન્યાસી, ૩ જાણે નહિ, આદરે છે, પણ પાળે
નહિ તે જોગી સન્યાસી, ૪ જાણે નહિ, આદરે નહિ, પાળે

રતિ મમ્યગૃહી, ૧ બલિ છે, આદરે નહિ, પાળે છે, તે શ્રાવક
પ્રમુખ, ૭ બલિ છે, આદરે છે, પાળે નહિ, તે પાસંથાદિક,
૮ બલિ છે, આદરે છે, પાળે છે, તે સારા સાધુ સાધવીયો.

આઠ સમજવા સાચક-૧ ક્રોધ સમાન હોર નહિ, ૨ માન
સમાન વેરી નહિ, ૩ માયા સમાન લવ નહિ, ૪ લોભ
સમાન દુર્ગ્ગ નહિ, ૫ મતોષ સમાન સુખ નહિ, ૬ મમ્ય
ખ્યાલુ સમાન હેતુ નહિ, ૭ દયા સમાન અમૃત નહિ, ૮
સત્યના સમાન શરણુ નહિ ૨ ૧ ૧

આઠ વચનોનો આદર કરવો-૧ જ્ઞાન લણવાનો ઉદ્યમ
કરવો, ૨ નવા કર્મોને આવતા રોકવા, ૩ જૂના કર્મોને તપ
દયા કરી નાશ કરવા, ૪ નિર્ધન ઉપર સ્નેહ રાખવો, ૫
નવીન સાધુને જ્ઞાન લણાવવું ૬ જ્ઞાન લણીને વિચારવું, ૭
પોતાની જાતિનાઓમા કલેશ થયો હોય તો શાન્ત કરવો,
૮ વૃદ્ધ બાળ જ્ઞાનિ તપસ્વીની વૈયાવશ્ય કરવી

આઠ કર્મના આઠ દ્રષ્ટાનો-૧ જ્ઞાનાવર્ણિય તે ધાત્રીના
બળદને પાટાનો દ્રષ્ટાત, ૨ દર્શનાવર્ણિય-તે રાજાના દ્વાર
પાળનો દ્રષ્ટાત, ૩ વેદનીય-તે મધુલિપ્ત ખડગધારાનો દ્રષ્ટાત,
૪ મોહનીય-તે મદિરાપાનથી મદોન્મત્ત ગાડા થયેવાનું દ્રષ્ટાત,
૫ આયુષ્ય-તે હેડમા નાળેલા માણસનું દ્રષ્ટાત, ૬ નામ-તે,
ચિતારાનું દ્રષ્ટાત, ૭ ગોત્ર-તે કુલારના જાડનું દ્રષ્ટાત, ૮
અતિય તે રાજાના જાડરીનું દ્રષ્ટાત

આઈ પ્રકારે ગાડો વાય-૧ સીના પામે બેને તે, ૨ બાળ
કને ગાડે તે, ૩ બાળકના બેટે મિત્રાઈ કરે તે, ૪ ભાગ-
દાર પીવે તે, ૫ મગતક પગ ઘસે તે, ૬ વિવાહમાં ગાળો દે
તે, ૭ આગિસામાં મોહું જીવે તે, ૮ હોળીમાં રમે તે

આઠ પ્રકારના મિત્રો-૧ જન્મનો મિત્ર માતા, ૨ ઘરનો
મિત્ર ધન, સ્ત્રી, ૩ દેહનો મિત્ર અન્ન, ૪ આત્માનો મિત્ર જ્ઞાન,
દર્શન, આગિ, ૫ રોગીનો મિત્ર ઔષધ, ૬ સત્રામનો મિત્ર
હાથ, ૭ પગેશનો મિત્ર વિત્રા, ૮ અતકાળનો મિત્ર પગમાત્રા-

મહાપાપી-૧ આપવાનું કરનાર, ૨ વિશ્વાસ ધાત કરનાર,
૩ શુભોને હુમલો કરનાર, ૪ શુરોદી, ૫ ખોટી સાક્ષી પૂર-
નાર, ૬ ખોટી મલાહ આપનાર, ૭ હિંસામાં ધર્મ વ્યાપનાર,
૮ ધારવાર પચ્ચખાણુ ભાગનાર

શિક્ષા-૧ ભગવતના બંધ પૂર્વક પૂજા સ્તવના કરવી, ૨
શુરની આરામાં રહેવું, ૩ દયા પાળવી, ૪ મત્ત વચન
બોલવું, ૫ શીયત પાળવું, ૬ મતોષ ગળવો, ૭ ક્ષમા કરવી,
૮ પગને દગો ન દેવો

પ્રમાદ-૧ અજાન, ૨ વિષય, ૩ વિપર્યાય, ૪ ગગ, ૫
દ્રેય, ૬ સ્મૃતિભ્રમ, ૭ યોગ દુ પ્રણિધાન, ૮ ધર્મનો અનાદર

આઠ પ્રકારના આધાર-૧ ભય પામેલાને શરણનો આધાર,
૨ પક્ષીને આઠાથનો આધાર, ૩ તૃણાણુને પાણીનો આધાર,

યાનો આધાર, ૬ ચતુષ્પદને મ્થાનનો આધાર, ૭ રોગીને
ઔષધનો આધાર, ૮ ભુક્તા પડેવાને વાહનનો આધાર

બુદ્ધિના આઠ ગુણો-૧ શુશ્રૂષા-સાભવવાની ઇચ્છા, ૨
શ્રવણ-સાભળવું, ૩ ગ્રહણ-શાસ્ત્રાચરણ ગ્રહણ કરવું, ૪ ધારણ-
અવિરતરણ ૫ ઉહા-બાણેલ અર્થનું અવવગન કરી બીજા
તથાપ્રકારના અન્ય અર્થોને વિષે વિતર્કણા કરવી, ૬ અપોહ-
ઉક્તિ અને સુક્તિ વિરૂદ્ધ, અર્થ સંયુક્ત, હિ માહિકથી પાછા
ફરવું, અથવા ઉહ-સામાન્ય જ્ઞાન, અપોહ-વિશેષ જ્ઞાન, ૭
અથ વિજ્ઞાન-ઉહાપોહ યોગ્ય મોહાદિકના સદેહ વિપરીત
બુદ્ધાસીન જ્ઞાન, ૮ તત્વજ્ઞાન-ઉહાપોહ વિશુદ્ધજ્ઞાન, આ
પ્રકારે નિશ્ચય જ છે તે

આઠ શબ્દો સમજવા હાયક પ્રશ્નોત્તર-૧ પ્રશ્ન-પહિત
ઢોણ ? ઉત્તર-પાપથી ઠરે તે, ૨ પ્રશ્ન-દાનેશ્વરી ઢોણ ? ઉત્તર-
ભવદયા પાળે તે, ૩ પ્રશ્ન-ચતુર ઢોણ ? ઉત્તર-કુકર્મ ઠોટ તે,
૪ પ્રશ્ન-જ્ઞાની ઢોણ ? ઉત્તર-ધર્મ કગણિ કરે તે, ૫ પ્રશ્ન-
શૂરવીર ઢોણ ? ઉત્તર-જે ઇન્દ્રિયોનું દમન કરી ભૂતે તે, ૬
પ્રશ્ન-પૂર્ણ ઢોણ ? ઉત્તર-જે પરોપકાર કરવામા તત્પર હોય
તે, ૭ પ્રશ્ન-સિદ્ધ ઢોણ ? ઉત્તર-જે સત્યવાદિ હોય તે, ૮
પ્રશ્ન-ધનવત ઢોણ ? ઉત્તર-જે નિર્ધન માથે સ્નેહ કરે તે

શ્રાવક ઢોને કહેવા ?-૧ થોડું બોલે તેને શ્રાવક કહેવો,
૨ કામ પડે ત્યારેજ બોલે તેને શ્રાવક કહેવો, ૩ મીઠું બોલે

(ધર્મની ળાધા રહિત) તેને શ્રાવક કહેવો, ૪ ચતુરાધ્યી
 બોલે તેને શ્રાવક કહેવો, ૫ કોઈ દિવસ કોઈના મર્મના
 વચનો ન બોલે તેને શ્રાવક કહેવો, ૬ અહ કાર રહિત બોલે
 તેને શ્રાવક કહેવો, ૭ ભગવાનના વચનો સહિત સૂત્ર સિદ્ધા
 તમા કહ્યા પ્રમાણે બોલે તેને શ્રાવક કહેવો, ૮ મર્વ છવને
 સુખ ઉપજે એવુ સૂત્ર અનુસાર વચન બોલે તેને શ્રાવક કહેવો.

નવ પ્રકાર.

નવ વાસુદેવ-૧ ત્રિપૃષ્ઠ, ૨ દ્વિપૃષ્ઠ, ૩ સ્વયભૂ, ૪ પુર
 પોત્તમ, ૫ પુરુષમિહ, ૬ પુરુષવરપુ ડરીક, ૭ કત, ૮
 લક્ષ્મણ, ૯ કૃષ્ણ

નવ વાસુદેવના પિતા-૧ પ્રજાપતિ, ૨ બ્રહ્મા, ૩ ભદ્ર, ૪
 સોમ, ૫ શિવ, ૬ મહાશ્રી, ૭ અગ્નિશિખ, ૮ દશરથ,
 ૯ વસુદેવ

નવ વાસુદેવની માતા-૧ મૃગાવતી, ૨ પદ્મા, ૩ પૃથ્વી,
 ૪ મીતા, ૫ નિયાય, ૬ લક્ષ્મી, ૭ અગ્નિ, ૮ સુમિત્રા,
 ૯ દેવકી

નવ બલદેવ-૧ અચલ, ૨ વિજય, ૩ ભદ્ર, ૪ શ્રીપ્રભ, ૫
 સુદર્શન, ૬ આણુદ, ૭ નદન, ૮ પદ્મ, ૯ રામ

નવ બલદેવ માતા-૧ ભદ્રા, ૨ સુભદ્રા, ૩ સુપ્રભા, ૪
 સુદર્શના, ૫ જયા, ૬ વિજયા, ૭ જયતા, ૮ અપગન્જિતા,
 ૯ રોહિણી

નવ પ્રતિવાસુદેવ-૧ અશ્વશ્રીવ, ૨ તારક, ૩ મેરક, ૪ મહાક્રીટ, ૫ નિશુલ, ૬ જની, ૭ પ્રહ્લાદ, ૮ ગવણ, ૯ જરાગિધ

નવ વાસુદેવ નગરી-૧ દારિકા, ૨ પોતનપુર, ૩ દારિકા, ૪ દારિકા, ૫ પોતનપુર, ૬ ચક્રપુરી, ૭ વાણારસી, ૮ અયોધ્યા, ૯ દારિકા

નવ બલદેવ ગતિ-૮ મોગે, ૧ પાચમે દેવલોક-બળભદ્ર

નવ વાસુદેવ ગતિ-૧ માતમી નરકે, ૨-૩-૪-૫-૬ છટ્ટી નરકે, ૭ પાચમી નરકે, ૮ ચોથી નરકે, ૯ ત્રીજી નરકે

નવ રસો-૧ શૃંગાર, ૨ હાસ્ય ૩ કરુણા, ૪ રોડ, ૫ વીર, ૬ ભયાનક, ૭ બીભત્સ, ૮ અદ્ભૂત, ૯ શાત

બ્રહ્મચર્યની નવ વાડ-૧ વસહિ ૨ કથા, ૩ નિપદા, ૪ ઇન્દ્રિય, ૫ કુડયતર, ૬ પુર્વ કીલિત, ૭ પછીપ, ૮ અધ-આહાર, ૯ વિભૂમણાઈ

પરમમયે નવખડ-૧ ભરત, ૨ હરિ, ૩ એલાવ, ૪ રામ, ૫ હરિજન, ૬ વન, ૭ કુરુખડ, ૮ કિતુમાલે, ૯ ઇરાવલ્લ

નેમ રાજમતિના નવલવો-૧ ધન ધનવતી, ૨ મૌઘર્મે, ૩ ચિત્રગતિખેચર રત્નવતી, ૪ માકેરે, ૫ અપરાજિત પ્રિયમતિ, ૬ આરણે, ૭ રાખ યશોગતિ, ૮ અપરાજિત વેમાને, ૯ નેમ-રાજમતી

નવ લોકાતિક દેવો-૧ સારસ્વત, ૨ આદિત્ય, ૩ વરુણ, ૪ વન્હિ, ૫ ગર્હિત, ૬ તુષિત, ૭ અવ્યાખાધ, ૮ આગ્નેય,

૬ અરિષ્ટ એ નવે પાચમા પ્રહારેવલોકે ત્રીજે પ્રતરે લોકાતિક દેવો આઠ સાગરોપમના આયુષ્યવાળા માહા સુખીયા તિર્થ- કરને દિક્ષા કટ્યાણિક જણાવનારા એકાવતારી હોય છે

નવ ગ્રંથેયક-૧ સુદર્શન, ૨ સુપ્રતિષ્ઠ, ૩ મનોરમ, ૪ સર્વતોભદ્ર, ૫ સુવિશાલ, ૬ મૌમન, ૭ પ્રીતિક, ૮ સૌવ મનસ, ૯ નદિકર

નવ વિધ ગાત્રભોગ-૧ મુગધતૈલાદિવાસે, ૨ સુખાસને, ૩ સુવસે, ૪ ઉદ્દત્તને, ૫ ઉદ્દકે, ૬ વિલેપને, ૭ અલકારે, ૮ ભોજને, ૯ મનોહર તુલિકે

નવ વાહન-૧ ખર, ૨ હથ, ૩ ગય, ૪ મહિષ, ૫ જળુક, ૬ સિંહ, ૭ કાગ, ૮ મોર, ૯ હંસ

નવ વાહન રૂપ-૧ રાગભે લક્ષ્મહાની, ૨ હંચે ધનલાભ, ૩ ગળે સુખ જાહુ, ૪ મહિષ મરણ, ૫ જળુક સર્વ સુખને હરણ કરે, ૬ મિહ પિયન-મરણ, ૭ કાગડો નિશ્ચય અત્ય ત હુ ખદાર્થ, ૮ મોર અર્થલાભને કરે, ૯ હંસ સકલ પ્રકાશના સુખની વૃદ્ધિ કરે

ચ દ્રવા નવ-૧ પાણિયારા ઉપર, ૨ ચૂલા ઉપર, ૩ ઘટી ઉપર, ૪ ખાગણી ઉપર, ૫ વલોણાની જગ્યા ઉપર, ૬ ભોજન સ્થાને, ૭ શયન સ્થાને, ૮ સામાયિકાદિક ધર્મ ક્રિયા કરવાને સ્થાને, ૯ દેહેગરારે એક જાલતુ વધારે રાખવો અવસરે કામ

માહાવીર મહારાજા સમયે નવ-૪૭૦ તિર્થ કરે ગોત્ર બાદ્યુ-
૧ શ્રેણિક, ૨ સુપાર્થ, ૩ પોટિલ, ૪ ઉઢાથી, ૫ શખ, ૬
શતક, ૭ દ્રઢાસુ ૮ સુલસા, ૯ રેવતી

નિયાણા નવ-૧ ધનનુ, ૨ રાગનુ, ૩ સ્ત્રીનુ, ૪ નરનુ, ૫
દેવનુ, ૬ અધ્યધ્યવિચાર, ૭ અધ્યવિચારત, ૮ શ્રાવકનુ,
૯ દરિદ્રનુ

નવ પ્રકારે કાયા સુખી-૧ સુખે બેસવાથી, ૨ સુખે સુવાથી,
૩ મૈથુનથી, ૪ સુખે વડીનીતિ લઘુનીતિ, ૫ સુખે પ્રવાસથી,
૬ કાતણથી, ૭ ભોજનથી, ૮ જલથી, ૯ સિલક (પૈસાથી)

નવનારદ-૧ અગ્નિશર્મા, ૨ સુશર્મા, ૩ શિવશર્મા, ૪
ઉર્લુશર્મા, ૫ ગિખિ, ૬ શિખડી, ૭ રૂદ્ર, ૮ બ્રહ્મા, ૯ રૂદ્ર

એ ઉપરોક્ત નવે નારદ કયા તીર્થ કરના વારામા થયા ?
તે નીચે પ્રમાણે

૧ અગ્નિશર્માનારદ, શ્રી ઐયાસનાથના વારામા, ૨ સુશ-
ર્માનારદ, શ્રી વાસુપૂજ્ય સ્વામીના વારામા, ૩ શિવશર્માનારદ,
શ્રી વિમલનાથજીના વારામા, ૪ ઉર્લુશર્માનારદ, શ્રી અનત-
નાથજીના વારામા, ૫ શિખનારદ, શ્રી ધર્મનાથજીના વારામા,
૬ શિખડીનારદ, તતો અતરે, ૭ રૂદ્રનારદ, તદનતરે, ૮ બ્રહ્મા
નારદ, તદનતરે, ૯ રૂદ્રનારદ, શ્રી નેમનાથજીના વારામા

એ ઉપરોક્ત સર્વેનારદો બ્રહ્મચર્યના પ્રતાપે સ્ત્રગે ગયા
છે, એકાવતારી છે, તેઓ માનુષ્ય જન્મ પામીને, દીક્ષા

લઈને, દેવજ્ઞાન ઉપાર્જન કરીને મોક્ષે જશે, પરંતુ, આઠમો
પ્રહ્લા નામનો નારદ દેવલોકથી ચર્ચીને, મદ્ર નામના તીર્થ-
કર થઈને મોક્ષે જશે

નવ પ્રકારના નિયાણા-૧ રાત્રીનું-હું ભવાતરને વિષે
ગળા વાઉં, એવી પ્રાર્થના કરવી તે પ્રથમ નિયાણું, ૨ ધનનું-
બહુ વ્યાપારવાળા ગજયવડે કરી સચું, હું ભવાતરે મમૃદ્ધિ-
માન ગૃહસ્થ થાઉં, એવું નિયાણું કરવું તે ધીન્નું નિયાણું,
૩ સ્ત્રીનું-પુત્રપને વિવિધ પ્રકારનું હું બંને દેખીને ભવાતરે હું
સ્ત્રી થાઉં, એવું નિયાણું કરવું તે ત્રીજું નિયાણું, ૪ પુત્રપનું-
સ્ત્રીયોનું પરવશપણું દેખીને હું પુત્ર થાઉં એવી પ્રાર્થના
કરવી તે ચોથું નિયાણું, ૫ દેવનું-મનુષ્યોના વિષયો અશ્વચિ-
મય છે માટે દેવ થવાને માટે બહુજ પ્રાર્થના કરવી તે
પાંચમું નિયાણું ૬ આત્મ પર પ્રવિચાર-જે દેવતાઓ સ્વ
પર દેવદેવીને નેવન કળવાને વિષે, અને સ્વવિકૃર્વિત દેવદેવીને
એવન કળવાને વિષે, આમજ્ઞા હોય છે, તે બહુગ્તા કહેવાય
છે, જે દેવતાઓ, સ્વયમેવ દેવ અગર દેવીપણાની વિકૃત્વણા
કરીને એવન કળે છે, પણ ધીન્નું નહિ, તે સ્વગ્તા તેના
વિષયે પ્રાર્થના કરી નિયાણું બાધે છે, તે છઠું નિયાણું કહે-
વાય છે, ૭ અરજ્ઞા-વિષય વિરજ્ઞ જે દેવતાઓ છે, તે અરજ્ઞા
છે, તે મબધિ પ્રાર્થના કરે, તે સાતમું નિયાણું કહેવાય
છે, ૮ એ ત્રણે પ્રકારના દેવો ' હું સાધુને દાન આપવાવાળો

શાવડ યાઉ, " એવી પ્રાર્થના કરે, તે આક્રમુ નિચાણું કહેવાય છે, ૬ મત લેવાની આકાશથી હું દરિદ્રિ થાઉં આવી જે આકાશ કન્વી તે નવમુ નિમાણું કહેવાય ઉપરોક્ત નિચાણામાંથી ૬ નિચાણા બાધવાવાળા કુર્લભ બોધિ થાય છે

આવતી ચોવીશીના નવ વામુદેવના નામો-૧ નદમેન, ૨ નદમિ ૧, ૩ દીર્ઘાહુ, ૪ મહાબાહુ ૫ આભાબળ, ૬ મહાબળ, ૭ બલભદ્ર, ૮ વિપ્રદ, ૯ ત્રિપૃષ્ઠ

આવતી ચોવીશીના નવ પ્રતિ વામુદેવના નામો ૧ વાલક, ૨ લોહજગ, વજ્રજગ, ૪ કેશરી, ૫ અપરાજિત, ૬ પ્રહલાદ, ૭ ભીમનેન, ૮ મહાભીમનેન, ૯ સુગ્રીવ

આવતી ચોવીશીના નવ ગણદેવના નામો-૧ જય, ૨ વિજય, ૩ ભદ્ર, ૪ સુપ્રભ, ૫ સુદર્શન, ૬ આણુદ, ૭ નહન ૮ ગમ, ૯ સકર્ષણ

પાપશાસ્ત્રો ૧ ઉત્પાત શાસ્ત્ર, ૨ નિમિત્ત શાસ્ત્ર, ૩ મન શાસ્ત્ર ૪ માતંગ શાસ્ત્ર, ૫ વૈદ્યક શાસ્ત્ર, ૬ કલા શાસ્ત્ર, ૭ આભરણ શાસ્ત્ર, ૮ અજ્ઞાન શાસ્ત્ર ૯ મિથ્યાત્વ પ્રવચનશાસ્ત્ર

પરિવ્રજો-૧ ધન, ૨ ધાન્ય, ૩ રૂપુ ૪ સોનુ, ૫ મેન, ૬ વાસ્તુ, ૭ દ્વિપદ, ૮ ચતુષ્પદ, ૯ કુષ્ઠ

નવ પ્રકારના પ્રત્યનીકો-ગત્રુઓ-૧ આચાર્યનો, ૨ ઉપાધ્યાયનો ૩ સ્થિવિગ્નો, ૪ કુલનો, ૫ ગણનો, ૬ મધનો, ૭ જ્ઞાનનો, ૮ દર્શનનો ૯ ચારિત્રનો

રોગ ઉત્પન્ન થાય-૧ ઘણો આહાર કરવાથી, ૨ અણુણું છતા ખાવાથી, ૩ ઘણી નિદ્રા કરવાથી, ૪ ઘણું જાગવાથી, ૫ વડીનીતિ એકવાથી, ૬ લઘુનીતિ રોડવાથી, ૭ ઘણું ચાલવાથી, ૮ ખરાબ આસનથી, ૯ ઘણા વિષય સેવનથી

મોતી પદ્મીયો-૧ તીર્થ કરની, ૨ ચક્રવર્તીની, ૩ વાસુદેવની, ૪ બળદેવની, ૫ કેવલીની, ૬ સાધુની, ૭ શ્રાવકની, ૮ સમક્રિતિની, ૯ માડલિક રાજની

જાણકાર-૧ કાળનો જાણકાર, ૨ બળનો જાણકાર ૩ ખેડનો જાણકાર, ૪ મધ્યમજાતનો જાણકાર, ૫ અવસરનો જાણકાર, ૬ વિનયનો જાણકાર, ૭ સ્વમતનો જાણકાર, ૮ પરસ્ત્રીનો જાણકાર, ૯ અભિમતનો જાણકાર

નવ પ્રકારના ઘણા-૧ રજપુતને ક્રોધ ઘણો, ૨ ક્ષત્રિને માન ઘણું, ૩ ગણિકાને માયા ઘણી, ૪ બ્રાહ્મણને લોભ ઘણો, ૫ મિત્રને રાગ તથા હેતુ ઘણો, ૬ શોક્યને દ્રેપ ઘણો, ૭ જુગારીને શોક ઘણો, ૮ કથિરને ભય ઘણો, ૯ ચોરની માને ચિંતા ઘણી

નવ નારદો-૧ સ્ત્રીમ ૮૪ લાખ વર્ષ આયુષ્ય ૮૦ ધનુષ્ય શરીર
૨ મહાસ્ત્રીમ ૭૨ લાખ વર્ષ આયુષ્ય ૭૦ ધનુષ્ય શરીર
૩ રૂદ્ર ૬૦ લાખ વર્ષ આયુષ્ય ૬૦ " "
૪ મહારૂપ ૩૦ " " ૫૦ " "

૬ મહાકાલ,	૬૫ હજાર વર્ષ	આયુષ્ય	૨૪	ધનુષ્ય	શરીર
૭ ચતુર્મુખ,	૩૨ "	"	"	૬૦	ધનુષ્ય "
૮ નયરમુખ	૧૨ "	"	"	૧૬	" "
૯ ઉનતમુખ	૧ "	"	"	૮	" "

શીયવની વારો-૧ સ્ત્રી પશુ નપુસક રહિત એવા સ્થાનમાં વામ ઠરે, ૨ સ્ત્રીના પાસે સરાગપત્રે કથાવાર્તા કરે નહિ, ૩ સ્ત્રી જે આમને બેઠી હોય તે આમને પુરુષ બે ઘડી બેસે નહિ, અને પુરુષને આસને સ્ત્રી ત્રણ પોહોર બેસે નહિ, ૪ સ્ત્રીના અગોપાગ સરાગપત્રે ભેવે નહિ, ૫ જ્યાં સ્ત્રી પુરુષ મુતા હોય, તથા કામ ક્રિડાની વાતો કરતા હોય ત્યાં ભીંત પ્રમુખને આતરે રહે નહિ, ૬ સ્ત્રીના સાથે પૂર્વે સોગવેલા ભોગોને સભારે નહિ, ૭ વિકાર કરનાર હોવાથી સરસ સ્નિગ્ધ આહાર છોડી દે, ૮ નિરસ આહાર પણ વધારે કરે નહિ, ૯ શરીરની શોભા વિગેરે કરે નહિ

દસ પ્રકારે.

દસ પ્રકારે માનવ ભવ દુષ્કર-૧ ચૂલ્લગ, ૨ પાસક, ૩ ધને, ૪ જુથે, ૫ રચણેય, ૬ સુમિષ્ટ, ૭ અધ્રેય, ૮ અર્મ, ૯ મુગ, ૧૦ પરમાણુ

દસ પચ્ચખાણુ-૧ નૌકારશી, ૨ પેરસી, ૩ સાઠપેરસી, ૪ પુરિમુદ્, ૫ એકાસણુ, ૬ નિવી, ૭ એકઠાણુ, ૮ એક-દત્તી, ૯ આયળીવ, ૧૦ ઉપવાસ

(૯૧)

દશાર્હી-૧ સમુદ્રવિજય, ૨ અશોભ, ૩ ગિતમિત,
૪ સાગર, ૫ હિમવત ૬ અચલો, ૭ ધરણ્ય, ૮ પૂર્ણ,
૯ અભિચંદ્ર, ૧૦ વસુદેવ

સના દશ-૧ આહાર, ૨ ભય, ૩ પરિશ્રદ્ધ, ૪ મૈથુન,
૫ ક્રોધ, ૬, માન, ૭ માયા, ૮ લોભ, ૯ ઓધ, ૧૦ લોક
એકેદ્રિયને દસ મજા

પરમમય દસ અવતાર-૧ મત્સ્ય, ૨ કર્કટ, ૩ વરાહ,
૪ નારસિંહ, ૫ વામન, ૬ પશુચરમ, ૭ શ્રીરામ, ૮ કૃષ્ણ,
૯ ણૌદ, ૧૦ કલકી

જિનજીવને દસ મોટી આશાતના ગણવી-૧ તબોલ,
૨ પાણી, ૩ બોજન, ૪ વાહન, ૫ સ્ત્રીલોગ, ૬ શયન,
૭ ધૂન, ૮ લધુનીતિ, ૯ વક્રીનીતિ, ૧૦ યુદ્ધ

દસ પયજા-૧ ચઉસગણ, ૨ ચક્ર, ૩ આડિર, ૪ મહાપરિજ્ઞા
૫ ભક્તપરિજ્ઞા, ૬ તદ્દલ વેચાલિય, ૭ ગણિવિજ્ઞા, ૮ સ્વચાગ
૯ મરણ, ૧૦ દેવેદ્ર

દસ પ્રકારના મિથ્યાત્વ-૧ અધર્મે ધર્મમજા, ૨ ધર્મે
અધર્મમજા ૩ અમાધુમા સાધુસજા, ૪ માધુમા અમાધુસજા
૫ માગમા ઉન્માર્ગસજા, ૬ ઉન્માર્ગમા માર્ગસજા,
૭ જીવમા અજીવસજા, ૮ અજીવમા જીવસજા, ૯ અમુક્તમા
મુક્તમજા, ૧૦ મુક્તમા અમુક્તમજા

નિર્મા દશ ૧ દામ ૨ કાઈ ૩ કાઈ ૪ કાઈ ૫ કાઈ ૬ કાઈ ૭ કાઈ ૮ કાઈ ૯ કાઈ ૧૦ કાઈ

સ પ્રમોદ-૧ જ્ઞાને, ૨ દાને, ૩ ખલે, ૪ રાજ્યે, ૫ વિનોદે,
૬ ૧૨ વિગ્રહે, ૭ ચૌર્યે, ૮ ધર્મે, ૯ તપે, ૧૦ સૌખ્યે

સ વિધ સગ્રહ-૧ શાસ્ત્ર સગ્રહ, ૨ માતૃપુરુષ સગ્રહ, ૩
વન સગ્રહ, ૪ સ્ત્રી સગ્રહ, ૫ ધર્મ મગ્રહ, ૬ ચતુષ્પદ
સગ્રહ, ૭ વાહન સગ્રહ, ૮ કલા મગ્રહ, ૯ પાત્ર સગ્રહ,
૧૦ મુખાપિત મગ્રહ

સ્ત્રીયોને દસ પુરુષો અનીષ્ટ લાગે-૧ કૃતક ૨ નિર્દોષ,
૩ અભિમાની, ૪ અમનદ્વ પ્રલાપી, ૫ મધુચિતશાથી, ૬
નિઃશ્ચિન્ન ૭ દુષણ, ૮ ચૌચકીન, ૯ મુગ્ધ અનભિજ્ઞ, ૧૦ મૂર્ખ

દસ ભંતિ કરવા લાયક-૧ અચિંત ૨ સિદ્ધ, ૩ નૈત્ય,
૪ પુન ૫ ધમ, ૬ સાધુવર્ગ, ૭ આચાર્ય, ૮ ઉપાધ્યાય,
૯ સમ્યક્તા, ૧૦ પ્રવચન

દસ પ્રકારના શૌચ-૧ શાસ્ત્ર શૌચ, ૨ મૃત્તિકા શૌચ, ૩
નર્મ શૌચ, ૪ મળશૌચ, ૫ જલશૌચ, ૬ આત્મશૌચ, ૭
સત્યશૌચ ૮ પ્રદ્યુશૌચ ૯ વસ્ત્રશૌચ, ૧૦ ભાવશૌચ

દસ પ્રકારે શુદ્ધત્વ-૧ વશે, ૨ જ્ઞાને, ૩ દાને ૪ સત્ત્વે,
૫ પયે, ૬ શૌચે, ૭ ભવે, ૮ જ્યે, ૯ સત્તાને, ૧૦
સદ્ગુણે-ઐશ્વર્યે

દસ વિધ જલ-૧ ધૈર્યજળ, ૨ જીર્ણજળ, ૩ અવધારણ
જળ, ૪ અજ્ઞાસ જળ ૫ શરીર જળ, ૬ દૈવ જળ, ૭
મત્ર જળ, ૮ સાકુમ જળ, ૯ કાતુ જળ, ૧૦ પરિવાર જળ

સ્રીનો દમ નામ-૧ મહિલા, ૨ પ્રમદા, ૩ ચોપિતા, ૪ લલિતા, ૫ વનિતા, ૬ ગમા, ૭ મુદરી, ૮ લામા, ૯ નમણી, ૧૦ નારી

ધી-૧ જલ, ૨ અગ્નિ, ૩ વટ, ૪ ડોરા, ૫ વિપ, ૬ માયા, ૭ લહુલા, ૮ કલો, ૯ તુલા, ૧૦ મુતપર્થ

પરની પીડાને ન જાણે-૧ ચોર, ૨ માગણ, ૩ હુર્જન, ૪ વિપ્ર, ૫ વધ, ૬ પત્રોજા, ૭ નાચનાર, ૮ ધૂર્ત, ૯ રત્ન ૧૦ ચિલ્લુના (ભાટચાળુ)

જીવની દનદયા-૧ બાલ, ૨ વિગ્રા, ૩ મદા, ૪ ગલી ૫ પ્રજા, ૬ હાયની, ૭ પચાવિય ૮ પ્રાગ્ભાગ ૯ સન્મુખા, ૧૦ શાયિની

૧, બાલદગામા જીવ અવ્યક્તપણે મુખ દુખ ન જાણી શકે, ૨ વિદ્યા દયામા જીવ વીશ વરમ મુધી વિદ્યાભ્યા કરે, ૩ મદદશામા જીવ કામ ભોગને વિષે તમ્મ રહે, ૪ ગલદશામા જીવ પોતાનુ અલવતપણુ દેખાડે વિજ્ઞાન વાટે, ૫ પ્રજાદશામા જીવ અર્થ કુટુંબની ચિંતા કરે, દ્રષ્ટિ ખંજીરે, ૬ હાયની દયામા જીવ કામભોગથી હીન થાય બાહુબલ તુટે, ૭ પચાવિય દયામા જીવ રોગોષ્ઠી વ્યાપ્ત થાય, ૮ પ્રાગ્ભારા દગામા જીવ શરીરથી નમે દેહ નગજો પડે, ૯ સન્મુખ દયામા જીવ શરીર બળથી તદ્દન ક્ષીણ થાય, ૧૦ શાયિની દયામા જીવ મુર્છ રહે હાલે ચાલે નહિ-મરે

દસખેલ સીને પ્રાપ્ત ન થાય-૧ અરિહંતપદ, ૨ ચક્ર
વર્તીપદ, ૩ વાસુદેવપદ, ૪ બલદેવપદ ૫ સભિન્નશોત, ૬ ચાર-
ણુલબ્ધિ, ૭ પૂર્વધરલબ્ધિ ૮ પુલાક લબ્ધિ, ૯ આહારક-
લબ્ધિ, ૧૦ ગણધરપદ

દસ પ્રકારની સિદ્ધિ-૧ ઈર્મ ૨ શિલ્પ, ૩ વિદ્યા, ૪
મત્ર, ૫ યોગ, ૬ આગમ, ૭ અર્થ સુક્ત, ૮ અભિપ્રાય
૯ તપ, ૧૦ ઈર્મક્ષય સિદ્ધિ

વિદ્યાન-૧ ચાતુર્ય, ૨ ઠોક, ૩ કલહ, ૪ કથા, ૫
આગમ, ૬ સુભાષિત, ૭ તાર્કિક, ૮ શબ્દકોષ, વિદ્વદ્ગણ
કોવિદ, ૧૦ વૈદ્યક

સમક્રિતની દશ પ્રકારની રૂચી-૧ નિશ્ચકરૂચી, ૨ ઉપદેશ
રૂચી, ૩ અન્યરૂચી, ૪ સૂત્રરૂચી, ૫ બીજરૂચી, ૬ અભિજ
મરૂચી ॥ વિસ્તારરૂચી, ૮ ક્રિયારૂચી, ૯ સંપ્રેષરૂચી, ૧૦
ધર્મરૂચી

યતિધર્મ દસ પ્રકારે-૧ ખતી-ક્ષમા-ક્રોધને દાળે, ૨
મદ્દવ મૃદુતા ક્રોધમળપણુ-અભિમાન ને દાળવાપણુ, ૩ અજગ્રવ
આજગ્રવ-સરલપણુ-માયા ત્યાગ કરવાપણુ, ૪ સુત્તિ-મુકિત
મર્વયા પ્રકારે લોભ ત્યાગ, ૫ તવ-તપ-૧૨ ભેદે તપ કરવો
અનશન ઊદારીવાદિ ૬ પ્રકારે બાહ્ય તપ, અને પ્રાયશ્ચિત્ત
વિનયાદિ ૬ પ્રકારે અભ્યંતર તપ, ૬ સયમ ૧૭ પ્રકારે
પાળવુ, ॥ સચ્ચ-સત્ય વચન બોલવુ, ૮ શૌચ-જે ક્રિયા કરતા

કર્મ ન લાગે, તેવા કામ કરવા, ૯ અર્કિચન-પાસે કાઠપણુ રાખવું નહિ, ૧૦ બ્રહ્મચર્ય-શુદ્ધ શીયલનુ પ્રતિપાલન કરવું

વીરના દસ શ્રાવક-૧ આણુદ ૨ કામદેવ, ૩ ચુલનીપિયા ૪ સુરદેવ, ૫ ચુલશતઠ, ૬ કુડકેલિક, ૭ સદાલપુત્ર, ૮ શતક, નદિનીપ્રિય, ૧૦ લાતકપ્રિય

દશ શ્રાવકની સ્ત્રીયો-૧ શિવાનદા, ૨ ભદ્રા, ૩ શામી, ૪ ધન્યા, ૫ બહુલા, ૬ પુષ્પા, ૭ અગ્નિમિત્રા, ૮ રેવતી, ૯ અશ્વિની, ૧૦ પૂતંગુની

દશ શ્રાવકના નગરો-૧ વાણિજ્યગામ, ૨ અપા, ૩ કાશી ૪ કાશી, ૫ આલલિકા, ૬ કાપિલ્યપુર, ૭ પોલાસ, ૮ રાજગૃહી, ૯ આવરિત, ૧૦ આવન્તિ

દસે શ્રાવકના ઉત્પત્તિના વિમાનો-૧ અરૂણે, ૨ અરૂણાલે, ૩ અરૂણપ્રલે, ૪ અરૂણકાતે, ૫ મિહ્રે, ૬ અરૂણધ્વજે, ૭ રૂપે, ૮ વડસે, ૯ ગવે, ૧૦ ગાલે

જીવના પગ્ણિયામ-૧ ગતિ પરિણામ, ૨ ઇન્દ્રિય પરિણામ, ૩ કપાય પરિણામ, ૪ વેશ્યા પરિણામ, ૫ જોગ પરિણામ, ૬ ઉપયોગ પરિણામ, ૭ જ્ઞાન પગ્ણિયામ, ૮ દર્શન પરિણામ, ૯-ચારિત્ર પરિણામ, ૧૦ વેદ પરિણામ

અજીવના દસ પગ્ણિયામ-૧ ગતિ પરિણામ, ૨ બધન પરિણામ, ૩ સસ્થાન પગ્ણિયામ ૪ વર્ણ પરિણામ, ૫ ગંધ પરિણામ, ૬ રસ પરિણામ, ૭ સ્પર્શ પરિણામ, ૮ અગુરુ-લઘુ પગ્ણિયામ, ૯ શબ્દ પરિણામ, ૧૦ ભેદ પરિણામ

નારદીને દસ ખરાબ-૧ ખરાબ શબ્દ, ૨ ખરાબ રૂપ, ૩ ખરાબ ગંધ, ૪ ખરાબ રસ, ૫ ખરાબ સ્પર્શ, ૬ ખરાબ ગતિ, ૭ ખરાબ શુદ્ધિ, ૮ ખરાબ જીવ, ૯ ખરાબ વીર્ય, ૧૦ ખરાબ ઉઠાણ કર્મ

દસ પ્રકારની સના-૧ આહાર મજા, ૨ ભય મજા, ૩ મધુન સજા, ૪ પરિથેહ સજા, ૫ ક્રોધ સજા, ૬ માન સજા, ૭ માયા મજા, ૮ લોભ સજા, ૯ લોક સજા, ૧૦ ઓધ મજા

નારદીના છયોને દસ પ્રકારની સખત વેદના-૧ અનતી ભૂખ, ૨ અનતી તૃષ્ણા, ૩ અનતી શીત, ૪ અનતી ઉષ્ણતા, ૫ અનતો રોગ, ૬ અનતો શોક, ૭ અનતો ભય, ૮ અનતો દાહ, ૯ અનતી ખરજ, ૧૦ અનતી પરવશતા

દસ પ્રકારે ચિત્તની ગાન્તિ-૧ જીન ધર્મ કન્વાની રૂચી થાય, ૨ જાનિ અમરણ જ્ઞાનથી રૂચી થાય ૩ તેજ જાગે મોક્ષે જાય તેજ મહાત્મ સ્વપ્ન દેખીને રૂચી થાય, ૪ દેવતાને દેખવાથી, ૫ અવધિજ્ઞાન ઉત્પન્ન થવાથી, ૬ અવધિ દર્શન ઉત્પન્ન થવાથી ૭ મન પચવ જ્ઞાન ઉત્પન્ન થવાથી, ૮ કેવળજ્ઞાન ઉપન થવાથી, ૯ કેવળ દર્શન ઉત્પન્ન થવાથી, ૧૦ કેવળી મરણે મરવાથી

દસ પ્રકારના દાન-૧ અનુકંપા દાન-તે દુખી દુખીને દાન આપે, ૨ મગ્ધ દાન-તે એકત્ર કરીને દાન આપે, ૩ ભયદાન-તે ડરનો માર્યો દાન આપે, ૪ કરુણા દાન-તે શોકથી

દાન આપે, ૫ લજ્જા દાન-તે લજ્જાના વશથી દાન આપે, ૬ ગર્વ દાન-તે અહંકારથી ભાટ ચારણને દાન આપે, ૭ ધર્મ દાન-તે સુપાત્ર સાધુને દાન આપે, ૮ અધર્મ દાન-તે જે દાન દેવાથી અધર્મ થાય તેણે દાન આપે, ૯ કાઠી દાન-તે કથાઈક કથાઈક રહીને આપે, ૧૦ કથક દાન-તે કાઈક લે ને કાઈક દે તે દાન

જ્ઞાન વૃદ્ધિના દસ નક્ષત્રો-૧ મૃગશિર, ૨ આરદ્રા, ૩ પુષ્ય, ૪ પૂર્વાભાદ્રપદ, ૫ પૂર્વાશાઢા, ૬ પૂર્વાફાલ્ગુની, ૭ મૂળ, ૮ અશ્લેષા, ૯ હસ્તા, ૧૦ ચિત્રા

ચોથા આરામ દસ સારા-૧ સારો શબ્દ, ૨ સારૂ રૂપ, ૩ સારો રસ, ૪ સારો ગંધ, ૫ સારો સ્પર્શ, ૬ સારી બુદ્ધિ ૭ સારી ગતિ, ૮ સારા કર્મ, ૯ સારા બલવીર્ય, ૧૦ સાર પરાક્રમ

દસ પ્રકારે અત્યાખ્યાન કરે-૧ અનાગત-ભવિષ્યકાળનું ૨ અર્ધકાલ-કાલવર્તતા, ૩ કોટિસહિત-કોટિસહિત, ૪ નિયત-નિશ્ચયે કરી, ૫ સાગાર-આગાર સહિત, ૬ અનાગાર-આગાર સહિત, ૭ પ્રમાણકૃત-કવલતપ પ્રમાણુતપ, ૮ નિરવશેષ-સર્વ તપ કરે, ૯ સંકેતિક-ગઠસી મુઠસી આદિ, ૧૦ અદ્ધા-યોગી સાઢ પોરિસી

દસ પ્રકારે દોષો ઉત્તજ કરે-૧ કંપ-તે કામક્રિડાને માટે, ૨ પ્રમાદ-તે પ્રમાદથી, ૩ અનાયોગિક-તે અજાણપણાથી, ૪ આતુરે-તે રોગના કારણથી, ૫ આપત્તિ-તે આપદા આવ,

વાથી, ૬ શકાથી-શકા કરવાથી ૭ પ્રદેષથી-તે દેષ કરવાથી,
૮ સહસા-તે અકસ્માતથી, ૯ લયથી-તે ડરથી, ૧૦ વીમસા-
તે શિષ્ય પ્રશિષ્યાદિકના માટે

“ ૧ જીવ પાપ આલોવતો દસ પ્રકારે દુષણ લગાવે-૧ આ
કપિના-પોતે કપાવમાન થતો ને ગુરૂને કપાવતો આવેલો,
૨ અનુમાનથી-અનુમાન બાધીને આલોવે, ૩ દિ-તે દીઠો દીઠો
આલોવે, ૪ છત્ર-તે છાનો ઝાનો આલોવે, ૫ શબ્દાકુલ-
તે ઉતાવળો ઉતાવળો આલોવે, ૬ સૂક્ષ્મ-તે નાના ઢોપો
આલોવે, ૭ બાહર-તે મોટા ઢોપો આલોવે, ૮ બહુજન
તે ઘણા પાસે આલોવે, ૯ અવ્યક્ત-તે અજાણ્યા કને આવેલો,
૧૦ તરતથી-તે પોતાના સમાન પ્રાયશ્ચિત્તિયા પાસે આલોવે

દસ પ્રકારે ગુણીના પાને આવેલો-૧ ભતિસ પત્ર-ભતિ-
વત પાસે આલોવે, ૨ કુવ સપત્ર-કુવવત પાસે આલોવે,
૩ વિનયસપત્ર-વિનયવત પાસે આલોવે, ૪ જ્ઞાન સપત્ર-
જ્ઞાનવત પાને આલોવે, ૫ દર્શન સપત્ર-દર્શનવત પાસે
આલોવે, ૬ ચારિત્ર મપત્ર-ચારિત્રવત પાસે આલોવે, ૭ ક્ષમા
સપત્ર-ક્ષમાવત પાસે આલોવે, ૮ દાત સપત્ર-દાત્રિયોના
દમન કરવા પાસે આલોવે, ૯ અમાથી-માયા રહિત પાસે
આલોવે, ૧૦ જીવજાતિના પાત્રી-આલોવ્યા પત્રી પશ્ચાતાપ ન કરે

“ ૧૧ ક્રોધ-દમ પાના હોય-૧ ઘણો ક્રોધ-બે સ્ત્રીના ભર્તા
રનેશ્વર મધ્યે-હોય-૨ ઘણું માન-રજપૂતને હોય, ૩ ઘણી

આયા-લેખ ધારીને હોય, ૪ ઘણો લોભ-ગ્રાહણને હોય,
 ૫ ઘણો ગોઠ-બુગારીને હોય, ૬ ઘણી ચિંતા-ચેરની માને
 હોય, ૭ ઘણું કપટ-વેશ્યાને હોય, ૮ ઘણું સત્ય-સમકિત
 દિધિને હોય, ૯ ઘણી નિદ્રા-ધર્મ સ્થાનકે હોય, ૧૦ ઘણો
 તોય-સાધુને હોય

હસ પ્રકારના સુખો-૧ નિરોગી રહે, ૨ લાભ આયુષ્ય
 ૩ કામ ઘણો, ૪ લોભ સુખ, ૫ અદ્ય તૃષ્ણા, ૬ ઘણો
 ૭ તોય, ૮ અનુત્તર વૈભાવનુ સુખ, ૯ સાધુનુ સુખ, ૧૦ મિદ્ધિ-
 ૧૧ સુખ, ૧૦ ધરમા ઋદ્ધિ ઘણી

હસ પ્રકારે બુદ્ધિ વધે-૧ હીલ્લ આયુષ્ય અને નિર્મલ
 બુદ્ધિ હોય તેની બુદ્ધિ વધે, ૨ વિનયવત પુરૂષની બુદ્ધિ
 વધે, ૩ ઉગ્રમ કરનારની બુદ્ધિ વધે, ૪ ઉદ્વિગ્ને હમન કર
 નારની બુદ્ધિ વધે, ૫ સૂત્ર ઉપર અતરંગ ગંગ કરનારની
 બુદ્ધિ વધે, ૬ કઠણ કાર્યમા સાવધાન થાય તેની બુદ્ધિ વધે,
 ૭ શકા ગહિત હોય તેની બુદ્ધિ વધે, ૮ ગુરૂની પ્રણામ
 કરે તેની બુદ્ધિ વધે, ૯ મૂર્ખપણાથી અલગ રહે તેની
 બુદ્ધિ વધે, ૧૦ ધર્મના ઉપર દ્રઢતા રાખે તેની બુદ્ધિ વધે

હસ કારણથી દિક્ષા લે-૧ પોતાની ઇચ્છાથી દિક્ષા લે, ૨
 રોપથી દિક્ષા લે, ૩ તૃદ્ધા અવગ્યાથી દિક્ષા લે, ૪ ભતિસ્મરણ
 જ્ઞાનથી દિક્ષા લે-મૃગાપુત્રની પેઠે, ૫ તૃષ્ણાથી દિક્ષા લે-કપિ-
 લની પેઠે ૬ ગુરૂ ઉપદેશથી દિક્ષા લે-આદિનાવના ૯૮ પુત્રોની

પેઠે, ૭ દેવતા આયુષ્ય થોડું છે એમ કહેવાથી દિક્ષા લે,
૮ મોહથી દિક્ષા લે-ભૃગુપુરોહિતના પેઠે, ૯ રાગ ઉત્પન્ન
થવાથી દિક્ષા લે-અનાયીની પેઠે, ૧૦ કોઈ માને નહિ ત્યારે
દિક્ષા લે-તેતલીસુતની પેઠે

હસ પ્રકારના સ્થવિર-૧ આમ સ્થવિર, ૨ નગર સ્થવિર,
૩ દેશ સ્થવિર, ૪ કુળ સ્થવિર, ૫ ઘર સ્થવિર, ૬ ગણિ
સ્થવિર, ૭ સઘ સ્થવિર, ૮ વચ સ્થવિર, ૯ સૂત્ર સ્થવિર,
૧૦ મત દિક્ષા સ્થવિર.

હસ પ્રકારના ધર્મ-૧ આમ ધર્મ, ૨ નગર ધર્મ, ૩
દેશ ધર્મ, ૪ આશ ક્રિય ધર્મ, ૫ પાપક ધર્મ, ૬ કુલ ધર્મ,
૭ ગણ ધર્મ, ૮ જ્ઞાન ધર્મ, ૯ કર્મ ધર્મ, ૧૦ આરિત્ર ધર્મ

હસના સાથે વાદ ન કરવો-૧ રાજ સાથે, ૨ ધનવત સાથે,
૩ ગણવત સાથે, ૪ પૂર્ણપક્ષવાળા સાથે, ૫ ક્રોધિ સાથે,
૬ નીચ સાથે, ૭ તપસ્વી સાથે, ૮ બૂઠા બોલા સાથે, ૯
માતા પિતા સાથે, ૧૦ ગુરુ ગુરુણી સાથે

હસ પ્રકારના શસ્ત્રો-૧ અગ્નિ, ૨ પાણી, ૩ લૂણ, ૪
ખટાઈ, ૫ ચીકટ, ૬ ખાર, ૭ મન, ૮ વચન, ૯ કાયા,
૧૦ અવિરતિ શસ્ત્ર

હસ પ્રકારે શુભ કર્મ ઉપાજન કરે-૧ શુદ્ધ મને સમ્ય-
કત્વ પાળે તે શુભ કર્મ જામે, ૨ મન વચ્ચન કાયાના યોગેને
રૂપે તે શુભ કર્મ જામે, ૩ ધર્મિય મોર્ષદ્રિયને દમો તે શુભ

કર્મને જાણે, ૪ ક્ષમા કરે તે શુભ કર્મ જાણે, ૫ વૈયાવચ્ચ કરે તે શુભ કર્મ જાણે, ૬ વૈરાગ્ય વામના ધારણ કરે તે શુભ કર્મ જાણે, ૭ દાન શીવલ તપ જાવના ભાવે તે શુભ કર્મ જાણે, ૮ સમભાવે વર્તે તે શુભ કર્મને જાણે, ૯ સિદ્ધા તત્તુ અવણુ કરે તે શુભ કર્મ જાણે, ૧૦ ધર્મધ્યાન અને શુકલધ્યાન ધારણ કરે તે શુભ કર્મ જાણે

દસ પ્રકારે સારા કર્મ ઉપાજન કરી સારી મતિ મેળવે-
 ૧ તપસ્થા કરીને નિચાણુ ન જાણે તો-તામલીતાપસની પેઠે,
 ૨ સમકિત શુદ્ધ પાળતો-એણિકરાજના પેઠે, ૩ ત્રણે યોગો સ્થિર રાખે તો-રથનેમિ રાણમતિની પેઠે ૪ ક્ષમા ધારણ કરે તો-મજ સુકુમાળની પેઠે, ૫ પચે દ્રિય વશ કરે તો-ધક્ષા અણુગારની પેઠે, ૬ સ્વચ્છ કપલુ ત્યાગ કરે તો-સેલક રાજ-વિંની પેઠે, ૭ માયા રહિત સયમ પાળે તો-ગૌતમસ્વામીની પેઠે, ૮ કોઈ દેખી ધર્મથી ડગાવતા ન ડગે તો-કામ-દેવ શ્રાવકની પેઠે ૯ સિદ્ધાતની તેમજ શાસનની પ્રભાવના કરે તો-કેશીકુમારની પેઠે, ૧૦ મત પચ્ચખણાણુ ચોખુ પાળે તો-વરનાગ નટવાની પેઠે

જીવને દસ મળવા ફુલેલ છે-૧ મનુષ્ય જન્મ, ૨ આયુષ્ય મેત્ર, ૩ પચેદ્રિય પદ્મણુ, ૪ હિતમકુળ, ૫ દીર્ઘ આયુષ્ય, ૬ નિરોગી શરીર, ૭ સદ્ગુરુનો યોગ, ૮ સિદ્ધાત શ્રવણ, ૯ દેવશુર ધર્મની ઉપર શ્રદ્ધા, ૧૦ તપ સયમમા બલવીર્ય ફેરવવું

પુણ્યવત દસ વસ્તુ પામે-૧ ઘણો પરિવાર, ૨ ઘણી લક્ષ્મી, ૩ ઘણો સ્વજન વર્ગ, ૪ ઉચ્ચ ગોત્ર ૫ ગૌર વર્ણ, ૬ નિરોગી શરીર, ૭ નિર્ભય બુદ્ધિ, ૮ વિનયીપણું ૯ બળ વતપણું, ૧૦ યશસ્વીપણું

માધુ સેવા કરવાથી દસ મળે-૧ સૂત્ર સંભળાય, ૨ જ્ઞાન પ્રાપ્ત થાય, ૩ વિનય આવે, ૪ પચ્ચખ્યાણ ઉદય આવે, ૫ સયમ ઉદય આવે ૬ તપસ્યા ઉદય આવે, ૭ નવા ઈર્મ રોકાય, ૮ જુના ઈર્મ નિર્જરે, ૯ પાપ ક્રિયા રહિતપણું થાય, ૧૦ મુક્તિ મળે

દસ પ્રકારના શબ્દો-૧ ઠકણ-તે ઘટનો, ૨ ટકણ-તે જાલરનો, ૩ લુણો-તે કમાડનો, ૪ લિન-તે ઢેહનો, ૫ જલજર-તે જોખન ઢાલનો, ૬ લાવો દીર્ઘ-તે ગાજવાનો, ૭ નાનો-તે વીણાનો ૮ ગંજીર-તે ચળનો, ૯ કોમળ-તે સૂક્ષ્મ કંઠનો ૧૦ ખિખિલુ-તે ધુધરાનો અગર ચોડાના હણ હણાડનો

દસ પ્રકારના માન-૧ જાતિમાન, ૨ કુલમાન, ૩ બગમાન ૪ રૂપમાન, ૫ તપમાન, ૬ લાભમાન, ૭ સૂત્ર માન, ૮ ઠંકુ રાધ માન, ૯ દેવ પાસે આવે તેનો માન, ૧૦ લક્ષ્મીનો માન

દમ ગુણોથી આવક જણાય-૧ જીવા જીવાદિક તત્ત્વને જાણે, ૨ ધર્મ કૃત્તા દેવોની મહાયની વાણ ન કરે, ૩ કોટી અમે દેવ વક્ષાયમાન કરે તો ચાલે નહિ, ૪ ભગવતના

વચન ઉપર શકા ન કરે, ૫ ભગવતના વચનનેજ
અર્થ પરમાર્થ જાણે છીજા સમાનના તમામ કાર્યને અનર્થ
જાણે, ૬ ધર્મનો રંગ અસ્થિ મજબૂતમાં લાગે, ૭ એક માસમા
પાચ પાપધ કરે, ૮ સ્ફટિક ગતના પેઠે નિર્મલ એવા ભગ-
વતની સેવા પૂજા કરે, ૯ અપ્રતિતિ ઉપજે તેવાના ધરને
વિષે ન જાણે, ૧૦ માધુ સાધ્વીને આહાર પાણી આપધ
વસ્ત્રાદિકનું દાન ભક્તિથી કરે

દસ બોલે ગાઠ દુપમ ડાળ-૧ અઠાલે વરસે મેઘ, ૨ ઠાળે
મેઘ વગસે નહિ, ૩ પરમાત્માની પૂજા નહિ, ૪ મિથ્યા
દ્રષ્ટિની પૂજા, ૫ અસાધુની સેવા, ૬ સાધુની સેવા નહિ,
૭ વડીલ વર્ગનો વિનય નહિ, ૮ મનમાન્યો ઉપદેશ, ૯
સમક્ષિતની હાની મિથ્યાત્વની વૃદ્ધિ, ૧૦ ચળદ રૂપ રસ
ગધ રૂપગમાં ગૃહિપણુ

દસ પ્રકારે ગાઠ સુપમકાળ-૧ ઠાલે મેઘ વરસે, ૨ અઠાલે
વરસે નહિ, ૩ પરમાત્માની પૂજા, ૪ મિથ્યાદ્રષ્ટિની પૂજા
નહિ, ૫ સાધુની સેવા, ૬ અસાધુની સેવા નહિ, ૭ વડીલનો
વિનય, ૮ સત્ય ઉપદેશ, ૯ મન્યકત્વનો વૃદ્ધિ મિથ્યાત્વ
ત્યાગ ૧૦ ચળદ રૂપ નમ ગધ નિર્પણો જાહિષ્કાર

દસ પ્રકારે નૈવાવચ્ચ-૧ તીર્થકર્મની, ૨ ગણધર્મની, ૩
આચાર્યની, ૪ ઉપાધ્યાયની, ૫ નિયંત્રિની, ૬ તપસ્વીની, ૭
ગ્વામની, ૮ નવદ્વિસિતની, ૯ સધની, ૧૦ સાધર્મિકની

દસ પ્રકારે ગુરૂ લક્ષિત-૧ ગુરૂ આવે ત્યારે ઉભો થાય, ૨ આસન નિમગ્ન હરે, ૩ આસન પાથરી આપે, ૪ તેમના ગુણો ગાય, ૫ ગુરૂ આવ્યા હાથ જોડી ઉભો થાય, ૬ સત્કાર કરે, ૭ સન્માન કરે ૮ ગુરૂ આવે તો સામે જાય, ૯ આવ્યા પછી લક્ષિત કરે, ૧૦ ગુરૂ જાય ત્યારે મૂકવા જાય

દસ જાણવા લાયક-૧ એક વાળનો અગ્રભાગ આકાશ સ્થિતકાયની અસખ્યાતી શ્રેણિને અવગાહીને રહે છે, ૨ એક એક શ્રેણિમા અસખ્યાતા પ્રતર છે, ૩ એક એક પ્રતરે અસખ્યાતા નિગોદના ગાળા છે, ૪ એક એક ગોળે અસખ્યાતા શરીર છે, ૫ એક એક શરીરે અનંતા જીવો છે, ૬ એક એક જીવે અસખ્યાત પ્રદેશ છે, ૭ એક એક પ્રદેશે અનંતી કર્મવર્ગણા છે, ૮ એક એક વર્ગણામા અનંતા પરમાણુ છે, ૯ એક એક પરમાણુમા અનંતા વર્ણ-ગદ્ય-રસ રૂપરંગના પર્યાય છે ૧૦ એક એક પર્યાયે, અનંતા કેવળીના પર્યાય છે

જાવિમ્યમા દસ પ્રકારે શ્રાવક શોચ કરે-૧ પરમાત્માના દર્શન વદન પૂજા સ્તવનાદિક ન કરે, ૨ સાધુ આવ્યાથી વ્યાખ્યાનાદિક સાંભળે નહિ, ૩ સાધુ આ યાચી આહારપાણી આધારકર્મી આપે, ૪ સામાયક પ્રતિક્રમણ પાલન કરે નહિ, ૫ જાણવાની છતી જોગવાઈયે જાણે નહિ, ૬ માધર્મિકભાષની ભક્તિ નહિ, ૭ સમ્યક્ત્વને ઉપાર્જન કરે નહિ, ૮ ધર્મ

જાગરણ કરે નહિ, ૯ પાપના માર્ગને ત્યાગ કરે નહિ, ૧૦ સાધુ આવ્યાથી વિનય લક્ષિત કરે નહિ

દસ પ્રશ્નના ઉત્તર—પ્રશ્ન-૧ લવણ સમુદ્ર તરવો મુલબ, પણ સસાર સમુદ્ર તરવો કુધ્કર કેમ ? ઉત્તર લવણ સમુદ્રમાં પાણી ઘણું છે સસાર સમુદ્રમાં મોહરૂપી પાણી છે તેથી તરી શકે નહિ, ૨ લવણ સમુદ્રમાં પાણીના કલ્લોલો ઘણા છે, તેમ સસાર સમુદ્રમાં મોહરૂપી કલ્લોલો ઘણા છે, ૩ લવણ સમુદ્રમાં પવન ઘણો છે, સસાર સમુદ્રમાં મિથ્યાત્વરૂપી પવન ઘણો છે, ૪ લવણ સમુદ્રમાં કાદવ ઘણો છે, સંસારમાં રાગ દ્વેષરૂપી કાદવ ઘણો છે, ૫ લવણ સમુદ્રમાં જળમનુષ્યો ઘણા છે, સસાર સમુદ્રમાં પાખડ મતરૂપી કિરાડા ઘણા છે, ૬ લવણ સમુદ્રમાં મોટા પર્વતો છે, સસાર સમુદ્રમાં આઠ કર્મરૂપી મોટા પર્વતો છે, ૭ લવણ સમુદ્રમાં નાના મોટા કલ્લો છે, સંસાર સમુદ્રમાં અઠાર પાપસ્થાન તથા ૧૫૮ કર્મ પ્રકૃતિરૂપી કલ્લો છે, ૮ લવણ સમુદ્રમાં મત્સ્ય કર્તવ્ય-મગરાદિક ઘણા છે, તેમ સસાર સમુદ્રમાં કુટુંબ પરિવારરૂપી માતૃયાદિકો ઘણા છે, ૯ લવણ સમુદ્રમાં છીપો શબાદિક ઘણા છે, તેમજ સસાર સમુદ્રમાં કુચરૂ કુધર્મ કુચારૂરૂપી છીપલા શબલા ઘણા છે, ૧૦ લવણ સમુદ્રમાં પાણીનો પ્રવાહ ઘણો છે, તેમજ સસાર સમુદ્રમાં કર્મ ક્વાયનો હડ કદાચહ ઘણા છે, તેથી સસાર સમુદ્ર તરી શકે નહિ એ ઉપરોક્ત કારણથી

લવણ સમુદ્ર તરવો દુષ્કર છે, પરંતુ કદાચ દેવતાની મહાયથી તરી શકે, તેવીજ રીતે ભગવાનની પૂજાથી, સાધુની નવાથી, સિદ્ધાંત શ્રવણથી, જ્ઞાન દર્શન ચારિત્રથી દુસ્તર એવા પણ સસારસાગરને તરી શકાય છે

કસ પ્રકારના દાન-૧ આદાન, ૨ ગર્વદાન, ૩, મથહદાન ૪ ભયદાન, ૫ અનુકંપાદાન, ૬ લક્ષ્મીદાન, ઉપકૃતદાન, ૮ અધર્મદાન, ૯ ધર્માર્થદાન, ૧૦ અભયાર્થદાન

કમ પ્રકારે દેવગતિમા ભય-૧ દેવ શુદ્ધ ધર્મની ભક્તિ કરનાર, ૨ ગંધ વસ્તુનો શોક નહિ કરનાર, ૩ શુભ ધ્યાનનો કરનાર, ૪ શુદ્ધ સમ્યક્ત્વ પાળનાર, ૫ વૈરાગ્યને ધારણ કરનાર, ૬ ધર્મધ્યાન કરનાર, ૭ યત્ન પશ્યખ્યાણ કરનાર, ૮ અત્પ્ર કષાયી, ૯ દાન આપનાર, ૧૦ અજ્ઞાન તપ કષ્ટ કરનાર

દેવ ગતિથી મનુષ્યમા આવેલા કસ વસ્તુ પામે-૧ ધન ધાન્ય ક્ષેત્ર વસ્તુ હિરણ્ય રૂપ્ય કૃષ્યાદિક દ્વિપદ ચતુષ્પદાદિક, ૨ મિત્ર, ૩ સ્વજન વગ, ૪ ઉચ્ચોત્તર, ૫ નિરોગી શરીર, ૬ સુદર રૂપ, ૭ સારી બુદ્ધિ, ૮ ઉત્તમ વિનય, ૯ ગણવત, ૧૦ યશવત.

જબુદ્ધિપના કમ બોલો-૧ જબુદ્ધિપના ૧૯૦ અડવા ભરત જેવા, ૨ તેને યોજન યોજન પ્રમાણના કરે તો ૭૬૦ કોટ ૫૬ લાખ, ૯૪ હજાર ૧૫૦ યોજન ૧૧૧ ગાઉ ૧૫૧ મનુષ્ય ઝાઝેરા સાથ, ૩ જબુદ્ધિપમા વાસા ૭ તથા ૧૦ છે,

૪) જ બુદ્ધિપમા પર્વત ૨૬૯ શાશ્વતા છે, ૫ ફૂટ જ બુદ્ધિ-
પમા ૪૬૭ તથા ૫૨૫ ફૂટ છે, ૬ જ બુદ્ધિપમા તીર્થ ૧૦૨
ઝે, ૭ જ બુદ્ધિપમા ૧૩૬ ઓણિ છે, ૮ જ બુદ્ધિપમા ૩૪
વિનય છે, ૯ જ બુદ્ધિપમા ૧૬ દ્રહ્મ શાશ્વતા છે, ૧૦ જ બુ
દ્ધિપમા ૧૪ લાળ પદ હજાર નદીયો છે .

, દમનો મગ ત્યાગ કરવો-૧ પાસથાનો, ૨ ઓસવાનો, ૩
કુમ્મીલિયાનો, ૪ સસકતનો, ૫ સ્વછદીનો, ૬ નિન્હવનો,
૭ હઠી કદાચહીનો, ૮ અનીતિ કરનારનો, ૯ અન્ય માર્ગી-
યોનો, ૧૦ વામન માર્ગીયોનો .

દસ વચ્ચે મોક્ષ મળે-૧ પરમાત્માની પૂજા સેવાથી, ૨
સાધુના મુખથી ભગવાનની વાણી, સાલજવાથી, ૩ શુદ્ધ ભાવે
સત્પાત્રને દાન દેવાથી, ૪ ઉત્તમ પ્રકારના ધ્યાન કરવાથી,
૫ ગીયલનુ પ્રતિપાલન કરવાથી, ૬ ભજન ગાખવાથી, ૭
મન વશ કરવાથી, ૮ દેહને દમન કરવાથી, ૯ ગમ ખાવાથી,
૧૦ પાપમાર્ગને ત્યાગ કરી શાતરસનું પાન કરવાથી

, દમ પ્રકારના મહા પાથી-૧ પોનાના આત્માનો ધાતી, ૨
વિશ્વાસધાતી, ૩ તીર્થકર ભક્તિને ઓળવનારો, ૪ હિસા
કરનારો, ૫ ફૂડી સાક્ષી પૂરનારો, ૬ પાગકાના શુષ્કને ઓળ-
વનારો, ૭ સદ્ગો કરનારો, ૮ વનસ્પતિ કપાવનારો, ૯ તળા-
વની પાળ તોડનારો, ૧૦ ગર્ભ હત્યા કરાવનારો

દસ વધાર્યા વધે ઘટાડયા ઘટે-૧ આહાર, ૨-પૈસો. ૩

વિષય, ૪ શોક, ૫ ભય, ૬ રમત, ૭ ક્રોધ, ૮ હારય, ૯ નિદ્રા, ૧૦ મોન

જ્ઞાનીના દસ લક્ષણો-૧ ક્રોધ રહિત, ૨ વૈરાગ્યવત, ૩ જીતેદ્રિય, ૪ સમાવત, ૫ દંભાવત, ૬ નિર્લોભી, ૭ દાતાર, ૮ ભયરહિત, ૯ શોક સતાપ રહિત, ૧૦ સર્વજન પ્રિય

દસ પ્રકારની સમાચારી-૧ સિદ્ધા, ૨ પ્રમાજ્ઞના, ૩ ઇર્ષ્યા પથિકી ૪ આલોચના, ૫ લોજનવિધિ, ૬ માત્રક શુદ્ધિ, ૭ વિધારા, ૮ અચિત્ત, ૯ આવશ્યક

દસ પ્રકારની સમાચારી-૧ ઇચ્છાકાર, ૨ મિથ્યાકાર ૩ તથાકાર, ૪ આવશ્યકી, ૫ નૈષેધિકી, ૬ પૃચ્છના, ૭ અતિ પ્રછા, ૮ છદ્દનો ૯ નિમત્રણા ૧૦ ઉપસપત્

લોજનને માટે મુનિને જે પ્રાર્થના કરવામા આવે છે તે આઠમી છદ્દના સમાચારી બાંધવી, અને મુનિ ક્યારે ગ્રહણ ન કરે ત્યારે નવમી નિમત્રણા બાંધવી, તથા ન્યારે રાત્ર દિવસ ચક્રમા પેઠે નિરંતર 'ભગ્યા કરે, તેથી ચક્રવાલ સમાચારી બાંધવી, પોતાના ગચ્છને છોડીને, જ્ઞાન, દર્શન, ચારિત્રના લાભના માટે જે બહુશ્રુત પાસે જવાય તે ઉપસપત્ સમાચારી બાંધવી

દસ પ્રકારની આરાધના-૧ સર્વ અતિચાર આલોવે તે, ૨ મત ઉચરે તે, ૩ સવજીવોને ખમાવે તે, ૪ પોતાના આત્માને ૧૮, પાપસ્થાનોથી વોસરાવે તે, ૫ ચાર શરણા

અહણુ કહે તે, ૬ ગમનાગમન દુષ્ટત્યોની ગર્હણા કરે તે,
 ૭ નૈન મદિરાદિક જે કાર્મ સત્કૃત્યો કરેલા હોય તેનું અતુ
 મોહન કહે તે, ૮ શુભ ભાવના ભાવે તે, ૯ અણુસણ કરે
 તે, અગર ત્રણુ કે ચાર આહાગનો ત્યાગ કરે તે, ૧૦ નમ-
 સ્કાર મનનું સ્મરણુ કરે તે

હસ પ્રકારના અસત્ય વચનો-૧ જનપદ સત્ય-જે રેશમા
 જે વસ્તુ જે નામથી બોલાતી હોય તે, ૨ સમત સત્ય-
 જેમ કે કાલ્પથી દેડકા સેવાલ કમલ પ્રમુખ થાય છે, પરંતુ,
 કમલને પકળ કહે છે, ૩ સ્થાપના સત્ય-જે પ્રતિમા જેની
 હોય તે નામથી બોલાવે, ૪ નામસત્ય-જેમ કુલ્લવર્ધન
 નામ છે, પણ જન્મ્યો ત્યારથીજ કુળનો નામ થતો હોય,
 તે પણ નામસત્ય છે, ૫ રૂપસત્ય-ગુણોથી ગ્રહ હોય,
 તે પણ સાધુના વેપવાળાને સાધુ, કહેવો તે રૂપસત્ય ગણાય,
 ૬ પ્રતિસત્ય તે મધ્યમાની અપેક્ષાએ અનામિકા આગ
 લીને નાની કહેવી, ૭ વ્યવહારસત્ય-જેમ પર્વત બળે છે,
 રસ્તો ચાલે છે, ૮ ભાવસત્ય-જેમ પોપટમા પાંચ રંગ છે,
 તે પણ લીલારંગનો કહેવાય છે, ૯ ઉપયોગસત્ય-જેમ
 દડના યોગથી દડી કહેયો, ૧૦ ઉપમાસત્ય-જેમ મુખ
 ચદ્રમા સમાન છે

હસ પ્રકારના અસત્ય વચનો-૧ ક્રોધથી, ૨ માનથી, ૩
 માયાથી, ૪ લોભથી, ૫ ગર્વથી, ૬ દ્રેષથી, ૭ હાસ્યથી, ૮
 ભયથી, ૯ વિકંઠાથી, ૧૦ અવહિંસા થાય તેવા વચનો બોલવાથી

દસ પ્રકારના મિશ્ર વચનો-૧ ઉત્પન્નમિશ્ર-તે જેમ ખળર વિના કહેવું કે આજે આ ગામમા દસ બાળકો જન્મ્યા છે, ૨ વિગત મિશ્ર-તે જેમ ખળર વિના કહેવું કે આજે આ ગામમા દસ બાળકો મરણ પામ્યા છે, ૩ ઉત્પન્ન-વિગત મિશ્ર-તે જેમ ખળર વિના કહેવું કે આ ગામમા દસ માણસ જન્મ્યા છે ને દસ માણસ મરણ પામ્યા છે, ૪ જીવમિશ્ર-તે જીવ અજીવની સંસારીને કહેવું કે આ જીવ છે, ૫ અજીવમિશ્ર-તે અજીવના દગલાને કહેવું કે આ અજીવ છે, ૬ જીવાજીવ મિશ્ર-જીવ અજીવ બંનેના માટે મિશ્ર ભાષા બોલવી તે, ૭ અનંત મિશ્ર-મૂલ આદિ અવયવોમા ટેકલીક જગ્યાએ અનંત જીવ છે અને ટોચ જગ્યાએ, પ્રત્યેક જીવ છે, તેને પ્રત્યેક વનસ્પતિ કહેવી તે, ૮ પ્રત્યેક મિશ્ર-પ્રત્યેક જીવોને અનંતકાય કહેવા તે, ૯ અદ્વા મિશ્ર-તે જે ધર્રી તાપ અડયા પછી કહેવું કે, દિવસ ઉગ્યો છે ૧૦ અદ્વા મિશ્ર-તે એક ધર્રી રાત્રિ ગઈ હોય તો પણ કહેવું કે, દિવસનો ઉદય છે

અગીયાર પ્રકાર

વીરના ૧૧ ગણધરો-૧ ઇંદ્રભૂતિ, ૨ અગ્નિભૂતિ, ૩ વાયુ ભૂતિ, ૪ વ્યક્ત, ૫ સુધર્મા, ૬ મહિત, ૭ મૌલપુત્ર, ૮ અકપિત, ૯ અચલપ્રાતા, ૧૦ મેતાર્ય, ૧૧ પ્રભાસ ;

પરમમયે રૂદ્ર-૧ લેઘરૂદ્ર, ૨ અલેઘરૂદ્ર ૩ અમરરૂદ્ર,

૪ અઠલરૂદ્ર ૫ અવિનાશરૂદ્ર ૬ ત્રિપતાસ્થરૂદ્ર ૭ સઘરૂદ્ર, ૮ વામરૂદ્ર, ૯ અથોરરૂદ્ર ૧૦ તત્પુરૂષરૂદ્ર, ૧૧ ઈશાનરૂદ્ર

રૂદ્રાણી-૧ શ્રીકાતા, ૨ ઉપશમશ્રી, ૩ પદ્મલતા, ૪ ગંગા, ૫ તાસસુરા, ૬ સુજસશ્રી, ૭ વર્ણશ્રી, ૮ રાહા, ૯ પદ્મા, ૧૦ ગચરી, ૧૧ ગંગા

ત્રિનમતે ૧૧ રૂદ્રો-૧ ભીમ-ઋષભતીર્થે, ૨ જિતશત્રુ-અજિતનાથતીર્થે, ૩ ઉદ્યોત-મુનિધિતીર્થે, ૪ શામલ-શીતલ તીર્થે, ૫ સુપ્રતિષ્ઠ શ્રેયામતીર્થે, ૬ અચલો-વાસુપૂત્રતીર્થે, ૭ પુંડરીક-વિમલતીર્થે, ૮ અજિતધર-અનંતતીર્થે, ૯ અજિતનાથ-ધર્મતીર્થે ૧૦ પેઢાલ-શાંતિનાથતીર્થે, ૧૧ સુવ્રત-વીરીતર્થે

તે ૧૧ ની ગતિ-૧ માતમી નરકે, ૨ સાતમી નરકે, ૩ છઠી નરકે, ૪ છઠી નરકે, ૫ છઠી નરકે, ૬ છઠી નરકે, ૭ છઠી નરકે, ૮ પાતમી નરકે, ૯ ચોથી નરકે, ૧૦ ચોથી નરકે ૧૧ ત્રીજી નરકે

૧૧ ફલજ-૧ માનવભવ, ૨ આર્યક્ષેત્ર, ૩ ઉત્તમભક્તિ ૪ ઉત્તમકુલ, ૫ રૂપ, ૬ આરોગ્ય ૭ દીર્ઘઆયુષ્ય ૮ નિર્મલ પુદ્ગિ, ૯ સમણુગ્ગદ (મિદ્ધાંત શ્રવણુ અવધાનુ) ૧૦ શ્રદ્ધા, ૧૧ સયમ

જાણુવા લાયક-૧ ધર્મનું જાણુપણુ હોય તો જીવદયા પાળે, ૨ જ્ઞાનીપણુ હોય તો થોડું જોલે, ૩ પુદ્ગિવત હોય

તો સખા જીતે, ૪ સાધુની સગતિ હોય તો સતોળી થાય,
 ૫ વૈરાગ્ય હોય તો પાંચે ધંદિયોને દગે, ૬ સૂત્ર સિદ્ધાંત
 સાબળે તો ધર્મને વિષે ચઠતા પ્રણામ થાય, ૭ જીવ દયા
 ખાળે તો નિશચ થાય, ૮ મોહ મત્સર ત્યાગ કરે તો
 દેવતાને પૂજનીક થાય, ૯ ન્યાય માર્ગમાં ચાલે તો યશ માન
 ઉપાર્જન કરે, ૧૦ સર્વ જીવને ખમાવે તો ભવિષ્યમાં મુખ
 શાંતિ ભોગવે, ૧૧ તીર્થ કરની લક્ષિત પૂજા કરે, આરાપાળે,
 તેના માર્ગમાં ચાલે તેના વચનો ન ઉત્થાવે તો મોક્ષ મેળવે

જાણુવા લાયક-૧ વિધિવાદ-તે વીતરાણે કદા પ્રમાણેજ
 કરવું તે, ૨, ચરિતાનુવાદ-તે નામ લઈને કહેવું કે અમુકે
 આમ કહેલું છે તે ૩ સ્થિતવાદ-તે જગતમાં જે પદાર્થો
 ફહેલા હોય તેમ કહેવા તે, ૪ હેયવાદ-તે ત્યાગ કરવા લાયક
 હોય તે, ૫ જ્ઞેયવાદ-તે જે જાણુવા લાયક હોય તે, ૬ ઉપા-
 દેયવાદ-તે જે આદરવા લાયક હોય તે, ૭ ધર્મપક્ષ-તો
 સમ્યગ્ દ્રષ્ટિ સાધુ તથા શાવકનો માર્ગ તે, ૮ અધર્મપક્ષ-
 તે મિથ્યાત્વીપણું ધર્મિપણું છાડે તે, ૯ મિથ્યપક્ષ-તે ચારિત્ર
 આશ્રી વિરતિ અવિરતિનો માર્ગ આદરે તે, ૧૦ જ્યવહાર
 પક્ષ-તે જાણ લોકના માર્ગને દેખે પણ કુમાર્ગને ત્યાગ
 કરે, ૧૧ નિશ્ચયવાદ-તે કેવલીયે કહેલો

ધર્મરૂપી કદ્ય વૃક્ષના-૧ સમકિતરૂપી મૂળ, ૨ ધીરજ
 રૂપી કદ, ૩ વિનયરૂપી વેદિકા ચોડી, ૪ યશરૂપી ળીજ,

૫ પાત્ર મહામત્તરૂપી મધ, ૬ ભાવનારૂપી ઠાળીયો, ૭ જ્ઞાન
ધ્યાનરૂપી છાલ, ૮ અનેક શુભરૂપી કુષળા, ૯ શીયલરૂપી
કુલ, ૧૦ ઉપયોગરૂપી મુગધ ૧૧ મોક્ષરૂપી ફળ

જ્ઞાન વધે—૧ ઉદય કરે તો, ૨ નિજા ત્યાગ કરે તો,
૩ અલ્પ આહાર કરે તો, ૪ થોડું બોલે તો, ૫ પકિતનો
મગ્ન કરે તો, ૬ વિનય કરે તો, ૭ કપટશૂનિત તપ કરે
તો, ૮ સસારને અસાર બાણે તો, ૯ ભણેવાની પુછ પ્રશ્ન
ગણતરી કરે તો, ૧૦ જ્ઞાનીના પામે ભણે તો, ૧૧ ઇન્દ્રિયોના
વિપયને ત્યાગે-તો

બાર પ્રકાર.

ગ્રાવકન' ૧૨ પ્રતો-૧ સ્થૂળ પ્રાણાતિપાન વિરમણ, ૨
સ્થૂળમૃદાવાહ વિરમણ, ૩ સ્થૂળ અદત્તાદાન વિરમણ ૪
સ્વદાર સતોષ પરત્રીયદિક ત્યાગ, ૫ પરિગ્રહ પ્રમાણ, ૬
દ્વિગૂવત, ૭ ભોગોપભોગ, ૮ અનર્થદંદ પરિહાર, ૯ સામા-
યિત, ૧૦ દેમાવકાશિક, ૧૧ પાપધ, ૧૨ અતિયિમ વિભાગ

અવિગતિ-૧ મૃત્યુ, ૨ અપ, ૩ તેઉ, ૪ વાઉ, ૫ વનસ્પતિ,
૬ વ્રસ, ૭ ચૈત્રિ, ૮ બેઈદ્રિય, ૯ તેઈદ્રિ, ૧૦ ચૈરિદ્રિ,
૧૧ પચેદ્રિ, ૧૨ મન

ઉપયોગ ૧ મતિજ્ઞાન, ૨ શ્રુતજ્ઞાન, ૩ અવધિજ્ઞાન, ૪ મન -
પર્યવજ્ઞાન, ૫ દેવલજ્ઞાન ૬ મતિ અજ્ઞાન, ૭ શ્રુત અજ્ઞાન.

૮ વિભાગ અજ્ઞાન, ૯ ચક્ષુ દર્શન, ૧૦ અવ્યય દર્શન ૧૧
અવધિ દર્શન ૧૨ કૈવળ દર્શન

જિન મતે ૧૨ ચક્રવર્તીયો-૧ ભરત ૨ સગર, ૩ મધવા
૪ સનતકુમાર ૫ શાંતિ ૬ કુશુ, ૭ અર, ૮ સુભૂમ ૯ પદ્મ,
૧૦ હરિષેષ, ૧૧ વિજય, ૧૨ બ્રહ્મહર્ષ

ચક્રી ઉત્પત્તિયો સમય-૧ ભરત ઋષભતિથે, ૨ સગર
અનિવતિથે, ૩ મધવા ધર્મ શાંતિ મધ્યે, ૪ સનતકુમાર,
૫ શાંતિ ૬ કુશુ, ૭ અર, એ ૮ તિથે ૬૨ ચક્રી, ૮
સુભૂમ અર-મહિતિથે, ૯ પદ્મ સુનિમ્મત તિથે, ૧૦ હરિ-
ષેષ નમિતિથે, ૧૧ વિજય નમિ-નેમિતિથે, ૧૨ બ્રહ્મહર્ષ,
નેમ પાશ્વ મધ્યતિથે

ચક્રવર્તિની જાતિ-૧૨ બ્રહ્મ તથા ૮ સુભૂમ સાતમી
નરકે ૩ મધવા, ૪ સનતકુમાર ત્રીજે સનતકુમાર દેવલોકે
બાહીના આઠ ૧-૨-૫-૬-૭ ૮-૧૦-૧૧ મોઘે ગયા છે

૧૨ લેહ તપના-૧ અનશન, ૨ ઉનોદરી, ૩ વૃત્તિસમૈષ,
૪ ઋષ લ્યાગ ૫ કાય કલેશ, ૬ સહીનતા, એ ૬ બ્રહ્મ
લેહ, ૭ પ્રાયશ્ચિન ૮ વિનય, ૯ પ્રેમાવૃત્ત્ય, ૧૦ સંભળાય ૧૧
ધ્યાન, ૧૨ કાયોત્સર્ગ એ ૬ અવ્યતર તપના લેહ

ઉપાન-૧ ઉવાઈ, ૨ રાયપનેણી ૩ જિવાલિગમ, ૪ પદ્મ
વણ, ૫ ચદપત્રતિ ૬ સૂરપત્રતિ, ૭ જલુદ્રિપપત્તિ ૮

(૧૧૫),

નિર્વાણી, ૬ કટપાવતસિકા, ૧૦, પુષ્કિયા, ૧૧, પુષ્કયુલિયા,
૧૨ વિપ્લુદશા

ભાવના-૧ અનિત્ય ભાવના, ૨ અશરણુ, ૩ ભવસ્વરૂપ,
૪ એકત્વ, ૫ અન્યત્વ, ૬ અશયિ, ૭ આશ્રવ, ૮ સવર, ૯
નિર્જડા, ૧૦ લોકસ્વરૂપ, ૧૧ બોધિ કુલભાતા, ૧૨ ધર્મભાવના

સરસ્વતીના નામ-૧ ભારતી, ૨ સરસ્વતી, ૩ શારદા, ૪
હસગામિની, ૫ વિશ્વવિખ્યાતા, ૬ વાણેશ્વરી, ૭ કુમારી, ૮
બ્રહ્મચારિણી, ૯ પંડિત માતા, ૧૦ બ્રહ્મપુત્રી, ૧૧ બ્રહ્મણી,
૧૨ વરદા

પરમમયે, ૧૨ તિલક-૧, લલોટે કેશવ, ૨ ઉદરે નારા-
યણુ, ૩ હૃદયે માધવ, ૪ કંઠરૂપે ગોવિન્દ, ૫ કક્ષિણ ઉદરે
વિષ્ણુ, ૬ જમણી બાહુ વિષે મધુસૂદન, ૭ કંઠરૂપે ત્રિવિ-
ક્રમ, ૮ વામ કુક્ષિને વિષે વામન, ૯ વામે બાહુ શ્રીધર, ૧૦
કંઠરૂપે ઋષિકેશ, ૧૧ ઉદરે પદ્મનાભ, ૧૨ કંઠે દામોદર

વાજિનના નામ-૧ તત્રી, ૨ મૃદગ, ૩ મંલ, ૪ જટનરી,
૫ કસાલ, ૬ કાંઠલા, ૭ હુડુછી, ૮ તિપિલી, ૯ વશ, ૧૦
શખ, ૧૧ પણવો, ૧૨ લેરી

બાર પ્રકારના ઉપયોગ-૫ જ્ઞાન, ૩ અજ્ઞાન, ૪ દર્શન
દસ કારણથી જીવ પરતાય-૧ પરમાત્માની, પૂર્ણ બક્ષિત
ન કરે, ૨ સાધુને દાન ન આપે, ૩ સાધુને દાન આપી
પરતાવો કરે, ૪ નિરતર સામાયિક ન કરે, ૫ સામાયિક

(૧૧૬)^૧

કરીને પસ્તાય, ૬ દાન આર્પતા વારે તો, ૭ શક્તિ અનુ
સારે તપસ્થા ન ડરે તો, ૮ ભગવાનની વાણી ન સાભળે
તો, ૯ સાધુની નિંદા કરે તો, ૧૦ સાધુ પાસે ભણે નહિ તો

બાર પ્રકારે સાંસોગિક એક માડળી-૧ વસ્ત્રાદિક લે દે,
૨ સૂત્ર સિદ્ધાંત ભણે બણાવે, ૩ આહાર પાણી લે દે, ૪
અરસપરસ નમસ્કાર કરે, ૫ શિષ્યાદિક આપે, ૬ નિમત્રણા
કરે, ૭ અરસપરસ ઉભા થાય, ૮ અરસપરસ 'શુભશામ' કરે,
૯ અરસપરસ વૈયાવચ્ચ કરે, ૧૦ ભોગા સાથે બેસે, ૧૧
એક આસને બેસે, ૧૨ અરસપરસ કથા વાર્તા ઠહે

બાર પ્રકારે ખરાબ મન-૧ પાપ કર્મમાં મન ભેડે, ૨
અશુભ ક્રિયામાં મન ભેડે, ૩ કઠોર કામમાં મન ભેડે, ૪
ખરાબ કામમાં મન ભેડે, ૫ કવેશવાળા કામમાં મન ભેડે,
૬ નિંદા કામમાં મન ભેડે, ૭ આશ્રવના કામમાં મન ભેડે,
૮ છેદનના કામમાં મન ભેડે, ૯ ભેદનના કામમાં મન
ભેડે, ૧૦ ઉદ્વેગ કરનાર કામમાં મન ભેડે, ૧૧ પરને
સતાપ કરનાર કામમાં મન ભેડે, ૧૨ સર્વજીવના ઘાતના
કામમાં મન ભેડે

બાર ચક્રવર્તિયોના દેહમાન તથા આયુષ્યો

નંબર	નામ	દેહમાન ધનુષ્ય પ્રમાણ	આયુષ્ય
૧	ભરત	૫૦૦	૮૪ લાખ પૂર્વ
૨	સગર	૪૫૦	૭૨ લાખ પૂર્વ

૩	મધવા	૪૦૫	૫ લાખ વર્ષ
૪	અનકુમાર	૩૬૫	૩ લાખ વર્ષ
૫	શાન્તિ	૪૦	૮ લાખ વર્ષ
૬	કુશુ	૪૫	૬૫ હજાર વર્ષ
૭	અર	૩૦	૮૪ હજાર વર્ષ
૮	મુખૂમ	૨૮	૬૦ હજાર વર્ષ
૯	મહાપદ્મ	૨૦	૩૦ હજાર વર્ષ
૧૦	હરિષેષુ	૧૫	૧૦ હજાર વર્ષ
૧૧	જય	૧૨	૩ હજાર વર્ષ
૧૨	પ્રદાદત્ત	૭	૭૦૦ સો વર્ષ

બાર પ્રકારના વ્યવહાર વચનો-૧ આમ ત્રણ કરવું-તે હે ભગવન ! ૨ આજ્ઞાપના-તે 'આમ કરો, આ વસ્તુ લાવો, ૩ આચના-તે આ વસ્તુ આપશો, ૪ પૃથ્ઠના-તે આ ગામ જવાનો રસ્તો કયો છે ? ૫ પ્રજ્ઞાપના-તે ધર્મનું સ્વરૂપ આ પ્રમાણે છે, ૬ પ્રત્યાખ્યાની-તે, આમ કરવું અમને કહ્યું નહિ, ૭ ઇચ્છાનુલોભ-તે યથામુખ, ૮ અલિચ્છિત તે તે વાતની મને ખબર નથી, ૯ અલિચ્છિત-તે તે વાતની મને ખબર છે, ૧૦ સશય-તે તેનું સ્વરૂપ જોમ કહેવાય ? ૧૧ સ્પષ્ટ-તે પ્રગટ અર્થ કહેવો, ૧૨ અસ્પષ્ટ-તે અપ્રગટ અર્થ કહેવો.

આચારાગદિક જૈન શાસ્ત્રોને વિષે ૧૨ કુળની ગોચરી કહેવી છે-૧ ઉચ્ચકુલાણિવા, આરક્ષક એટલે કોટવાળકુળ,

૨ ભોગ કુલાણિવા, રાજાઓને પૂજનીક, ૩ રાઈત કુલાણિવા,
મિત્ર સ્થાને સ્થાપન કરેલા, ૪ ક્ષત્રિય કુલાણિવા, શાસવાલા,
૫ ઇર્ષાગ કુલાણિવા, ઋષભદેવ વશિયા, ૬ હરિવશ કુલા-
ણિવા, હરિવશ ક્ષેત્રે યુગલિયાનો વ-૫, ૭ એમીય કુલાણિવા,
રાજા મેનાપતિ શેઠ નહ જેવા ગોવાળ, પણ સુતકાદિક કર્મ
કરવાવાળા નહિ ૮ વેસીય કુલાણિવા, વૈશ્ય વર્ણકુન, ૯
ગડાગ કુલાણિવા, ગડાકુના પિતા જે પ્રમોદ ઘોષક, ૧૦
ગોદાગ કુલાણિવા, વાર્ધકી સુતાર, ૧૧ ગામરક્ષક કુલાણિવા,
૧૨ વૈકસાલિય કુલાણિવા, તણવાય, જે રેશમી પટકુલાદિ
કરે તે, પટવા સાળવી, પ્રમુખ

તેર પ્રકાર.

સાધુને ચોભાંસુ કરવા હાથકે ૧૩ કોશુણી-૧ કાદવરહિત
ભૂમિ, ૨ સમૃદ્ધિમળવની ઉર્ધ્વસ્તિ અપ હોય ૩ સ્વ કિલ
બાહિરક્ષી ભૂમિ પ્રાસુક-ઉપદ્રવ રહિત, ૪ ઉપાશ્રય-ત્રી, ૫શુ,
૫ડકે રહિત, ૫ ગોરસ તકોદિક વિશેષ, ૬ જીન મદિર ચુકત
શ્રાવક શ્રાવિકા ધેણા હોય કે કંથા સાધુનો કાંઈ પેશાલવ ન
કરી શકે, ૭ વૈવાદિક ધેણા હોય, ૮ ઓપધ-પ્રાસુક મલે,
૯ ગૃહસ્થના ઘર ધનધાન્ય કુર્દુ બાદિકથી ભરપૂર કરેલા હોય
૧૦ રાજા ધર્મિષ્ઠ સાધુભક્ત હોય, ૧૧ પાળ યી અન્યલિંગી
સાધુને તિરસ્કાર કરી ને શકે, ૧૨ ભિક્ષા સુલભ, ૧૩ સત્તત્તય
ધ્યાન નિરતર થાય

૧૩ કાઠીયા-૧ આલેસ્ય, ૨ મોહ, ૩ અવસા, ૪ સ્તબ્ધ,
૫ ક્રોધ, ૬ પ્રમાદ, ૭ કૃપણ, ૮ લય, ૯ શોક, ૧૦ અજ્ઞાન,
૧૧ વ્યાપ્તિ, ૧૨ કુતલેલ, ૧૩ રમણ

ક્રિયા-૧ અર્થાચક્રિયા, ૨ ત્વનર્થાચક્રિયા, ૩ હિંસાચક્રિયા,
૪ અકરમાત્તરિયો, ૫ દ્રષ્ટિવિષયાચક્રિયા, ૬ મૃપાવાદરૂપ-
મૃપાક્રિયા ૭ અદત્તાદાનક્રિયા, ૮ અધ્યાત્મક્રિયા, ૯ ભેત્યાદિ
પરિહીલનર્થક્રિયા, ૧૦ અભિત્રક્રિયા, ૧૧ ભવમાયાક્રિયા,
૧૨ લોભક્રિયા, ૧૩ ધર્માપચિકીક્રિયા

૧૩ સમાચારી સર્માન છે-૧ તપગર્વ, ૨ સોડગર્વ, ૩
અહંકારીયાગર્વ, ૪ કમળકલમર્ગર્વ, ૫ અદ્રઘર્વ, ૬ કોટી-
ગર્વ, ૭ કલ્પાકર્ષગર્વ, ૮ કારિટગર્વ, ૯ મંદલધારિગર્વ,
૧૦ ચિત્રોડગર્વ, ૧૧ કલ્પસૂરિયાગર્વ, ૧૨ વડગર્વ,
૧૩ ઔમવાલગર્વ

ભાષણ લાંચક-૧ જન્મની રૂચી મરણની ચિંતા, ૨ સ યોગની
રૂચી વિયોગની ચિંતા, ૩ શાતાની રૂચી અશાતાની ચિંતા,
૪ સ પતિની રૂચી, આપતિની ચિંતા, ૫ હર્ષની રૂચી શોકની
ચિંતા, ૬ શીયલની રૂચી કુશીલની ચિંતા, ૭ જ્ઞાનની રૂચી
અજ્ઞાનની ચિંતા, ૮ સમ્યક્ત્વની રૂચી, મિથ્યાત્વની ચિંતા,
૯ સ યમની રૂચી અસંયમની ચિંતા, ૧૦ તપસ્યાની રૂચી ક્રોધ-
ની ચિંતા, ૧૧ વિવેકની રૂચી અભિમાનની ચિંતા, ૧૨ રમે-
હની રૂચી માયાની ચિંતા ૧૩ સર્વોપની રૂચી, લોભની ચિંતા

૨ લોગ કુલાણિવા, રાજાઓને પૂજનીક, ૩ રાઈન કુલાણિવા,
 મિત્ર સ્થાને સ્થાપન કરેલા, ૪ ક્ષત્રિય કુલાણિવા, શાસવાલા,
 ૫ ધર્માગ કુલાણિવા, ઋષભદેવ વશિયા, ૬ હરિવશ કુલા-
 ણિવા, હરિવશ ક્ષેત્રે યુગવિયાનો વા, ૭ એસીય કુલાણિવા,
 રાજા મેનાપેતિ શેઠ નહ જેવા ગોવાળ, ૮ મુતકાદિક ઠમ
 કરવાનાં નહિ ૮ વેમીય કુલાણિવા, વૈશ્ય વર્ણકુલ, ૯
 ગડાગ કુલાણિવા, ગડાકના, પિતા જે પ્રમોદ ધોષક, ૧૦
 ગેઠાગ કુલાણિવા, વાર્ધકી સુતાર, ૧૧ ગોમરસક કુલાણિવા,
 ૧૨ વોકસાલિય કુલાણિવા, તતુવાય, જે રેશમી પટકુલાદિ
 કરે તે, પટવા સાળવી, પ્રમુખ,

તેર પ્રકાર.

સાધુને 'ચોમાસુ' કરવા લાયક ૧૩ ક્ષેત્રગુણો-૧ કાંઠવરહિત
 ભૂમિ, ૨ સમૂર્ણિયમ 'જીવની ઉત્પત્તિ' અર્પ હોય, ૩ રેશ ઠિલ
 બાહિરલી ભૂમિ માસુક-ઉપદ્રવ રહિત, ૪ ઉપાશ્રય-સી, પશુ,
 પડક રહિત, ૫ ગોરસ તકોદિક વિશેષ, ૬ જૈન મંદિર સુક્ત
 આવક શ્રાવિકા ધણા હોય કે ક્રિયા માધુનો કોઈ પરાણવ ન
 કરી શકે, ૭ વૈદાદિક ધણા હોય, ૮ ઓપધ-પ્રાસુક મલે,
 ૯ શૂંદર્યના ઘર ધનધાન્ય કુટુંબાદિકથી ભરપૂર ભરેલા હોય
 ૧૦ રાજા ધર્મિય સાધુભક્ત હોય, ૧૧ પાખ ડી, અન્યકિંગી
 સાધુને તિરમ્કાર કરી ન શકે, ૧૨ શિક્ષા સુલેલ, ૧૩ સત્તાય
 ધ્યાન નિરતર થાય

૧૩ કાઠીયા-૧ આલેસય, ૨ મોહ, ૩ અવસી, ૪ સ્તંબ, ૫ કોધ, ૬ પ્રમાદ, ૭ કૃપણ, ૮ ભય, ૯ શોક, ૧૦ અસાન, ૧૧ વ્યાસેપ, ૧૨ કુતલેલ ૧૩ રમણ

ક્રિયા-૧ એર્થાયક્રિયા, ૨ અનેર્થાયક્રિયા, ૩ હિંસાયક્રિયા, ૪ અકસ્માત્ક્રિયા, ૫ ક્ષત્રિવિપર્યાસક્રિયા, ૬ મૃપાવાદરૂપ-મુપાક્રિયા ૭ અદતાદાનક્રિયા, ૮ અધ્યાત્મક્રિયા, ૯ જોત્યાદિ પરિહીનનમ્નાનક્રિયા, ૧૦ અમિત્રક્રિયા, ૧૧ સ્વમાયાક્રિયા, ૧૨ લોભક્રિયા, ૧૩ ધર્માપચિક્રિયા

૧૩ સમાચારી સનાન છ-૧ તપગચ્છ, ૨ સોડેગગચ્છ, ૩ ચેઉદેશીયાર્ગચ્છ, ૪ કમળકલમાગચ્છ, ૫ ચદ્રગચ્છ, ૬ કેટ્ટી-ગચ્છ, ૭ કલાકપરાગચ્છ, ૮ કોરિટગચ્છ, ૯ મલધારિગચ્છ, ૧૦ ચિત્રોડાગચ્છ, ૧૧ દક્ષસૂચિયાગચ્છ, ૧૨ વડગચ્છ, ૧૩ ઔસવાલગચ્છ

ભાવના લાંબક-૧ જન્મની રૂચી મરણની ચિંતા, ૨ સંયોગની રૂચી વિયોગની ચિંતા, ૩ શાતાની રૂચી અશાતાની ચિંતા, ૪ સપત્તિની રૂચી, આપત્તિની ચિંતા, ૫ હર્ષની રૂચી શોકની ચિંતા, ૬ શીયલની રૂચી કુશીલની ચિંતા, ૭ જ્ઞાનની રૂચી અજ્ઞાનની ચિંતા, ૮ સમ્યક્ત્વની રૂચી, મિથ્યાત્વની ચિંતા, ૯ મયમની રૂચી અસમ્યમની ચિંતા, ૧૦ તપચ્છાની રૂચી ક્રોધની ચિંતા, ૧૧ વિવેકની રૂચી અભિમાનની ચિંતા, ૧૨ રનેહની રૂચી માયાની ચિંતા ૧૩ સતોષની રૂચી, લોભની ચિંતા

નિર્ભાગીને-૧ દેવની પૂજાસકિત નહિ, ૨ સાધુની વૈયાવચ્ચ નહિ, ૩ ધર્મમાં શ્રદ્ધા નહિ, ૪ વિદ્યામાં 'બુદ્ધિ' નહિ, ૫ લક્ષ્મીમાં ધનવત નહિ, ૬ દાનમાં દાતાર નહિ, ૭ જાતિમાં નિર્મળ નહિ, ૮ શુરવીર નહિ, ૯ રૂપવત નહિ, ૧૦ પડિત નહિ, ૧૧ બહુચિત નહિ, ૧૨ તપસ્વી નહિ, ૧૩ સમ્યક્ત્વસહિત નહિ

૧૩ પ્રકારના પુરૂષો-૧ બ્રહ્મ પુરૂષ, વેશ્યા સ્ત્રી, અબુધ ૨ વૈશ્ય પુરૂષ, ક્ષત્રિયા સ્ત્રી, માગધ, ૩ વૈશ્ય પુરૂષ, બ્રાહ્મ સ્ત્રી, વૈદેહ, ૪ શુદ્ર પુરૂષ, નિપાદ સ્ત્રી, કુકકુરક, ૫ ક્ષત્રિય પુરૂષ, શુદ્ર સ્ત્રી, ઉચ્ચ, ૬ ક્ષત્રિય પુરૂષ, બ્રહ્મ સ્ત્રી, સૂત, ૭ ઉચ્ચ પુરૂષ, ક્ષત્રી સ્ત્રી, શ્વપાક, ૮ બ્રાહ્મણ પુરૂષ શુદ્રિ સ્ત્રી, નિપાદ, ૯ શુદ્ર પુરૂષ, ક્ષત્રિયા સ્ત્રી, ક્ષત્ર, ૧૦ વિદેહ પુરૂષ, ક્ષત્રી સ્ત્રી, વૈષ્ણવ, ૧૧ શુદ્ર પુરૂષ, વેશ્યા સ્ત્રી, અયોગવમ, ૧૨ શુદ્ર પુરૂષ, બ્રાહ્મ સ્ત્રી, ચાકાલ, ૧૩ નિપાદ પુરૂષ, અબાદી સ્ત્રી, વાશુકા સ્ત્રી, બુદ્ધ

ચૌદ પ્રકાર

૧૪ પ્રકારના-૧ ગંજ, ૨ વૃષભ, ૩ સીંહ, ૪ શ્રીદેવી, ૫ પુષ્પમાળા, ૬ ચંદ્ર, ૭ સૂર્ય, ૮ દેવતા, ૯ કુંભ, ૧૦ પદ્મ સંકેત, ૧૧ સાગર, ૧૨ વૈમાન, ૧૩ રત્ન કુંડલ, ૧૪ અગ્નિશિખા

છાંદો અતરંગ ૧૪ ગાઠ-૧ 'મિથ્યાત્વ', ૨ સ્ત્રીવેદ, ૩ પુરૂષવેદ, ૪ નાપુંસકવેદ, ૫ હાસ્ય, ૬ રતિ ૭ અરતિ,

૮ ભય, ૯ શોક, ૧૦ ભુગુપ્તિ, ૧૧ ક્રોધ, ૧૨ માન, ૧૩ માયા, ૧૪ લોભ

મૃદસ્થના ૧૪ નિયમ-૧ સચિત્ત, ૨ દુઃખ, ૩ વિગર્હ, ૪ વાણુહ, ૫ તબોલ, ૬ વત્થ, ૭ કુમ્ભ, ૮ વાહન, ૯ સયણ, ૧૦ વિલેવણ, ૧૧ બલ, ૧૨ દિસિ, ૧૩ ન્હાણ, ૧૪ ભત્ત

અકવર્તીના ૧૪ રત્નો-૧ ચર્મ, ૨ મણિ, ૩ કાકણી, ૪ છત્ર, ૫ દડ, ૬ અસિ, ૭ ચક્ર, ૮ ગજ, ૯ અશ્વ, ૧૦ સ્ત્રી, ૧૧ સેનાપતિ, ૧૨ ગાથાપતિ, ૧૩ પુરોહિત, ૧૪ વાધંકી

ચૌદ રત્નની ઉત્પત્તિના સ્થાનો-૧ ચક્ર ખંડગ છત્ર દડ આયુધશાળામાં ઉત્પન્ન થાય, ચર્મ મણિ કાકણી ચક્રના ભડાશમાં, સેનાપતિ ગાથાપતિ પુરોહિત વાધંકી નિજ નગરે, સ્ત્રી રત્ન રાજકુલે, હસ્તિ અશ્વ વૈતાલ્ય તલે, તેમાં ૭ પચેન્દ્રિય, ૭ એકેન્દ્રિય

શિવમતે, ૧૪ રત્નો-૧ લઘી, ૨ હથ, ૩ ગય, ૪ ધણુહ, ૫ મુરા, ૬ સંસ્ત, ૭ શંખ, ૮ ગાય, ૯ વિસ, ૧૦ અભિય, ૧૧ ધત્તતરિ, ૧૨ દેવાગણા, ૧૩ સિરિવચ્છ, ૧૪ પારિજ

લૌકિક, ૧૪ રત્નો-૧ ક્ષેત્ર, ૨ વસ્તુ, ૩ ધન, ૪ ધાન્ય, ૫ સચય, ૬ મિત્ર, ૭ જ્ઞાતિ, ૮ સન્નેગ, ૯ બાણ, ૧૦ સયણ, ૧૧ આસણ, ૧૨ દાસ, ૧૩ દાસ્ત, ૧૪ કુબ્ધ

૧૪ વિદ્યા-૧ શિક્ષા, ૨ કટપ, ૩ બ્યાકરણ, ૪ છદ્ધ, ૫

બ્યોતિષ, ૬ નિરૂક્તિ, ૭ ઋગ્વેદ, ૮ મામવેદ, ૯ અથર્વણ-
વેદ, ૧૦ મીમાસક, ૧૧ આન્વિક્ષિકી, ૧૨ તર્કવિદ્યા, ૧૩
ધર્મશાસ્ત્ર, ૧૪ પુરાણ

જિનમતે સોજ રાજની ૧૪ વિદ્યા-૧ પ્રથમ વિદ્યા ચતુ-
વેદધંદુ અગજાના, ૨ દ્વિતીય વિદ્યા ધર્મદર્શન શાસ્ત્રજ્ઞાતા,
૩ તૃતીયા બ્યોત્કાલિક આકાશ મેઘ જ્ઞાન જ્ઞાતા, ૪ ચતુર્થી
ચતુર્વેદશાસ્ત્રોતિષકૃષ્ણચંદ્ર જલિત ચુડામણિજ્ઞાતા, ૫ પચમી
ગીતાગ્રવાહિત્ર ભેલાખ, ૨૪ હજાર યોગ રત્નાવલીજ્ઞાતા,
૬ છઠી જાત્રિશ હડાણુક પગિચય જ્ઞાતા ૭ સાતમી કામશાસ્ત્ર
કંઠર્પ, હીરકન, ૮૪ આસનશુભ વિશેષ, જ્ઞાતા, ૮ અષ્ટ
મહાસિદ્ધિ દિવ્ય ઔષધરસ રસાગણિકાસહજ્ઞાતા, ૯ નવમી
૭ હજાર ગારુડમંત્રજ્ઞાતા, ૧૦, દસમી, ઘટચિત્ર સૂત્રચિત્ર
લિપિશાસ્ત્ર પ્રયાસ પરમતજ્ઞાતા, ૧૧ બાયકર ભેદન-મોહન-
વશીકરણ-ઉચ્ચાટન-અગ્નિરથ બ-અરાયબધ-અણીબધ આ
કાશઉત્પતન-અદ્રશીકરણજ્ઞાતા, ૧૨ બારમી ૭૨ કળાજ્ઞાતા,
૧૩ મી ઔષધર્પચન-તૈલાદિરસ-રસાગ-વેદકલ્પો જ્ઞાતા,
૧૪ ચૌદમી દર્શા, ધર્મ, શુભ, પાન-અપાન, વિચારજ્ઞાતા

૧૪ રાજ પ્રમાણુ-એક દેવ સૌધર્મ દેવલોકથી કોડાયે
ઠરી હજારભાર લોહાનો ગોળો એક સર્વ, બાથકી બૂમિ ઉપર
મૂકે તે ૬ માસે ૬ દિવસે ૬ પ્રહરે ૬ મુહૂર્તે ૬ ઘડીયે ૬ પળે
પૃથ્વી ઉપર આવે ત્યારે ૧ રાજ થાય તેવા ૧૪ રાજ બાણવા-

(૧૨૩)

ચૌદરાજ મર્યાદા-૭ રાજ સાત નરકના ૮ મૌધમે ૯ માદે
૧૦ લાવડે ૧૧ સહઆરે ૧૨ અચ્યુતે ૧૩ નવઅવેય
૧૪ ચરમવિમાન સિદ્ધશિલા

૧૪ શુભાંશુ-૧ મિથ્યાદ્રષ્ટિ, ૨ મારવાદન, ૩ મિ
૪ અવિરતિ-સમ્યક્દ્રષ્ટિ, ૫ દેશવિ-તિ, ૬ સર્વાવિરતિ
(પ્રમન સયતે), ૭ અપ્રમત્તમયત, અપૂર્વદરશુ, ૮ અનિવૃત્ત
૧૦ સુક્ષ્મસપરાય, ૧૧ ઉપશાતમોહ, ૧૨ ક્ષીણમોહ
૧૩ સયોગીકેવલી, ૧૪ અયોગીકેવલી

; આવકો ૧૪ સમાન-૧ મૃત, ૨ ચાલિની, ૩ મહિપ
૪ હસ, ૫ શુક ન્વસાવી, ૬ માલ્લ, ૭ કક, ૮ મચક
૯ અજ, ૧૦ જલોહા તુલ્ય, ૧૧ સહિદ્રકુભ, ૧૨ પશુ
૧૩ મર્પ, ૧૪ શિલોપમયિકૃત

૧ મૃત-મુકુમાલત્વાત્ શુભે કરી ભેદવા હાયક, ૨ ચાલણી
સારને ત્યાગ કરી અસારને ગ્રહણ કરે તેવા, ૩ મહિપ-ચા
પાણિ પીવે-હલુપિત ઘણુ કરે તેવા, ૪ હમ-દુધ ખાણી
ભુદા પાટે તેવા, ૫ શુક-કપાથી ભક્ષણ કરે-મિદને ત્યા
કરે તેવા, ૬ માલ્લ-ભૂમિ ઉપર નાખી દુધ પીરે તેવ
૭ કક-કાકસી-દેશના પેઠે વિવરણ કમ્બાવાળા તેવા, ૮ મચક
ચટકદાતા-ચટકો કરે તેવા, ૯ અજ-તટસ્થ-જાપાથી ભોક્
જેવા તેવા, ૧૦ જલોહા-પેઠે ઉધિ-પાન કરે તેવા, ૧૧ સહિ

તેવા, ૧૩ સર્પ-દુષ પાન વિષ કરે તેવા, ૧૪ શિવા-પાણીમા રહેલ શિલા ઉપર બેસે પાણીલેપ ન થાય તેવા

તેજ પ્રકારે ૧૪ ૧ સલછણુ, ૧૨ કુડગ, ૩ ચાલણી, ૪ ચરિપૂણગય, ૫ હસ, ૬ મહિષ, ૭ મેષ, ૮ મચક, ૯ જલોક, ૧૦ ગિરાલી, ૧૧ જાહંગ, ૧૨ ગો, ૧૩ ભેરી, ૧૪ આભિરી

૧૪ નદીયો મોટી-૧ ગંગા, ૨ સિંધુ, ૩ રોહી, ૪ રોહિતા, ૫ હરિ, ૬ હરીકાતા, ૭ મીતા, ૮ સીતોદા, ૯ નારી, ૧૦ નરકાતા, ૧૧ સુવર્ણ, ૧૨ રૂપ્ય, ૧૩ રક્તા, ૧૪ રક્તોદા

મનુષ્યના ચો. શુભો-૧ આત્મ કલ્યાણ કરવાનો અર્થ, ૨ ઠોમગ હૃદયનો, ૩ દેવ ગુરૂ ધર્મનો પ્રેમી, ૪ શુભગ્રાહી, ૫ ઇદ્રિયોને કમનાર, ૬ સત્યવાદિ હોય, ૭ અસત્યનો નિંદક, ૮ નિષ્કપટી હોય, ૯ નીતિવત્ હોય, ૧૦ વિવેકવત્ હોય, ૧૧ બુદ્ધિવત્ હોય, ૧૨ સ્થિર ચિત્તવાળો હોય, ૧૩ સત્ય વર્મનો ઈશ્વર હોય, ૧૪ હિંમતનો બાહાદુર હોય

જ બુદ્ધિમા ૧૪ મોટી નદીયો-૧ ગંગા, ૨ સિંધુ, ૩ રોહિતા, ૪ રોહિસા, ૫ હરિકાતા, ૬ હરિસલિલા, ૭ મીતા, ૮ સીતોદા, ૯ નરકાતા, ૧૦ નારીકાતા, ૧૧ સોવત્રકુલા, ૧૨ રૂપકુલા, ૧૩ રક્તા, ૧૪ રક્તવતી

અ. સર્વને ૧૪ લાખ ૫૬ હજાર નદીયોનો પરિવાર છે

અવિનીત-૧ નિરતર ક્રોધ કરે તે, ૨ વારવાર ક્રોધ કરે તે, ૩ મિત્રની સાથે મિત્રતા તોડે તે, ૪ સૂત્ર ભણીને

(૧૨૫)

મદ ડરે તે, ૫ ચોતાના અવશુલ્ય પારકાને મોવે નાખે તે,
૬ મિત્ર ઉપર ક્રોધ કરે તે, ૭ મિત્રની પાછળ નિદા કરે તે
૮ નિશ્ચયભાષા બોલે તે, ૯ દ્રોહ કરનાર હોય તે, ૧૦ અહં કારી
હોય તે, ૧૧ કોઈના ભેગો નહિ ભળે તે, ૧૨ અપ્રીતિ કરનાર
હેય તે ૧૩ લોભી હોય તે, ૧૪ વિષયનો લાવચ્છુ હોય તે

ચૌદ મંદારે શાતા વેદની બાધે-૧ તીર્થ કરના પૂજનીક
હોય તે, ૨ સાધુને માનના હોય તે, ૩ સત્પાત્રને હર્ષથી
દાન આપનાર હોય તે, ૪ સૂત્ર સિદ્ધાંત સાબળનાર હોય તે,
૫ ધર્મોપદેશ આપનાર હોય તે, ૬ વ્રત પચ્ચખાણું શુદ્ધ
પાળનાર હોય તે, ૭ પાચે ઇંદ્રિયોને વચ કરનાર હોય તે,
૮ દયા પાળનાર હોય તે, ૯ સત્ય બોલનાર હોય તે, ૧૦
શીયલ પાલનાર હોય તે, ૧૧ જ્ઞાની હોય તે, ૧૨ અતુ
ક પાવાળો હોય તે, ૧૩ ક્ષમાશીલ હોય તે

ઉત્તમ પુત્રપના ચૌદ લક્ષણો-૧ મુખુદ્ધિવત, ૨ સુશીલ
વર્ત, ૩ સતોષી, ૪ મત્સંગી, ૫ મત્યવચંની, ૬ સુમન્જસ,
૭ મત્પુરુષ, ૮ સમેલક, ૯ મુવક્ષણી, ૧૦ સુલભ, ૧૧
સુદૃઢીન, ૧૨ ગુણુવત, ૧૩ શુભસ, ૧૪ ગણી

જ્ઞાનના ચૌદ અતિચાર-૧ જ વાઘદ્ધ-સૂત્ર અર્થ આધા
પાગ ભણ્યા, ૨ વચ્ચામેલીય ઉપયોગ રહિતપણે ભણ્યા,
૩ હિણુખર-હીન અક્ષર ભણ્યા, ૪ અચળરિય-અધિક
અક્ષર ભણ્યા, ૫ પચહિણ-પદ જોડા ભણ્યા. ૬ વિનય

હિષ્ટુ-વિનયરહિતપણે ભણ્યા, ૭ ભોગહિષ્ટુ-યોગ સ્થિર કર્યા
 વિના ભણ્યા, ૮ ઘોસહીષ્ટુ-શુદ્ધ ઉચ્ચાર વિના ભણ્યા, ૯ સુ-
 દિન-સાર જ્ઞાન અવિનીતને આપ્યું, ૧૦ દુર્ગુપ્તિહિષ્ટ અવીની
 તપણે જ્ઞાન લીધું, ૧૧ અકાલે કચ્છો સજ્જતઓ-અકાળે સજ્જતય
 ધ્યાન કર્યું, ૧૨ કાલે ન કચ્છો સજ્જતઓ-કાળે સજ્જતય
 ધ્યાન ન કર્યું, ૧૩ અસિજ્જતયે સિજ્જતય-અસજ્જતયમા ભણ્યા,
 ૧૪ સિજ્જતયે ન સિજ્જતય-સજ્જતયમા ભણ્યા નહિ

વક્તાના ઔદ ગુણો-૧ પ્રશ્નપ્રકરણને વિષે કહેલો સ્ત્રોત
 બોલનો બળુકાર હોય, ૨ શાસના વિચારો બળુનાર,
 ૩ વાણીમા મિઠાશવાળો, ૪ સત્ય બોલનાર, ૫ સાલળનારના
 સશય દૂર કરનાર, ૬ અનેક શાસનો બળુકાર, ૭ અર્થનો
 વિસ્તાર કરનાર તેમજ સંકોચ કરી બળુનાર, ૮ વ્યાકરણ
 રહિત હોય પણ અપશબ્દ નહિ બોલનાર, ૯ વચનથી
 સંભાને રિજવનાર, ૧૦ ખુદિથી નવીન તર્કો કરનાર હોય,
 ૧૧ ઉપયોગયુક્ત હોય, ૧૨ અભિમાન રહિત હોય,
 ૧૩ ધર્મવત હોય, ૧૪ સતોષવત હોય

શ્રોતાના ઔદ ગુણો-૧ ભક્તિવત હોય, ૨ મીઠાબોલી,
 ૩ ગર્વરહિત, ૪ ખુદિવત, ૫ સાલળવા ઉપર રૂચીવાળા,
 ૬ એકાગ્રચિત્તે સાલળનાર, ૭ જેવા અક્ષરમા સામણે તેવા
 અક્ષરમા બોલે, ૮ પ્રશ્ન કરનાર, ૯ ઘણા શાસ્ત્ર સાલળવાથી
 તેના રહસ્ય બળુનાર, ૧૦ ધર્મના કાયમા આળસ નહિ

ઠરનાર, ૧૧ ધર્મ સાક્ષણતા નિદ્રા નહિ કરનાર, ૧૨ દાતાર
પણાના ગુણવર્ણો હોય, ૧૩ જેના પાસે ધર્મ સાક્ષણે
તેની પછવાડે ગુણ ગાનાર, ૧૪ કોઈની નિદા નહિ કરનાર
તેમજ કોઈના જોડે વાદવિવાદ કરનાર ન હોય

ચૌદ પ્રકારે દેવગતિમા ઉપજે-૧ અસચત સન્ધ-
જનન્યથી ભુવનપતિમા અને '૩ ઉત્કૃષ્ટથી ઉપરલી નવધ્રુવેયકમા
ઉપજે, ૨ અવિરાધક સાધુ-જનન્યથી પ્રથમ દેવલોકે, ઉત્કૃષ્ટથી
સર્વોર્ધસિદ્ધિમાને (પાંચ અનુસરે) ઉપજે, ૩ વિરાધક સાધુ
જનન્યથી ભુવનપતિમા ઉત્કૃષ્ટથી પહેલે દેવલોકે ઉપજે
૪ અવિરાધક આવક-જનન્યથી પહેલે દેવલોકે, ઉત્કૃષ્ટથી
બારમે દેવલોકે ઉપજે, ૫ વિગાધક આવક-જનન્યથી ભુવન
પતિમા, ઉત્કૃષ્ટતાથી જ્યોતિષિમા ઉપજે, ૬ બાલ તપસ્વી-
જનન્યથી ભુવનપતિમા ઉત્કૃષ્ટથી જ્યોતિષિમા ઉપજે, ૭ કુતુ
હલીયો સાધુ-જનન્યથી ભુવનપતિમા ઉત્કૃષ્ટથી પહેલે દેવલોકે
ઉપજે, ૮ ત્રિદ ડી પરિનાજક-જનન્યથી ભુવનપતિમા, ઉત્કૃષ્ટથી
પાચમે દેવલોકે ઉપજે, ૯ અભિયોગી સાધુ-જનન્યથી ભુવન
પતિમા ઉત્કૃષ્ટથી બારમે દેવલોકે ઉપજે ૧૦ આજીવિકા
મતિગોશાળા જનન્યથી સૌધર્મે ઉત્કૃષ્ટથી બારમે દેવલોકે ઉપજે
૧૧ સ્વલિંગ સાધુ-દર્શનથી વિનષ્ટ થયેલા-જનન્યથી ભુવન-
પતિમા ઉત્કૃષ્ટથી ઉપરલી ઐતેયકમા, ૧૨ નિહ્વનમાલિ-
જનન્યથી ભુવનપતિમા ઉત્કૃષ્ટથી છઠે દેવલોકે કિટિવિધિ

દેવપણે, ૧૩ : અસંજિ તિર્યચ-જઘન્યથી ભુવનપતિમા ઉત્કૃષ્ટથી વાણવ્યતરમા ઉપજે, ૧૪ સત્તીતિર્યચ, જઘન્યથી ભુવનપતિમા ઉત્કૃષ્ટથી આઠમા સહસ્રાર દેવજોકમા ઉપજે

જીવને ઉત્પન્ન થવાના ૧૪ સ્થાનો-૧ પુરીષ (વિષ્ણુમા) ૨ સુત્રમા ૩, મોહના શુકમા, ૪ નાકના મેવમા, ૫ પિત્તમા ૬ વીર્યમા, ૭ વીર્યરૂધિરના મગમા, ૮ વમનમા, ૯ રાધ (પદમા), ૧૦ વીર્યપુદ્ગલ-અવગ નીકળે તેમા, ૧૧ જીવ રહિત કલેવરમા, ૧૨ સ્ત્રીપુદ્ગનાસમાગમમા, ૧૩ નગરની મોરી (ખાળમા), ૧૪ સર્વ અશુચિ સ્થાનમા

પદ્મ મંકાર

બધન-૧ ઉદારિક ઉદારિક બધન ૨ ઉદારિક તેજસસ બધન, ૩ ઉદારિક કાર્મણ બધન, ૪ વૈક્રિય વૈક્રિય બધન, ૫ વૈક્રિય તેજસસ બધન, ૬ વૈક્રિય કાર્મણ બધન, ૭ આહારક આહારક બધન, ૮ આહારક તેજસ બધન, ૯ આહારક કાર્મણ બધન, ૧૦ ઉદારિક તેજસ કાર્મણ બધન, ૧૧ વૈક્રિય તેજસ કાર્મણ બધન, ૧૨ આહારક તેજસ કાર્મણ બધન, ૧૩ કાર્મણ કાર્મણ બધન, ૧૪ તેજસ તેજસ બધન, ૧૫ કાર્મણ તેજસ બધન

૧૫ યોગો-૧ મત્ય મનોયોગ, ૨ અસત્ય મનોયોગ ૩ ઉભય મનોયોગ, ૪ અનુભય મનોયોગ, ૫ સત્ય વચન યોગ, ૬ અસત્ય વચન યોગ, ૭ ઉભય વચન યોગ, ૮ અનુભય

વચન યોગ ૯, ઉદારિક કાયયોગ, ૧૦ ઉદારિક મિશ્રકાય
યોગ, ૧૧ આહારિક કાયયોગ, ૧૨ આહારિક મિશ્રકાયયોગ,
૧૩ વૈદ્યિક કાયયોગ, ૧૪ વૈદ્યિક મિશ્રકાયયોગ, ૧૫
કર્મણ્ય કાયયોગ

૧૫ કર્મભૂમિ-૫ ભરત, ૫ અગ્નિ, ૧ મહાવિદ્યેહ

૧૫ કર્મોદ્ધાન ૧ ઇંગાલકર્મ, ૨ વનકર્મ, ૩ માટકકર્મ,
૪ ભાટકકર્મ ૫ દોટકકર્મ, ૬ દાત વાણિજ્ય, ૭ લાખ
વાણિજ્ય, ૮ રસ વાણિજ્ય, ૯ કેશ વાણિજ્ય, ૧૦ વિપ
વાણિજ્ય

ત્રપીલનકર્મ, ૧૨ નિર્લાછનકર્મ, ૧૩
દવદાનકર્મ, ૧૪ સર દ્રહ યોપણકર્મ, ૧૫ અમતી યોપણકર્મ

૧૫ લેદે વૈયાવચ્ચ-૧ અત્યત ગાલ, ૨ દુર્બલ,
૩ ગ્લાન, ૪ વૃદ્ધ, ૫ ક્ષયક, ૬ પ્રવર્તક, ૭ આચાર્ય, ૮
ઉપાધ્યાય, ૯ શિષ્ય, ૧૦ સાધર્મિ, ૧૧ તપસ્વી, ૧૨ કુલ,
૧૩ ગણ, ૧૪ સઘ, ૧૫ ચૈત્યાથે

મિદ્ધના ૧૫ લેદ-૧ જિનસિદ્ધ અરિહતદેવ, ૨ અજિન-
સિદ્ધ પુ કરીક ગુણધરાદિક, ૩ તીર્થસિદ્ધ ગણધરા, ૪ અતી-
ર્થસિદ્ધ માર્ગદેવા, ૫ ગૃહલિગેસિદ્ધ ભરત, ૬ અન્ય લિગ-
સિદ્ધ વતકલચિરિ, ૭ સાધુલિગેસિદ્ધ સ્વલિગસિદ્ધ, ૮
શિલિગેસિદ્ધ અદના પ્રમુખ, ૯ નરલિગે સિદ્ધ ગોયમાદિ,
૧૦ નપુ સકલિગે મિદ્ધ ગાગેયપ્રમુખા, ૧૧ પ્રત્યેક સ્વય-
બુદ્ધ કરકડું આદિ, ૧૨ સ્વય બુદ્ધ કપિલાદિ, ૧૩ ગુરુબોધિત

ગુરુથી બોધ પામેલ, ૧૪ એક સમયે એક સિધ્ધા, ૧૫ એક સમયે અનેક સિધ્ધા

૧૫ પરમાધ્યામિ દેવો-૧ અઞ્જર, ૨ અભરિષ, ૩ શામ, ૪ શમલ, ૫ રૌદ્ર ૬ ઉપરૌદ્ર, ૭ કાલ, ૮ માહાકાલ, ૯ અસિપત્ર, ૧૦ ધનુ, ૧૧ કુભી, ૧૨ વાલુક, ૧૩ વૈતરણી, ૧૪ ખરસ્વર, ૧૫ મહાધોષ

૫૬૨ કર્મદાન

૧ ઇંગાલકર્મ, લુહાર કુભાર વિગેરેનું ભટ્ટીકામ, ૨ વન કર્મ, વન કપાવવું વિગેરે, ૩ ચક્રકર્મ, ગાડીગાડા બનાવી વેચવા તે, ૪ ભાટકકર્મ ગાડીગાડા વિગેરે ભાટે આપવા તે, ૫ ફાટિકકર્મ, ખાણ પૃથ્વી વિગેરે જોડાવવા તે ૬ દતવા-શિલ્પ, હાથીદાત કસ્તુરી વિગેરેનો વેપાર ૭ લાખવાશિલ્પ, લાખ ગળી વિગેરેનો વ્યાપાર, ૮ રસવાશિલ્પ, મધ મધ વિગેરેનો વ્યાપાર, ૯ વિષવાશિલ્પ, સોમલ વિગેરેનો વ્યાપાર, ૧૦ કેશવાશિલ્પ, પશુઓના વાળનો વ્યાપાર, ૧૧ ધત્રપી લતકર્મ, ઘાણી વિગેરે યત્રનો વ્યાપાર, ૧૨ નિર્લાછનકર્મ, પ્રાણિયોના અગ છેદવા, જેમકે ગોધલા વિગેરે કરવાનો વ્યાપાર, ૧૩ દવગ્ગિ દાવણિયા, અગ્નિ સળગાવી દાહ મેલવો, ૧૪ સગ શોષણકર્મ, 'નદીતળાવ' વિગેરેને સોષણ કરવાનો વ્યાપાર, ૧૫ મનુષ્યો તથા હિંસક પશુઓનો વ્યાપાર, સ્ત્રીઓ તથા પુત્રો વિગેરેનો વ્યાપાર અમલી ચોષદાયા

૫૬૨ પ્રકારે યોગો-૧ સત્ય મનયોગ, ૨ અસત્ય મન-
યોગ, ૩ સત્ય મૃષા મનયોગ, ૪ અસત્ય અમૃષા મનોયોગ,
૫ સત્ય વચનયોગ, ૬ અસત્ય વચનયોગ, ૭ સત્ય મૃષા
વચનયોગ, ૮ અસત્ય મૃષા વચનયોગ, ૯ ઔદારિક કાય-
યોગ, ૧૦ ઔદારિક મિશ્રકાયયોગ, ૧૧ વૈક્રિય કાયયોગ,
૧૨ વૈક્રિય મિશ્રકાયયોગ, ૧૩ આહારક કાયયોગ, ૧૪
આહારક મિશ્રકાયયોગ, ૧૫ કાર્મણુ કાયયોગ

૫૬૨ પ્રકારે વિનયવતે-૧ લધુતાવાળો, ૨ અપળતા રહિત,
૩ માયા કપટ રહિત, ૪ કુતુંહેલ રહિત, ૫ કંઠણ વચન
રહિત, ૬ દેવશુદ્ધી નિદા રહિત, ૭ જ્ઞાનમદ રહિત, ૮
મિત્રતા રહિત, ૯ મિત્ર પ્રત્ય ક્રોધ રહિત, ૧૦ અમત્વ રહિત,
૧૧ લક્ષ્મણવત, ૧૨ શુભેદ્રિય, ૧૩ વિનયવત, ૧૪ દેવ
શુદ્ધ ભક્ત, ૧૫ સંજ્ઞન

સોળ પ્રકાર

સમુદ્ર વિજયના ૧૬ પુત્રો-૧ મહાનેમિ, ૨ સર્વનેમિ,
૩ દ્રઢનેમિ, ૪ સુનેમિ, ૫ અરહો અરિષ્ટનેમિ, ૬ રથનેમિ,
૭ જયસેન, ૮ મહાસેન, ૯ તેજનેન, ૧૦ જયમેધ, ૧૧
ચિત્રક, ૧૨ ગોયમ, ૧૩ કલ્પ, ૧૪ વિશેષ, ૧૫ આહારથ,
૧૬ શુભનદી

૧૬ રથાને મનુષ્યની ઉત્પત્તિ-૧ ઉચ્ચારે, ૨ પ્રશ્નવણે, ૩
ખેલે, ૪ સિંધાણે, ૫ વાતે, ૬ પિત્તે, ૭ શુક્રે, ૮ શોભિષ્ઠે,

(૧૩૧)

૮ શુક્ર પુદ્ગલ પરિસાહિત મતલુવ-કલેવરે, ૧૦ નગરનિહર,
૧૧ મધી, ૧૨ મલે, ૧૩ માસે, ૧૪ મલ્લે, ૧૫ સ્ત્રીયો,
૧૬ સર્વ અશુચિ સ્થાનકે, જોકે મુદ્ધતે પૂઠે પછી મ મૂર્ચિ
અસખ્યાતો-મનુષ્ય પચે દ્રિ ઉપજે, અતરમુદ્ધત આસુ
રાગા, અશુભના અસખ્યાતમાત્સાગમા શરીરવાળા.

૧૬ મહારોગો-૧ કાથ, ૨ આસ, ૩ જવરે, ૪ ભગ
૫ દાહ, ૬ કુસિયળ, ૭ હરસ, ૮ અલ્પુ, ૯ દ્રષ્ટિ,
૧૦ પૃષ્ઠિયલ, ૧૧ અરોચક, ૧૨ કહુ, ૧૩ જલોદર, ૧૪ રી
વેદના, ૧૫ કર્ણવેદના, ૧૬ કુષ્ઠ ઇત્યાદિ

૧૬ લેહો-અતરોના-૧ પિચાચ, ૨ ભૂત, ૩ જલ,
રાક્ષસ, ૪ કિન્નર, ૬ કિપુરુષ, ૭ મહોરગ, ૮ આઠગધ,
૯ અણુપત્તી, ૧૦ પણુપત્તી, ૧૧ ઈમીવાહિ, ૧૨ ભૂતવ,
૧૩ કદી, ૧૪ મહાકદી, ૧૫ કોહ-પી, ૧૬ પ્રકગ.

૧૬ દેવીયો-૧ શાહિણી, ૨ ઝંસમિ, ૩ વજ્રશખલા,
વજ્રાકુશા, ૪ ચક્રેશ્વરી, ૬ નરદત્તા, ૭ કાલી, ૮ માહાકા,
૯ ગૌરી, ૧૦ ગધારી, ૧૧ મહાજવાલા, ૧૨ નાનવી,
વૈશાળા ૧૪ અણુસા, ૧૫ માનસી, ૧૬ માહામાનસી

૧૬ શૃંગારા-૧ કુરમુકન, ૨ સ્નોન, ૩ ચારૂચીવર,
તિલક, ૪ શરીરે સુગધિ પદાર્થલેપ, ૬ કાને કુડવ,
મુદ્રિકા, ૮ મુકુટ, ૯ પગેમોજલીયો, ૧૦ હાથમા ખડગ,
પટખર, ૧૨ કમ્બરમાણરી, ૧૩ વિદ્યાવિનોદીમખ, ૧૪ તાપ

૧૫ શીલવ ત મતી, ૧૬ ચતુરતા ધત્યાદિ જો પુરુષના ।

૧૬ શ્રુગારો સીના-૧ મન્નજન, ૨ ચીવર, ૩ અન્ન,
૪ તિલક, ૫ નેથો, ૬ ચદનાખોલ, ૭ કાકણ, ૮ કુંડલ,
૯ કંચુઓ, ૧૦ ટંકાવલી, ૧૧ તખોલ, ૧૨ કંટીમેખલા,
૧૩ હુપૂર, ૧૪ ચતુરતા, ૧૫ હૃદયમા મોતિનો હોળ, ૧૬
નાકમા મોતી હીરા ચૂનો

૧૬ સ્વખેનો અદ્રશ્યુતે દેખેલા-૧ કટપવૃક્ષ શાખાભાગી-
ગળજો દિક્ષા નહિ લેયે, ૨ અદ્રચાલણી સમાન-જિનમતે
છિદ્રો ધણા મતમતાવશે નીકળયે, ૩ ભૂત નાટક-લોકો
કેશુરની નેવાં કંચે, ૪ બારફણો સર્પદેખ્યો-૧૨ વર્ષનો
કુળાળ પડયે, ૫ દેવનિર્માન પાણુ કંચુ-ચારણુગ્રમણુ લેખિધ
ગણ, ૬ ઉકરડે કંમલની ઉત્પત્તિ-નીચ બાતિમાં ધમ
રહેયે, ૭ ખંધોત નંચોતિ દેખી-જિન પ્રભાવ થોડો રહેયે,
૮ મુક સરોવર-દક્ષિણ દિશામા પાણી તે દિશામાં જિન
કંદ્યાણુક સ્થાને ધમ, ૯ સોનાની ધાળીમાં વેળુ-ઉત્તમ
લકમાં નીચ ધરે જયે, ૧૦ હાથી ઉપર વાંદરો ચડયો-મીચ
લોગને ઉત્તમ લોકો પ્રણામ કરયે, ૧૧ સમુદ્રે મર્યાદા મૂકી-
રાજાઓ અધર્મિયો થયે, ૧૨ કાંળા હાથીયો પરસ્પર ઘુમે-
સાધુઓ અન્ન પરસાન્ન લેથ રહેયે, ૧૩ રથે વાણંડા નેડેલા-
લધુ ચારિત્ર લેયે, ૧૪ રત્ન કંમલ દેખી-સુચર્મ નિર્મલ
નહિ, ૧૫ રાજપુત્ર જળદે ચડયો-રાજાઓ ગિથ્યાત્વોચે થયે,

૮ શુક્ર પુદ્ગલ પરિસાદિત, ૯ મતલુવ ઠલેવરે, ૧૦ નગરનિહનણે,
૧૧ મધી, ૧૨ મઘે, ૧૩ માસે, ૧૪ અક્ષણે, ૧૫ સ્ત્રીયોનિધુ,
૧૬ સર્વ, અશુચિ સ્થાનકે, એક સુદર્શન પૂઠે પછી સમૂચિતમ
અમખ્યાતો મનુષ્ય પચે દ્રિ ઉપજે, અતરસુદર્શ આયુષ્ય
શાગા, અશુભનો અસખ્યાતમાલાગેલા શરીરવાગા -

૧૬ મહારોગો-૧ કાચ, ૨ શ્વાસ, ૩ જ્વરે, ૪ લોગદર,
૫ દાહ, ૬ કુક્ષિયજ, ૭ હરસ, ૮ અભુજ, ૯ દ્રષ્ટિ, ૧૦
પૃષ્ઠિયજ, ૧૧ અરોચક, ૧૨ કંઠુ, ૧૩ જલોદર, ૧૪ શીર્ષ-
વેદના, ૧૫ કર્ણવેદના, ૧૬ કુષ્ઠ ઇત્યાદિ.

૧૬ લેહો વ્યતરોના-૧ પિશાચ, ૨ ભૂત, ૩ જક્ષ, ૪
શક્ષમ, ૫ કિન્નર, ૬ કિપુરુષ, ૭ મહોરમ, ૮ ઓઠગધર્વા,
૯ અભુપત્ની, ૧૦ પલુપત્ની, ૧૧ ઈર્ષમીવાદિ, ૧૨ ભૂતવાદિ,
૧૩ કદી, ૧૪ મહાકદી, ૧૫ કોહડી, ૧૬ પદગ

૧૬ દેવીયો-૧ રોહિણી, ૨ પ્રેશસિ, ૩ વજ્રશખલા, ૪
વજ્રોકુશા, ૫ અક્કેશ્વરી, ૬ નરહતા, ૭ કાલી, ૮ માહાકાલી,
૯ ગૌરી, ૧૦ ગધારી, ૧૧ મહાજવાલા, ૧૨ નાનવી, ૧૩
વૈરોઢ્યા, ૧૪ અણ્ણા, ૧૫ માનસી, ૧૬ માહામાનસી

૧૬ મૃગારા-૧ દુરમુડન, ૨ આન, ૩ આર્યવીર, ૪
તિલક, ૫ શરીરે સુગધિ પદાર્થલેપ, ૬ કાને કુડલ, ૭
સુદ્રિકા, ૮ સુકુટ, ૯ પગેમોજડીયો, ૧૦ હાથમા ખડગ, ૧૧
પટગર, ૧૨ કમ્મરમા છુરી, ૧૩ વિદ્યાવિનોદીમુખ, ૧૪ તાબૂલ,

૧૫ શીલવ ત મતી, ૧૬ ચતુરતા ધંત્યાદિ એ પુરુષના ।

૧૬ શ્રુગારો ઓના-૧ મજબેન, ૨ ચીવર, ૩ અજન,
૪ તિલક, ૫ સેંધો, ૬ ચદનાખોલ, ૭ કાકણ, ૮ કુંડલ,
૯ કંચુઓ, ૧૦ ટંકાવલી, ૧૧ તખોલ, ૧૨ કંટીમેખવા,
૧૩ નુપૂર, ૧૪ ચતુરતા, ૧૫ હૃદયમા મોતિનો હોર, ૧૬
નાકમા મોતી-હીરો ચૂની

૧૬ સ્વપ્નો અદ્રશ્યુત્તે દેખેલા-૧ કટપવૃક્ષ, ચાખાભાગી-
રાત્રીઓ દિક્ષા, નહિ, લેશે, ૨ અદ્રશ્યાલણી સમાન-જિનમતે
છિદ્રો ધણા મતમતાતરો નીકળશે, ૩ ભૂત નાટક-લોકો
કુચુરેની મેવા કરશે, ૪ ભારકણો સપેદેખો-૧૨ વર્ષનો
કુળાળ પડશે, ૫ દેવવિમાન પાંધુ ક્યુ-ચારભુજમણ લંબિધે
ગઈ, ૬ ઉકરડે કમલની ઉત્પત્તિ-નીચ ભોતિમા ધર્મ
રહેશે, ૭ ખંદોત જ્યોતિ દેખી-જિન પ્રભાવ થોડો રહેશે,
૮ સુકુ સરોવર-દક્ષિણ દિશામા પાણી તે દિશામાં જિન
ઉદ્યાણક સ્થાને ધર્મ, ૯ સોમની યાળીમાં વેળુ-ઉત્તમ
લક્ષ્મી નીચ ઘરે જશે, ૧૦ હાથી ઉપર વાંદરો ચડ્યો-નીચ
લોકોને ઉત્તમ લોકો પ્રણામ કરશે, ૧૧ સમુદ્રે મર્યાદા મૂકી-
રાત્રીઓ અધર્મિયો થશે, ૧૨ કાળા હાથીયો ધરંધરે જુઓ-
સાધુઓ અરસ ધરસ જ્વેશ કરશે, ૧૩ રથે વાઈડા-જોડવા-
લણુ ચારિત્ર લેશે, ૧૪ રત્ન કામલ દેખી-સુધર્મ નિર્મલ
નહિ, ૧૫ રાત્રી પુત્ર જનકે વડ્યો-રાત્રીઓ મિથ્યાત્વથી થશે,

૧૮ સૂર્ય, અકાલે અમ્મ ચયો-કેવળજ્ઞાન મયુ

૧૯ સન્ના-૧ આહાર, ૨ ભય, ૩ પરિશ્રમ, ૪ ક્રોધ,
૫ માન, ૬ આત્મા, ૭ લોભ, ૮ મૈથુન, ૯ લોક, ૧૦ ઓ, ૧૧
હાસ્ય, ૧૨ રતિ, ૧૩ અરતિ, ૧૪ ભય, ૧૫ ચોક, ૧૬ અધર્મ

૧૬ દુષ્ણો, સોના-૧ પિગાક્ષી, ૨ કૃપગળા, ૩ ખર
પુરૂષ રક્તા, ૪ સ્થૂલજઘા, ૫ ઉર્ધ્વકેશી, ૬ રક્ષાક્ષી, ૭ વક્ર-
નાથા, ૮ નાના દાત ૯ કાળાહોઠ, ૧૦ કાળુ તાળુ ૧૧ કાળી
જીભ, ૧૨ શુષ્ક અંગ, ૧૩ સગનમ્મા, ૧૪ સૂક્ષ્મકુચયુગા,
૧૫ વામના ૧૬ અતિદીર્ઘા એ લક્ષણવાળી કન્યા વળવી

૧૬ પ્રકારના સ્વરો-૧ ગભાધાન, ૨ પુસવન, ૩ જન્મ
૪ અદ્રાકંદશન, ૫ ક્ષીરાસન, ૬ ઘણિ પૂજન, ૭ ચત્તિ કરણ,
૮ નામ કરણ ૯ અમ્મ પ્રાશન, ૧૦ કર્ણવેદન, ૧૧ કેશવન,
૧૨ ઉપનયન, ૧૩ વિધારભ, ૧૪ વિવાહ, ૧૫ મતારોપ
૧૬ અતકર્મ

૧૬-પ્રકારે પૂરમાધામિયોયે કરેલી વેદના નરકને વિષે-
૧ પ્રાપ્તિદુ સીસુ પ્રાપ્તે, ૨ તપાવેલી લોહાનો પુત્રાલી
સાથે આલિંગન કરાવેછે, ૩ છરાના સમાન તીક્ષ્ણ પાદડાવાળા
ચાદમલીવૃક્ષના ઉપર ચડાવેછે, ૪ લોહાના ધત્તોથી કુટેછે,
૫ વાસલાથી ચૂરીરને ઊલેછે, ૬ ચાદા ઉપર ખાત છાટે
છે, ૭ ઉના તેલની કડાર્ધમા તળેછે, ૮ ભાલાઓની અણી
પર ચડાવેછે, ૯ ભટ્ટીમા જુએછે, ૧૦ માણીમા ખીલેછે,

૧૧ કરવતથી વહેરેછે, ૧૨ સિંહના રૂપથી ધીરેછે,
 ૧૩ તપાવેલી વેળુમા હોટાંવેછે, ૧૪ તરવારોનાં વનમા
 ખેસારેછે, ૧૫ વૈતગ્ણીમાં જોળેછે, ૧૬ કુલીપાકમા
 ખચાવેછે, એવી રીતે અનેક વેદનાથી નારકીના જીવો પાંચસો
 પાચમો યોજન ઉચા ઉછળી નીચે પડતા નારકીના જીવોને
 પશુ, પક્ષિ, વાઘ વિગેરે તોડીફોડી ખાયછે

૧૬ સાધારણ-૧ કવચિત્કાપિત, ૨ સમ, ૩ આપત, ૪
 રોદ્ર, ૫ સમન, ૬ પ્રસન્ન, ૭ મુખસ્થાન, ૮ સુવૃત્તિ,
 ૯ દુત, ૧૦ મધ્ય, ૧૧ વિલંબિત, ૧૨ શુદ્ધ, ૧૩ પ્રાજ્ઞલિત્વ,
 ૧૪ સુપ્રમાણ, ૧૫ કરશુદ્ધ, ૧૬ નિર્દોષ

૧૬ ની પાલના રાજા કરે-૧ શર્યાપાલક, ૨ વાહી
 રક્ષક, ૩ ગાત્રરક્ષક, ૪ સ્થાનરક્ષક, ૫ માતૃ, ૬ માલી,
 ૭ મહિષી, ૮ વાદ્યકી, ૯ સૂપકૃત, ૧૦ જ્યોતિર્જિતા,
 ૧૧ વૈદ્યક, ૧૨ સ્તાણૂલિક, ૧૩ વિલામીની જામા, ૧૪ શુદ્ધ
 પક્ષિકા, ૧૫ છત્રાલ્લ, ૧૬ આચાર્યક

સૂયગડાગના મોળ અધ્યયન-૧ સ્વસમયપરસમય અધ્યયન,
 ૨ વૈપ્રલક્ષિય અધ્યયન, ૩ ઉપસર્ગપરિણા અધ્યયન, ૪ ઇન્દ્રિય
 પરિણા અધ્યયન, ૫ નરકવિભક્તિ અધ્યયન, ૬ વીરશુદ્ધ અધ્યયન,
 ૭ કુશિદ પરિભાસિયા અધ્યયન, ૮ સકામઅકામ વીર્ય અધ્યયન,
 ૯ ધર્મ અધ્યયન, ૧૦ સમાધિ અધ્યયન, ૧૧ મોક્ષમાર્ગ
 અધ્યયન, ૧૨ સમોસરણ અધ્યયન, ૧૩ જ્યાતય અધ્યયન,

૧૪ } અથા અધ્યયન, ૧૫ જમતિ અધ્યયન, ૧૬ ગાહ્યાઅધ્યયન

સોલ પ્રકારના સુખો-૧ કાયાનિરોગી, ૨ ઘરમા શોક નહિ
૩ શુભવતનો સગ, ૪ પોતાની સ્ત્રી કળજે, ૫ માથે ઢેલુ નહિ
૬ નિર્ભયસ્થાન, ૭ ગામ જવાનું નહિ, ૮ મીઠું પાણી
૯ પુત્ર સુપુત્ર, ૧૦ ઘરે સપત્તિ, ૧૧ વિશાળચિત્ત, ૧૨ ધર્મન
સાથે મિત્ર-મિત્રાઈ, ૧૩ પડિતપણું, ૧૪ પૌષ્પશાળામા
જવું તે, ૧૫ કેવળજ્ઞાન, ૧૬ મોક્ષસુખ

શીયવના સોળ સુખો-૧ શુદ્ધશીયલ પાલે તે કલક
લાગે નહિ ૨ શુદ્ધશીયળ પાળે તે સત્યધર્મ મેળવે, ૩ શુદ્ધ
શીયળ પાળે તે લોકમા યશ પામે, ૪ શુદ્ધશીયલ પાળે તે
દેવલાકે બાધ, ૫ શુદ્ધશીયળ પાળે તે દેવોને પૂજનીક થાય,
૬ શુદ્ધશીયળ પાળે તે ઉપસપત્તિ પામે, ૭ શુદ્ધશીયળ
પાળે તે સ્ત્રી પુલની માલા થાય, ૮ શુદ્ધશીયળ પાળે તે
અગ્નિ ચિતલ-પાણી થાય, ૯ શુદ્ધશીયળ પાળે તે વિષ
અમૃત થાય, ૧૦ શુદ્ધશીયળ પાળે તે સિંહ હરણ થાય,
૧૧ શુદ્ધશીયળ પાળે તે કુદ હાથી, બુદ્ધશીયળ થાય,
૧૨ શુદ્ધશીયળ પાળે તે આપત્તિ, સપત્તિ થાય, ૧૩ શુદ્ધ
શીયળ પાળે તે સમુદ્ર પ્રાણોચ્ચીક્ર થાય, ૧૪ શુદ્ધશીયળ
પાળે તે મોટો પર્વત કાકરો થાય, ૧૫ શુદ્ધશીયળ પાળે તે
તે કામણ દુમણ લાગે નહિ, ૧૬ શુદ્ધશીયળ પાળે તે
સસારમાગર પરી બાધ

સોળ વિચારવા લાયક-પાખા વિનાનો સુટો-મન, ૨ મન
 વિનાનો મુવો-નિદા, ૩ હિંસા-પાન વિનાનું વૃક્ષ, ૪ તૃષ્ણા-
 પોષ વિનાનું સરોવર, ૫ ક્રોધ-અગ્નિ વિનાનો અગ્નિ
 ૬ પાપ-ખાર વિનાનો ક્ષાર, ૭ ધર્મ-ધ્યાર વિનાનો ધ્યારો
 વાહ્ય-છાયા વિનાનું વૃક્ષ, ૮ વિદ્યા-દ્રવ્ય વિનાની માયા
 ૧૦ રાગે-બધન વિનાનું બધન, ૧૧ નિદો-દડ વિનાનો
 દડો, ૧૨ પરિચય-હુખ વિનાનું નરક, ૧૩ સર્તોષ-વિના
 સુખનું સુખ, ૧૪ વિનાકેદખાને જેદખાનું, ૧૫ વિવેક-વિન
 માને માન, ૧૬ સાધુ-ધન વિનાનું દોન

સોળ પ્રકારના કુખ-૧ ધરમા ચણે કુવો, ૨ દીકરી
 બુગારી, ૩ ધર આંગળા આડ, ૪ પોડારી આડીયો, ૫ વેલ
 ધણી, ૬ નિરધન ધણી, ૭ કુળમા કેલેશ, ૮ કમાણી પરદેશ
 ૯ ખરાબ બોલ, ૧૦ ધણી દીકરીયો રાડેલ, ૧૧ અન્યાય
 રાજ, ૧૨ શરીરે નહિ સાબ, ૧૩ લપટપણ, ૧૪ ધર
 આ દગાખાજ, ૧૫ માથે નણ, ૧૬ વસ્તાર ધણી

મત્તર પ્રકાર

૧૭ પ્રકારી પૂજા-૧ નીર, ૨ અદન, ૩ ચૂર્ણ, ૪ પ્રભ
 ૫ પુષ્પ, ૬ માળા, ૭ વર્ણ, ૮ સુખગેહ, ૯ હસુમ, ૧૦ વિલેપન
 ૧૧ આભરણ, ૧૨ મંગળ, ૧૩ ધૂપ, ૧૪ દ્યુત, ૧૫ ગીતગાન
 ૧૬ નાટ્ય, ૧૭ વાણ

૧ સુરલી ગધાદકે પ્રતિમાલને રનાત્ર પ્રક્ષાલન કરે

૨ ચ દન, કેસર મીઠાવી પ્રતિમાજીને નવ અંગે તિલક કરે,
 ૩ ચૂર્ણ-મુગધિ દ્રવ્ય તથા કુકુમાદિકથી વાગશેષ પૂજા કરે,
 ૪ પ્રતિમાજીને ઉત્તમોત્તમ વસ્ત્ર પહેરાવે, ૫ વિકસ્વર શુદ્ધ
 મુગધિ પુષ્પ પ્રતિમાજીને ચઢાવે, ૬ ઉત્તમ પ્રકારના પુષ્પોથી
 શુભેલી માળા પ્રતિમાજીને ક ઠે ચઢાવે, ૭ પાચ વર્ણવાળા
 કુંતળી પ્રતિમાજીને આગી રચે, ૮ પુલ્કગૃહની રચના કરે,
 ૯ પાચ પ્રકારના પુષ્પનો ઢગલો કરે, પ્રતિમાજી પાસે,
 ૧૦ કપૂર સેલ્હારસ, કૃષ્ણાશુર દ્રવ્યોથી પ્રતિમાને વિલેપન
 કરે, ૧૧ મુકુટ, કુંડળ, કંદોરો કડા, કઠી, બાજુબધ,
 છત્રાદિક ધારણ કરે, (પહેરાવે), ૧૨ પાચ વર્ણવાળા
 અખંડિત અક્ષતવડે કરી અષ્ટમગળ આલેખે, ૧૩ અગર
 કૃષ્ણાશુર, આદિ મુગધવર ધૂપ ઉખેવે, ૧૪ દેવજાનું આરો-
 પણ કરે-દેવજા ચઢાવે, ૧૫ ઉત્તરરાગવડે કરી પ્રતિમાજી આગળ
 આલાપ સહિત ગીતગાન કરે, ૧૬ પ્રતિમાજી પાસે નાના
 પ્રકારે નાટારણ કરે, ૧૭ વિવિધ પ્રકારના શખ પણવ
 બેરી વાજાંત્રો વગાડે

સજ્જમના ૧૭ લેદો-૫ આશ્વર્થવિરમણ, ૫ ઇન્દ્રિયનિગ્રહ,
 ૪ કથાયજ્ઞય, ૩ હડ વિરતિ

શાસ્ત્રો-૧ શુદ્ધિશાસ્ત્ર, ૨ છંદશાસ્ત્ર, ૩ અલ્પકારશાસ્ત્ર,
 ૪ કાવ્ય, ૫ નાટક, ૬ વાદ ૭ વિદ્યા, ૮ વાસ્તુ, ૯ વિજ્ઞાન,
 ૧૦ ઠલા, ૧૧ કૃતશાસ્ત્ર, ૧૨ કલ્પ, ૧૩ શિક્ષા, ૧૪ લક્ષણ,

૧૫ પુરાણ, ૧૬ મંત્ર, ૧૭ સિદ્ધાન્ત,

૧ શાવ શ્રાવકના ૧૭ લક્ષણો-૧ સ્ત્રીથી વૈરાગ્ય, ૨ ઇન્દ્રિયોથી વૈરાગ્ય, ૩ ધનથી વૈરાગ્ય, ૪ મ સારથી વૈરાગ્ય, ૫ વિષયથી વૈરાગ્ય ૬ આરભસ્વરૂપ જ્ઞાન, ૭ ઘરનો દુ ખરૂપ અનુભવ, ૮ ગાડરીયા પ્રવાહનો ત્યાગ, ૯ સમ્યક દર્શન ધાગણ, ૧૦ ધર્મમાં અગ્રે-સ્થિતિ-આગમોનુસાર ધર્મમાં પ્રવર્તેના, ૧૧ દાનાદિકમાં યથાશક્તિ પ્રવર્તેના, ૧૨ નિધિમાર્ગમાં પ્રવર્તેના, ૧૩ મધ્યસ્થ વૃત્તિ, ૧૪ અરકતદંષ્ટિ, ૧૫ અસંગઠ, ૧૬ પરહિતાર્થે અર્થ કામનો ત્યાગી, ૧૭ વેશ્યાવૃત્તિયે-ઘરવાસ

સત્તર પ્રકારે સયમ-૧ પૃથ્વીકાય સયમ, ૨ અપંકાય સયમ, ૩ તેજકાય સયમ, ૪ વાઉકાય સયમ, ૫ વનસ્પતિકાય સયમ, ૬ બેઇન્દ્રિય સયમ, ૭ તેઇન્દ્રિય સયમ, ૮ ચૌરિન્દ્રિય સયમ, ૯ પચેન્દ્રિય સયમ, ૧૦ પ્રેક્ષ્યજેષુ સયમ, ૧૧ ઉપેક્ષ્ય-ઉપેક્ષા કરવી સયમ, ૧૨ પ્રમાર્જન સયમ, ૧૩ અપ્રત્ય પરંવવુ સયમ, ૧૪ મન સયમ, ૧૫ વચનસયમ, ૧૬ કાય સયમ, ૧૭ ઉપકરણ સયમ

૧ જ્ઞાનાર્ણવિય કેમ જાણવાના ૧૭ પ્રકાર-૧ જ્ઞાનની આશા-તના કરે, ૨ જ્ઞાની માધુની આશાતના કરે, ૩ જ્ઞાન જ્ઞાનના ઉપકરણ પુસ્તક વિગેરેની આશાતના કરે, ૪ જ્ઞાન ભણેલાને જોળવે, જેના પાસે, ભણેલો હોય તેને ઉત્થાપે, ૫ જ્ઞાન તથા જ્ઞાનીનો મૂળથી વિનાશ કરે, ૬ જ્ઞાનજ્ઞાની પ્રત્યે પ્રદેવ

મત્સર ધરે, ૭ જ્ઞાનીને' બધુતા 'બધુતા' અતરાય' કરે, તથા
અનપાણીનો અતરાય કરે, ૮ જ્ઞાને, તથા જ્ઞાનીને ઉત્થાપે,
૯ જ્ઞાન' તથા જ્ઞાનીનો અવર્ણવાદ બોલે, ૧૦ આચાર્ય ઉપાધ્યાય
યનો અવર્ણવાદ બોલે, અમિનય કરે, ૧૧ અદાલે સમજાય
ધ્યાન કરે, ૧૨ કાળે સમજાયધ્યાન ન કરે, ૧૩ છવેની
હિસા કરે, ૧૪ બહુ બોલે, ૧૫ ચોરી કરે, ૧૬ કુશીલિ-
યાપણુ ધારણુ કરે, ૧૭ ગતિશોજનાદિક' કર્મ કરે.

અઢાલ પ્રકાર

૧૮ રાજા, ઉપગો-૧ દ્વારપાલ, ૨ પુરોહિત, ૩ ખલી
પતિ, ૪ ભાડાગારિક, ૫ અવસાયિક, ૬ મહાવર, ૭ હસ્ત
રક્ષ, ૮ પ્રધાન, ૯ શિક્ષકો, ૧૦ મમીપરચો, ૧૧ નમસ્કૃત
૧૨ પુત્ર, ૧૩ દડી, ૧૪ વિનયી, ૧૫ ગઢરક્ષક, ૧૭ ગૃહ
મંત્રી, ૧૭ પ્રચય, ૧૮ સુર

૧૯ વર્ણ-૧ કલોષ, ૨ કાઠી, ૩ કુશીર, ૪ માલી, ૫
મહંનીયા, ૬ સૂતધાર ૭ બૈમાધત, ૮ તંબોલી, ૯ મોમર,
૧૦ ધાચી, ૧૧ છીપો, ૧૨ છકાર, ૧૩ ચમાર, ૧૪ મોચી,
૧૫ સ્વધ, ૧૬ કલ્હાર સુત ૧૮ વણ-૧ વિપ્ર, ૨ સત્રિ,
૩ વૈશ્ય, ૪ શુદ્ર, ૬ નાદ ૧૫ કાર કુલ ૧૮ વણી ગણવા

૧૮ કુલ-૧ કાદ, ૨ બુનહ ૩ પત્ર, ૪ સેતી, ૫ રંગેતી,
૬ બહિરી, ૭ લલિત, ૮ તિલિયા, ૯ બાજી, ૧૦ શામી,

૧૧ વિમેચી, ૧૨ જાણર, ૧૩ કાટણ, ૧૪ મેઘનાદ, ૧૫
મજ્જ્યમ, ૧૬ મહલ, ૧૭ ઉખર, ૧૮ ઉમરી । ૩ ૧ ૫ ૮

પૌષધના ૧૮ 'દોષો દાગવા-૧ પૌષધમા' તત વિમીના
બીજાં શ્રાવકસુ 'પાણી પીવું નહિ, ૨' પૌષધ નિમિત્તે 'સરેમ
આહાર લેવો નહિ, ૩' અતરવારેણાને દિવસે વિવિધ 'પ્રકા
રની આમશી મેળવવી' નહિ, ૪ પોમહમા આગલે દિવસે
દેહ 'નિમિત્તે' શોભા કરવી નહિ ૫ પોમહ નિમિત્તે વસ્ત્રો
ધોવરાવવા નહિ, ૬ પોમહ નિમિત્તે આશૂપણ ધડાવવા નહિ
ને 'પોમહમા' આશૂપણ પેહેરવા નહિ, ૭ પોમહ નિમિત્તે
વસ્ત્રગાવવા નહિ, ૮ પોમહમા શરીર ઉપગથી મેલ ઉતા-
રવો નહિ, ૯ પોમહમા અધાલે શયન કરવું નહિ નિદ્રા
લેવી નહિ, ૧૦ પોમહમાએ મોહારે મચાગ પોરિની
ભણાવવી ને નિદ્રા કરવી, ૧૧ પોમહમાએ આહારને
સારો નહાગે કહેવો નહિ, ૧૨ પોમહમા સારી કે નહારી
રાજકથા કે સુદકથા કરવી નહિ, ૧૩ પોમહમા દેશ-
કથા કરવી નહિ, ૧૪ પોમહમા પૂન્યા પ્રમાણ્યા વિના
વડીનીતિ લઘુનીતિ પઠવવી નહિ, ૧૫ પોમહમાએ કોઇની
નિદા કરવી નહિ, ૧૬ પોમહમા (વગર પોસાતી) માતા
પિતા, ભાઈ પુત્ર સ્ત્રી વિગેરે મળધીયો માથે વાર્તા કરવી
નહિ, ૧૭ પોમહમા ચોર સળધી વાત કરવી નહિ, ૧૮

નારે, ૧૧ ઘાચી, ૧૨ મોચી, ૧૩ ગાછા, ૧૪ છીપા, ૧૫ ઠંઠારા, ૧૬ વચાવ, ૧૭ દરજી, ૧૮ કૈવર્તક (ભીમ)

અગ્રદાયર્થના અઢાર લેદ-ઔદારિક મૈથુન સેવન આશ્રીને ૧ મન, ૨ વચન ૩ કાયા એ ત્રણે કરી સેવણ, નેવાવણ, અને અનુમોદન કરણ, ૬ ભાગા ધાય છે, તેજ પ્રકારે વૈદિક મૈથુન સંબંધિ ૬ ભાગા યવાથી અઢાર લેદ થાય છે

સાધુના અઢાર પ્રકારના આચાર-૧ દયા ૨ સત્ય, ૩ અયોધ, ૪ દ્વિદાયર્થ, ૫ અપરિમલ, ૬ પૃથ્વી દયા, ૭ અપકાય દયા, ૮ તેઉકાય દયા, ૯ વાઉકાય દયા, ૧૦ વન સ્પતિકાય દયા, ૧૧ જમકાય દયા, ૧૨ રાત્રિભોજન ત્યાગ, ૧૩ અકલ્પનીય વસ્તુ ત્યાગ, ૧૪ ગૃહસ્થનુ ભાજન ત્યાગ, ૧૫ ગૃહસ્થને ઘરે વસણ ત્યાગ, ૧૬ પલગ તળાઈ ત્યાગ, ૧૭ સ્નાન ત્યાગ, ૧૮ શરીર શોભા ત્યાગ

અલ્પાલ્પાન ચિત્તને અઢાર પ્રકારે સાધુસ્થિર કરે-૧ આજી વિકાનું કદ ઘણું ૨ વિષયમુખ મધુર્નિદુ સમાન છે ૩ વિષય સેવનમા રોગોની ઉત્પત્તી ઘણીજ છે, ૪ સાધુપણમા સ્વલ્પજ દુખ છે ને સ્વલ્પ કાળ રહેનારે છુ, ૫ સાધુપણ છેડે લોકમા હામી થયે, ૬ વમવ કરેલ વિષયને ફરીથી શ્રદ્ધા ન કરાય, ૭ કુગતિનો જામ પડે, ૮ ફરીથી સમ્યક્ત્વ શુદ્ધ ધર્મ હાથમા નહિ આવે, ૯ રોગ આવવાથી કોઈ સાર નહિ કરે, ૧૦ ગૃહમ્યાવાસુ ચિંતાથી ભરેલો છે

૧૧ કષ્ટ રહિત દીક્ષા છે, ૧૨ મેં મારવાસ કષ્ટ મહિત છે,
 ૧૩ સસાર બંધન છે, દીક્ષા-મેંદરૂપ છે, ૧૪ પાપી સસાર
 છે, આગ્નિ પાપ રહિત છે, ૧૫ કામ લોગનુ સુખ સામાન્ય
 સ્વદેવ છે, ૧૬ પુન્ય પાપનુ ક્રમ પ્રત્યક્ષ છે, ૧૭ મનુષ્યોના
 આયુષ્ય પાણીના પરપોટા જેવા છે, ૧૮ મસારમા દેવળ
 પાપકર્મ ધણુ છે, ૧૯ તેથી અનત સત્ત્વ વૃદ્ધિ પામશે,
 અનતા હુ જો લોગવ્યા વિના છુટકો નહિ થાય

૧૮ પ્રકારની લિપીઓ-૧ હસલિપી, ૨ ભૂતલિપી, ૩
 યક્ષલિપી, ૪ રાક્ષસલિપી, ૫ ધાવનીલિપી, ૬ તુર્કલિપી,
 ૭ કીરીલિપી ૮ દ્રાવિડીલિપી, ૯ મેઘવીલિપી, ૧૦ માલવી-
 લિપી, ૧૧ નડીલિપી, ૧૨ નાગલીલિપી, ૧૩ લાટીલિપી,
 ૧૪ ક્ષારગીલિપી, ૧૫ અનિભિત્તિલિપી, ૧૬ આણાકીલિપી,
 ૧૭ મૃગદેવીલિપી, ૧૮ ઉગ્રીલિપી

દેગ વિદેશના બેઠથી બીજા અનેક લિપીઓ કહેલી છે-
 ૧ લાટી, ૨ ચોડી, ૩ ઠાહલી, ૪ કાનડી, ૫ ગોન્ડરી, ૬
 મારઠી, ૭ મરાઠી, ૮ કોકણી, ૯ ખુરસાળી, ૧૦ માગધી,
 ૧૧ સિહલી, ૧૨ હાડી, ૧૩ કીંગી, ૧૪ હમીરી, ૧૫ પર-
 તિરિ, ૧૬ મસી, ૧૭ માવવી, ૧૮ મહાયોધિ

અઢાર પ્રકારના કરો (દાણો)-૧ દાણ, ૨ પુજા, ૩ હલ,
 ૪ મોલ, ૫ લાગ, ૬ ભેટ, ૭ તલારસ, ૮ વર્ધાપન, ૯
 મનવરક, ૧૦ વલ, ૧૧ લજા, ૧૨ આગ્નિ, ૧૩ ગઠ, ૧૪

વાડી, ૧૫ છાન, ૧૬ આવહણ, ૧૭ ઘોટક, ૧૮ કુમારાદિ
સુખભક્ષિકા

આવશ્યક સૂત્રે ષષ્ઠ-૧ ગો, ૨ મહિસુ, ૩ ઉક, ૪ સૂણ, ૫
છગલીણ, ૬ તત્તોણ, ૭ પલાલ, ૮ જૂમ, ૯ કઠંગાર, ૧૦
સીઉ, ૧૧ બર, ૧૨ જઘાએ, ૧૩ બલિ, ૧૪ ભદ્ર-
કરે, ૧૫ ઘએ, ૧૬ ચંમે, ૧૭ ચુવગકરે, ૧૮ ભણિએ

અદાર હબાર શીલાગરચ-દરાવિધા યતિધર્મ, પૃથ્વી કાય,
અપૂકાય, તેઉકાય, વાઉકાય, વનસ્પતિકાય, બેધદ્રિય, તેધદ્રિય,
ચૌરિદ્રિય, પચેદ્રિય, અણ્વ, એ દસને દસે શુણ્વવાથી,
૧૦૦ થાય, ૧૦૦ ને પાચ ધદ્રિયોએ શુણ્વવાથી ૫૦૦ થાય,
૫૦૦ ને ચાર સસાએ શુણ્વવાથી ૨૦૦૦ થાય ૨૦૦૦ ને
મન વચન કાયાએ શુણ્વવાથી ૬૦૦૦ થાય, ૬૦૦૦ ને કરણ
કરાવણ અનુમોહન કરણ એ ત્રણે શુણ્વવાથી ૧૮૦૦૦ થાય

ઓગણીશ પ્રકાર

કાઉસ્સગમા ૧૬ દોષ-૧ ઘોટકદોષ-ઘોડાની પેઠે એક
પગે ઉભો રહે, ૨ લતાદોષ બળદના પેઠે શરીર ફેરવે, ૩
સ્થભદોષ-ચાલના ભીંતનો કાઉસ્સગમા ટેફા દે, ૪ માલદોષ-
ભીંતને માથુ લગાડી ઉભો રહે, ૫ ઉધીદોષ-અગુડા ઉપર
ખીંતે પગ રાખે, ૬ નીગડદોષ-પગ પોહોળા રાખે, ૭
શબરીદોષ-ચીના પેઠે શુદ્ધમ્યાન ઉપર હાથ રાખે, ૮ ખલીણ-
દોષ-ઘોડાની લગામના પેઠે ચરવળો રાખે, ૯ વધુદોષ-નવી

વહુના પેઠેનીચુ મોહુ/રાખે, ૧૦ લગુતરદોષ-નાભિ ઉપર
 ને દીચેણુની નીચે વસ્ત્ર રાખે, ૧૧ સ્તનદોષ-શ્રીના પેઠે
 શરીર ઢાકીને બેસે, ૧૨ સયતીદોષ-સાધ્વીના પેઠે ખસો
 ઢાકીને બેસે, ૧૩ અમિતદોષ-ગણુમા માટે આગળી ઉપર
 ગણે રેરવે, ૧૪ વાયસદોષ-કામડાના પેઠે ચક્ષુ/રેરવે, ૧૫
 કપીત્યદોષ-વસ્ત્રસ કોચી બેસે, ૧૬ શીરકપદોષ-ભૂતની પેઠે
 માથુ હલાવે ૧૭ મૂકદોષ-મુગાની પેઠે 'હું' હું કયા કરે,
 ૧૮ મહિરાદોષ-ઢાડીયાની પેઠે ગડગડાટ કરે, ૧૯ પ્રેથ્થ-
 દોષ-વાહરાના પેઠે મોહુ હલાવી જ્યા ત્યા દેખ્યા કરે

જ્ઞાતાસૂત્રના આગણીશ અધ્યયનો-૧ મુગાપુત્ર અધ્ય-
 યન, ૨ ધના સાર્થવાહ અધ્યયન, ૩ મોરડીના ઇડાનું અધ્યયન,
 ૪ કાચબાનું અધ્યયન, ૫ થાવચ્ચાપુત્રનું અધ્યયન, ૬ તુ-
 બડીનું અધ્યયન, ૭ રોહિણીનું અધ્યયન, ૮ મહિસનાથનું
 અધ્યયન, ૯ જિનઋષિ જિનપાલનું અધ્યયન, ૧૦ અદ્રમાનું
 અધ્યયન, ૧૧ દવંદતઋષિનું અધ્યયન, ૧૨ સુબુદ્ધિ પ્રધાન-
 નું અધ્યયન, ૧૩ નદન મહિકારનું અધ્યયન, ૧૪ તેતલી
 પ્રધાનનું અધ્યયન, ૧૫ નદીવન ફળનું અધ્યયન, ૧૬ દ્રોપ-
 દીનું અધ્યયન, ૧૭ કાલીદીપક ઘોડાનું અધ્યયન, ૧૮ મુસુમા
 મા દારિકાનું અધ્યયન, ૧૯ પુડરીકનું અધ્યયન

વીશ પ્રકાર.

૨૪૮ શ્રીના ૨૦ ગુણો-૧ અર્થ-પૈસાને વિષે નિરપેક્ષી,
 ૨ દર્શને પ્રસન્ના, ૩ દર્શને રાગ, ૪ નહિ બોલાવે જે

કરે, ૫ સખીજન પાસે ગુણગાનારી, ૬ દોષો ને ઠાકનારી,
 ૭ સન્મુખ રહેનારી, ૮ પાછળ સુનારી, ૯ પ્રથમ ઉઠનારી,
 ૧૦ મિત્રોને પૂજનારી, ૧૧ શત્રુ ઉપર દ્રેષ કરનારી, ૧૨
 પરદેશ ભર્તાર ભય તેા દુર્મનવાલી, ૧૩ પ્રથમ મુખ ધારણ
 કરનારી, ૧૪ પ્રથમ આલિંગન કરનારી, ૧૫ પ્રથમ મુખન ક-
 રનારી, ૧૬ સમાન મુખ દુ ખ જોનારી, ૧૭ રનેહવાળી ૧૮
 હિતાર્થી ૧૯ સંયોગાર્થી, ૨૦ મુખ આપનારી

વૃદ્ધ આજ્ઞાકથે ૨૦ ગુણો-સિંહથી ૧, કુકુંટથી ૪, વાય-
 સથી ૫, જ્ઞાનથી ૬, રાસબલી ૩, ભગલાથી ૧, કુવ ૨૦

૨૦ વિહરમાન-૧ સીમધર, ૨ યુગમધર, ૩ બાહુ, ૪
 મુખાહુ, એ ચાર તીર્થ કર મુદ્દર્શન મેરૂને ચારે પાસે છે, ૫
 મુખત, ૬ સ્વયં પ્રભ, ૭ જ્ઞપલાનન, ૮ અનતવીર્ય, એ ચાર
 તિર્થ કર પૂર્વ ધાતકીખડે વિજયમેરૂને ચારે પાસે છે, ૯
 સુર, ૧૦ વિશાલ, ૧૧ વજ્રધર, ૧૨ ચદ્રાનન, ૧૩ શશી
 બાહુ, ૧૪ ભુજગ, ૧૫ ઇન્દ્ર, ૧૬ નેમિ, ૧૭ વીરસેન,
 ૧૮ મહાભદ્ર, ૧૯ દેવજસા, ૨૦ અનતવીર્ય

સૂરપ્રભાદિ-૪ ચાર તિર્થ કર પશ્ચિમધાતકી ખડે અચલમેરૂ
 ને ચારે પાસે છે એવ ૮ થી ૧૨,

ચદ્રબાહુ આદિ-૪ તીર્થ કર, ૨ પૂર્વ પુષ્કરાધ મહિર
 મેરૂને ચારે પાસે છે, એવ ૧૨ થી ૧૬

વીરસેનાદિ-૪ તિર્થંકર પશ્ચિમ પુષ્કરાવં વિદ્યુન્માલી મેડને
આરે પાને છે, એવ ૧૮ થી ૨૦

વીશ વિદ્યુન્માનના વિજ્યો-૧ પુષ્કલાવિજ્ય ૨ વપ્ર
વિજ્ય, ૩ વપ્ર-વિજ્ય, ૪ નલિનાવતી વિજ્ય, ૫ પુષ્કલા,
૬ વપ્ર, ૭ વપ્ર, ૮ નલિનાવતિ, ૯ પુષ્કલા, ૧૦ વપ્ર,
૧૧ વપ્ર, ૧૨ નલિનાવતિ, ૧૩ પુષ્કલા, ૧૪ વપ્ર, ૧૫
વપ્ર, ૧૬ નલિનાવતિ, ૧૭ પુષ્કલા, ૧૮ વપ્ર, ૧૯ વપ્ર,
૨૦ નલિનાવતિ

૨૦ વિદ્યુન્માનની નગરીયો-૧ પુઠરિકિણી, ૨ વિજ્યા,
૩ સુસીમા, ૪ અયોધ્યા, ૫ પુઠરિકિણી, ૬ વિજ્યા, ૭ સુસીમા,
૮ અયોધ્યા, ૯ પુઠરિકિણી, ૧૦ વિજ્યા, ૧૧ સુસીમા, ૧૨
અયોધ્યા, ૧૩ પુઠરિકિણી, ૧૪ વિજ્યા, ૧૫ સુસીમા, ૧૬
અયોધ્યા, ૧૭ પુઠરિકિણી, ૧૮ વિજ્યા, ૧૯ સુસીમા, ૨૦ અયોધ્યા

૨૦ વિદ્યુન્માનના પિતા-૧ શ્યામ, ૨ મુદ્દ, ૩ સુધીવ,
૪ નિમલ, ૫ દેવસેન, ૬ મિત્રભૂ, ૭ કિર્તિરાજ ૮ મેઘરાજ,
૯ વિજ્ય, ૧૦ શ્રીનામ, ૧૧ પદ્મરાજ, ૧૨ વાલ્મિકિ, ૧૩ દેવ
નદ, ૧૪ મહાજલ, ૧૫ ગજસેન, ૧૬ વીરરાજ, ૧૭ ભૂમિ-
પાલ, ૧૮ દેવગજ, ૧૯ મર્વભૂતિ, ૨૦ રાજપાળ

૨૦ વિદ્યુન્માનની માતાઓ-૧ મત્વદી, ૨ સુતારા, ૩
વિજ્યા, ૪ ભૂનદા, ૫ સના, ૬ સુમગલા, ૭ વીરસેના, ૮
મગળા, ૯ વિજ્યા, ૧૦ ભદ્રા, ૧૧ સરસ્વતી, ૧૨ પદ્માવતી,

૧૩ રેણુકા, ૧૪ મહિમા, ૧૫ જ્યા, ૧૬ સેના, ૧૭ ભાનુ-
મતી, ૧૮ ઉચા, ૧૯ ગગા, ૨૦ કાનિનિકા

૨૦ વિહરમાનની, સીચો-૧ ક્રિમણી, ૨ પ્રિયમગ્ધા, ૩
મોહિની, ૪ કિપુષા, ૫ જ્યસેના, ૬ પ્રિયસેના, ૭ જ્યા
મતી, ૮ વિજયાવતી, ૯ નંદિસેના, ૧૦ વિમલા, ૧૧ વિજ્યા,
૧૨ લીલાવતી, ૧૩ રુગ્ધા, ૧૪ ગધસેના, ૧૫ સદાવતી,
૧૬ મોહિની, ૧૭ રાજસેના, ૧૮ મુરિકતા, ૧૯ પદાવતી,
૨૦ રત્નમાળા

૨૦ વિહરમાનના લાગણો-૧ વૃષભ, ૨ હસ્તિ, ૩ હર્ષિણ,
૪ મકંટ, ૫ સૂર્ય, ૬ ચક્ર, ૭ સિંહ, ૮ હસ્તિ, ૯ ચક્ર,
૧૦ સૂર્ય, ૧૧ શાખ ૧૨ વૃષભ, ૧૩ મિષ્ટ, ૧૪ શાખ, ૧૫
ચક્ર, ૧૬ સૂર્ય, ૧૭ વૃષભ, ૧૮ હસ્તિ, ૧૯ ચક્ર, ૨૦ સ્વસ્તિક

એ વીરોત્તિર્ય કરનો વર્ણ સુવર્ણ, ૮૪ લાખ પૂર્વ વર્ણના
ત્મામુખ્યવાળા ૫૦૦ ધનુષ્યની કાયા તથા એક એકના ૧૦
૧૦ લાખ લાખ પ્રમાણ કેવળશાની

સાધુને વીર પ્રકારના હોયો-૧ દોડાદોડ ચાલે, ૨ ગુરૂને
પૂછ્યા વિના ચાલે, ૩ કયાઈક પૂજે પણ કયાઈક માટે, ૪
મર્યાદાથી અધિક પાટપાટલા વાપરે, ૫ ગુરૂના સામો મોલે,
૬ પ્રહુશ્ચતનો ઘાત ચિતવે ૭ મોટાના સામો મોલે, ૮ જાર-
માર ક્રોધ કરે, ૯ ગુણવતના આછળ અવગુણ મોલે, ૧૦
નિશ્ચય વચન મોલે, ૧૧ કલેશ ઉત્પન્ન કરે, ૧૨ શાન્ત થયેલા

કલેશને કરી જગાવે, ૧૩ અકાળે સન્નયધ્યાન કરે, ૧૪ સચિત્ત રજ ઉપર પૂજ્યા પ્રમાજર્દા વિના બેસે ઉઠે, ૧૫ તોહોર રાત્રિ ગયા પછી લાગે સ્વરે બોલે, ૧૬ વારવાર તીર્થોમા કલેશ કરે ને સવ પ્રાણીયોનો ઘાત ચિંતવે, ૧૭ અસભ્ય બોલે, ૧૮ છકાયના જીવોને હણે, ૧૯ સવારનો આહાર ત્રાજ સુધી ખાય, ૨૦ કોપિલો આહાર કરે

વીશ પ્રકારે દર્શનાવર્ણિય કર્મ બાધે-૧ ચક્ષુનુ ખરાબ કરે, ૨ સમ્યક્ત્વ ધારી સાધુનુ ખરાબ કરે, ૩ કાન-આખ નાક કાપે, ૪ પુસ્તકતી આશાતના કરે, ૫ બીજા માસે હુ બાળ્યો છુ, એમ કહે સાચાને જાણવે, ૬ ચક્ષુનો મૂળથી નાશ કરે, ૭ બીજા સમઙ્ગિતિ પ્રત્યે અપ્રિતિ રાખે, ૮ સાધુ સાશ્વતીને આહાર પાણી આદિકનો અતરાય કરે, લજ્જતા અતરાય કરે ૯ સમ્યક્ત્વધારીની આશાતના ઘણી કરે, ૧૦ સમ્યક્ત્વધારીના હુપણો કાઢે, ૧૧ કાન કાતરે, ૧૨ આખ્યો ફેડે, ૧૩ નાક ત્રાપે, ૧૪ જીભ છેદે, ૧૫ જીવની હિંસા કરે, ૧૬ અસત્ય બોલે, ૧૭ ચોરી કરે, ૧૮ કુશીલ આચરે, ૧૯ પરિશ્રદ્ધતુ પ્રમાણ નહિ કરે, ૨૦ ગત્રિલોજનને ત્યાગ નહિ કરે

એકવીશ પ્રકાર.

૨૧ પ્રકારી પૂજ-૧ નીર, ૨ ચંદન, ૩ બુધણ ૪ પુષ્પ, ૬ ગ્રામ, ૭ ધૂપ, ૮ દીપક, ૯ ફલ, ૧૦ નૈવેદ્ય, ૧૧ તંદુલ, ૧૨ પત્ર, ૧૩ ડુગી, ૧૪ વારિ ૧૫ વસ્ત્ર, ૧૬ ઈન્દ્ર, ૧૭

આમર, ૧૮ વાણર, ૧૯ નાટક, ૨૦ સ્તુતિ, ૨૧ કોષવૃદ્ધિ

સિદ્ધાચવના ૨૧ નામો-૧ વિભવગિરિ, ૨ મુક્તિનિલય,
૩ શત્રુજય, ૪ સિદ્ધક્ષેત્ર, ૫ પુડરીકગિરિ, ૬ શ્રી સિદ્ધ
શેખર, ૭ નિદ્ધગિરિ, ૮ સિદ્ધગજ, ૯ બાહુબલી ૧૦ મહા
દેવ, ૧૧ ભગીરથ, ૧૨ સહસ્રપત્ર, ૧૩ અદ્યોત્તરશતકુટ,
૧૪ શતપત્ર, ૧૫ નગાધિરાજ, ૧૬ સહસ્રકમલ, ૧૭ ઠંઠ,
૧૮ કોડિનિવાસ, ૧૯ લૌહિત્ય, ૨૦ તાલધ્વજ, ૨૧ કલ્પગિરિ

શાવકના ૨૧ ગુણો-૧ અમુદ્ર, ૨ રૂપવત, ૩ પ્રકૃતિસૌભ્ય,
૪ લોકપ્રિય, ૫ અકુર ૬ ભીરુ, ૭ અશઠ, ૮ સુદક્ષિણ
વાન, ૯ લજ્જાનુ, ૧૦ હયાનુ, ૧૧ મધ્યસ્થ સૌમ્યદ્રષ્ટિ,
૧૨ ગુણગામી, ૧૩ સત્કથ, ૧૪ રૂપક્ષયુક્ત, ૧૫ સુદીર્ઘકર્ષી,
૧૬ વિશેષજ્ઞ, ૧૭ વૃદ્ધાનુગ, ૧૮ વિનીત, ૧૯ કૃતજ્ઞ, ૨૦
પ્રવૃત્તિતાર્થકારી, ૨૧ લબ્ધવક્ષ

વિરકત સ્ત્રીના ૨૧ ગુણો-૧ વાકુમુખ કરે, ૨ મોહ
પ્રમાર્જે, ૩ બેગી રહે, ૪ પ્રથમ સૂચે, ૫ પાછળ
હોઠે, ૬ પરામુખે સૂચે, ૭ વચન માને નહિ, ૮ મિત્રોના
ઉપર દ્રેષ કરે, ૯ શત્રુના ઉપર રાગ કરે તેને પૂજે, ૧૦
કહેલું રૂચે નહિ, ૧૧ કાર્ષ્ઠ કહેવાથી ક્રોધ કરે, ૧૨ બાહ્ય-
ગામ જવાથી રાજી થાય, ૧૩ ધણીના હુકમનું સ્મરણ કરે
૧૪ સુદૃઢને વિસારે ૧૫ આપેલું માને નહિ ૧૬ દોષોને
પ્રગટ કરે, ૧૭ ગુણોને ઢાંઢે, ૧૮ સામુદ્ર જીવે, ૧૯ દુખને

વિષે ચોરચિત્ત વાળી થાય, ૨૦ પ્રતિજ્ઞા બોલે, ૨૧ સંભોગ
વાળે નહિ

એકવીશ માહાત્મ્ય દોષો-૧ હસ્તકર્મ કરે, ૨ મેથુન સેવે,
૩ ગત્રિસોજન કરે, ૪ આધાકર્મી આહાર લે ૫ રાજ-
પિંડ આહાર લે, ૬ બેતાલીશ દોષિત આહાર લે, ૭ વારવાર
પચ્ચખખાણુ ભાગે, ૮ ૭ માત્રમા બીજે બાય તો ૯ એક
માસમા ત્રણ નદી ઉતરે તો, ૧૦ એક માસમા ત્રણ માયા
સ્થાન કરે તો, ૧૧ શમ્યાતગ્ને આહાર લે તો, ૧૨ બાણી
ખુણ આણ્ણાતિપાત મેવે તો ૧૩ બાણી ખુણ મૃધાવાદ બોલે
તો, ૧૪ બાણી ખુણ અદત્તાદાન લે તો, ૧૫ સચિત્ત ઉપર
બેમે તો ૧૬ કાચી માટી ઉપર બેસીને હાલે ચાલે તો, ૧૭
ઇંડાળો બાળા સહિત પાટ પાટલા વાપરે તો, ૧૮ મૂળકંઠ
સ્કંધ ત્વચા શાળા પદ્મવ પુલ રૂળ બીજ હરીત વાપરે તો,
૧૯ એક વર્ષમા દસ નદી ઉતરે તો, ૨૦ એક વર્ષમા
દસ દસ માયા સ્થાનક સેવે તો, ૨૧ સચિત્ત વન્તુથી જેના
હાય, પગ ખરડાયેલા હાય તેના હાયથી આહારપાણી
વિગેરે લે તો

શ્રાવકના એકવીશ ગુણો-૧ નવતત્ત્વનો બાણ, ૨ ધર્મ
કરણિમા તત્પર, ૩ ધર્મમા નિશ્ચય, ૪ ધર્મમા સંકારહિત,
૫ સુત્રના અર્થનો નિર્ણય કરનાર, ૬ અસ્થિ-હાડખીણમા
ધર્મિબ્ધ, ૭ આયુષ્ય અસ્થિ છે, ધર્મ સ્થિર છે એવી ચિત્ત

(૧૫૪)

વના કરનાર, ૮ શ્રેટિકરણના સમાન નિર્મલ-કુડ કપટ
વર્જિત, ૯ નિરતર ઘરના બારણા ઘાડા રાખનાર, ૧૦
એક માસમા પાચ પૌષધ કરનાર, ૧૧ જ્યા જાય ત્યા
અપ્રીતિનું કારણ ન થાય, ૧૨ વીધેલા મતોને નિર્મળપણે
પાળનાર, ૧૩ મુનિને શુદ્ધ વસ્તુ પાત્ર અનાદિકેનું ઘન
આપનાર, ૧૪ ધર્મનો ઉપદેશ કરનાર, ૧૫ સદા ત્રણ મનો-
નથ થિતવનાર, ૧૬ નિરતર પાચે તીર્થના શુભશામ કરનાર,
૧૭ નવા નવા સૂત્ર સાસળનાર, ૧૮ નવીન ધર્મ ઉપાન્યન
કરનારને મહાયજ્ઞનાર, ૧૯ બન્ને વખતના પડિક્કમણા કરનાર,
૨૦ સર્વ જીવના પર મૈત્રી ભાવના ધારણ કરનાર, ૨૧ શક્તિ
અનુસારે તપસ્યા કરી, સજવા ગણવામા ઉદ્યમ કરનાર

૨૧ પ્રકારના કળીષ્ટ શાવકા-૧ ચાટ્ટીકરનાર, ૨ ચોરી
કરનાર ૩ છગ કરનાર, ૪ અધર્મ કરનાર, ૫ અધમપણું
કરનાર, ૬ અવિનય કરનાર, ૭ આધિક બોલનાર ૮ અના
ચારી, ૯ અન્યાયી, ૧૦ અધીરો, ૧૧ અધૂરો, ૧૨ નિ કનેહિ,
૧૩ કુલક્ષણી ૧૪ કુબોલો, ૧૫ કુપાત્ર ૧૬ કુડાબોલો, ૧૭ કુશી-
લિયો, ૧૭ કુશાસની ૧૬ કુવળ પણ ૨૦ ભુડો, ૨૧ ભૂત જેવો

બાવીશ પ્રકાર

૨૨ દેશો-૧ અગ, ૨ વગ, ૩ કવિગ, ૪ ગૌડ, ૫ ચોડ,
૬ કણ્ઠાટ, ૭ લાટ, ૮ મૌરાહ, ૯ કાશ્મીર, ૧૦ સૌવીર,
૧૧ આહીર, ૧૨ ચીણ, ૧૩ મહાચીણ, ૧૪ ગુર્જર, ૧૫

૧૬ ગાલ, ૧૮ શ્રીમાલ, ૧૭ નેપાલ ૧૮ જહાણ ૧૯ કૌશલ,
૨૦ માલવ, ૨૧ સિહલ ૨૨ મૃત્યુલ,

૨૨ અભક્ષ-૧ વડકળ ૨ પીપરકળ, ૩ ઉબરકળ,
૪ કલુબરકળ, ૫ ઘ્યુબર ૬ માસ, ૭ મધ, ૮ મધ, ૯ માખણ
૧૦ વિપ, ૧૧ હિમ, ૧૨ કરગડા, ૧૩ કાચી માટી ૧૪
શત્રિસોજન, ૧૫ મહુળાજ, ૧૬ અનતકાય, ૧૭ બોળ
અઘાણ, ૧૮ ઘોલવડા, ૧૯ તુરકકળ, ૨૦ ચલિતરસ, ૨૧
અભક્ષ્યુ કળ, ૨૨ વત્યાક વિગેરે

૨૨ લક્ષણ-૧ સ્વર્ગલક્ષણ, ૨ પાતાલ લક્ષણ, ૩ તનુ
લક્ષણ, ૪ વિદ્યા, ૫ વસ્તુ, ૬ વિનોદ, ૭ વાદ, ૮ કલા, ૯
ગીત, ૧૦ વૈદ્ય, ૧૧ નૃત્ય, ૧૨ રૂપ, ૧૩ ધર્મ, ૧૪ અર્થ,
૧૫ કામ, ૧૬ મોક્ષ, ૧૭ દેશ, ૧૮ પાત્ર, ૧૯ જયોતિષ,
૨૦ પદ્ધિ, ૨૧ મર્વલક્ષણ, ૨૨ વૃદ્ધિલક્ષણ

૨૨ પરિપદ-૧ ક્રુધા, ૨ તૃષ્ણા, ૩ શીત, ૪ ઉષ્ણ, ૫
કાસ, ૬ વસ, ૭ અરતિ, ૮ આ, ૯ લિક્ષા (ગોચરી) ૧૦
શય્યા ૧૧ આક્રોષ, ૧૨ વધ, ૧૩ ચાચના, ૧૪ અલાભ,
૧૫ ક્રોધ, ૧૬ તુલ્યસ્થ, ૧૭ મળ, ૧૮ સતકાર, ૧૯ પ્રજ્ઞા,
અજ્ઞાન, ૨૧ સમ્યક્ત્વ, ૨૨ નૈવેદ્યિકી

મહાન પુન્યે જાવીશ પદાર્થો મળે-૧ સુભ, ૨ સુગામ,
૩ સુજાત, ૪ સુજાત, ૫ સુતાત્ર, ૬ ૭ સુવાત, ૮ સુકલ,
૯ સુખળ, ૧૦ સુશી, ૧૧ સુપુત્ર, ૧૨ સુપાત્ર, ૧૩ સુક્ષેત્ર,

લાખ વર્ષનું આતરૂ, ૨૦ વીશમા ને એકવીશમા તીર્થંકર વચ્ચે ૬ લાખ વર્ષનું આતરૂ, ૨૧ એકવીશમા ને બાવીશમા તીર્થંકર વચ્ચે ૧૫ લાખ વર્ષનું આતરૂ, ૨૨ બાવીશમા ને તેવીશમા તીર્થંકર વચ્ચે ૮૩ હજાર ૭૫૦ વર્ષનું આતરૂ, ૨૩ તેવીશમા ને ચાવીશમા તીર્થંકર વચ્ચે, ૨૫૦ વર્ષનું આતરૂ એક ઠેગી સાગરોપમમા ૪૨૦૦૦ હજાર વર્ષ ન્યૂન

શીઘ્રતાથી મોક્ષે જવાના ૨૩ ઉપાયો-૧ તીવ્ર તપ કરે તે શીઘ્ર મોક્ષે જાય, ૨ મોક્ષની ઇચ્છા રાખે તે શીઘ્ર મોક્ષે જાય, ૩ શુદ્ધ પ્રજ્ઞામયી સૂત્ર ત્રિઢાત માણજે તે શીઘ્ર મોક્ષે જાય, ૪ શુદ્ધ મનથી નિમજ્જા નવીન નવીન જ્ઞાન ભણે તે શીઘ્ર મોક્ષે જાય, ૫ પાચે ડિવ્યોને-વિષયોને ત્યાગ કરે તે શીઘ્ર મોક્ષે જાય, ૬ ધનકામના છુટાવી દેવા પાળે તે શીઘ્ર મોક્ષે જાય, ૭ ભણેલા જ્ઞાનને વારંવાર મળાણે તે શીઘ્ર મોક્ષે જાય, ૮ દેવની પૂજા ભક્તિ તથા સાધુસાધ્વીની સેવા કરે તે શીઘ્ર મોક્ષે જાય ૯ પ્રજ્ઞ યોગથી નવકોટી શુદ્ધ પચ્ચક્ષ્ણાણુ કરે તે શીઘ્ર મોક્ષે જાય, ૧૦ ધર્મધ્યાન થકા સંહિત કરે તે શીઘ્ર મોક્ષે જાય, ૧૧ કષાયોનો ત્યાગ કરે તે શીઘ્ર મોક્ષે જાય, ૧૨ ક્ષમા ધારણ કરે તે શીઘ્ર મોક્ષે જાય ૧૩ દુષણો લાગ્યા હોય તેનું પ્રાયશ્ચિત્ત લે તે શીઘ્ર મોક્ષે જાય ૧૪ લીધેલા મનોને નિર્મલતાથી પાલે તે શીઘ્ર મોક્ષે જાય, ૧૫ શુદ્ધ પ્રજ્ઞામયી શીયલ પાલે તે શીઘ્ર મોક્ષે જાય, ૧૬ પાપરહિત વચનો બોલે તે શીઘ્ર મોક્ષે જાય ૧૭ એક

માસમા પાચ સાત પૌષધ ઝાયમ કરે તો શીઘ્ર મોક્ષે જાય,
 ૧૮ જે વખતના પ્રતિઙ્ગમણુ તથા નિરતર સમાયિક કરે તે
 શીઘ્ર મોક્ષે જાય, ૧૯ પાછલી રાત્રિયે ધર્મજગરણુ કરે તો
 શીઘ્ર મોક્ષે જાય, ૨૦ ધર્મવ્યાન શુદ્ધવ્યાન ધારણુ કરે
 તો શીઘ્ર મોક્ષે જાય, ૨૧ સયમ લઈ છેવટ સુધી પાળે તે
 શીઘ્ર મોક્ષે જાય, ૨૨ છેવટમા સ્થાપે કરી અણુસણુ કરે
 તો શીઘ્ર મોક્ષે જાય, ૨૩ પાચે તીર્થોની પૂજા સેવા ભક્તિ
 મન વચન કાયાયે કરી કરે તો શીઘ્ર મોક્ષે જાય

ભાવ પૂજા ત્રેવીશ પ્રકારે-૧ કરુણા ભાવ તે ન્હવણુ ૨
 જિનશુણુ તે જલ, ૩ ચતના તે સ્નાન, ૪ અગુચ્છો
 તે (નમ્રતા) શરીર હુછણુ, ૫ ભક્તિ તે કેશર, ૬ મદ્દા તે
 વહન, ૭ ધ્યાન તે રંગરોલ, ૮ તિલક તે શુદ્ધભાવ, ૯
 સમાધિ તે ષખાલ, ૧૦ ધર્મ તે અગલુછણુ, ૧૧ સદ્ભાવ
 તે આભરણુ, ૧૨ નવવિધ બ્રહ્મચર્ય તે નવ અગપૂજા, ૧૩
 વિશુદ્ધ પચાચાર તે પ્રલપગર, ૧૪ જ્ઞાન તે હીપક ૧૫
 નયોનુ ચિંતવન તે પ્રતપૂર, ૧૬ તત્ત્વ તે વિશાલ પાત્ર, ૧૭
 સવરભાવ તે ધૂપ, ૧૮ જોગ તે કૃષ્ણાગુરુ, ૧૯ અનુભવ
 તે શુદ્ધ વાસદેવ, ૨૦ અદ્વિત્ય ત્યાગ, તે અદ્વિત્ય ૨૧
 સત્ય તે ઘટ, ૨૨ સુધર્મ તે આરતી મગળ દીવો, ૨૩
 નિશલ્યપણુ તે તિલક દ્રવ્ય પૂજા તે ભાવ પૂજના નિમિત્ત
 જૂત છે, દ્રવ્ય પૂજા શિવાય ભાવ પૂજાની પ્રાપ્તિ થવી દર્લભ

છે, માટે પ્રથમ દ્રવ્ય પૂજાથી અને પછી ભાવ પૂજાથી પર
માત્રમાનુ પૂજન કરનાર જીવ સ્વરૂપ મમયમા મુક્તિને મેળવે છે.

ચોવીસ પ્રકાર

ચોવીસ તીર્થ ૪૦ મહારાજનો ગણકાળ —

નામ	માસ	દિ	નામ	માસ	દિ
૧ આદિનાથજી	૯	૪	૧૩ વિમલનાથજી	૮	૨
૨ અજીતનાથજી,	૮	૨૫	૧૪ અનંતનાથજી	૯	૬
૩ સલ્લનાથજી,	૯	૬	૧૫ ધર્મનાથજી,	૮	૨
૪ અભિનંદનસ્વામી,	૮	૨૮	૧૬ શાન્તિનાથજી,	૯	૬
૫ સુમતિનાથજી,	૯	૬	૧૭ કુચુનાથજી,	૯	૫
૬ પદ્મપ્રભુજી,	૯	૬	૧૮ અરનાથજી,	૯	૮
૭ સુપાર્વનાથજી,	૯	૧૬	૧૯ મહિનાથજી,	૯	૭
૮ ચંદ્રપ્રભુજી,	૯	૩	૨૦ સુનિસુમતસ્વામી,	૯	૮
૯ સુવિધિનાથજી,	૮	૨૬	૨૧ નમિનાથજી,	૯	૮
૧૦ શીતલનાથજી,	૯	૬	૨૨ નેમનાથજી,	૯	૮
૧૧ શ્રેયાસનાથજી,	૯	૬	૨૩ પાર્શ્વનાથજી,	૯	૬
૧૨ વાસુપૂજ્યજી,	૮	૨૦	૨૪ મહાવીરસ્વામી,	૯	૭

ચોવિંશ તીર્થ કરેના ભવો-૧ આદિનાથજીના ૧૩ ભવો,
૨ શાન્તિનાથજીના ૨૨ ભવો, ૩ નમિનાથજીના ૯ ભવો,
૪ નેમરાજમતિના ૬ ભવો ૫ પાર્શ્વનાથજીના ૧૦ ભવો,
૬ મહાવીરસ્વામિના ૨૭ ભવો, ૭ બાંકીના ૧૮ અદાર
તીર્થ કરેના ૩-૩ ભવો

અતીત ચોવિંશી-૧ ડેવલજ્ઞાની, ૨ નિર્વાણી, ૩ આગર-
નાથ, ૪ મહાયજ્ઞ, ૫ વિમલનાથ, ૬ સર્વાનુભૂતિ, ૭ શ્રીધર
નાથ, ૮ શ્રીદત્તનાથ, ૯ શ્રીદામોદરનાથ, ૧૦ સુતેજેનાથ,
૧૧ શ્રીસ્વામીનાથ, ૧૨ મુનિમુવતસ્વામી, ૧૩ મુમતિનાથ,
૧૪ શિવગતિનાથ, ૧૫ અમ્તાગનાથ, ૧૬ નિમીશ્વરનાથ,
૧૭ અનિલનાથ, ૧૮ યજ્ઞોધરનાથ, ૧૯ કૃતાર્થનાથ, ૨૦
સ્વામીનાથ, ૨૧ શુદ્ધમતિનાથ, ૨૨ શિવ કરનાથ, ૨૩ રથ
દનનાથ, ૨૪ સમ્રતિનાથ

અનાગત ચોવિંશી-૧ પદ્મનાભ, ૨ સુરદેવ, ૩ સુપાર્શ્વ-
નાથ, ૪ સ્વયં પ્રભા, ૫ સર્વાનુભૂતિ, ૬ દેવશ્યુતનાગ, ૭ ઉદય-
નાથ, ૮ પેદાલનાથ, ૯ પોદિલનાથ, ૧૦ ચતકીર્તિ, ૧૧
સુમતનાથ, ૧૨ અમમનાથ, ૧૩ નિષ્કાયાનાથ, ૧૪ નિષ્પુ
લાદનાથ, ૧૫ નિર્મમનાથ, ૧૬ ચિત્રગુપ્ત, ૧૭ અમાદિનાથ,
૧૮ સવરનાથ, ૧૯ યજ્ઞોધરનાથ, ૨૦ વિજયનાથ, ૨૧ મહલ
નાથ, ૨૨ દેવનાથ, ૨૩ અનંતવીર્ય, ૨૪ ભદ્રકૃતનાથ

વર્તમાન ચોવિંશી-૧ ઝપલદેવ, ૨ અજિતનાથ, ૩ અભન
નાથ, ૪ અભિનદનસ્વામી, ૫ મુમતિનાથ, ૬ પદ્મપ્રભસ્વામી,
૭ સુપાર્શ્વનાથ, ૮ ચદ્રપ્રભુ, ૯ સુવિધિનાથ, ૧૦ ચીતર-
નાથ, ૧૧ શ્રેયાસનાથ, ૧૨ વાસુપૂજ્ય, ૧૩ વિમલનાથ, ૧૪
અનંતનાથ, ૧૫ ધર્મનાથ, ૧૬ શાંતિનાથ, ૧૭ કૃત્યુનાથ,
૧૮ અરનાથ, ૧૯ મહિલનાથ, ૨૦ મુનિમુવતસ્વામી, ૨૧

નમિનાથ, ૨૨ નેમનાથ, ૨૩ પાર્શ્વનાથ, ૨૪ માહાવીર-વાર્મા
 વર્તમાન ચોવિંશીના પિતાના નામો-૧ નાભિરાજ ૨
 જિતશત્રુ, ૩ જિતારિ, ૪ સવર, ૫ મેધ, ૬ ધર, ૭ પ્રતિષ્ઠ,
 ૮ મહાસેન, ૯ સુગ્રીવ, ૧૦ દ્રઢરથ, ૧૧ વિષ્ણુ, ૧૨ વસુ
 પૂજ્ય, ૧૩ કૃતવર્મા, ૧૪ સિંહમેન, ૧૫ ભાતુ ૧૬ વિશ્વ-
 સેન, ૧૭ સુર, ૧૮ સુદર્શન ૧૯ કુલ, ૨૦ સુમિત્ર, ૨૧
 વિજય ૨૨ સમુદ્રવિજય, ૨૩ અશ્વસેન, ૨૪ સિદ્ધાર્થ

વર્તમાન ચોવિંશીના માતાના નામો-૧ માતૃદેવી, ૨ વિજયા,
 ૩ સેના, ૪ ત્રિદાર્યા, ૫ મગલા, ૬ મુસીમા, ૭ પૃથ્વી,
 ૮ લક્ષ્મણ, ૯ રામા, ૧૦ નદા, ૧૧ વિષ્ણુ, ૧૨ જયા, ૧૩
 શામા, ૧૪ સુયશા, ૧૫ સુવતા, ૧૬ અચિરા, ૧૭ શ્રી
 ૧૮ દેવી, ૧૯ પ્રભાવતી, ૨૦ પદ્મા, ૨૧ વપ્રા, ૨૨ શિવા,
 ૨૩ વામા ૨૪ ત્રિશલા

ચોવિંશ તિર્થ કરોના યજ્ઞો-૧ ગોમુખ, ૨ મહાયજ્ઞ, ૩
 ત્રિમુખ, ૪ યજ્ઞેશ, ૫ તુલડ ૬ કુમુભ ૭ માતંગ, ૮ વિજય,
 ૯ અજિત, ૧૦ બ્રહ્મા, ૧૧ મનુજ, ૧૨ સુરકુમાર, ૧૩
 વરુમુખ, ૧૪ પાતાલ, ૧૫ કિન્નર, ૧૬ ગરુડ, ૧૭ ગધર્વ,
 ૧૮ પદ્મેશ્વર, ૧૯ કૃષ્ણેશ્વર, ૨૦ વરુણ, ૨૧ ભૂકુટી, ૨૨ ગોમેધ,
 ૨૩ પાર્શ્વ, ૨૪ માતંગ

વિશેષમા-યજ્ઞેશ (ઇશ્વર), યજ્ઞેશ્વર (મનુજ-ઇશ્વર-મનુજે
 શ્વર), પાર્શ્વ (વામન)

ચોવિશ તિર્થ કરની શાસન દેવીયો-૧ ચક્રેશ્વરી (અપ્રતિ-
ચક્રા) ૨ અજિતા (અજિતભલા) ૩ હુસ્તિતારિ, ૪ કાલી,
૫ માહાકાલી, ૬ અચ્યુતા, ૭ શાતા, ૮ જવાળા, (ભૂકુટી)
૯ સુતારિકા (સુતારા), ૧૦ અશોકા, ૧૧ શ્રીવત્સા (માનવી),
૧૨ ચડા (પ્રવગ), ૧૩ વિજયા, ૧૪ અકુશા, ૧૫ કદર્પા
(પન્નગા-પ્રસન્નિ) ૧૬ નિર્વાણી (નિર્વાણા), ૧૭ અચ્યુના
(ભલા), ૧૮ ધારણી (ધગ્ધુપ્રિયા), ૧૯ વૈશાટ્યા, ૨૦
અધુમા (નગ્દત્તા-દત્તા), ૨૧ ગાધારી, ૨૨ અળા (અભિક્ષા)
૨૩ મધાવતી, ૨૪ મિહાચિકા

ચોવિશ તિર્થ કરના લાછનો-૧ વૃષ, ૨ ગજ, ૩ અશ્વ, ૪
શ્વવગ, ૫ કોચ, ૬ અખજ ૭ અસ્તિક, ૮ શશી, ૯ મકર,
૧૦ શ્રીવત્સ, ૧૧ ખડ્ગી, ૧૨ મહિષ, ૧૩ ચક્ર, ૧૪ ન્યેન,
૧૫ વજ્ર, ૧૬ મૃગ, ૧૭ છાગ, ૧૮ નદાવત, ૧૯ ચટ,
૨૦ કર્મ, ૨૧ નીલોત્પલ, ૨૨ શખ ૨૩ કૃષ્ણ, ૨૪ સિંહ

ચોવિશ તિર્થ કરના દેહમાન-૧-૫૦૦ ધ, ૨-૪૫૦ ધ,
૩-૪૦૦ ધ, ૪-૩૫૦ ધ, ૫-૩૦૦ ધ, ૬-૨૫૦ ધ, ૭-
૨૦૦ ધ, ૮-૧૫૦ ધ, ૯-૧૦૦ ધ, ૧૦-૬૦ ધ, ૧૧-૮૦
ધ, ૧૨-૭૦ ધ, ૧૩-૬૦ ધ, ૧૪-૫૦ ધ, ૧૫-૪૦ ધ,
૧૬-૪૦ ધ, ૧૭-૩૫ ધ, ૧૮-૩૦ ધ, ૧૯-૨૦ ધ, ૨૦-
૨૦ ધ, ૨૧-૧૫ ધ, ૨૨-૧૦ ધ, ૨૩-૬ ધ, ૨૪-૩ ધ
૨૪ તિર્થ કરોગા કેટલા ગાદિધરો હતા-૧૨ ૨-૬૫૦ ધ,
૧૬ મહિલનાથજી, ૨૨ નેમનાથજી, ૨૩ રુદ્રનાથજી,

૨૪ માહાવીરસ્વામી એ પાચે રાજ્યગાદી ગૃહજી કરેલી નથી
ગાફીના ૧૯ રાજ્યગાદીધર હતા તિથ્યો ગાલિય પયનો,
૨૩ તિથી કરો પૂર્વે માડવીક રાજા હતા ઋષભદેવ ચક્રવર્તી હતા

ચારિત્ર પાળતા ૨૪ બોલ સદા પાળવા-૧ પાચ સમિતિ
ત્રણ ગુપ્તિ સદા પાલવી, ૨ દેવગુરૂની આશાતના ટાળવી, ૩
શીત ઉખ્જતા સહેવી, ૪ એકાતમા રહેવુ, ૫ ઉઘાટે પગે
ચાલવુ, ૬ લોચ કરાવવો, ૭ નિરત્તર એક ભક્ત કરવુ, ૮
ભૂમિશયન કરવુ, ૯ આયબિલનો તપ કરવો, ૧૦ યોગોદ્ધ-
હન તપ કરવો, ૧૧ પરિસહ ૨૨ સહેવા, ૧૨ શત્રિયે
અનુવિધ આહાર ત્યાગ કરવો, ૧૩ પ્રમાદનો પરિહાર કરવો,
૧૪ અપ્રતિબદ્ધ વિહાર કરવો, ૧૫ પરધર આહાર પાણી
પ્રાસુક વોહોરવા જવુ, ૧૬ અસમજસ વાણી બોલવી નહિ,
૧૭ લોકોના વચનો સહન કરવા, ૧૮ એક ઠેકાણે રહેવુ
નહિ, ૧૯ ક્ષમાધારણ કરવી, ૨૦ બેવાર પડિલેહણ કરવી,
૨૧ ગુરૂના વચન સહન કરવા, ૨૨ નિરત્તર સિદ્ધાંત ભણવા,
૨૩ ગુરૂકૃત વાસે વસવુ, ૨૪ પચમહાવ્રત પાલવા

ચોવિશ પ્રકારના શૌર્ય-૧ શાઙ્ગ શૌર્ય, ૨ પ્રતાપ શૌર્ય,
૩ સ્થાન શૌર્ય, ૪ ઉદમ શૌર્ય, ૫ ઉદાત્ત શૌર્ય, ૬ તેજ
શૌર્ય, ૭ સશ્મામ શૌર્ય, ૮ પ્રતિપત્ત શૌર્ય, ૯ કુલ શૌર્ય,
૧૦ વિવેક શૌર્ય, ૧૧ ઉદ્ભટ શૌર્ય, ૧૨ વિદ્યા શૌર્ય,
૧૩ સૌભાગ્ય શૌર્ય, ૧૪ કીર્તિ શૌર્ય, ૧૫ વાસ શૌર્ય,

૧૬ દાન શૌર્ય, ૧૭ વાહ શૌર્ય, ૧૮ તપ શૌર્ય, ૧૯
 બુદ્ધિ શૌર્ય, ૨૦ વાઙ શૌર્ય, ૨૧ મૌન ગૌર્ય, ૨૨ સત્ય
 ગૌર્ય, ૨૩ જ્ઞાન શૌર્ય, ૨૪ મત્ર ગૌર્ય

અસતી સીના ૨૪ લક્ષણો-૧ બારણામા બેસનારી, ૨
 પુશ્પલી, ૩ સેગિની, ૪ ગોષ્ઠા, ૫ રાજમાર્ગ આશ્રિતા, ૬
 પતિદ્વેષિણી, ૭ પતિલલકારિણી, ૮ મૃતવધ્યા, ૯ જનસકુલ
 સ્થાયિની, ૧૦ વિનોદ કારિણી, ૧૧ બહુ દેવતાચિની ૧૨
 લોભાચિની, ૧૩ અતિમાનિની ૧૪ ત્યક્તલજ્જા, ૧૫ પર
 પ્રીતિરતા, ૧૬ વૃદ્ધ છતા ચચલા, ૧૭ રાત્રિયે જ્રમણશીલા,
 ૧૮ ખોટો તપ કરવાવાળી ૧૯ પાપડી-લજ્જા કરવાવાળી,
 ૨૦ નિરતર હાસ્ય કરવાવાળી, ૨૧ પ્રેષિતભર્તૃકા ૨૨ બહુ
 ભાષિણી, ૨૩ લોભાન્વિતા, ૨૪ કીકા નષ્ટચર્ચા

વર્તમાન ચોવીશ તીર્થ કરેના શરીરમાન ૧ તીર્થ કરની
 ૫૦૦ ધનુષ્યની કાયા, ૨ તીર્થ કરની ૪૫૦ ધનુષ્યની કાયા,
 ૩ તીર્થ કરની ૪૦૦ ધનુષ્યની કાયા, ૪ તીર્થ કરનો ૩૫૦
 ધનુષ્યની કાયા, ૫ તીર્થ કરની ૩૦૦ ધનુષ્યની કાયા, ૬
 તીર્થ કરની ૨૫૦ ધનુષ્યની કાયા, ૭ તીર્થ કરનો ૨૦૦ ધનુ-
 ષ્યની કાયા, ૮ તીર્થ કરની ૧૫૦ ધનુષ્યની કાયા, ૯ તીર્થ-
 કરની ૧૦૦ ધનુષ્યની કાયા, ૧૦ તીર્થ કરની ૬૦ ધનુષ્યની
 કાયા, ૧૧ તીર્થ કરની ૮૦ ધનુષ્યની કાયા, ૧૨ તીર્થ કરની
 ૭૦ ધનુષ્યની કાયા, ૧૩ તીર્થ કરની ૬૦ ધનુષ્યની કાયા,

૧૪ તીર્થ કરની ૫૦ ધનુષ્યની ડાયા, ૧૫ તીર્થ કરની ૪૫ ધનુષ્યની ડાયા, ૧૬ તીર્થ કરની ૪૦ ધનુષ્યની ડાયા, ૧૭ તીર્થ કરની ૩૫ ધનુષ્યની ડાયા, ૧૮ તીર્થ કરની ૩૦ ધનુષ્યની ડાયા, ૧૯ તીર્થ કરની ૨૫ ધનુષ્યની ડાયા, ૨૦ તીર્થ કરની ૨૦ ધનુષ્યની ડાયા, ૨૧ તીર્થ કરની ૧૫ ધનુષ્યની ડાયા, ૨૨ તીર્થ કરની ૧૦ ધનુષ્યની ડાયા ૨૩ તીર્થ કરની ૬ હાથની ડાયા, ૨૪ તીર્થ કરની ૭ હાથની ડાયા

ચોવિંશ દડક-૧ સાત નારકીનો, ૧૦ હસ ભુવનપતિના ૫ રથાવરના પાચ ૩ વિકલેન્દ્રિયના ત્રણ ૧ તિર્થંચપચેદ્રિયનો, ૧ મનુષ્યનો, ૧ વાણવ્યતરનો ૧ જ્યોતિષિનો, ૧ વૈમાનિકનો

ચોવિંશ પ્રકાર જાણવા હાયક-૧ ભણવાગણવામા આગસ કરે તો જ્ઞાનની હાનિ, (ગદ્ગદસૂત્રી અધ્યયનની સાક્ષી,) ૨ સાધુ સાગ્નીના દર્શન ન કરે તો સમ્યક્ત્વની હાનિ, (સોમિવ પ્રાણાણની સાક્ષી,) ૩ કાલે પડિછમણ ન કરે તો મત પ્રત્યાખ્યાનની હાનિ, (ઉત્તરાધ્યાન સૂત્રની સાક્ષી ૨૬ મે અધ્યયન,) ૪ સાધુસાધ્વી અન્યોઅન્ય વૈયાવચ્ચ ન કરે તો, તીર્થની હાનિ (કાણાગસૂત્રની સાક્ષી,) ૫ સારા આચાર તથા તપમ્યા કરવાનો ચાર હોય તો, દેવાદિકની ઉચી પદ્ધતિની હાનિ, (ભગવતી પાચમા અધ્યયને બીજે ઉદ્દેશે,) ૬ કાઠિન્યપણુ તથા કાનુષ્યપણુ ગણે, તો ગીનલતાની હાનિ, (સમવાયાગ

સૂત્રની સાક્ષી,) ૭ જ્યષ્ઠારહિત ચાલે તો જીવદયાની હાનિ,
 (ઉત્તરાધ્યયન ૨૪ અધ્યયનની સાક્ષી,) ૮ તન, ધન, યૌવન,
 રૂપાદિકનો મદ કરે તો મારા કર્મની હાનિ, (પત્તવણાસૂત્રની
 સાક્ષી, ૯ મોટાનો વિનય ન કરે તો તીર્થ કરની આજ્ઞાની
 હાનિ, (વ્યવહારસૂત્રની સાક્ષી) ૧૦ કંડકપટ માયા પ્રપચ કરે
 તો યશકીર્તિની હાનિ, (આચારગસૂત્રની સાક્ષી) ૧૧ પાછલી
 રાત્રિયે ધર્મજગણુ ન કરે તો ધર્મધ્યાનની હાનિ, (નિશિથ
 સૂત્રની સાક્ષી, ૧૨ કલેગ ક્રોધાદિક કપાય કરે તો સ્નેહ
 ભાવની હાનિ, ચેડા કેણિકના ચેઠે (ભગવતીસૂત્રની સાક્ષી,)
 ૧૩ શોક, સતાપ, ચિંતા, ઉચાટ, સહસ્ર, વિજ-પ, માયા
 યુક્ત મન કરે તો બુદ્ધિની હાનિ, (ભશુ પુરોહિતની સાક્ષી,
 ૧૪ સ્ત્રીનો મોહી-ધમ્મક ને ગાનતાનનો વસીયો હોય, તેને
 બ્રહ્મચર્યનો તોટો (ઉત્તરાધ્યાયનસૂત્રની સાક્ષી,) ૧૫ સાધુ
 સાધ્વી, શ્રાવક-શ્રાવિકા, અરમપરસ પ્રેમ ન રાખે તો જૈન
 ધર્મમાં હાનિ, રાખ પુઠકવના ચેઠે (ભગવતી સાક્ષી) ૧૬
 મુપાત્રને ઉ સાહચી દાન ન આપે તો પુન્યપ્રકૃતિની હાનિ,
 (કપિલાદાસીની સાક્ષી), ૧૭ શ્રામાનુશ્રામ સાધુ વિહાર કરે નહિ
 તો ધર્મકથાની હાનિ, (મેલકરાજર્ણિની સાક્ષી,) ૧૮ ઇદ્રિયોને
 જીતે નહિ, જ્ઞાન ભણે નહિ, ધર્મ કરે નહિ તેને જૈન
 શાસનમાં ઉત્તત્તિની હાનિ, (સમાચારીની સાક્ષી,) ૧૯ વ્રત
 પ્રત્યાખ્યાનમાં દોષો લગાવે, આલોચના ન લે, નિંદે નહિ,
 તપરયા ન કરે, પ્રાયશ્ચિત્ત ન લે, તેના મોક્ષના સુખનો

હાનિ, (પાશ્વિનાયજ્ઞની ૨૫૬ સાધ્વીની સાક્ષી,) ૨૦ અરિહતના અરિહત લાપિત ધર્મના અરિહતની મૂર્તિના પાથે તીર્થા દિકના અવધુવાદ ગોલે તેને મત્ય ધર્મની પ્રાપ્તિની હાનિ (ઠાણાગસૂત્રની સાક્ષી,) ૨૧ સદ્ગુરુને વચન માને નહિ તેા ઉચી ગતિની હાનિ, (બ્રહ્મન્ત ચક્રવર્તિની સાક્ષી,) ૨૨ દેવ શુરૂની આરા ઉલ્લસન કરે તેા તેને આરાધકપણાની હાનિ, (સુકુમાલિકા ૧૬૬૬ વિગેરે સાક્ષી,) ૨૩ ભગવાનના વચનેા ઉચાપે અન્ય વચન કહે તેા સમ્યક્ત્વ સદ્ગતિની હાનિ, (જમાલીની સાક્ષી,) ૨૪ તીર્થ કર મહારાજની પ્રતિમા, તેના વચન, તેના માર્ગ, તેનુ તીર્થ વિગેરે ઉચાપન કરે તેા અનતકાળ સુખી સુખની હાનિ, (અનેક સૂત્ર સિદ્ધાંતો સાક્ષી)

૨૫ ક્રિયા-૧ શરીરે કરી જે વ્યાપારરૂપ ક્રિયા કરીયે તે કાયિકીક્રિયા, ૨ ઉખલ મૂશવ ઘટી પ્રમુખ અધિકરણ મેળવી મૂકીયે તે અધિકરણ ક્રિયા, ૩ જીવ અજીવ ઉપર જે પ્રદેષ કરીયે તે પ્રાદેષિકી ક્રિયા, ૪ સ્વજીવ પરજીવ ઉપર જે તાપ કરીયે તે પારિતાપિની ક્રિયા, ૫ કૃષિકર્માદિક જે માહા આરભ કરીયે તે આરભિકી ક્રિયા, ૬ કણાદિકનેા જે સંગ્રહ પરિગ્રહ કરીયે તે પારિગ્રહિકી ક્રિયા, ૭ માયા કપટ પ્રપચ કરી પરવચનથી જે જીવિયે તે માયાપ્રત્ય ચિકીક્રિયા, ૮ સિદ્ધાંતના વચનને પોતાની જુદીથી જે વધારે જોછા કરીયે તે મિથ્યાદર્શન પ્રત્યચિકી ક્રિયા, ૯ જીવ અજીવ સંબધિ જે નિવૃત્તિ પ્રત્યાખ્યાન ન કરીયે તે પ્રત્ય

આનિકી ક્રિયા, ૧૦ જે ગવાદિક દેખી પ્રથમ કરીયે અથવા
 જોવા જઇયે તે દ્રષ્ટિકી ક્રિયા, ૧૧ હાથથી જીવ અજીવ
 ફરસી રાગદ્વેષ કરીયે તે સ્પૃષ્ટિકી ક્રિયા, ૧૨ જીવ અજીવ
 આશ્રિ કર્મ જાધિયે તે પ્રાતિતીકી ક્રિયા, ૧૩ આપણી વસ્તુ
 દેખી કોઇ લોક વખાણે હર્ષ કરે અથવા ઘી તેલ પાણી
 પ્રમુખ ભાજનમા જીવ પડે તે સામતોપનિપાતિકી ક્રિયા,
 ૧૪ રાજાદિકને આદેશે યત્ર શાસ્ત્રને આકર્ષણે કરી નીપજે તે
 નૈશસ્ત્રિકી ક્રિયા, ૧૫ શ્વાન સિંહાણા મૂંઝી સસલાદિકને
 મારીયે અગર અજીવ શસ્ત્રાદિને મારીયે તે સ્વહસ્તિકી ક્રિયા,
 ૧૬ સ્વેચ્છાએ જીવ અજીવને આદેશ કરવાથી અગર જીવ
 અજીવ હણાવીયે તે આશાપનકી ક્રિયા, ૧૭ દુષ્ટ બુદ્ધિથી
 શસ્ત્રવડે કરી જીવ અજીવને વિદારણ કરીયે કરાવીયે તે
 વિદારણીકી ક્રિયા, ૧૮ અનાસોગે સૂન્ય ચિત્તે અણુશોધ્યે
 અણુપુજે કોઇ વસ્તુ લેતા મૂકતા પાપ લાગે તે અના-
 સોગિકી ક્રિયા, ૧૯ જે ઇંદ્રલોક પરલોક વિરૂદ્ધ કર્મ કરીયે
 તે અણુવઠ જન-પ્રત્યયિકીકીયા, ૨૦ અન્ય કુભાર હુવાર વણકર
 પાસે કરાવીયે તે અન્યાપ્રાયોગીકી ક્રિયા, ૨૧ આઠ કર્મને
 મેળવે કરી જે ક્રિયા નીપજે તે સામુદાયિકી ક્રિયા, ૨૨ માયા
 લોભ આશ્રિને કરે તે પ્રેમકી ક્રિયા, ૨૩ કૌંધ-માન દ્રેષે કરી
 જે કરે તે દ્રેષિકી ક્રિયા, ૨૪ માગે જતા આવતા જે લાગે
 તે ઇર્ષ્યાવાહિકી ક્રિયા, ૨૫ મન વચન કાયાના વિરૂપ વ્યાપારે

વાથી, ૫ જીવને જીહ્વા કવચે શાથી આવે ? ઉત્તર-પૂર્વલવે
 વારવર કવેશ કરવાથી, તથા ખીજાને જીહ્વા કલક આપવાથી,
 ૬ આ જીવનું બોલેલું વચન કોઈને કેમ ગમે નહિ ? ઉત્તર-
 પૂર્વે પોતાનું વચન સ્વાપન કરવાથી, અને સામાનું વચન
 ઉત્થાપન કરવાથી, ૭ આ જીવને કીર્તિની પ્રશંસા કેમ
 મળે નહિ ? ઉત્તર-પૂર્વે જાતિનો અહંકાર કરવાથી, ૮ જીવને
 બહુ ક્રોધ શા કારણથી ઉત્પન્ન થાય છે ? ઉત્તર-પૂર્વે બહુજ
 લોભ કરેલો છે તે કારણથી, ૯ આ જીવને મસારનું પગિ
 બ્રમણ કેમ મટયું નહિ ? ઉત્તર-દેવગુરુ ધર્મથી પૂજા પ્રશંસાની
 ધણી વિરાધના કરી તેથી ૧૦ જીવને દેશ પરદેશ જાતા
 લાભ કેમ મળતો નથી ? ઉત્તર-પૂર્વે પોતે દાન કરેલ નથી,
 ને દેતાને વારેલ છે, અતરાય બાધવાથી ૧૧ આ જીવ પાચે
 ઈદ્રિયોથી હીન કેમ થયો ? ઉત્તર-પૂર્વલવે ગાજર મૂળા કાઢા
 ચકરીયાં વેગણુ આદિ અનતઙાય અભક્ષ્ય વસ્તુનો આહાર
 કરવાથી, ૧૨ જીવ પુરૂષ થઈને સ્ત્રીના જેવા આચરણવાળો
 કેમ થાય છે ? ઉત્તર-પૂર્વે ધણીજ માયા કરી કપટ કેળવ
 વાથી, ૧૩ જીવ પચેદ્રિયનો વિયોગી કેમ થાય છે ? ઉત્તર-
 પૂર્વલવે ધણી વનસ્પતિનું ઠેકન લેઈને કચવાથી, ૧૪ આ
 જીવને ધણી નિદ્રા આવે તેનું શુ કારણ ? ઉત્તર-પાપ કર્મના
 ઉત્થથી, ઘણા પ્રજારના દાંડ આદિકનો તથા ભાગ વિગેરેનો
 નિસો કરવાથી ૧૫ આ જીવનું શરીર સાડ નહિ રહે તેનું
 શુ કારણ ? ઉત્તર-પૂર્વે ઘણા જીવોનો સહાર કરેલો છે તેથી,

૧૬ જીવ હુલો પાગળો મુગો કુઠો કેમ થાય? ઉત્તર-પૂર્વ-
ભવે જીવોને બહુજ કુટયા પીટયા હોય તેથી, ૧૭ જીવને
રોપ ઘણો આવે છે તેનું શું કારણ? ઉત્તર-પૂર્વભવે કાચા
કુપડાને ઘણા પ્રકારે તોડવા ફેડવાથી, ૧૮ જીવને તપસ્યા
ઉદય નહિ આવે તેનું શું કારણ? ઉત્તર-પૂર્વભવે ઘાતે
તપસ્યા કરી નહિ, અને બીજાને કળ્પા નહિ દીધી તે
અતરાયથી, ૧૯ જીવને પુત્ર સ્ત્રી ધન કાર્મપણ મળના નથી,
ને મળે તો ગમતા નથી તેનું શું કારણ? ઉત્તર-પૂર્વભવે
દાન શીયલ તપ ભાવના ચાર પ્રકારનો ધર્મ નહિ પાળવાથી,
૨૦ જીવને શિક્ષા મારી ન લાગે તેનું શું કારણ? ઉત્તર-પૂર્વભવે આર્તવ્યાન ગૌરધ્યાન કરવાથી, ૨૧ જીવને
યુવાન અવસ્થામાં દવાના પરિણામ નહિ થાય, તેનું શું
કારણ? ઉત્તર-ઘણા પ્રકારના મેલા મત્રતત્રાદિક પૂવ
ભવે કરવાથી, ૨૨ યુવાન અવસ્થામાં વિધવાપણું પ્રાપ્ત થાય
તેનું શું કારણ? ઉત્તર-પૂર્વભવે શીયલને ખડન કરવાથી તથા
ઘણા વૃષ્ટોને જઠ મૂળમાંથી ઉમેડી નાખવાથી, ૨૩ જીવને
ઘર કુટુંબનું સુખ નહિ તેનું શું કારણ? ઉત્તર-પશુપક્ષિઓના
બાળબચ્ચાને દુધ પાન સ્તનપાન કરવા નહિ આપેલ,
અતરાય આવેલ તેથી, ૨૪ જીવકાણે કેમ થયો? ઉત્તર-પૂર્વ-
ભવે ઘણા કળ કુલોને વીધવાથી, ૨૫ જીવ આધગો કેમ
થયો? ઉત્તર-પૂર્વભવે ક્રોધતા છતાં પણ ધાન્યમાં જીવોને
પીડી નાખ્યા તેથી, ૨૬ જીવ કુ બીચો અપુત્રિયો કેમ થયો?

ઉત્તર-પૂર્વભવે બહુજ ખરાબ થઈ અણુદીઠી અણુમાલલી
લોઠોની બૃઠી વાતો કરી સાબલીને

સત્તાવીશ પ્રકાર.

નક્ષત્રો ૨૭-૧ અશ્વિની, ૨ ભરણી, ૩ કૃત્તિકા, ૪ રોહિણી,
૫ મૃગશીર્ષ, ૬ આર્દ્રા, ૭ પુનર્વસુ, ૮ પુષ્ય, ૯ અશ્લેષા,
૧૦ મઘા, ૧૧ પૂર્વાષાઢ્યુની, ૧૨ ઉત્તરા ધ્રાવ્ણ્યુની, ૧૩ હસ્તા,
૧૪ ચિત્રા, ૧૫ સ્વાતિ, ૧૬ વિશાખા, ૧૭ અનુરાધા, ૧૮
જ્યેષ્ઠા, ૧૯ મૂળ, ૨૦ પૂર્વાષાઢા, ૨૧ ઉત્તરાષાઢા, ૨૨ શ્રવણ
(અભિજિત), ૨૩ ધનિષ્ઠા ૨૪ શતતારા ૨૫ પૂર્વાભાદ્રપદ
૨૬ ઉત્તરા ભાદ્રપદ, ૨૭ દેવતી

યોગો ૨૭-૧ વિદકુલ, ૨ પ્રીતિયોગ, ૩ આયુષ્માન,
૪ સૌભાગ્ય (સૌમ્ય), ૫ શોભન, ૬ અતિગઠ, ૭ સુકર્મા,
૮ ધૃતિ, ૯ શૂળ, ૧૦ ગઠ, ૧૧ મદ્ધિ, ૧૨ દુષ્વ, ૧૩ વ્યા
ધાત, ૧૪ હર્ષણ, ૧૫ વજ્ર, ૧૬ સિદ્ધિ, ૧૭ વ્યતિયાત,
૧૮ વરીયાન ૧૯ પરીધ, ૨૦ શિવ, ૨૧ સિદ્ધ, ૨૨ સાધ્ય,
૨૩ શુભ, ૨૪ શુકલ, ૨૫ પ્રદક્ષા, ૨૬ ઐદ્ર, ૨૭ વધૃતિ

સાધુના ૨૭ ગુણો-૧ પ્રાણાતિપાત ૨ મૃધાવાદ, ૩ અદત્તા
દાન, ૪ મૈથુન ૫ પરિગ્રહ, ૬ રાત્રિભોજન એ છને ત્યાગ
કરવા રૂપ ૬ મત, ૭ પૃથ્વી, ૮ આપ, ૯ તેઉ, ૧૦ વાઉ
૧૧ વનસ્પતિ, ૧૨ ત્રસકાય એ છ કાચની રક્ષા કરવા રૂપ
૬ મત, ૧૩ સ્પર્શદ્રિય, ૧૪ રસેદ્રિય, ૧૫ પ્રાણેદ્રિય, ૧૬

અક્ષુધદ્રિય, ૧૭ શ્રોતેદ્રિય, ૧૮ લોભ એ છનો નિગ્રહ કરવો, ૧૯ ક્ષમા, ૨૦ ભાવના શુદ્ધિ, ૨૧ પડિલેહણ કરવામા શુદ્ધિ, ૨૨ સયમયોગ યુક્ત રહેવું, ૨૩ અકુશળ મન, ૨૪ અકુશળ વચન ૨૫ અકુશલ કાયાનો અરોધ કરવો, ૨૬ શીતાદિક પીડાને સહન કરવી, ૨૭ મગ્ણાત ઉપસર્ગ સહન કરવા ઇતિ ૨૭ શુભો।

૨૭ વકાગ્ધી શોભિત નગર-૧ વાપી, ૨ વપ્ર, ૩ વિહાર, ૪ વણ, ૫ વનિતા, ૬ વાગ્મી, ૭ વન, ૮ વાટિકા, ૯ વૈધ, ૧૦ પ્રાક્ષણ, ૧૧ વેશન, ૧૨ વાદિ, ૧૩ વિજુધા, ૧૪ વેશ્યા, ૧૫ વણિક, ૧૬ વાહિની, ૧૭ વિદ્યા, ૧૮ વીર, ૧૯ વિવેક, ૨૦ વિત્ત, ૨૧ વિનય, ૨૨ વાચ્યમા, ૨૩ વલ્લિકા, ૨૪ વશ, ૨૫ વારણ, ૨૬ વાજિ, ૨૭ વેસર

આક્રાવીગ પ્રકાર.

મોહની કર્મની ૨૮ પ્રકૃતિ-૧ અનતાનુબધિ ક્રોધ, ૨ અનતાનુબધિમાન, ૩ અનતાનુબધિમાયા, ૪ અનતાનુબધિ લોભ, ૫ અપ્રત્યાખ્યાની ક્રોધ, ૬ અપ્રત્યાખ્યાની માન, ૭ અપ્રત્યાખ્યાની માયા, ૮ અપ્રત્યાખ્યાની લોભ, ૯ પ્રત્યાખ્યાની ક્રોધ, ૧૦ પ્રત્યાખ્યાની માન, ૧૧ પ્રત્યાખ્યાની માયા, ૧૨ પ્રત્યાખ્યાની લોભ, ૧૩ સંજવલન ક્રોધ, ૧૪ સંજવલન માન, ૧૫ સંજવલન માયા, ૧૬ સંજવલન લોભ, ૧૭ હાસ્ય, ૧૮ રતિ, ૧૯ અરતિ, ૨૦ ક્ષય, ૨૧

સૈન્યને ચૂરે તે પુલાક, ૨૮ તે અમૃતાશિવ

અઘ્યાવીશ પ્રકારની ઉપમા-૧ સૂર્યની ઉપમા, ૨ અગ્નિની ઉપમા, ૩ સમુદ્રની ઉપમા, ૪ દેવતાઓમા ઇંદ્ર મોટો, ૫ પર્વતોમા મેરૂપર્વત મોટો, ૬ લગાર્ધમા નિષધપર્વત મોટો, ૭ ગોઽ પર્વતમા રૂચકપર્વત મોટો, ૮ વૃક્ષમા કટપવૃક્ષ માહાન, ૯ વનમા નંદનવન, ૧૦ શબ્દમા મેઘશબ્દ, ૧૧ શ્રદ્ધ નક્ષત્રોમા ચંદ્ર, ૧૨ સુગંધમા ખાવનાચંદન ૧૩ સમુદ્રમા સ્વયંભૂરમણ, ૧૪ નાગકુમારમા ધરણેન્દ્ર, ૧૫ રસમા શેલડીનો રસ, ૧૬ હસ્તિમા ઐરાવત, ૧૭ સિંહમા દેસરિ સિંહ, ૧૮ નદીમા જગા, ૧૯ પખીમા ગરૂડ ૨૦ યુધમા વાસુદેવ, ૨૧ કુલોમા કમળ, ૨૨ દાનમા અભયદાન ૨૩ રાજામા ચક્રવર્તી, ૨૪ જાણામા સત્યભાષા પાપ રહિત, ૨૫ તપમ્થામા શીયલ તપસ્થા, ૨૬ દેવની સ્થિતિમા સર્વાર્થસિદ્ધન ૨૭ સભામા સુધર્મા, ૨૮ ધર્મમા સુક્રિત મોટી, તેમ ભગવત તમામમા મોટા છે

ઓગણીશ પ્રકાર

૨૯ ભેદ પાપ શ્રુતના-૧ નિમિત્તશામદિવ્ય, ૨ સ્વર, ૩ અતરિક્ષ, ૪ લૌભ ય અગ ૬ વ્યજન, ૭ ઉમાત ૮ લક્ષણ, ૯ આઠને સૂત્ર વૃત્તિ વાર્તિકથી ત્રણ ગણા કરવાયી, ૨૪ ભેદ યાય, ૨૫ ગાધર્વ, ૨૬ નાટ્ય, ૨૭ વાસ્તુ, વિદ્યા, ૨૮ આયુર્વેદ, ૨૯ ધનુર્વેદ

૨૯ દારો-૧ નામ, ૨ લેશ્યા, ૩ શરીર, ૪ અવગાહના, ૫ સઘયણ, ૬ સજ્જા, ૭ સંઠાણ, ૮ કથાય, ૯ ઈદ્રિય ૧૦ સમુદ્ધ-
 ઘાત, ૧૧ દ્રષ્ટિ, ૧૨ દર્શન, ૧૩ જ્ઞાન, ૧૪ જ્ઞેય, ૧૫ ઉપ-
 યોગ, ૧૬ જીવને ઉપજવાના કાલ સખ્યાનું દ્વાર, ૧૮ આયુ-
 દ્વાર, ૧૯ પર્યાપ્તિદ્વાર, ૨૦ આહારદ્વાર, ૨૧ ગતાગતિદ્વાર,
 ૨૨ વેદદ્વાર, ૨૩ જીવનદ્વાર, ૨૪ પ્રાણુદ્વાર, ૨૫ સપદાદ્વાર,
 ૨૬ ધર્મદ્વાર, ૨૭ ચોનિદ્વાર, ૨૮ કુલકોડીદ્વાર, ૨૯
 અદ્વયજાહુત્વદ્વાર

જોગણનીશ પ્રકારના મૂર્ખાઓ-૧ જીવ લાગ્યા વિના
 ખાય તે મૂર્ખ, ૨ અજીવ છતા ખાય તે મૂર્ખ, ૩ ઘણી
 નિદ્રા કરે તે મૂર્ખ, ૪ ઘણુ ચાહે તે મૂર્ખ, ૫ ઘણીવાર
 સુધી પગ ઉપર લારદબને બેસે તે મૂર્ખ, ૬ વહીનીતિ લઘુ
 નીતિની ટેવ છોડે તે મૂર્ખ, ૭ નીચના મસ્તક ઉપર પગ
 મૂકીને સુવે તે મૂર્ખ, ૮ આખી રાત્રી સોના સાથે વિષય
 મેવન કરે તે મૂર્ખ, ૯ સોળ વર્ષની ઉમ્મર થયા વિના મૈથુન
 સેવે તે મૂર્ખ, ૧૦ વૃદ્ધા અવસ્થામાં પાણિયહણુ કરે-પરણે
 તે મૂર્ખ, ૧૧ ચિંતા દૂર થયા પછી વિવાહ કરે તે મૂર્ખ,
 ૧૨ હજામત કરાવતા વાત કરે તે મૂર્ખ, ૧૩ અજાણ્યા
 માણસના સાથે રસ્તામાં ચાલે તે મૂર્ખ, ૧૪ પચ્ચખખાણુ લઈને
 ચાલ કરે નહિ તે મૂર્ખ, ૧૫ ધનવત તથા પડિતના જોડે
 લડાઈ કરે તે મૂર્ખ, ૧૬ તપસ્વીના સાથે વાદ કરે તે મૂર્ખ,
 ૧૭ પરના પાસે ઉપ-ગવ-ધન-જૈશ્વર્ય-વિદ્યા દેખીને હર્ષ

કરે, તેમજ ઇર્થ્યા કરે તે મૂર્ખ, ૧૮ વૈધને મળીને રોગનું
 નિદાન કર્યા છતાં ઔષધ ન ખાય તે મૂર્ખ, ૧૯ પડિત
 જ્ઞાની મળ્યા છતાં પણ મનનો સશય ન ટાળે તે મૂર્ખ,
 ૨૦ પાણી પીતા હસે તે મૂર્ખ, ૨૧ દરિદ્ર અવસ્થા પ્રાપ્ત
 થયા છતાં મોટી મોટી ઈચ્છાઓ ધનવાન થવાની રાખે તે
 મૂર્ખ, ૨૨ પરના લોકો સાથે પ્રીતિ કરે તે મૂર્ખ, ૨૩ ઉધાર
 પૈસા આપીને પાછા ન માગે તે મૂર્ખ, ૨૪ માથે દેવુ 'કરીને
 ધર્મ' કરણિ કરે તે મૂર્ખ, ૨૫ દેવ ગુરૂ માતા પિતાની ભક્તિ
 નહિ કરે તે મૂર્ખ, ૨૬ સંભળનનો સગ પ્રાપ્ત થયા છતાં
 ગુણોને ઉપાર્જન નહિ કરે તે મૂર્ખ, ૨૭ સુપાત્રનો યોગ
 પ્રાપ્ત થયા છતાં દાન આપે નહિ તે મૂર્ખ, ૨૮ પોતાના
 ગુણો પોતેજ બીજાના પાસે ગાય તે મૂર્ખ, ૨૯ સ્વજન
 વર્ગના સાથે ઝેર વેર કરી અન્ય લોકો સાથે પ્રીતિ
 બાધે તે મૂર્ખ

ત્રીશ પ્રકાર.

૩૦ અકર્મભૂમિ-૧ હેમવત, ૨ હરિવર્ષ, ૩ રમ્યક, ૪
 ઔરણ્યવત પાથ પાથ લેદ એ ચારના, ૨૦ થયા, ૫ દેવ-
 કુરૂ, ૫ ઉત્તર કુરૂ ૩૦

ત્રીશ પ્રકારે મહામોહનીય કર્મ બાધે-૧ ત્રસ છવોને
 પાણીમા ડુબાડીને મારે તે મોહનીય કર્મ બાધે, ૨ મોઢે
 ડુબો દઇને તેમજ ગગુ દબાવીને મારે તે મહામોહનીય
 કર્મ બાધે, ૩ અગ્નિ સળગાવી, ધૂમાડામા ગુગળાવીને મારે

તે મહામોહનીય કર્મ જાણે, ૪ માથે ઘા મારીને મારે તે
 મહામોહનીય કર્મ જાણે, ૫ લીલુ ચામડું માથે વીંટીને તથા
 તાપમા બેમારીને મારે તે મહામોહનીય કર્મ જાણે, ૬ મૂળા
 બેહંગ તથા ગાંધને મારીને હસે તે મહામોહનીય કર્મ જાણે,
 ૭ અનાચારનું નેવન કરી તેને ગોપવે તે મહામોહનીય
 કર્મ જાણે, ૮ પોતાનું કરેલું પાપ બીજના ઉપર નાખે તે
 મહામોહનીય કર્મ જાણે, ૯ લગ્નસભામાં મિત્રબાપા બેઠે
 તે મહામોહનીય કર્મ જાણે, ૧૦ આવતી લક્ષ્મીનો ઝાંધ
 કરે, રાત્રનું ખગળ ચિતવન કરે, રાત્રની રાણીને નેવન કરે
 તે, મહામોહનીય કર્મ જાણે, ૧૧ બાળપ્રદાચારી ન હોય
 ને બાળપ્રદાચારી પોતાને કહેવરાવે તે મહામોહનીય કર્મ
 જાણે, ૧૨ પ્રદાચારી ન હોય અને પ્રદાચારી કહેવરાવે તે
 મહામોહનીય કર્મ જાણે, ૧૩ શેઠની નોકરી કરતા શેઠનો
 પૈસો ખાય, શેઠનું પુરૂ ચિતને, શેઠની સ્ત્રીનું સેવન કરે, તે
 મહામોહનીય કર્મ જાણે, ૧૪ જેને મોટો કરી સ્થાપેલ
 છે તેનું પુરૂ બોલે તે મહામોહનીય કર્મ જાણે, ૧૫ રાત્ર
 પ્રધાનને, શેઠ નોકરને, સ્ત્રી લર્તારને મારે તેમજ સર્પિણી
 પોતાનાજ ઇંડાને ખાય તે મહામોહનીય કર્મ જાણે, ૧૬
 પૃથ્વીના ધર્મી રાત્રનું મરણ ઇચ્છે તે મહામોહનીય કર્મ
 જાણે, ૧૭ સાધુ સાન્વી તથા દેશના રાત્રનું મરણ ઇચ્છે તે
 મહામોહનીય કર્મ જાણે, ૧૮ ધર્મિષ્ઠ પુત્રપને ધર્મ કરતાં
 અતગાય નાખે તે મહામોહનીય કર્મ જાણે, ૧૯ તીર્થ કરને

માને પૂજે વદે સ્તવે નહિ, પરંતુ ઉવટા તેના અવર્ણવાદ
 બોલવાથી મહાન્ મોહનીય કર્મ બાધે, ૨૦ અતુર્વિધ સઘના
 અવર્ણવાદ બોલે, તે મહામોહનીય કર્મ બાધે, ૨૧ આચાર્ય
 ઉપાધ્યાયના અવર્ણવાદ બોલે તે મહામોહનીય કર્મ બાધે,
 ૨૨ આચાર્ય ઉપાધ્યાયના સમાન આસને બેસે તે મહામો
 હનીય કર્મ બાધે, ૨૩ બહુશ્રુત નહિ છતાં પોતાને બહુશ્રુત
 કહાવે તે મોહનીય કર્મ બાધે, ૨૪ તપસ્વી નહિ છતાં
 પોતાને તપસ્વી કહેવરાવે તે મહામોહનીય કર્મ બાધે, ૨૫
 રાગી ગ્નાનની વૈધાવચ્ચ ન કરે તે મહામોહનીય કર્મ બાધે,
 ૨૬ પોતાના સમુદાયમાં લેદ પડાવે તે મહામોહનીય કર્મ
 બાધે, ૨૭ હિંસા કરનારા શાસ્ત્રોને શ્ચાપે તે મહામોહનીય
 કર્મ બાધે, ૨૮ દેવ મનુષ્યના અછતાં ભોગોની વામણા કરે
 તે મહામોહનીય કર્મ બાધે, ૨૯ બ્રહ્મચર્ય પાલીને, 'તપને
 તપીને, પાપ કર્મોને આલોચી' નિંદીને જે દેવપણે ઉત્પન્ન
 થયા હોય તેની નિંદા કરે તો મહામોહનીય કર્મ બાધે,
 ૩૦ દેવ પોતાના પાને આવે નહિ છતાં માન મેળવવા
 લોહોના પાસે કહે કે દેવતા માહારા પાસે આવે છે તે
 મહામોહનીય કર્મ બાધે

દ્વપમકાળમા ત્રીણ દ્વપણો—૧ નગર ગામડા જેવા હોય
 છે, ૨ ગામડા મસાણુ જેવા હોય છે, ૩ કુટુંબો દામો જેવા
 હોય છે, ૪ રાજા ચમરાજ જેવા હોય છે, ૫ પ્રધાનો

લાથીયા હોય છે, ૬ સુખી લોક નિર્લજ્જ હોય છે, ૭ કેટલીક
કુલીન સ્ત્રીના આચરણ વેશ્યા જેવા હોય છે, ૮ પુત્રો સ્વચ્છ દે
ચાલનારા હોય છે, ૯ ગિધ્યો ગુરના શત્રુઓ હોય છે, ૧૦
દુર્જનો ઘણી લક્ષ્મીવાળા અને સુખીયા હોય છે, ૧૧ સજ્જનો
અદ્ય દ્રવ્યવાળા અને દુઃખી હોય છે, ૧૨ દેશોમા પરચકનો
ભય-ઘણોજ હોય છે, ૧૩ પૃથ્વી દુઃખાલાદિકથી ખીડા કરનારી
હોય છે, ૧૪ પ્રાણણો પૈસાના લોભીયા ઘણા હોય છે, ૧૫
સાધુ મહાત્મા ગુરુકુલ વાસના ત્યાગ કરનારા હોય છે, ૧૬
મહાનુ ધર્મમા કપાય કલેશ કરનારા ઘણા હોય છે, ૧૭
સમ્યગ્દ્રષ્ટિ મનુષ્યો ને દેવો થોડા હોય છે, ૧૮ મિથ્યા
દ્રષ્ટિ મનુષ્યો ને દેવો ઘણા હોય છે, ૧૯ મનુષ્યને દેવનું
હર્લજ હોય છે, ૨૦ વિદ્યા મત્ર તત્ત્વનો પ્રભવ સ્વરૂપ હોય
છે, ૨૧ દહીમા રસકસ ઝોછો હોય છે, ૨૨ મનુષ્યોને બળ
ધન આયુષ્ય ઝોછુ હોય છે, ૨૩ મામકરૂપ કરી રહેવા
લાયક જેત્રો થોડા હોય છે, ૨૪ સાનુપ્રતિમા શ્રાવકપ્રતિમા
વિશ્લેષ હોય છે, ૨૫ આચાર્યો ગિધ્યોને જ્ઞાન આપનારા
થોડાજ હોય છે, ૨૬ શિષ્યો પણ ગુરને અશાન્તિ અને
કલેશ કરાવનારા હોય છે, ૨૭ અમણુમાધુ થોડા, અને
સુકસાધુ વેપારી ઘણા હોય છે, ૨૮ પોત પોતાના ગરબની
બુદ્ધી સમાચારી કરનારા હોય છે, ૨૯ સ્લેચ્છ રાજાનું ભેર
સખત અને ઘણા નાજાઓ હોય છે, ૩૦ આર્ય રાજાનું
ભેર સ્વદ્ય અને થોડા રાજાઓ હોય છે

સાધુની ત્રીશ ઉપમા-૧ ઠાસાના ભાજનની, ૨ શખની, ૩ કાચખાની, ૪ સુવર્ણની, ૫ કમળના પત્રની, ૬ ચંદ્રમાની-
 ૭ સૂર્યની, ૮ પૃથ્વીની, ૯ ગેરૂપર્વતની, ૧૦ સ્વયંભૂગમણ
 સમુદ્રની, ૧૧ અગ્નિની, ૧૨ ચંદનની, ૧૩ દ્રહ્મના પાણીની
 ૧૪ વૃષભની, ૧૫ હસ્તિની, ૧૬ શરદઋતુના પાણીની, ૧૭
 સિંહની, ૧૮ ગેડાની, ૧૯ ભારડપખીની, ૨૦ જીવની ૨૧
 પક્ષિની, ૨૨ આઝરાની, ૨૩ મર્પની, ૨૪ ચક્રેરપક્ષિની, ૨૫
 વાયુની, ૨૬ વૃક્ષની, ૨૭ ભમરાની, ૨૮ હરણુની, ૨૯ પારેવાની

ત્રીશ પ્રકારે જીવ મહા ઉત્તમ-૧ તપસ્યા કરીને નિયાળુ
 ન કરે, તામલી તાપસના પેઠે, ૨ નિર્મલ સમ્યક્ત્વ પાળે,
 શ્રેષ્ઠિકના પેઠે, ૩ મન વચન કાયાના ચોગે મારા રાખે, ગજ
 સુમ્ભાળના પેઠે, ૪ છતી શક્તિયે ક્ષમા કરે, પ્રદેશી રાજાના
 પેઠે, ૫ પાત્ર મહામત નિર્મળ પાળે, ગૌતમસ્વામીના પેઠે,
 ૬ કાયરપણુ ત્યાગ કરી શૂરવીર થાય, નેલકમુનિના પેઠે,
 ૭ પાત્ર ઈદ્રિયોને વશ કરે, હરિકેશી મુનિના પેઠે, ૮ માયા
 કપટ ત્યાગ કરે, મલિનાથજીના પેઠે, ૯ સત્ય ધર્મની
 આસ્થા રાખે, વરૂણ નટવાની પેઠે, ૧૦ ચર્યા કરી શુદ્ધ
 શ્રદ્ધા ધારણ કરે, ગૌતમ કેશી ગણધર પેઠે, ૧૧ જીવને હુ ખી
 દેખી કરૂણા કરે, પૂર્વભવે મેધરથ રાજા અને મેઘકુમારનો જીવ
 હાથીના પેઠે, ૧૨ સત્ય વચનની આસ્થા રાખે, આનંદ કામ
 દેવના પેઠે, ૧૩ અહતાહાન ત્યાગ પર અહમ શ્રદ્ધા રાખે,

અબડના સાતસો શિષ્યોના પેઠે, ૧૪ શુદ્ધ મને શીયલ
 પાળે, સુદર્શનચેઠના પેઠે, ૧૫ મમતા છોડી સમતા ધારણ
 કરે, પ્રાદાણ કથિલકેવલિના પેઠે, ૧૬ સુપાત્રે દાન આપે,
 રેવતી 'આવકાના પેઠે, ૧૭ ચલાયમાન ચિત્તવાળાને
 ચિર કરે, રાજમતીના પેઠે (રથનેમિને) ૧૮ ઉત્કૃષ્ટ
 તપકરે, ધના અણુગારના પેઠે, ૧૯ ઉત્કૃષ્ટ વૈયાવધ્ય કરે,
 પથક આધુના પેઠે (સેલક શિષ્ય), ૨૦ ઉત્કૃષ્ટ ભાવના ભાવે,
 ભગત ચક્રવર્ત્તિના પેઠે, ૨૧ ઉત્કૃષ્ટ લખા કરે, અર્જુન માળીના
 પેઠે, ૨૨ ઉત્કૃષ્ટ કષ્ટ સહન કરે, ચિલાતીપુત્ર, દ્રઢપ્રહારીના પેઠે
 ૨૩ ઉત્કૃષ્ટ દુઃખ સહન કરે, અરણિક મુનિના પેઠે, ૨૪ શ્રી
 ચતુર્વિધ સઘને શાંતિ કરે ત્રીજા દેવલોકના ઇંદ્ર પેઠે સલ-
 વનાથના ત્રીજા ભવના પેઠે, ૨૫ ઉત્કૃષ્ટ વિનય કરે, બાહુ
 બળીના પેઠે, ૨૬ ઉત્કૃષ્ટ સદમની દલાલી કરે, કંજુમહા-
 રાજના પેઠે, ૨૭ ઉત્કૃષ્ટ અભિગ્રહ કરે, ઠઠણુ ઋષિના પેઠે
 ૨૮ શત્રુ મિત્ર સરિખા ગણે-ઉદાયીરાજના પેઠે, ૨૯ ઉત્કૃષ્ટ
 દયા પાળે ધર્મરૂચી અણુગારના પેઠે, ૩૦ કષ્ટ આબ્યાથી
 દ્રઢતાથી શિયલ પાલે, સદનબાલા તથા તેની માતાજીની પેઠે

ત્રીશ પ્રકારે સામાન્ય કર્મ બધન પ્રશ્નોત્તર-૧ પ્ર૦-
 નિર્ધન શાથી થાય? ઉત્તર-પારકાનું દ્રવ્ય હંગુ કરવાથી,
 ૨ પ્ર૦-દરિદ્ર શાથી થાય? ઉત્તર-દાન દેતા અતરાય કરવાથી,
 ૩ પ્ર૦-દાન આપે પણ કુળ શાથી લોગવે નહિ? ઉત્તર-
 ધન આપી પશ્ચાત્તાપ કરવાથી, ૪ મનુષ્યો અપુત્રિયા શાથી

હોય ? ઉત્તર-વૃક્ષોના ફલ કુલ ખાઈને છાયા સેવીને તેને
 થડ મૂળમાથો કપાવે તે કારણથી, ૫ પ્ર૦-શ્રી વધ્યા શાથી
 હોય ? ઉત્તર-ગર્ભપાત કરવા ઓષધ આપે ગર્ભપાત કરે
 ગર્ભવતી શ્રી પશુઓના વધ કરવાથી, ૬ પ્ર૦-મૃત્વત્સા શાથી
 હોય ? ઉત્તર-વેગલુ ઠંઠમૂળના ભડયા કરીને ખાય, કુકડા
 આદિના ઈંડા બચ્યા ખાવાથી, ૭ અધુરો ગર્ભશાથીગળી નય્યા
 ઉત્તર-પથરા મારી મારીને વૃક્ષના ઝાયા ફળ કુલ તોડવાથી
 તથા પખીના માળા-બચ્યાને તોડી ફેંકી પકડી ઉતાર
 વાથી, ૮ પ્ર૦-શુભ ગર્ભમાજ મરે ચોનિદ્વારમા મરે શાથી ?
 ઉત્તર-મહાઆરભ શુભહિસા કરવાથી, મોડું જીવું
 ખોલવાથી તથા સાધુને અસૂજતો આહાર દેવાથી ૯
 પ્ર૦-ઠાણા શાથી હોય ? ઉત્તર લીલી વનમ્તપિતને ચુટવાથી
 ફળફૂલ વીંધવાથી તેનું ચૂર્ણ કરવાથી, ૧૦ પ્ર મુગા ગુગા
 શાથી થાય ? ઉત્તર દેવ ગુરૂધમના ઝિદ્રો દેખવાથી તેમજ
 તેમની નિંદા કરવાથી મોડું મરડવાથી, ૧૧ પ્ર૦-બહેગ શાથી
 થાય ? ઉત્તર-પરાઈ વાત લેવાને છાના માના સતાઈને વાત
 બહુવાનો અભાવ હોવાથી ૧૨ પ્ર૦-રોગી શાથી થાય ?
 ઉત્તર-પાચ ઉંડુબરોના ફળોના ભક્ષણ કરવાથી તથા ઉંદર
 યો વિગેરેને ખાજરામા નાખી પકડી વેચવાથી ૧૩ પ્ર-
 બહુ બહુ સરીગ શાથી થાય ? ઉત્તર-શાદુકાર થઈ ચોરી
 કરે અને શાદુકારની લક્ષ્મીની ચોરી કરાવે, ૧૪ પ્ર-
 આધળા શાથી હોય ? ઉત્તર-માખીયોને મારી મધ કાઢે, મચ્છ

રોને ફર કઢવા અગ્નિ સળગાવી ધૂમાડો આપી મારે છુદ્ધ જીવોને
 મારે તેથી, ૧૫ પ્ર-કોઠીયો શા કર્મથી થાય ? ઉત્તર-વનમા
 અગ્નિ સળગાવી મર્વ જીવોને મારવાથી ૧૬ પ્ર-દાહજવર
 શાથી થાય ? ઉત્તર-ઘોડા ગધેડા ઉટ ગળદ ઉપર ઘણો
 ભાર નાખીને વધારે વાર તાપમા ઠંડીમા રાખવાથી, ૧૭ પ્ર-
 ચિત્તભ્રમ શાથી થાય ? ઉત્તર-ઉત્તમ જાતિ ગોત્રના અભિ
 માન કરવાથી તથા મધ માસાદિકના જાના છાના અનાચાર
 ઝર્મ એવવાથી, ૧૮ પ્ર-પથરીનો રોગ શાથી થાય ? ઉત્તર-
 મા, બેન, દીકરીના સાથે વિષય સેવન કરે, કદ મૂળાદિકને
 છેદીછેદીને ખાવાથી, ૧૯ પ્ર-સ્ત્રી પુરુષ શિષ્ય વિગેરે વૈરી
 શા કારણથી થાય ? ઉત્તર-પાછલા જવમા નિષ્કારણ તેના
 સાથે વૈર વિરોધ કરવાથી, ૨૦ પ્ર-પુત્ર મોટા થઇ મરી
 શાથી જાય ? ઉત્તર-ધાડપાટી ખીજીને સતાખ્યા માર્યા છુટયા
 હોય તેથી, ૨૧ પ્ર-શરીરમા કાયમ ગેગ શાથી શરૂ રહે ?
 ઉત્તર-સા-સાઝ ખાઈને ખરાણ અન્ન કચરાપટ્ટી સાધુને
 આપવાથી, જીવહિંસા કરવાથી ૨૨ પ્ર-ગાળ વિધવાપણુ
 કેમ પામે ? ઉત્તર-પોતાના સ્વામીને તિરસ્કાર કરીને પર
 પુરુષને સેવન કરે અને અમતી થઈને સતી કહેવરાવે તેથી,
 ૨૩ પ્ર-વેશ્યા કયા કર્મથી થાય ? ઉત્તર-ઉત્તમ કુળની વહુ
 દીકરી થઈને વિધવા થયા પછી કુળની લાજથી પરપુરુષ તો
 સેવન ન કરે પરંતુ સારા સંગના અજાણે લોગોની આશા
 રાખે તેથી, ૨૪ પ્ર-પુરુષ જે જે સ્ત્રીને પરણે કે તુરત તે

શ્રી મરે તે શા કારણથી? ઉત્તર—આધુપણુ માહારામા ઈ
એમ કહીને શ્રીનુ સેવન કરે તથા ત્યાગી થઈને વસ્તુઓને
સગ્રહ કરે તેથી, તેમજ ખેતરમા ચરનારી ગાયને ત્રાસ
આપે તેથી, ૨૫ પ્ર—નપુસકપણુ શાથી થાય? ઉત્તર—મહા-
કૃકકપટ છળકપટ કરવાથી, ૨૬ પ્ર—નરક ગતિમા શાથી
જાય? ઉત્તર—માતે મહાનુ દુબ્યસનો નેવનથી, ૨૭ પ્ર—ધના
દયપણુ શાથી થાય? ઉત્તર—મુપાત્રને દાન આપી આનંદ
પામવાથી, ૨૮ પ્ર—મનવાન્નિષ્ઠ લોભો શાથી મળે? ઉત્તર—
પરોપકાર કરવાથી, ૨૯ પ્ર—રૂપવત શાથી થાય? ઉત્તર—
તપસના ડરવાથી, ૩૦ પ્ર—સ્વર્ગમા શાથી જાય? ઉત્તર—તપ
જપ વ્રત પ્રત્યાખ્યાન સયમ ક્ષમા દયાદિક ગુણોથી

એકેનીશ પ્રકાર.

સિદ્ધના ૩૧ ગુણો—૫ પ્રકારના મ સ્થાન રહિત, ૫ વર્ણ
રહિત, ૨ ગંધ રહિત, ૫ રસ રહિત, ૮ સ્પર્શ રહિત, ૩
વેદ રહિત, ૧ શરીર રહિત, ૧ સંગ રહિત, ૧ જન્મ રહિત

બીજા ૩૧ ગુણો—૫ પ્રકારના જ્ઞાનાર્ણવિય કર્મ રહિત,
૬ પ્રકારના દશનાર્ણવિય કર્મ રહિત, ૨ પ્રકારના વેદનીય
કર્મ રહિત, ૭ પ્રકારના મોહનીય કર્મ રહિત, ૪ પ્રકારના
આયુ કર્મ રહિત, ૨ પ્રકારના નામ કર્મ રહિત, ૨
પ્રકારના ગોત્ર કર્મ રહિત ૫ પ્રકારના આતંગય કર્મ રહિત

ત્રીજા ૩૧ ગુણો—૧ ન ત્રયસ, ૨ ન ચૌરસ, ૩ ન ન્ય

ઝાધ, ૪ ન વામન, ૫ ન હુંડક, ૬ સગરહિત, ૭ ન ધોળો, ૮ ન પીળો, ૯ ન રાતો, ૧૦ ન નોલો, ૧૧ ન કાળો, ૧૨ ન સુરભિ, ૧૩ ન દુરભિ, ૧૪ ન તિખો, ૧૫ ન કસાયેલ, ૧૬ ન કડવો, ૧૭ ન ખાટો, ૧૮ ન મધુરો, ૧૯ ન હલવો, ૨૦ ન ભારે, ૨૧ ન ગીત, ૨૨ ન ઉપ્પુ, ૨૩ ન ખરખચડો, ૨૪ ન સુંવાળો, ૨૫ ન મ્લિગ્ધ, ૨૬ ન લુખો, ૨૭ શરીર રહિત, ૨૮ જન્મ રહિત, ૨૯ સ્ત્રી-વેદ રહિત, ૩૦ પુરુષ વેદ રહિત, ૩૧ નપુસકવેદ રહિત.

વાટે ચાલનારા જીવના એકત્રીશ બોલો-૧ વાટે ચાલનારા જીવને વેદક સમ્યક્ત્વ વિના ૪ અમ્યક્ત્વ હોય, ૨ વાટે ચાલનારા જીવને તેજસ અને કાર્મણ શરીર ૨ હોય, ૩ વાટે ચાલનારા જીવને, શુષ્કાણુ-૧-૨-૪-ત્રણ હોય, ૪ વાટે ચાલનારા જીવને, જોગ ૧ કાર્મણ હોય, ૫ વાટે ચાલનારા જીવને, ઉપયોગ ૧૦ હોય-મન પર્યંત અનુદર્શન વિના, ૬ વાટે ચાલનારા જીવને, ઇન્દ્રિય છઠ્ઠમ્મને ૫ કેવલીને નહિ, ૭ વાટે ચાલનારા જીવને, લેક્ષ્યા ૬ હોય કેવલી અલેશી ૮ વાટે ચાલનારા જીવને, દ્રષ્ટિ ૨ હોય સમ્યક્દ્રષ્ટિ મિથ્યા દ્રષ્ટિ, ૯ વાટે ચાલનારા જીવને, અજ્ઞાન ૩ હોય, ૧૦ વાટે ચાલનારા જીવને, સમુદ્ઘાત પહેલા ૨ હોય, ૧૧ વાટે ચાલનારા જીવને, જ્ઞાન ૪ હોય મન પર્યંત વિના, ૧૨ વાટે ચાલનારા જીવને, દર્શન ૩ હોય અનુદર્શન નહિ, ૧૩ વાટે

ચાલનારા જીવને, વેદ ૩ હોય અવેદિ પછુ હોય, ૧૪ વાટે
 ચાલનારા જીવને, પર્યાપ્તિ છ મહિલી નહિ, ૧૫ વાટે ચાલ-
 નારા જીવને, સ્થિતિ ઉત્કૃષ્ટ ૪ સમય જ્યન્ય ૧ મમય, ૧૬
 વાટે ચાલતા જીવને કથાય ૪ હોય, ૧૭ વાટે ચાલતા
 જીવને ઇન્દ્રિય સહિતપણું તથા રહિતપણું હોય, ૧૮ વાટે
 ચાલતા જીવને, જીવના ભેદ ૭ હોય અપર્યાપ્તિ, ૧૯ વાટે
 ચાલતા જીવને, સમક્રિતિપણું મિથ્યાત્વિપણું જાણે હોય, ૨૦
 વાટે ચાલનારા જીવને, પ્રાણ ૧ આયુધ્ય હોય, ૨૧ વાટે
 ચાલનારા જીવને, સંજ્ઞા અસંજ્ઞિપણું હોય, ૨૨ વાટે ચાલ-
 નારા જીવને, ત્રસ તથા સ્થાવરપણું હોય, ૨૩ વાટે ચાલ-
 નારા જીવને આત્મા ૭ ચારિત્ર વિના, ૨૪ વાટે ચાલનારા
 જીવને, સંજ્ઞા ૪ હોય, ૨૫ વાટે ચાલનારા જીવને, અભા-
 સક, ૨૬ વાટે ચાલનારા જીવને કરણ ૨૮ હોય, ૨૭ વાટે
 ચાલનારા જીવને, હેતુ ૩૩ હોય, ૨૮ વાટે ચાલનારા જીવને,
 સૂક્ષ્મ જાહર જાણે હોય, ૨૯ વાટે ચાલનારા જીવને, અણા-
 હારિપણું હોય, ૩૦ વાટે ચાલનારા જીવને, ક્રિયા સહિત
 તથા ક્રિયા રહિતપણું હોય, ૩૧ વાટે ચાલનારા જીવને, જોગ
 ૧ કાયનો હોય

સમજવા લાયક એકત્રીશ-૧ વાહાણુ'એ પ્રકારના-૧ દ્રવ્ય,
 ૨ ભાવ ૧ દ્રવ્ય વાહાણુ લોકડાનુ, ૨ ભાવ વાહાણુ ૧૭
 ભેદે સંયમરૂપી, ૨ દ્રવ્ય વાહાણુમા સાકળ હોય, સંયમ
 ભાવરૂપી વાહાણુમા ધીરજ રૂપી-સાકળ, ૩ દ્રવ્ય વાહાણુમા

ખીલા હોય, ભાવવાહાણુમા પચ્ચખખાણુ રૂપી ખીલા, ૪ દ્રવ્ય
 વાહાણુમાં ચાટવા હોય, ભાવવાહાણુમા ગુરુ ઉપદેશ રૂપી
 ચાટવા હોય ૫ દ્રવ્ય વાહાણુમા છાત હોય, ભાવવાહાણુમા
 સવગરૂપી છાત હોય ૬ દ્રવ્ય વાહાણુમા ચાલલા હોય,
 ભાવવાહાણુમા વૈરાગ્યરૂપી ચાલલા હોય, ૭ દ્રવ્ય વાહાણુમા
 ધ્વજ હોય, સયમ વાહાણુમા નિર્મલ જ્ઞાનરૂપી ધ્વજ હોય,
 ૮ દ્રવ્ય વાહાણુમા ખુટીયો હોય, સયમ વાહાણુમા સમક્ષિત
 રૂપી ખુટીયો હોય, ૯ દ્રવ્ય વાહાણુમા દોરી હોય, સયમ
 વાહાણુમા ધૈર્ય રૂપી દોરી હોય, ૧૦ દ્રવ્ય વાહાણુમા કામ
 કરનારા હોય, સયમ વાહાણુમા વૈયાવચ્ચ કરનારા હોય, ૧૧
 દ્રવ્ય વાહાણુમા ખાણુનો માલ ભર્યો હોય, સયમ વાહાણુમા
 ક્રિયા શીઘલ રૂપ માલ ભર્યો હોય, ૧૨ દ્રવ્ય વાહાણુમા
 વાયુ ચાલતો હોય, સયમ વાહાણુમા ધર્મધ્યાન શુકલધ્યાન
 ભાર ભેદે તપરૂપ વાયુ ચાલતો હોય, ૧૩ દ્રવ્ય વાહાણુમા
 વાયરાથી વાકાને રોકે સયમ વાહાણુમા આજસને ત્યાગ
 કરી જ્ઞાનનો ઉપદેશ રોકે, ૧૪ દ્રવ્ય વાહાણુમા કરિયાણુ
 ભરેલુ હોય, સયમ વાહાણુમા પચ્ચ માહાત્મના આવકના ૧૨
 મતરૂપી કરિયાણુ હોય, ૧૫ દ્રવ્ય વાહાણુમા રસ્તો ચોપડીથી
 દેખાડે, સયમ વાહાણુમા સાધુ સૂત્ર સિદ્ધાંતથી રસ્તો બતાવે
 ૧૬ દ્રવ્ય વાહાણુ સમુદ્રમાર્ગે ચાલે, સયમ વાહાણુ બીજા
 ખરાબ માર્ગને ત્યાગ કરી સરળ સયમમાર્ગે ચાલે, ૧૭
 દ્રવ્ય વાહાણુ પુરપાટણ પહોંચે, સયમવાહાણુ સુક્ષિતરૂપી

(૧૯૪)

પાટણે પહોચે, ૧૮ દ્રવ્યવાહાણુમા વ્યાપારી હોય, સયમ
વાહાણુમા સાધુરૂપી વ્યાપારી હોય, ૧૯ દ્રવ્યવાહાણુમા ધનના
ઢગલા હોય સયમવાહાણુમા અજ-ઉપાગરૂપી ધનના ઢગલા
હોય, ૨૦ દ્રવ્યવાહાણુમા વ્યાપારી મારી ખોલી ખોલે, સયમ
વાહાણુમા ભાષા વિચારીને ખોલે, ૨૧ દ્રવ્યવાહાણુમા રત્નો
છે, સયમવાહાણુમા પડિતરૂપી રત્નો છે, ૨૨ દ્રવ્યવાહાણુમા
માણુસો સાગ નક્ષત્રની વાછા કરે, સયમવાહાણુમા સાધુ,
મોક્ષની વાછા કરે ૨૩ દ્રવ્યવાહાણુમા વ્યાપારી વને, સયમ
વાહાણુમા મુનિવરો વસે, ૨૪ દ્રવ્યવાહાણુમા ચોરમુખનો
ભય નથી સયમવાહાણુમા રત્ન ભયથી રહિતપણુ હોય,
૨૫ દ્રવ્યવાહાણુમા વસ્તુની મમતા કરી પાછી ન લઈ જાય,
સયમવાહાણુમા સચિત્ત, અચિત્ત, મિશ્ર પરિમહની મમતા
ન કરે, ૨૬ દ્રવ્યવાહાણુમા વ્યાપારી ખોટનો ધધો ન કરે,
સયમવાહાણુમા હિંસાદિકથી નિવર્તે, ૨૭ દ્રવ્યવાહાણુમા
માવની ગાઠ છોડે, સયમવાહાણુમા આઠે કર્મની ગાઠ છોડે
૨૮ દ્રવ્યવાહાણુ માલ વેચવાથી હલકુ હોય, સયમવાહાણુ
કોધ, માન, માયા, લોભ, રાગદ્વેષ રહિતપણુથી હલકુ હોય,
૨૯ દ્રવ્યવાહાણુમા વિના ચલનની ચીજની ઇચ્છા નહિ,
સયમ વહાણુમા અમયમની ઇચ્છા નહિ, ૩૦ દ્રવ્યવાહાણુમા
વ્યાપારી લોભ માટે વ્યાપાર કરે, સયમ વહાણુમા સાધુ દસ
વિધ યતિધર્મના લોભનો વ્યાપાર કરે ૩૧ દ્રવ્યરૂપી વહાણુમા
વ્યાપારી જુદા જુદા પ્રકારના વ્યાપાર કરે, સયમરૂપી વહાણુમા

સાધુ નાના પ્રકારનો ધર્મ કરે.

બત્રીશ પ્રકાર

વદનના ૪૨ દોષો-૧ આદરરહિત વાદે, ૨ સ્તબ્ધ દેહે વાદે
૩ આમ તેમ ફરતા વાદે, ૪ ઘણાને સમકાળે વાદે, ૫
હજળતો વાદે, ૬ અકુશ જેમ તાણી વાદે, ૭ કાચળાના પેઠે
આગળ પાછળ આવતા ઉભા બેઠા વાદે, ૮ માછલાની જેમ
પાછો ફરેને વાદે, ૯ મનમા રીસ કરીને વાદે, ૧૦ દીંચણુ
સાથળ ઉપર હાથ રાખી વાદે અગર અધર ઉંચો હાથ
દીંચણુ રાખી વાદે, ૧૧ સઘથી બીહતો વાદે, ૧૨ વાઘા
વિના ગુરૂ પાસેથી છુટી ન ગયે તેથી વાદે, ૧૩ આચાર્ય મિત્ર
છે માટે મિત્રાઈ માટે વદન કરે, ૧૪ ગર્વથી વાદે, મહારા
અમાન કોઈ નહિ, ૧૫ કારણથી વચ્ચાદિગના લાભાર્થે વાદે, ૧૬
છાના વાદે, ૧૭ આહાર નિહાળ નેલા વાદે, ૧૮ ગુરૂક્રોધ સમયે
વાદે, ૧૯ તર્જના કથે વાદે-ખુશીથી બેખુશીથી, ૨૦ જેમ તેમ
વાદે, ૨૧ માદાના મિયેવાદે, ૨૨ મશકરી કરી વાદે, ૩ અર્ધવાદી
વિકયા કરે, ૨૪ મનમા વેઠ કાઢવાની બુદ્ધિથી વાદે, રાજકરના
પેઠે, ૨૫ એ છોડશે નહિ એમ ધારી વાદે, ૨૬ વાગવાર માથે
ઓંચો લાવી વાદે, ૨૭ આગામી કહી વાદે, ૨૮ ઓંચો
ઉછાળતો વાદે, ૨૯ વાદતો મુગે મોટે વાદે, ૩૦ વાત્રા પછી
મથેણ વદામિ ન કહે, ૩૧ મોટે સાદે વાદે, ૩૨ ઓંચો ઉછાળી
સર્વ સાધુને વદણા છે બોલી વાદે

૩૨ લક્ષ્મણ પુરુષના, સામુદ્રિક પ્રમાણે-૧ છત્ર ૨ કમલ,
૩ ધનુષ્ય ૪ રથ, ૫ વજ્ર, ૬ કાચળો, ૭ અકુશ, ૮ વાવડી,
૯ સ્વસ્તિક, ૧૦ તોરણ, ૧૧ ચરોવર, ૧૨ દેશરીસિંહ
૧૩ વૃક્ષ, ૧૪ ચક્ર, ૧૫ શેખ, ૧૬ દસ્તિ, ૧૭ સમુદ્ર,
૧૮ કળશ, ૧૯ મહેલ, ૨૦ મત્સ્ય, ૨૧ જવ, ૨૨ યજ્ઞસ્થાન,
૨૩ સ્તૂપ (ચોતરો), ૨૪ કમલકળ, ૨૫ પર્વત, ૨૬ ચામર
૨૭ દર્પણ, ૨૮ ખલ્લ, ૨૯ પતાકા, ૩૦ લક્ષ્મિના અભિષેક,
૩૧ મધુર, ૩૨ ઉત્તમ માળા

૩૨ શુભ સ્ત્રીના-૧ સુરુષા, ૨ સુલગા, ૩ સુવેષા, ૪
સુરતપ્રવીણા, ૫ સુનેત્રી, ૬ પ્રિયવાહિની, ૭ પ્રસન્નમુખી,
૮ પીનસ્તની, ૯ સ્વર્ણશયા, ૧૦ લલ્લાન્વિતા, ૧૧ રમિકા,
૧૨ સુલક્ષ્ણા, ૧૩ સુખોદયા, ૧૪ ભોગિની, ૧૫ વિચક્ષણા,
૧૬ પઠિતજ્ઞા, ૧૭ ગીતજ્ઞા, ૧૮ નૃત્યજ્ઞા, ૧૯ સુપ્રમાણ શરીરા
૨૦ સુગધપ્રેમી, ૨૧ નાનિમાનિની, ૨૨ વિનયવતી, ૨૩
શોભાવતી, ૨૪ ત્રિદાથમંત્રવતી, ૨૫ સત્યવતી, ૨૬ શીલવતી
૨૭ પ્રજ્ઞાવતી, ૨૮ શુદ્ધિમતિ, ૨૯ અતુરા, ૩૦ શુણાન્વિતા,
૩૧ કલાવતી, ૩૨ દક્ષા

કામિનીનાં ૩૨ ઇંગિત વિકારો-૧ સાનુરાગ નિરિક્ષણ,
૨ સંકામજલપન, ૩ અશુદ્ધાસ્ફોટન, ૪ અધાવલોકન,
૫ સદાપ્રસન્નતા, ૬ મુદ્રિકાકર્ષણ, ૭ મુખાગદશન, ૮ સવ્યામ
હસન, ૯ ભૂષણોદ્ઘાટન, ૧૦ હૃદયોત્કર્ષણ, ૧૧ કણ્ઠકુચન,

(૧૯૯૭)

૧૨ કૈશરચન, ૧૩ પુષ્પેરોપણ, ૧૪ નળવિલેખન, ૧૫ વસ્ત્ર-
સંલેખન, ૧૬ વિલોપપટન, ૧૭ મુખવિલેખણ, ૧૮ ખાલા-
લિંગન, ૧૯ ખાલ મુખચુખન, ૨૦ ખાલપ્રિય ભાષણ,
૨૧ પરોક્ષે નામકીર્તન, ૨૨ નાલિ પ્રકટન, ૨૩ પાદ ચાલન,
૨૪ હૃદયે હસ્તસ્થાપન, ૨૫ પુન પુન પ્રેક્ષણ, ૨૬ હૃદયે
ચિતન, ૨૭ શુદ્ધે હસ્તધારણ, ૨૮ વસ્ત્રાત ચાલન, ૨૯ દ્રષ્ટિ
સ્થિર-કરણ, ૩૦ સાલિલાષ જટપન, ૩૧ વિનય પ્રકટન,
૩૨ વિવેક દર્શન

સામાયિકના ૩૦ દોષ-૧ દુશ્મન દેખી બળવુ, ૨ અવિવેકી
બોલેલા શોચ કરવો, ૩ તરવતું ચિત્તવેન ન કરવુ, ૪ મન
બાહ્ય રાખવુ, ૫ માનની હચ્છા કરી, ૬ વિનયની આગતનો
શોચ કરવો, ૭ ભયનો વિચાર કરવો, ૮ વેપારની ચિંતા
કરવી, ૯ ક્ષણનો સદેહ રાખવો, ૧૦ નીચાણું કરવું (ક્ષણનો
સંકલ્પ કરી ધર્મ ક્રિયા કરવી) ઇતિ ૧૦ મનના

૧ દુર વચન બોલવુ, ૨ હુકારા કર્યા કરવા, ૩ પાપનો
આદેશ કરવો, ૪ વિનાકામે બોલવુ, ૫ કલેશ કરવો, ૬
આવો જાવો, કહેવુ, ૭ ગાલો દેવી, ૮ ગાલકો રમાડવા, ૯
વિકથા કરવી, ૧૦ હાસી મળ કરવી, ઇતિ ૧૦ વચનના

૧ આસનને સ્થિર નહિ રાખવું, ૨ ચારે બાજુ જોયા
કરવું, ૩ પાપવાર્તા કામો કરવી, ૪ શરીર મરડવુ ટાણકા
ફેડવા, ૫ અવિનય કરવો, ૬ ભીંતને આઠીગણુ 'કંઈ બેસવુ,

૭ મેવ ઉતારવો, ૮ શરીર ખણવું, ૯ યગ ઉપર યગ ચડાવવા ૧૦ વિષય વાસનાથી અગ ખુલ્લું રાખવું, ૧૧ ઉપદ્રવના ડરથી શરીર વધારે ઢાકવું, ૧૨ નિદ્રા લેવી. ધૃતિ ૧૨ કાયાના

૩૨ શુદ્ધો નાયકાના-૧ કુલવાન, ૨ શીલવાન, ૩ વયમ્ય, ૪ કલાક્રયણ, ૫ સત્યપ્રિય, ૬ સ્વજન મુગધર્વ, ૭ સમત મત્ર, ૮ કલેશસહ, ૯ પદ્મ, ૧૦ પડિત, ૧૧ ઉત્તમ સત્વ ૧૨ ધાર્મિક, ૧૩ મહોત્તમ, ૧૪ શુભચાહી, ૧૫ સુખાત્ર-સશ્રદ્ધી, ૧૬ ક્ષમી, ૧૭ પરિભાવક, ૧૮ કૃતજ્ઞ, ૧૯ અશક, ૨૦ સ્વદુઃખ, ૨૧ પ્રીતિમાન, ૨૨ સુભગ, ૨૩ સુક્તિમુક્તા ૨૪ પ્રિયવદ, (સાવયવ), ૨૫ ક્રોડાવાન ૨૬ ત્યાગી, ૨૭ વિવેકી, ૨૮ અગારી, ૨૯ અભિમાની, ૩૦ મ્લાધ્યા, ૩૧ ઉત્તમસત્ત્વ ૩૨ કૃતકાર્યની કદર કરનાર

માહાવિદેહ ક્ષેત્ર ૩૨ વિજય-

૧ કમ્ભ,	૧ વૃંશ	૧ પદ્મ	૧ વમ્ર
૨ માહા કમ્ભ,	૨ સુવત્સ	૨ સુપદ્મ,	૨ સુવમ્ર
૩ સુકમ્ભા	૩ માહાવત્સ,	૩ મહાપદ્મ	૩ મહાવમ્ર
૪ કમ્ભવાન,	૪ રમ્યવાન,	૪ પદ્માવતી	૪ વમાવતી
૫ આવર્ત,	૫ રમ્ય,	૫ શખ,	૫ ક્ષેત્ર.
૬ મગલાવર્ત,	૬ રમ્યક,	૬ સુકુક,	૬ સુવદ્યુ,
૭ પુંકલ,	૭ રમણીય,	૭ નલીન,	૭ ગધિલા
૮ પુંકલાવતી,	૮ અગલાવતી	૮ નલીનાવત,	૮ ગધિવાવતી

આઠ પૂર્વ માહાવિદેહમા ઉત્તર તરફ, આઠ દક્ષિણ તરફ,
આઠ પશ્ચિમ માહા વિદેહમા દક્ષિણ તરફ અને આઠ ઉત્તર
તરફ એમ બત્રીસ વિજય અનુક્રમે છે

૩૨ અનતકાય-૧ મુરલુકદં, ૨ વજ્રદં, ૩ નીલીહલદર,
૪ આહુ, ૫ નીલો ઠચુરો, ૬ નીલીશતાવરી, ૭ બીરાલી,
૮ કુઆરી, ૯ થોહગિ, ૧૦ ગલો, ૧૧ લસણ, ૧૨ વાસ
કારેલા, ૧૩ ગાજગ, ૧૪ લૂણી, ૧૫ લોઢક ૧૬ ગિરિકર્ષિકા,
૧૭ કિસલપન, ૧૮ ઠસેરક, ૧૯ યોગમોગરા, ૨૦ નીલીમોય,
૨૧ લવણ વૃક્ષત્વગ, ૨૨ ખિલ્લૂડા, ૨૩ અમૃતવહ્ની, ૨૪
મૃદા, ૨૫ ભોયદોડા, ૨૬ વિગ્હા, ૨૭ પદમઢકવછલ, ૨૮
મુકગવાલ, ૨૯ પંચક, ૩૦ ઠેમલ આબલી, ૩૧ આહુ બટાકા,
૩૨ પિંડાહુ

પુરૂષના ૩૨ ગુણો-૧ શીલવત, ૨ કુલવત, ૩ સત્વવત,
૪ વિદ્યાવત, ૫ ક્રયાવત, ૬ તેજવત, ૭ મુચિત્તવત, ૮
અપઆહારી, ૯ પ્રમોદ સહિત, ૧૦ વચન અચવ, ૧૧ નમ્ર
મણામ, ૧૨ ધર્મવત, ૧૩ જ્ઞાનવત, ૧૪ ઉત્તમ, ૧૫ લગ્નભવત
૧૬ ગુણગભીર, ૧૭ સુરમ્ય, ૧૮ ધંધ્યારહિત, ૧૯ ચતુર,
૨૦ દાનમા ઉદાર, ૨૧ ભા યવત, ૨૨ યોગ ધ્યાની, ૨૩ સુગણ,
૨૪ પર ઉપકારી, ૨૫ બુદ્ધિવત, ૨૬ તેજવત, ૨૭ નિર્ભય,
૨૮ દેવનો પૂજક, ૨૯ ગુરૂનો ઉપાસક, ૩૦ માતા પિતાનો
ભક્ત, ૩૧ સરલ, ૩૨ વિચારશીલ

સાધુ પુરૂષના ૩૨ ગુણો-૧ પાપ આલોચી નિ શલ્યધાય,
 ૨ આલોચેહુ પાપ કોઈને કહે નહિ, ૩ દ્રઢધર્મી હોય,
 ૪ ઇંદ્રલોક પરલોકની વાછા રહિત તપ કરનાર હોય, ૬
 શરીરની શોભા ન કરે, ૭ છાની તપસ્થા કરે, અંબાદયા
 કુળની ગોચરી લે, ૮ નિર્લોભી હોય, ૯ સરલ ચલાવી હોય
 ૧૦ પરિસહથી ડરે નહિ ઉપશાત હોય, ૧૧ નિર્મલ મનથી
 સમ્મેષ પાળે, ૧૨ શુદ્ધ સમ્યક્ત્વ પાળે, ૧૩ ચિત્ત સ્થિર
 રાખે, ૧૪ કપટ રહિત આચાર પાળે, ૧૫ વિનયવત્ હોય,
 ૧૬ વૈરાગ્યવત્ હોય ૧૭ સતોષી ધૈર્યવત્ હોય, ૧૮
 સારી રીતે ધર્મ ધ્યાન કરનાર હોય, ૧૯ સારી ક્રિયા કરનાર
 હોય, ૨૦ આશ્રવને રોકનાર હોય, ૨૧ આત્માના દુષણો
 દૂર કરનાર હોય, ૨૨ અજ્ઞાનીના સંગ રહિત હોય, ૨૩
 મૂર્ધશુભ્રુ ઉત્તરશુભ્રુ આરાધનાર, ૨૪ ચિત્ત સ્થિર રાખી
 કાકરસર્ગ કરનાર, ૨૫ પ્રમાદ રહિત કરણિ કરનાર, ૨૬ ક્ષણે
 ક્ષણે મારી કરણિ કરનાર, ૨૭ મન વચન કાયાના યોગેને
 ધર્મમા પ્રવર્તાવનાર, ૨૮ સસારભાવથી વિરક્ત રહેનાર,
 ૨૯ શુદ્ધ આપેલ પ્રાયશ્ચિત્તને કરનાર, ૩૦ આલોચી
 નિ શલ્ય થનાર, ૩૧ માયા રહિત આચાર પાળનાર ૩૨
 આલોચી નિ દી સર્થારો કરી પડિત મરણે મરનાર હોય

શીયલની ૩૨ ઉપમાઓ-૧ જેમ શ્રદ્ધ નક્ષત્ર તારામા
 ચંદ્ર મોટો તેમ સર્વ વ્રતમા શીયલ મોટું, ૨ જેમ મણિ

મોતી પ્રવાલાદિકની ઉત્પત્તિમા ગ્લાહર મોટો તેમ સર્વ
 વ્રતમા શીયળ મોટું, ૩ તમામ રત્નોમા ચિતામણી રત્ન
 મોટું તેમ સર્વ વ્રતમા શીયળ મોટું, ૪ આભૂષણોમા મુંકુટ
 મોટો, ૫ વસ્ત્રોમા દેવકુમ્ભ મોટું, ૬ પુષ્પોમા કમલ મોટું
 ૭ ચંદનમા આવનાચંદન મોટું, ૮ ઝોપધિધી ચૂલ હેમવત
 પર્વત મોટો, ૯ નદીઓમા સીતોદા મોટી, ૧૦ સમુદ્રોમા
 સ્વયંભૂરમણ સમુદ્ર મોટો, ૧૧ ગોળ પર્વતમા કૃત્તિક પર્વત
 ચુડીઆકાર મોટો, ૧૨ હસ્તિઓમા ઐરાવત મોટો, ૧૩
 ચતુષ્પદોમા કેસરીસિંહ મોટો, ૧૪ નાગરકુમારમા ધરણેશ્વર
 મોટો, ૧૫ મુર્વણકુમારમા વેણુકુમાર મોટો, ૧૬ સર્વ દેવ-
 લોકમા પાંચમુખ પ્રહલદેવલોક મોટું, ૧૭ સર્વ સભામા
 મુખર્માંસભા મોટી, ૧૮ દેવગ્નિતિમા સર્વાર્થમિદ્ર દેવોની
 સ્થિતિ મોટી, ૧૯ ગર્ભા ગળીનો રગ મોટો, ૨૦ દાનમા
 અભયદાન મોટું, ૨૧ સઘયણોમા વળગવળનારાચ મોટું,
 ૨૨ સંઘાર્ણોમા સમયેતુરસરથાન મોટું, ૨૩ જ્ઞાનમા કેવળ
 જ્ઞાન મોટું, ૨૪ ધ્યાનમા શુદ્ધધ્યાન મોટું, ૨૫ લેશ્યામા
 શુદ્ધ લેશ્યા મોટી, ૨૬ દેવોમા તીર્થકરદેવ મોટો, ૨૭
 મેત્રમા મહાવિદેહ મેત્ર મોટું, ૨૮ પર્વતમા ઉચ્ચપણે મેરુ
 મોટો, ૨૯ વનમા નદનવન મોટું, ૩૦ વૃક્ષમા કટપવૃક્ષ મોટું
 ૩૧ સેનામા ચક્રવર્તિની સેના મોટી, ૩૨ રથોમા વાસુદેવનો
 રથ મોટો, તેમ સર્વેમા શીયળ વ્રતમોટામાં મોટું ॥

તેત્રીશ પ્રકાર.

ગુરૂ માહારાજની ૩૩ આશાતના-૧ ગુરૂની આગળ
 ચાલવું, ૨ ગુરૂની પાસે ચાલવું, ૩ ગુરૂની નજદીક ચાલવું,
 ૪ ગુરૂની આગળ હિસા રહેવું, ૫ ગુરૂના રક ધ પાસે ઉભા
 રહેવું, ૬ ગુરૂની નજદિક ઉભા રહેવું, ૭ ગુરૂની આગળ
 બેસવું, ૮ ગુરૂના રક ધ પાસે બેસવું, ૯ ગુરૂની નજદિક
 બેસવું, ૧૦ ગુરૂની પેહેલા ભોજન કરવું, ૧૧ ગુરૂની પહેલા
 ક્રિયા કરવી, ૧૨ ગુરૂ પૂછે છતાં ઉત્તર ન દેવો ૧૩ ગુરૂના
 વચ્ચે બોલવું, ૧૪ ગુરૂને આહાર પાણી ન બતાવવા, ૧૫
 બીભને બતાવીને ખાવું, ૧૬ બીભને આહાર આપી પછી
 ગુરૂને આહાર આપવો, ૧૭ સારી વસ્તુ ગુરૂને નહિ આપવી,
 ૧૮ સારી વસ્તુ બીભને આપવી, ૧૯ બહેશપણું ધારણ
 કરવું, ૨૦ ગુરૂના સામે કટુક લાપણું કરવું, ૨૧ બેઠા બેઠા
 જવાબ દેવો, ૨૨ શું કહો છો ? શું છે ? એમ કહેવું, ૨૩
 તમે કરો હું નહિ કરૂં, ૨૪ હું એકલો છું બીભે કાંઈ
 કામ કરનાર નથી ? ૨૫ ગુરૂ વ્યાખ્યાન દે તેને દેખી બળવું,
 ૨૬ તમે બુદ્ધી ગયા એ અર્થ નહિ, ૨૭ પછી તમારી
 ખબર લઈશ, ૨૮ આહાર આવી ગયો ૨૯ ચાલો જલ્દી,
 ૨૯ વ્યાખ્યાનમા વચ્ચે બોલવું, ૩૦ સવાના પાટ આંકિકને
 પગ લગાડવો, ૩૧ ગુરૂના આસન પર બેસવું, ૩૨ ગુરૂથી
 ઉંચે આસને બેસવું, ૩૩ ગુરૂના સમાન આસન વસી
 વિગેરે વાપરવા

૩૩ અટપળહૃત્વ-૧ ચોથી નરકથી નીકળેલા સિદ્ધ થોડા થાય, ૨ ત્રીજી નરકથી નીકળેલા સિદ્ધ તેથી સખ્યાત ગુણ થાય, ૩ બીજી નરકથી નીકળેલા તેથી સિદ્ધ સખ્યાત ગુણ થાય, ૪ વનરૂપતિથી નીકળેલા તેથી સિદ્ધ સખ્યાત ગુણ થાય, ૫ પૃથ્વીકાયથી નીકળેલા તેથી સિદ્ધ સખ્યાત ગુણ થાય, ૬ અપકાયથી નીકળેલા તેથી સિદ્ધ સખ્યાત ગુણ થાય, ૭ ભુવનપતિ દેવતાની દેવીથી નીકળેલા તેથી સિદ્ધ સખ્યાતગુણ થાય, ૮ ભુવનપતિ દેવોથી નીકળેલા તેથી સિદ્ધ સખ્યાત ગુણ થાય, ૯ વાણ્વતરની દેવીમાથી નીકળેલા તેથી સિદ્ધ સખ્યાત ગુણ થાય, ૧૦ વાણ્વતર દેવોથી નીકળેલા તેથી સિદ્ધ સખ્યાત ગુણ થાય, ૧૧ જ્યોતિષિની દેવીઓથી નીકળેલા તેથી સિદ્ધ સખ્યાત ગુણ થાય, ૧૨ જ્યોતિષિના દેવોથી નીકળેલા તેથી સિદ્ધ સખ્યાત ગુણ થાય, ૧૩ મનુષ્યની સ્ત્રીથી નીકળેલા તેથી સિદ્ધ સખ્યાત ગુણ થાય, ૧૪ મનુષ્યથી નીકળેલા તેથી સિદ્ધ સખ્યાત ગુણ થાય, ૧૫ પેહેલી નરકથી નીકળેલા તેથી સિદ્ધ સખ્યાત ગુણ થાય, ૧૬ તિર્યચ્છ્રીથી નીકળેલા તેથી સિદ્ધ સખ્યાત ગુણ થાય, ૧૭ તિર્યચ્ચથી નીકળેલા તેથી સિદ્ધ સખ્યાત ગુણ થાય, ૧૮ પાચ અનુત્તર વૈમાનથી નીકળેલા તેથી સિદ્ધ સખ્યાત ગુણ થાય, ૧૯ નવ ઐવેયકના નીકળેલા તેથી સિદ્ધ સખ્યાત ગુણ થાય, ૨૦ બારમા દેવલોકથી નીકળેલા તેથી સિદ્ધ સખ્યાત

(૨૦૪)

ગુણા યાય, ૨૧ અઘ્યારમા દેવ લોકથી નીકળેલા તેથી
 સિદ્ધ સખ્યાત ગુણા યાય, ૨૨ દશમા દેવલોકથી નીક
 જેલા તેથી સિદ્ધ સખ્યાત ગુણા યાય, ૨૩ નવમા દેવ
 લોકથી નીકળેલા તેથી સિદ્ધ સખ્યાત ગુણા યાય, ૨૪
 આઠમાદેવલોકથી નીકળેલા તેથી સિદ્ધ સખ્યાત ગુણા યાય,
 ૨૫ સાતમા દેવલોકથી નીકળેલા તેથી સિદ્ધસખ્યાત ગુણા
 યાય, ૨૬ છઠ્ઠા દેવલોકથી નીકળેલા તેથી સિદ્ધ સખ્યાત ગુણા
 યાય, ૨૭ પાંચમા દેવલોકથી નીકળેલા તેથી સિદ્ધ સખ્યાત
 ગુણા યાય, ૨૮ ચોથા દેવલોકથી નીકળેલા તેથી સિદ્ધસખ્યાત
 ગુણા યાય, ૨૯ ત્રીજા દેવલોકથી નીકળેલા તેથી સિદ્ધ સખ્યાત
 ગુણા યાય ૩૦ બીજા દેવલોકની દેવીયેથી નીકળેલા તેથી
 સખ્યાત ગુણા, ૩૧ બીજા દેવલોકના દેવાથી નીકળેલા તેથી
 સિદ્ધ સખ્યાત ગુણા યાય, ૩૨ પહેલા દેવલોકની દેવીયેથી
 નીકળેલા તેથી સિદ્ધ સખ્યાત ગુણા યાય, ૩૩ પહેલા દેવલોકના
 દેવાથી નીકળેલા તેથી સિદ્ધ અસખ્યાત ગુણા યાય

ચોત્રીસ પ્રકાર.

તિથિ કર માહારાજના ૩૪ અતિશયો-૧ રોગ રહિત શુભ
 ગધ અંદ્રભૂત ફૂંપવાળુ શરીર, ૨ રૂધિર માસ સદેહ દુધ
 જેવી યુગ ધયુકિત, ૩ આહાર નિહાર અદ્રશ્ય, ૪ આસોઆસ
 કમોળની સુગધ જેવો 'જે'જ' મથી ચાર' ૫ જોકે યોજન ભૂમિમા
 ત્રણ ભુવના લોકે સમાય તેણે સમવસરણ, ૬ પ્રાણિ માત્ર પોત

પોતાની ભાષામાં સમજે તેવી વાણી, ૭ પ્રભુ વિચરે તેની
 આસપાસ ચારે બાજુ રપ યોજન રાગ, ઉપદ્રવની ચાતિ
 રહે, ૮ વૈરભાવની ચાતિ, ૯ દુર્ભિક્ષ દુઃકાળ, ૮જો, ૧૦
 સ્વચક્ર પરચક્રનો ભય ટળે, ૧૧ મગ્ધી ન થાય, ૧૨ ઇતિ
 વિનાશકારક જીવજીવની ઉત્પત્તિ ન થાય, ૧૩ અતિવૃદ્ધિ
 ન હોય, ૧૪ અનાવૃદ્ધિ ન હોય, ૧૫ પ્રભુને પૂઠે જળકૃત્ત
 ભામડળ હોય, એ ૧૧ કર્મક્ષયથી થાય, ૧૬ મણિ રત્ન
 મય સિંહાસન સહચારી હોય, ૧૭ ત્રણ છત્ર ભગવાનના
 મસ્તક ઉપર હોય, ૧૮ ઇન્દ્રધ્વજ સદા આગળ ચાલે ૧૯
 ૨૦ ધર્મચક્ર આકાશ માર્ગે આગળ ચાલે, ૨૧ પ્રભુથી
 ૧૨ ગુણો ઉચો અથોક વૃક્ષ તેમને છાયા કરતો રહે,
 ૨૨ ચાર મુખે શોભતા દેશના આપે, ૨૩ મણિ, કનક,
 રૂપામય ત્રણ ગઢ હોય, ૨૪ સુવર્ણમય નવ કમળ ઉપર
 ભગવાન ચાલે, ૨૫ કાટા અધોમુખ થઈ જાય, ૨૬ સયમ લીધા
 પછી કેશ નખ વધે નહિ, ૨૭ પાંચે ઇન્દ્રિયોના અર્થો મનોરા
 હોય, ૨૮ સર્વ ઋતુ મુખદાઈ હોય, ૨૯ સુગંધી પાણીની
 વૃદ્ધિ હોય, ૩૦ અમવચરણમાં પાચવર્ણના પુલો ઉધે ડીંટ
 જાનુપ્રમાણ પથરાય, ૩૧ પક્ષીયો સર્વે પ્રદક્ષિણા દેતા પ્રેરે,
 ૩૨ વાયુ સાનુકૂલ હોય, ૩૩ વૃક્ષ સર્વ નીચા નમીને પ્રણામ
 કરતા રહે, ૩૪ દેવદુ દુર્ભિ આકાશમાં વાગે, જઘન્યથી કોટી
 દેવતા પાસે રહે એ ૧૯ દેવના કરેલાં એમ કુલ ૩૪

પાત્રીશ પ્રકાર

અરિહંતની વાણીના ૩૫ ગુણો-૧ જે સ્થાને જે જાણા
 બોલાતી હોય તે અર્ધ માગધી સહિત બોલે, ૨ ઉચ્ચે સ્વરે
 દેશના દે એટલે એક યોજન પ્રમાણ સમવસરણમા સભ
 જાય, ૩ આમિક તુરછ નહિ પણ પ્રોઠ જાણા બોલે, ૪ મેધના
 પેઠે ગર્ભરવ સહિત ગભીર વાણી બોલે, ૫ શબ્દોપેત
 એટલે પડધા સહિત વાણી બોલે સામજનાર છુટા છુટા
 શબ્દે સામજે, ૬ સામજનારને સતોષકારક માન સહિત
 સરક્ષતા યુક્ત બોલે, ૭ સામજનાર હરેક પોત પોતાને
 આશ્રિને કહે છે, એમ જાણે ૮ પુષ્ટ વિસ્તાર અર્થ સહિત
 બોલે, ૯ પૂર્વોપર અવિરોધ એટલે સરખો મળતો અર્થ
 બોલે, ૧૦ મોટાર્ધના વચ્ચેના બોલે એટલે સામજનારા એમ
 કહે કે એતો મોટા પુરુષોજ બોલે તથા અભિમત સિધ્ધા-
 તોક્ત બોલે ૧૧ એવું સ્પષ્ટ બોલે કે કોઈ સામજનારને
 બીલકુલ સહેલ ન રહે, ૧૨ પ્રભુ જે અર્થ વ્યાખ્યાન કરે
 તેને કોઈ દ્વષણ આપી શકે નહિ, ૧૩ ઘણા કઠણ સૂક્ષ્મ
 વિષય પણ સામજનારના હૃદયમા તુરત રમે તેમ બોલે,
 ૧૪ પ્રસ્તાવને ઉચિત બોલે અને મળતો અર્થ આવે તેમ
 વૃધ્ધવાદિના પેઠે બોલે, ૧૫ પ્રભુને જે વાત કહેવાની
 તે સિધ્ધાતોક્ત બોલે, ૧૬ વિષય સંબધ પ્રયોજન અને
 અધિકાર સહિત બોલે, ૧૭ પદરચના અપેક્ષા લઇને બોલે ૧૮
 નવતત્વ અને ૭ દ્રવ્યની ચટુતા બોલવામા હોય તેમ બોલે

૧૯ સ્નિગ્ધ મધુર બોલે, ૨૦ પરમર્મ ન જણાય તેની ચતુ
 રાર્થી બોલે, ૨૧ ધર્મ અર્થ પ્રતિબદ્ધ બોલે, ૨૨ ઉદારપણે
 દીપક જેવો પ્રકાશ કરી અર્થ બોલે, ૨૩ જે માહે પરની
 નિદા અને પોતાની જલાલા ન દેખાય તેમ બોલ, ૨૪ જે
 બોલવાથી લોકોને એમ જાત થાય કે એ સર્વજ્ઞ છે એમ
 બોલે, ૨૫ વ્યાકરણ સહિત બોલે, ૨૬ આશ્ચર્યકારી બોલે,
 ૨૭ સ્વસ્થ ચિત્તે ધિરતા સહિત બોલે, ૨૮ વિલખ સહિત
 બોલે, ૨૯ મનની શ્રાંતિ સહિત બોલે, ૩૦ દેવ મનુષ્ય તિર્થ અ
 પોત પોતાની બાપામા સમજે તેમ બોલે, ૩૧ જેમ શિષ્યો-
 ને વિશેષ બુદ્ધિ ઉપજવાપાતું થાય તેમ બોલે, ૩૨ પદના
 અર્થને અનેકપણે વિશેષ આગેપણુ કરી બોલે, ૩૩ સત્ત્વ
 પ્રધાન એટલે સાહસિકપણુ બોલે, ૩૪ પુનરુક્તિ દોષ
 સહિત બોલે, ૩૫ માલજનારને ખેદ ન ઉપજે તેમ બોલે

છત્રીશ પ્રકાર.

આચાર્યના ૩૬ ગુણો-૫ ઇત્રિયોના ૨૩ વિષયોમાથી
 પોતાને અનુકુળ હોય તેના ઉપર રાગ ન ધરે ને પ્રતિકુળ
 હોય તેના ઉપર દ્વેષ ધાગણુ ન કરે, ૮ નવ વિધ પ્રદક્ષ્યાર્યની
 ગુણિને ધારણ કરનાર, ૧ પશુ નપુમક ત્રી સહિત ગ્ધાનકે
 રહે ૨ સ્ત્રીની કથા વાર્તા સ્વરાગે એટલે પ્રીતિ યુક્ત કરે
 નહિ, ૩ જે આત્મને ત્રી બેઠી હોય તે આસને બેઠી પર્યંત
 પ્રદક્ષ્યાગિ પુરૂષ ન બેસે અને ૪જુ પોહોર સુધી પ્રદક્ષ્યાગી

૫૭ ન બેસે, ૪ સ્ત્રીના અંગોપાંગ સરાજે નીરખે નહિ, ૫
 ભોંત પ્રમુખને આતરે સ્ત્રી પુરૂષ બન્ને સુતા હોય અથવા
 કામ વિષે વાતો કરતા હોય ત્યા બેસી ન રહે, ૬ પૂર્વ
 અવસ્થામાં સ્ત્રીના સાથે કરેલ કામકીડાનું સ્મરણ ન કરે,
 ૭ સેરસ સ્નિગ્ધ આહાર ન લે, ૮ નિરસ આહાર પણ
 અતિમાત્રાથે વજન ઉપર ન લે, ૯ શરીરની શોભા વિમૂષા
 ન કરે, ૪ ઠપાય કોષાદિક તે ચારિત્રના ધાતક પરિણામ
 વિશેષ જાણવા તેથી મુક્ત, ૫ મહામત મુક્ત હોય, ૧ પ્રાણા
 તિપાત વિરમણ ॥ કામના જીવોની ત્રિકરણ યોગે રક્ષા કરે,
 ૨ મૃધાવાદ વિરમણ ક્રોધ લોભ ભય હાસ્યથી દ્રવ્ય ક્ષેત્ર કાળ
 ભાવ સ્થબધિ મન વચન કાયાએ કરી અસત્ય બોલે નહિ,
 બોલાવે નહિ, બોલતાને ભલો જાણે નહિ, ૩ પારકુ અદત્ત
 પોતે તૃણમાત્ર ન લે લેવરાવે નહિ લેનારને ભલો જાણે
 નહિ, તિર્થ કરઅદત્ત ગુરુઅદત્ત સ્વામી અદત્ત અને જીવ-
 અદત્ત લે નહિ લેવરાવે નહિ લેતાને ભલો જાણે નહિ ૪
 મૈથુન-૧૮ લેદે બ્રહ્મચર્યપાળે તે નવપ્રકારે ઔદારિક તે
 મનુષ્ય તથા તિર્થસ્થની સ્ત્રી મન વચન કાયાએ કરી ભોગવે
 નહિ ભોગવાવે નહિ ભોગવતાને ભલો જાણે નહિ, તથા ૯
 પ્રકારે વૈક્રિય દેવતાની સ્ત્રી વિષે ઉપર પ્રમાણે નવ પ્રકારે જાણવું
 ૫ નવવિધ પરિશ્રદ્ધ રહિત તથા ધાતુ માત્ર મૂર્છારૂપે રાખે
 નહિ, ધર્મ સહાયક ઓધિક ૧૪ ઉપકરણ તથા ઔપચારિક
 જે સધારો ઉત્તરપટ્ટો ઢાઠો પ્રમુખ તે, ખપ પ્રમાણે રાખે

તે ઉપરાત ગાસડી બાધી ગ્રહસ્થને ઘરે નજ સુકે ને તેમ
મૂર્છા રાખે નહિ

૫ પાચ વિધ આચાર-૧ જ્ઞાનાચાર-જ્ઞાન ભણે ભણાવે
લાખે લખાવે, બહાર કરે કરાવે ને કરનારા ઉપર રાગ કરે
૨ દર્શનાચાર-અમ્યકત્વ પાળે પમાડે પડતાને હેતુ સુક્ષિપ્ત
સ્થિર કરે, ૩ ચારિત્રાચાર-ચારિત્રપાળે પળાવે પાળતાને
અનુમોદે, ૪ તપાચાર-બાર ભેદે તપ કરે ઠરાવે કરતાને
અનુમોદે, ૫ વીર્યાચાર ધમ અનુધાનને વિષે બળવીય
ફેરવે ઇત્યાદિ

૫ પાચ સમિતી-૧ ઇર્યાસમિતી-ધસર પ્રમાણ દ્રષ્ટિ
જેતો બધી દિશાએ ઉપયોગ રાખતો ચાલે, ૨ ભાષાસમિતી-
સાવધ વચન ન બોલે નિરવધ વચન બોલે, ૩ એવણ
સમિતી-આધાકર્માદિકે ૪૨ દોષ રહિત આહાર કરત
અગારિક પ્રમુખ પાચ દોષ માડલીના ટાળે, ૪ આદાન
ભદ નિશ્ચેષણાસમિતી-દ્રષ્ટિયે જોઈ પુણ પાત્રા પ્રમુખ સુકે
૫ પારિષ્ઠાપનિકાસમિતી-લઘુનીતિ વડીનીતિને દ્રષ્ટિયે જોઈ
પૂણ અણુબણુહ જરસગ્ગો કહીને પરઠવે પછી તણવા
વોસિરે વોસિરે કહે, ૩ ત્રણગુણ-૧ મનગુણ, ૨ વચન
ગુણ, ૩ કાયગુણ મનગુણના ૩ ભેદ-૧ અસતકલ્પ
વિચોજિની-તે આર્ત્તરૌદ્ર ધ્યાનને અનુયાયી તે શત્રુ તથા
રોગાદિક આવી તવનની અગેશાગે રિઆદિક આગળ અગળ પિ

(૨૧૭)

મનોયોગની નિવૃત્તિ તે અગ્રુણ ધ્યાન અથવા ભાવના
મનને નિવૃત્તાવવાને પ્રતાપે થાય છે તે, ૨ મમતાભાવિ
સિદ્ધાંતને અનુસારે ધર્મ ધ્યનની અનુયાયી ભાવનાયે ક
સહિત પરલોક સાધક જેવી સમતા પરિણામરૂપ મનોયો
નિવૃત્તિ તે, એ શુભિનો અવકાશ શુભ ભાવના અને શુ
ધ્યાનના અભિમુખ કાળે થાય, ૩ આત્માગમતા-શરે
કરણ કાલે સકલ મનોયોગ નિવૃત્તિ તે

વચન શુભિના ૭ બેદ-૧ મોનાવલખિની-હોકા
જોખારે પાપાણુ કાણુ દેકવુ નેત્ર પંચવી કરપંચવી પ્રમુ
છાડીને મૌન રહેવુ તથા સકલ ભાષાયોગનુ બંધવુ તે,
વાગ્ નિયમિની-ભણવુ ભણાવવુ પૂછવુ પ્રશ્નોત્તર દે
ધર્મોપદેશ દેવો પરાવર્તના પ્રમુખના કાળે ચતના પૂર્વક લોક
તથા શાસ્ત્રને અનુસારે મુખે વચ્ચાદિક રહીને બોલતા
સાવધ યોગની નિવૃત્તિ તે

કાય શુભિ જે પ્રકારે-૧ એટા નિવૃત્તિ રૂપ તે કાર્યોત્સ
અવસ્થાયે લાયયોગની સ્થિતતા અથવા સકળ કાયયોગનુ કથ
તે, ૨ યથાસૂત્ર એટા નિયમિની તે શાસ્ત્ર અનુસારે મુ
ખેસવુ મૂકવુ લેવુ જવુ આવવુ ઉભુ રહેવુ ઇત્યાદિક કા
કાર્યે કરી પોતાને છદે પ્રવર્તતી એટાથી નિવર્તે તે

આચાર્યના ૩૬ ગુણો-૧ પ્રતિરૂપ, ૨ તેજસ્વી, ૩ યુ
ગમાન હિંદુ મ આગમના મારગાગી સર્વે આચાર્યના ગુણ

મધુર વચનવાળા, ૫ ગભીર, ૬ ધૈર્યવાન, ૭ ઉપદેશમા
તત્પર અને રૂઝા આચારવાળા, ૮ માલખેલુ નહિ બુધી જ-
નારા, ૯ આગ્રહ, ૧૦ સગ્રહશીલ, ૧૧ અભિગ્રહ મતિવાળા,
૧૨ વિકથા નહિ કરનાર, ૧૩ અચપલ, ૧૪ પ્રચાત હૃદય
વાળા (એ પ્રતિરૂપ ૧૪ શુભવાળા,) ૧૫ સમા, ૧૬ આર્જવ,
૧૭ મુક્તિ, ૧૮ તપ, ૧૯ મયમ, ૨૦ મલ્લ, ૨૧ શૌચ,
૨૨ અર્થિચન, ૨૩ બ્રહ્મચર્ય, ૨૪ માર્ગવ, એ હસ પ્રકારના
મતિધર્મવાળા, ૨૫ અનિત્ય, ૨૬ અશરણુ, ૨૭ સસાર, ૨૮
એકત્વ, ૨૯ અન્યત્વ, ૩૦ અનુચિ, ૩૧ આશ્રવ, ૩૨ સવર,
૩૩ નિર્જરા, ૩૪ લોકેશ્વરરૂપ, ૩૫ ભોષિદુર્લભ, ૩૬ ધર્મ

૩૬ વિનોદના નામ-૧ દશન વિનોદ, ૨ શ્રવણ વિનોદ, ૩
ગીત વિનોદ, ૪ નૃત્ય વિનોદ, ૫ ક્ષિપિત વિનોદ, ૬ વક્ર
તૃતા વિનોદ, ૭ શાસ્ત્ર વિનોદ ૮ શસ્ત્ર વિનોદ, ૯ કર
વિનોદ, ૧૦ પુદ્ધિ વિનોદ, ૧૧ વિદ્યા વિનોદ, ૧૨ પુદ્ધિ
વિનોદ, ૧૩ તુરગમ વિનોદ, ૧૪ ગજ વિનોદ, ૧૫ રથ
વિનોદ, ૧૬ પશિ વિનોદ, ૧૭ આખેટક વિનોદ, ૧૮ જલ
વિનોદ, ૧૯ યત્ર વિનોદ, ૨૦ મત્ર વિનોદ, ૨૧ મહોત્સવ
વિનોદ, ૨૨ ક્ષેત્ર વિનોદ, ૨૩ પુખ્ત વિનોદ, ૨૪ ચિત્ર
વિનોદ, ૨૫ પતિત વિનોદ, ૨૬ ચાત્રા વિનોદ, ૨૭ કવત્ર
વિનોદ, ૨૮ કથા વિનોદ, ૨૯ ચુદ્ધ વિનોદ, ૩૦ કલા વિનોદ,
૩૧ સમન્થા વિનોદ, ૩૨ વિજ્ઞાન વિનોદ, ૩૩ વાગી વિનોદ,
૩૪ કીડા વિનોદ, ૩૫ તત્વ વિનોદ, ૩૬ કેવિ વ વિનોદ

૩૬ રાજવશીના નામ-૧ સૂર્યવશ, ૨ સોમવશ, ૩
ચાંદ્રવશ, ૪ કદંબવશ, ૫ પરમારવશ, ૬ ઈશ્વાકુવશ, ૭
ચૌહાણવશ, ૮ ચૌલુક્યવશ, ૯ મૌર્યકવશ, ૧૦ શેતારવશ,
૧૧ મૈધવવશ, ૧૨ છિંદકવશ, ૧૩ આપોતકટવશ, ૧૪
પ્રતિહારવશ, ૧૫ લુટકવશ, ૧૬ રાજકુટવશ, ૧૭ કટક-
વશ, ૧૮ કરટપાવવશ, ૧૯ વિહકવશ, ૨૦ ગોહિલવશ,
૨૧ ગોહિલપુત્રવશ, ૨૨ પૌતિકવશ ૨૩ મકુઆણવશ,
૨૪ ધા યપાલકવશ, ૨૫ રાજપાલકવશ, ૨૬ અનગલવશ,
૨૭ નિકુલવશ, ૨૮ હલિકરવશ, ૨૯ કેલાતુરવશ, ૩૦
કુણવશ, ૩૧ હરિવશ, ૩૨ દોઢારવશ, ૩૩ શકવશ, ૩૪
ચંદ્રેવવશ, ૩૫ સોલકીવશ, ૩૬ માગ્વવશ

૩૬ આયુધો-૧ ચક્ર, ૨ ખડ્ગ ૩ વજ્ર, ૪ છરી, ૫ તો
મગ, ૬ કુત, ૭ ચૂલી, ૮ શક્તિ, ૯ પાશ, ૧૦ મુદગર,
૧૧ મચેક, ૧૨ ભલ્લક, ૧૩ પિંડમાલ, ૧૪ મુષ્ટિ, ૧૫ લોષ્ટિ,
૧૬ ગદા, ૧૭ શક્ર, ૧૮ પરશુ, ૧૯ પદ્મિશ, ૨૦ સુષ્ટિ,
૨૧ ઘણિ, ૨૨ સમ્પન્ન, ૨૩ હલ, ૨૪ મુશલ, ૨૫ મુલિકા,
૨૬ કર્તારિ, ૨૭ કરપત્ર, ૨૮ તરવાર, ૨૯ કુદાલ, ૩૦
કુરુદક, ૩૧ ગોદણ, ૩૨ ઠાહ, ૩૩ ડહુક, ૩૪ અશનિ,
૩૫ તારિકા, ૩૬ ગદા, ૩૭ ધનુષ

૩૬ રાજપાત્રો-૧ ધર્મપાત્ર ૨ અર્થપાત્ર, ૩ કામપાત્ર,
૪ વિનોદપાત્ર, ૫ વિલાસપાત્ર, ૬ વિનાનપાત્ર, ૭ કીડાપાત્ર,
૮ હાન્નપાત્ર, ૯ ભગારપાત્ર, ૧૦ દર્શનપાત્ર, ૧૧ દેવપાત્ર,

૧૨ સત્યપાત્ર, ૧૩ રાજપાત્ર, ૧૪ મત્રીપાત્ર, ૧૫ સ્ત્રીપાત્ર,
 ૧૬ મહત્વપાત્ર, ૧૭ અમાત્યપાત્ર, ૧૮ આધાનપાત્ર, ૧૯
 અધ્યક્ષપાત્ર, ૨૦ સેનાપતિપાત્ર, ૨૧ નગરપાત્ર, ૨૨ પુણ્ય-
 પાત્ર, ૨૩ માનદર્શનપાત્ર, ૨૪ દેશપાત્ર, ૨૫ ગજપાત્ર, ૨૬
 કુલપતિપાત્ર, ૨૭ યુનર્જીપાત્ર, ૨૮ વેશ્યાપાત્ર, ૨૯ દામીપાત્ર,
 ૩૦ પ્રતિચારકપાત્ર ૩૧ શુભસપાત્ર.

ઉત્તરાધ્યયન સૂત્રના ૩૬ અધ્યયનો-૧ વિનય અધ્યયન,
 ૨ પરિસહ અધ્યયન, ૩ અઊરગી અધ્યયન, ૪ અસંખ્યાય
 અધ્યયન, ૫ સકામ અકામ મરણ, ૬ પ્રુહાગ નિયઠિય,
 ૭ એસએ, ૮ કવિલિય, ૯ નમિરાયરિસિ, ૧૦ દુમપત્તય,
 ૧૧ બહુસુએ, ૧૨ હરિકેસિય, ૧૩ ચિત્તસભુએ, ૧૪
 અમુચારિદ્, ૧૫ સખિપુ, ૧૬ બબચેરસેમાહિ, ૧૭ પાવ-
 મમણ, ૧૮ સચતિત્ત, ૧૯ મિયાપુત્તસ, ૨૦ મહાનિયઠિય,
 ૨૧ સમુદ્રપાલિઅ, ૨૨ રહનેમિ ૨૩ કેસીગૌતમ, ૨૪ અઠ્ય
 પવયણા ૨૫ જ્યઘોસ વિજ્યઘોસ, ૨૬ સમાચારી, ૨૭
 રણસહી, ૨૮ મોખમગ્ગ, ૨૯ સત્તપરિકમ્મ, ૩૦ તવમગાધ્ય,
 ૩૧ ચરણ વિહનામ, ૩૨ પમાયઠાણ, ૩૩ અઠ્ઠકમ્મપગઢીએ,
 ૩૪ લેશ્યા, ૩૫ અણુગારમગ્ગ, ૩૬ જીવાજીવભત્તિ

પાવણા સૂત્રના ૩૬ પદો-૧ પદપરૂપણા, ૨ પદસ્થાન,
 ૩ બહુવકતવ્યતા, ૪ રિયત, ૫ વિગેપ, ૬ વુકેતી ૭ સાસો
 સાસ, ૮ સત્યા, ૯ જોતી, ૧૦ ચર્મ, ૧૧ ભાષા, ૧૨ શરીર,

૧૩ પ્રમાણ, ૧૪ કથાય, ૧૫ ઇદ્રિ, ૧૬ પ્રયોગ ૧૭ લેશ્યા,
૧૮ કાયથિત, ૧૯ સમ્યક્ત્વ, ૨૦ અતક્રિયા, ૨૧ ઓ-
ગાહણા, ૨૨ સઠાણ, ૨૩ ક્રિયા, ૨૪ કર્મબંધ, ૨૫ કર્મ
છેદના, ૨૬ છેદતા બંધકા, ૨૭ છેદતા વેદકા, ૨૮ આહાર,
૨૯ ઉપયોગ, ૩૦ અસંખિયા, ૩૧ સજ્ઞા, ૩૨ સયમ ૩૩
ઉપધિ, ૩૪ પરિચારણા, ૩૫ છેદના, ૩૬ સમુદ્ધાત

૩૬ પ્રકાર જાણના લાયક—જીવરૂપી રાજા, ૭ સમ્યક્ત્વ
રૂપી પ્રધાન, ૮ પાચમહાવ્રતરૂપી ઉમરાવ, ૯ જ્ઞાનરૂપી
ભટ્ટારી, ૧૦ ધર્મરૂપી હસ્તિ, ૧૧ આજીવ માઈવરૂપી હોદ્દા
અબાડી, ૧૨ સતોષરૂપી મહાવ્રત, ૧૩ મનરૂપી ઘોડો, ૧૪
પર ઉપગારરૂપી પલાણ, ૧૫ બાળા સમિનિરૂપી પાખર,
૧૬ ચારિત્રરૂપી લગામ, ૧૭ જૈન ધર્મરૂપી વ્યાખક, ૧૮
શીયલરૂપી રથ, ૧૯ સત્તર પ્રકારના સયમરૂપી સૈન્ય, ૨૦
વિવેકરૂપી નિશાન, ૨૧ ધર્મધ્યાન શુકલ ધ્યાનરૂપી ધ્વજ,
૨૨ પાચ પ્રકારના સબળાય ધ્યાનરૂપી વ્યારિત્ર, ૨૩ ભાર
લેહે તપરૂપી શસ્ત્ર, ૨૪ સવરરૂપી વ-ગા, ૨૫ શુદ્ધ આચાર-
રૂપી વેપાર, ૨૬ ક્ષમારૂપી ઢાલ, ૨૭ હયારૂપી જરછી, ૨૮
ક્રિયારૂપી કળાન, ૨૯ જ્ઞાનરૂપી તરકસ, ૩૦ સયમરૂપી
તીર, ૩૧ અભિચહરૂપી તરવાર, ૩૨ શુદ્ધ લેશ્યારૂપી બધુક,
૩૩ પચ્ચમ્માણરૂપી શબાલ, ૩૪ સત્યરૂપી દારૂ ૩૫ ભાવના
રૂપી ગોળો ૩૬ રાગદ્વેષરૂપી જામશી, ૩૭ ચારચોકડીરૂપી

જવાલા, ૩૩ કાચાડૂંપી મુરજ, ૩૪ આઠકર્મડૂંપી વંરીજય,
૩૫ મોક્ષડૂંપી ગઢ લીધો, ૩૬ પદ્માયડૂંપી પ્રજાની રક્ષા

ચોસઠ પ્રકાર.

શ્રીયોની ૬૪ કળાઓ—૧ નૃત્ય, ૨ ઔચિત્ય, ૩ ચિત્ર,
૪ વાદિત્ર, ૫ મત્ર, ૬ તત્ર, ૭ ઘનવૃષ્ટિ, ૮ રૂલાકિષ્ટ, ૯
૯ સન્દૃતવાણી, ૧૦ ક્રિયાકલાપ, ૧૧ જ્ઞાન, ૧૨ વિજ્ઞાન,
૧૩ દલ, ૧૪ અણુચલ, ૧૫ ગીતમાન, ૧૬ તાલમાન,
૧૭ આકાંગોષન, ૧૮ આરામરોપણ, ૧૯ કાવ્યશક્તિ,
૨૦ વક્રોક્તિ, ૨૧ નગ્નલક્ષણ, ૨૨ ગજપરીક્ષા, ૨૩ હયપરીક્ષા,
૨૪ વાસ્તુશુદ્ધિ, ૨૫ બુદ્ધિપ્રહલિકા, ૨૬ શકુનવિચાર, ૨૭
ધર્માચાર, ૨૮ અજનયોગ, ૨૯ ચૂર્ણયોગ, ૩૦ ગૃહિધર્મ, ૩૧
મુપ્રસાદનકર્મ, ૩૨ કનકસિદ્ધિ, ૩૩ વણિકાવૃદ્ધિ, ૩૪ વાહ્યા
ટવ, ૩૫ કરકાષપ, ૩૬ લલિતચતુષ્ટય, ૩૭ તૈલમુરલિકાવૃષ્ટ, ૩૮
ભૂયોપચાર, ૩૯ ગેહાચાર ૪૦ વ્યાકરણ, ૪૧ પરનિર
કણ, ૪૨ વીણાવાદ, ૪૩ વિતહાવાદ, ૪૪ અકરિધતિ, ૪૫
જનાચાર, ૪૬ કુલમ્રમ, ૪૭ સારીશ્રમ—(સોગડા બાણ રમવું),
૪૮ રત્નમણિલેહ, ૪૯ લિપિપરિચ્છેદ, ૫૦ વૈદ્યક્રિયા, ૫૧ કામા
વિ કરણ, ૫૨ રઘનક્રિયા, ૫૩ કેશજઘન, ૫૪ શાલિખડન,
૫૫ મુખમડન, ૫૬ કથા કથન, ૫૭ કુમુદમયન, ૫૮ વરવેષ,
૫૯ સર્વભાષાવિશેષ, ૬૦ વાણિજ્ય, ૬૧ લોભ્ય, ૬૨ અભિ
ધાન પરીક્ષા, ૬૩ યથારથાન આણુપણુધ રણ, ૬૪ અત્યાશ્ચર્યા.

ચોગિની-૧ વારાહી ૨ વામની, ૩ ગરુડા ૪ ઇંદ્રાણી,
 ૫ આગ્નેયી, ૬ વામ્યા, ૭ નૈરૃત્યા, ૮ વારુણી, ૯ વાયવ્યા,
 ૧૦ સૌમ્યા, ૧૧ ઇશાની, ૧૨ પ્રાણણી, ૧૩ વૈશ્ણવી, ૧૪
 માહેશ્વરી, ૧૫ વૈનાયિકા, ૧૬ શિવા, ૧૭ શિવદ્વતી, ૧૮
 આમુડા, ૧૯ જ્યા, ૨૦ વિજ્યા, ૨૧ અન્નિતા, ૨૨ અપ
 રાન્નિતા, ૨૩ હરસિદ્ધિ, ૨૪ કાલિકા, ૨૫ ચંડા, ૨૬ સુચંડા,
 ૨૭ કનકકંઠા, ૨૮ સુકંઠા, ૨૯ ઉમા, ૩૦ ભૂટા, ૩૧ સુધંટા,
 ૩૨ મામપ્રિયા, ૩૩ આશાપુરી, ૩૪ લોહિતા ૩૫ અભા,
 ૩૬ અસ્થિભક્ષી, ૩૭ નાગાયણી ૩૮ નારસિંહી, ૩૯ કૌમારા,
 ૪૦ વાનરતી, ૪૧ અગા, ૪૨ વગા ૪૩ દીર્ઘકંઠા, ૪૪
 ચમકંઠા, ૪૫ પ્રભા ૪૬ સુપ્રભા, ૪૭ લગ્ના, ૪૮ લગ્નેષી,
 ૪૯ ભદ્રા, ૫૦ સુભદ્રા, ૫૧ કાલી, ૫૨ રોદ્રી, ૫૩ રૌદ્રમુખી,
 ૫૪ કળાલા, ૫૫ વિકરાલા, ૫૬ સાક્ષી, ૫૭ વિકટાક્ષી, ૫૮
 તારા, ૫૯ સુતારા, ૬૦ રજનીકેરી, ૬૧ રજના, ૬૨ વેના,
 ૬૩ ભદ્રકાલી, ૬૪ ક્ષમાકેરી

અડસઠ મહાર

શ્રાવણના ૮ તીર્થો-૧ યતુજય તીર્થ, ૨ ગિન્નાર તીર્થ,
 ૩ સમેતરીખર તીર્થ, ૪ અષ્ટાપદ તીર્થ, ૫ આણુ તીર્થ,
 ૬ તારગા તીર્થ, ૭ આરાસણુ તીર્થ, ૮ ઇંડરગઢ તીર્થ, ૯
 અનુત્તર વિમાન તીર્થ ૧૦ દેવલોક તીર્થ, ૧૧ વૈતાલ્ય
 પર્વત તીર્થ, ૧૨ જ્યોતિષી તીર્થ, ૧૩ વ્યતર તીર્થ, ૧૪

ઠલિદુડ તીર્થ, ૧૫ કુકુદેશ્વર તીર્થ, ૧૬ ચપાવતી તીર્થ,
 ૧૭ ટટાવતી તીર્થ, ૧૮ ગજગ્રમર તીર્થ, ૧૯ અયોધ્યા
 તીર્થ, ૨૦ વૈભારગિરિ તીર્થ, ૨૧ અપાપા તીર્થ, ૨૨ વર
 કાણા તીર્થ, ૨૩ સહઅરુણા તીર્થ, ૨૪ અતરીક્ષણ તીર્થ,
 ૨૫ માણિજ્યન્મામી તીર્થ, ૨૬ માતૃપોત્તર તીર્થ, ૨૭
 નદીશ્વર તીર્થ, ૨૮ ઉચક તીર્થ, ૨૯ કુડલ તીર્થ, ૩૦
 તક્ષશિલા તીર્થ, ૩૧ મથુરા તીર્થ, ૩૨ અગિદિકા તીર્થ,
 ૩૩ અગાદિચોલ તીર્થ, ૩૪ એકી સ્થલ તીર્થ, ૩૫ સોમતા
 લાંબા તીર્થ, ૩૬ માહેર તીર્થ, ૩૭ વલ્લહ તીર્થ, ૩૮
 મ્થજન તીર્થ, ૩૯ ચિત્રકટ તીર્થ, ૪૦ બ્રાહ્મણ તીર્થ, ૪૧
 બ્રાહ્મણવાડ તીર્થ, ૪૨ હીરાસર તીર્થ, ૪૩ પાતુ તીર્થ,
 ૪૪ વસતપુર તીર્થ, ૪૫ મેરૂપ્તાવ તીર્થ, ૪૬ પાલ્લણ
 તીર્થ, ૪૭ હુરાકલ તીર્થ, ૪૮ કરકેડા તીર્થ, ૪૯ કાસર્ધ
 તીર્થ, ૫૦ હસોર તીર્થ, ૫૧ મધ્યપુર પાટણ તીર્થ, ૫૨
 વસતપુર પાટણ તીર્થ, ૫૩ સોપારપુર પાટણ તીર્થ, ૫૪
 રણ વિહાર તીર્થ, ૫૫ રાલ વિહાર તીર્થ, ૫૬ કુમલમેર
 તીર્થ, ૫૭ શીરોહી તીર્થ, ૫૮ મેરૂ તીર્થ, ૫- નાગેદ્ર તીર્થ,
 ૬૦ વડનગર તીર્થ, ૬૧ નાડોલ તીર્થ, ૬૨ નવખડા તીર્થ,
 ૬૩ નવપલવ તીર્થ, ૬૪ સજેશ્વર તીર્થ, ૬૫ ગોડીણ
 તીર્થ, ૬૬ ભટ્ટેવા તીર્થ, ૬૭ પાર્શ્વનાથ તીર્થ, ૬૮
 ઠલિદુડ પાર્શ્વનાથ તીર્થ

બોતેર પ્રકાર.

પુરૂષોની ૭૨ કળાઓ—૧ લેખન, ૨ ગણિત, ૩ ગીત, ૪ નૃત્ય, ૫ વાદ્ય, ૬ પઠન, ૭ શિક્ષા, ૮ જ્યોતિષ, ૯ છદ્, ૧૦ અલંકાર, ૧૧ વ્યાકરણ, ૧૨ નિરૂક્તિ, ૧૩ કાવ્ય, ૧૪ કાત્યાયન, ૧૫ નિઘડુ, ૧૬ ગજરોહણ, ૧૭ તુરગારોહણ, ૧૮ તે બન્નેનીશિક્ષા, ૧૯ ગજાભ્યાસ, ૨૦ રસ, ૨૧ મત્ર, ૨૨ યત્ર, ૨૩ વિશેષ, ૨૪ ખન્ય, ૨૫ ગધવાદ, ૨૬ પ્રાકૃત, ૨૭ સંસ્કૃત, ૨૮ પૈશાચિકા, ૨૯ અપભ્રંશ, ૩૦ સ્મૃતિ, ૩૧ પુરાણ, ૩૨ તેનો વિધિ, ૩૩ સિદ્ધાંત, ૩૪ તક, ૩૫ વૈદક, ૩૬ વેદ, ૩૭ આગમ, ૩૮ સહિતા, ૩૯ ઇતિહાસ, ૪૦ સામુદ્રિક, ૪૧ વિજ્ઞાન, ૪૨ આચાર્યવિદ્યા, ૪૩ રસાયન, ૪૪ કપટ, ૪૫ વિત્રાનુવાદનાદર્શન ૪૬ વિદ્યાનુવાદના સંસ્કાર ૪૭ પૂર્ણસંબંધ, ૪૮ ભૂલિકર્મ, ૪૯ તરૂચ્છિકૃતિસા, ૫૦ બેચરીકલા, ૫૧ અમરીકલા, ૫૨ ઇંદ્રજાલ, ૫૩ પાતાળ સિદ્ધિ, ૫૪ યનક, ૫૫ રસવતી ૫૬ સર્વકરણી, ૫૭ પ્રાસાદ લક્ષણ, ૫૮ પણ, ૫૯ ચિત્રોપલ, ૬૦ લેપ, ૬૧ ચિત્રકર્મ, ૬૨ પત્રછેદ, ૬૩ નખછેદ, ૬૪ પત્રપરીક્ષા, ૬૫ વશીકરણ, ૬૬ કાષ્ઠકટન, ૬૭ દેશભાષા, ૬૮ ગારૂડ, ૬૯ યોગાગ, ૭૦ ધાતુકર્મ, ૭૧ કૃત્તિવિધિ ૭૨ શકુનચન્દ

ચોરાશી પ્રકાર

ચોરાશી ગચ્છના નામ—૧ દોવ દનીકગચ્છ, ૨ ધર્મધોષાગચ્છ ૨ ૩ સંદેશગચ્છ, ૪ કિન્નરસાગચ્છ, ૫ મતનધારાગચ્છ, ૬

ખટતપ ગરુડ, ૭ નાગેરીતપાગરુડ, ૮ ચિત્રવાલગરુડ, ૯ ઓસ-
 વાલગરુડ થીતપાગરુડ થયો, ૧૦ નાણાવાવગરુડ, ૧૧ પલિ-
 વાડગરુડ, ૧૨ આગમીયાગરુડ, ૧૩ બોકડીય ગરુડ, ૧૪
 ભિત્રમાલિયાગરુડ, ૧૫ નાગેદ્રાગરુડ, ૧૬ સેવતરીયાગરુડ,
 ૧૭ ભડેગરુડ, ૧૮ જઈલવાલગરુડ ૧૯ વડખરતરગરુડ,
 ૨૦ લહુડાખરતરગરુડ, ૨૧ ભાણુમોલીયાગરુડ, ૨૨ વડગરુડ
 થી વિધિપક્ષગરુડ થયો, ૨૩ તપા બિરુદગરુડ, ૨૪ મુરાણાગરુડ
 ૨૫ વડીપોશાલગરુડ, ૨૬ ભડઅરુડાગરુડ, ૨૭ કસલપુરાગરુડ
 ૨૮ સખલાગરુડ, ૨૯ ભાવડહરાગરુડ, ૩૦ નીખડીયાગરુડ
 ૩૧ ઠોર ટવાલગરુડ, ૩૨ ગ્રાહ્યણીયાગરુડ, ૩૩ મડાહડાગરુડ,
 ૩૪ નીનવીયાગરુડ, ૩૫ ખેલાહરાગરુડ, ૩૬ ઉચ્છિતવાલગરુડ,
 ૩૭ રૂડાલિયાગરુડ, ૩૮ પથેરવાલગરુડ, ૩૯ ખેજડીયાગરુડ,
 ૪૦ વાચ્છિતવાળગરુડ, ૪૧ છરાઉલીયાગરુડ, ૪૨ જેસલમેરાગરુડ,
 ૪૩ લલવાણીયાગરુડ, ૪૪ તાતાહડગરુડ, ૪૫ છાજહડગરુડ
 ૪૬ ખભાયતાગરુડ, ૪૭ શખવાડીયાગરુડ, ૪૮ કમલકળય-
 ગરુડ, ૪૯ સોજતરીયાગરુડ, ૫૦ સોજતિયાગરુડ ૫૧ પાપ-
 લીયાગરુડ, ૫૨ ખીમમરાગરુડ, ૫૩ ચોરવેડીયાગરુડ, ૫૪
 પ્રામેયાગરુડ, ૫૫ બભણિયાગરુડ, ૫૬ ગોયલવાવગરુડ,
 ૫૭ વઘેરાગરુડ, ૫૮ ભટ્ટેરાગરુડ, ૫૯ નાલરીયાગરુડ, ૬૦
 ૬૧ કલ્હરીયાગરુડ, ૬૨ રેકવાલગરુડ, ૬૩ બોરસવાગરુડ,
 ૬૪ વેગડાગરુડ, ૬૫ વીસલપુરગરુડ, ૬૬ સવાડીયાગરુડ,
 ૬૭ ધધુડીયાગરુડ, ૬૮ વિગ્રાધનગરુડ, ૬૯ આયરિયાગરુડ

૭૦ હરસોરાગચ્છ, ૭૧ કૌટીકગણકુલગચ્છ, ૭૨ વજ્રશાખ
નાભિરૂદ્રગચ્છ, ૭૩ વાયડીયગણગચ્છ, ૭૪ ઉડવાડીયગણગચ્છ
૭૫ અણ્ણવગણગચ્છ, ૭૬ ઉત્તરવાલસહગચ્છ, ૭૭ ઉદ્દેહગચ્છ
ગચ્છ, ૭૮ આરણ્ણગણમચ્છ, ૭૯ આઠેડીયાગચ્છ, ૮૦ દુષ્ણીય
ગચ્છ, ૮૧ સાધપૂનમીયાગચ્છ, ૮૧ ત્રાગડીયોગચ્છ, ૮૨
નીલજીયાગચ્છ, ૮૩ સાયોરાગચ્છ

અક્ષરશી પ્રકાર

૮૮ શ્લોના નામ-૧ અ ગારક, ૨ વિકાલક, ૩ લોહિ
તાક્ષ, ૪ ગનેશ્વર, ૫ આધુનિક, ૬ પાધુનિક, ૭ કણ, ૮
કણક, ૯ કણકણક, ૧૦ કણવિતાનક, ૧૧ કણસતાનક
૧૨ સોમ ૧૩ સહિત, ૧૪ આન્ધાસન, ૧૫ કાર્યોપગ, ૧૬
કર્પૂરક ૧૭ અજકરક, ૧૮ હુહુલક, ૧૯ શખ, ૨૦ શખ
નાભ, ૨૧ ગખવણ્ણ, ૨૨ કસ, ૨૩ કસનાભ, ૨૪ કસ
વણ્ણ ૨૫ નીવ ૨૬ નીલાવભામ, ૨૭ રૂપી, ૨૮ રૂપાવ
ભાસ, ૨૯ ભસ્મ, ૩૦ ભસ્મરાશી, ૩૧ તિલ ૩૨ તિલ
પુષ્પવણ્ણ, ૩૩ રક, ૩૪ રકવણ્ણ ૩૫ ગર્ધ, ૩૬ વધ્ય
૩૭ ધંદ્રામિ, ૩૮ ધૂમકેતુ, ૩૯ ભાવ, ૪૦ હરિ, ૪૧
પિંગવ ૪૨ ભુધ, ૪૩ શુક, ૪૪ બ્રહ્મરૂપિ ૪૫ રાહુ
૪૬ અગમિત, ૪૭ માણ્ણવક, ૪૮ કામરૂપશી, ૪૯ ધુર, ૫૦
પ્રમુખ, ૫૧ વિકટ, ૫૨ વિમધિકટપ, ૫૩ પ્રજપ, ૫૪
જટાવ, ૫૫ અરુણ, ૫૬ અગ્નિ, ૫૭ કાલ, ૫૮ મહાકાળ

૫૯ રવન્તિક, ૬૦ મૌવસ્તિક, ૬૧ વર્ધમાન, ૬૨ પ્રલભ, ૬૩ નિત્યાલોક, ૬૪ નિત્યોદ્યોત, ૬૫ સ્વયંપ્રભ, ૬૬ અવભામ, ૬૭ શ્રેયસ્કર, ૬૮ ક્ષેમકર, ૬૯ આભકર, ૭૦ પ્રભકર, ૭૧ ભરણ, ૭૨ વિરણ, ૭૩ અશોક, ૭૪ વીતશોક, ૭૫ વિતત, ૭૬ વિવત્, ૭૭ વિશાલ, ૭૮ શાલ, ૭૯ સુમત, ૮૦ અનિવૃત્તિ, ૮૧ ઐક્યદી, ૮૨ દ્વિજદી, ૮૩ કર, ૮૪ કરક, ૮૫ ગળ, ૮૬ અર્ગલ, ૮૭ પુષ્કલ, ૮૮ કેતુ

મો પ્રકાર

ભગવાન કપભદેવજીના ૧૦૦ પુત્રોના નામો-૧ ભગત, ૨ બાહુબલી, ૩ ગજ, ૪ વિશ્વકર્મા, ૫ વિમલ, ૬ સુલશણ, ૭ અમલ, ૮ ચિત્રાગ, ૯ ખ્યાતકીર્તિ, ૧૦ વગદત્ત, ૧૧ સાગર, ૧૨ યથોધર, ૧૩ અમર, ૧૪ રથવર, ૧૫ કામદેવ, ૧૬ દ્રુવ, ૧૭ વત્સ, ૧૮ નદ, ૧૯ સુર, ૨૦ સુનદ, ૨૧ કુકે, ૨૨ અગ, ૨૩ વગ, ૨૪ દેશવ, ૨૫ વીર, ૨૬ કલિંગ, ૨૭ ભાગધ, ૨૮ વિદેહ, ૨૯ સગમ, ૩૦ દશાર્ણ, ૩૧ ગભીર, ૩૨ વસુવર્મા, ૩૩ સુવર્મા, ૩૪ રાષ્ટ્ર, ૩૫ સુરાષ્ટ્ર, ૩૬ જુદિકર, ૩૭ વિવિધકર, ૩૮ સુયશ, ૩૯ યશકીર્તિ, ૪૦ ચગત્કર, ૪૧ કીર્તિકર, ૪૨ સૂરજ, ૪૩ પ્રહાસેન, ૪૪ વિક્રાત, ૪૫ નરોત્તમ, ૪૬ પુરોત્તમ, ૪૭ ચંદ્રસેન, ૪૮ મહાસેન, ૪૯ ગજસેન, ૫૦ જાતુ, ૫૧ સુકાત, ૫૨ પુપ્પુત, ૫૩ શ્રીધર, ૫૪ દુર્ધર્ષ, ૫૫ સુસુમા, ૫૬

દુર્જય, ૫૭ અજેયભાન, ૫૮ સુધર્મા, ૫૯ ધર્મસેન, ૬૦
 આનંદન, ૬૧ આનંદા, ૬૨ નંદ, ૬૩ અપરાજિત, ૬૪ વિશ્વ
 સેન, ૬૫ હરિવેણ, ૬૬ જય, ૬૭ વિજય, ૬૮ વિજયત
 ૬૯ પ્રભાકર, ૭૦ અરિહમન, ૭૧ માન, ૭૨ મહાબાહુ, ૭૩
 હીર્ષબાહુ, ૭૪ મેઘ, ૭૫ મુઘોષ, ૭૬ વિશ્વ, ૭૭ વરાહ,
 ૭૮ સુસેન ૭૯ સેનાપતિ, ૮૦ કપિવ, ૮૧ ગૌવિચારી,
 ૮૨ અરિજય, ૮૩ કુજરણવ, ૮૪ જયદેવ, ૮૫ નાગદ,
 ૮૬ કારણ, ૮૭ બલ, ૮૮ વીર, ૮૯ શુભમતિ, ૯૦ સુમતિ,
 ૯૧ પદ્મનાભ, ૯૨ સિંહ, ૯૩ સુભાતિ, ૯૪ સજય, ૯૫
 સુનાભ, ૯૬ નરદેવ, ૯૭ ચિત્તહર, ૯૮ સુસ્વર, ૯૯ દ્વંદ્વરથ,
 ૧૦૦ પ્રભાજન

એકસોઅઠ પ્રકાર

વલિકુની ૧૦૮ જાતિ-૧ શ્રીશ્રીમાલી, ૨ શ્રીમાલી, ૩ ઓ-
 મવાવ, ૪ પોરવાડ, ૫ શુર્જ-પોરવાડ, ૬ જાગડાપોરવાડ,
 ૭ સોરઠીયાપોરવાડ, ૮ શુર્જ, ૯ પદિનવાડ, ૧૦ દેવણવાલ,
 ૧૧ અગરવાવ, ૧૨ ધીરવાલ ૧૩ મડકવાવ ૧૪ વગ્ગેરવાલ
 ૧૫ જસવાલ, ૧૬ બળરેવાવ, ૧૭ શુણ્ઢવાવ, ૧૮ ધ્રુસરવા
 ૧૯ દીક્ષીવાવ, ૨૦ ઢોડવાલ ૨૧ મેકતવાવ, ૨૨ નોરણવાલ,
 ૨૩ નરાણાવાલ, ૨૪ જાઈનવાવ, ૨૫ મહેશરવાલ, ૨૬
 ટિંડોડવાવ, ૨૭ પુષ્કરવાવ, ૨૮ મિમવાવ, ૨૯ ખડેવવાલ
 ૩૦ શ્રીમાવાવ, ૩૧ ચિ ૥વાવ, ૩૨ કપોવ, ૩૩ હુબડ, ૩૪

મોઢ, ૩૫ દીંડુ, ૩૬ વાયડા, ૩૭ કથા, ૩૮ આબિલા,
 ૩૯ કનિહા, ૪૦ દસોરા, ૪૧ ગદોરા, ૪૨ નરસિંધોરા, ૪૩
 હરસોરા, ૪૪ સિંધોરા, ૪૫ અણહિલપુરા, ૪૬ છરાઉલા,
 ૪૭ વડેધા, ૪૮ ઉંજેવયા, ૪૯ ભોડ, ૫૦ કેસુરા, ૫૧ પઈ
 ઠાણા, ૫૨ ગરાજ, ૫૩ જોસાઉલા, ૫૪ લાડ, ૫૫ પાયોરા,
 ૫૬ લભોયા, ૫૭ માધરા, ૫૮ ગગરાડા, ૫૯ ડેડ, ૬૦
 ખાહેર, ૬૧ ત્રિહારા, ૬૨ સિંહારા, ૬૩ ચદલ, ૬૪ ભિલોધા,
 ૬૫ નાગર, ૬૬ રોહળયા, ૬૭ કુકુમયા, ૬૮ રોડ, ૬૯ પુર-
 વીયા, ૭૦ ગોલારાડા, ૭૧ શખ, ૭૨ સોળિયા, ૭૩ ચિત્રોડા
 ૭૪ નતેરા, ૭૫ નાગદહા, ૭૬ બીજપુગ, ૭૭ માયોધા, ૭૮
 કાનડા, ૭૯ કનોજી, ૮૦ લખણાવત્યા, ૮૧ પદમાવત્યા,
 ૮૨ જોજહુત્યા, ૮૩ શ્રીખડા, ૮૪ અટવર્ગી, ૮૫ રાહો
 વર્ગી, ૮૬ બીજવર્ગી, ૮૭ હતિયાઉરા, ૮૮ દૂધાકથારા,
 ૮૯ મરહડા, ૯૦ શ્રીગોડ, ૯૧ વધજોગ, ૯૨ અનોયા, ૯૩
 માહુગ, ૯૪ નીમા ૯૫ વરાડ, ૯૬ ઉંબ, ૯૭ ધાકડ, ૯૮
 નમીપડા, ૯૯ ભટ્ટઉગ, ૧૦૦ ખટવડ, ૧૦૧ જહુડ, ૧૦૨
 ચઉસખા, ૧૦૩ આંસખા, ૧૦૪ ખડાઈતા, ૧૦૫ હુમખા,
 ૧૦૬ ઇગાઈતા, ૧૦૭ ઢોસર, ૧૦૮ હુગવલ

સખ્યા-શુન્ય-ખ, ગગન, આકાશ, અભર, અબ્ર, વિયત,
 વ્યોમ, અતરિક્ષ, નભ પૂર્વ, રધ, આદિ

૧-આદિ, ગાથી, ઇંદુ, વિધુ, ચંદ્ર, શીતાનુ, શીતરશ્મિ,
 સોમ, શશાક, સુવાશુ, અખજ, ભૂ, ભૂમિ, ક્ષિતિ, ધન, ઉર્વરા,

ગો, વસુધરા, પૃથ્વી, દમ્બા, ધારણી, વસુધા, ઈલા, કુ, મહી, રૂપ,
પિતામહ, નાયક, તનુ, આદિ

૨-યમ, યમવ, અશ્વિન, નામત્ય, દસ, હોચન, નેત્ર, અક્ષિ,
દ્રષ્ટિ ચુ, નયન, ઇક્ષણ, પક્ષ, બાહુ, કર, ઠર્ણ, કુચ,
ઓષ્ઠ, શુક્ર, જાતુ, જઘા, દંથ, દંઢ, યુગલ, યુગ્મ, કુટુંબ
રવિચદ્રો, આદિ

૩-શમ, શુભ ત્રિશુભ, લોક, ત્રિજગત, ભુવન, કાવ ત્રિકાલ,
ત્રિગત, ત્રિનેત્ર, સહોદરા, અગ્નિ, વન્હિ, પાવક, વૈશ્વાનર
દહન, તપન હંતાશન, જવજન, શિખિન્દ્ર, કૃશ્નાતુ, હોતુ, આદિ

૪-વેદ, શ્રુતિ, મમુદ્ર, સાગર, અપિધ, જલધિ, ઉદધિ,
જલનિધિ અપુધિ, કેદ્ર, વર્ણ, આશ્રમ, યુગ, તુષ્ટ, વૃત,
અય, આય, દિશ બધુ, કોષ, વર્ણ આદિ

૫-બાણ, શર, સાયક, ઈશુ ભૂત, પર્વ, પ્રાણિ પાડવ
અર્ધ, વિપથ, મહાભૂત, તત્ત્વ, ઇન્દ્રિય રત્ન, આદિ,

૬-રસ અગ, કાય, રૂપ માસાદ્ધ, કર્શન, રાગ, અરિ,
શાસ્ત્ર, તર્ક, કારક, આદિ,

૭-નગ, અગ, ભૂભૂત, પર્વત, શૈવ, અદ્રિ, ગિરિ, રૂપિ
મુનિ, અત્રિ, વારસ્વત, ધાતુ, અન્ધ, તુરગ, વાજિ, છદ, ધી,
કલત્ર આદિ,

૮-વસુ, અહિ, નાગ, ગજ, દત્તિ, દિગ્ગજ, હરિન, માતંગ,
કુજર, દિપ સર્પ તક્ષ, સિદ્ધિ, ભૂતિ, અનુષ્ટુભ, મગળ, આદિ

૯-અક, નદ, નિધિ, ગૃહ, રથ, છિદ્ર, દ્વાર, ગો, પવન, આદિ

૧૦-દિશ, ત્રિશા, આશા, અશુલી, પદ્મિન, કકુભ, રાવણુ,
શિરમ, અવતાન, કર્મન, આદિ

૧૧ રૂદ્ર, ઇશ્વર, હનુ, આદિ, લાવ, લગ્ન, શક્તિ, મહાદેવ,
અક્ષોહિણી, આદિ

૧૨ રવી, સૂર્ય, અર્ક, માત ૬, દુમણિ, લાનુ, આદિત્ય,
દિવાકર, મામ, રાશિ, વ્યય, આદિ

૧૩ વિશ્વેદેવા, કામ, અતિજગતિ, અયોધ, આદિ

૧૪ મનુ, વિદ્યા, ઇન્દ્ર, રાક, લોક, આદિ

૧૫ તિથી, ઘન, દિન, અહન, પદ્મ, આદિ

૧૬ નૃપ, ભૂપ, ભૂપતિ, અષ્ટિ, કલા, આદિ

૧૭ અભ્યષ્ટિ

૧૮ કૃતિ

૧૯ અતિકૃતિ

૨૦ નખ, કૃતિ

૨૧ ઉત્કૃતિ, મકૃતિ, સ્વર્ગ

૨૨ કૃતિ

૨૩ વિકૃતિ

૨૪ ગાયત્રિ, જિન, અહન, સિદ્ધ, આદિ

૨૫ તત્ત્વ

૨૭ નક્ષત્ર, ઉત્તુ, લા, આદિ

૩૨ કંઠ, રઠ, આદિ

(૨૨૬)

૩૩ દેવ, અમર, ત્રિદશ, સુર, આદિ

૪૦ નરક

૪૮ જમતી

૪૯ તાન

અક્ષર ઉપરથી આકાશી મમજ ૨ ૧, ખૂ ૨, ગૂ ૩, ણ
 ૪, ૫ ૫, ઝૂ ૬, જૂ ૭, જૂ ૮, જૂ ૯, ઝ ૧૦, ડૂ ૧૧
 ડૂ ૧૨ ડૂ ૧૩, ડૂ ૧૪ ત ૧૫, ત ૧૬, ય ૧૭, દ ૧૮,
 ધ ૧૯, ન ૨૦, પ ૨૧, ક ૨૨, ગ ૨૩, ભ ૨૪, મૂ ૨૫,
 ય ૩૦, ૪૦, લૂ ૫૦, વૂ ૬૦, શૂ ૭૦, પૂ ૮૦, સૂ ૯૦ ડૂ ૧૦૦,
 અ ૧, ઈ ૧૦૦, ઉ ૧૦૦૦૦, ઝ ૧૦૦૦૦૦૦,
 ભૂ ૧૦૦૦૦૦૦૦૦૦, ઝે ૧૦૦૦૦૦,૦૦,૦૦,૦, ઝા
 ૧૦૦૦૦૦,૦૦,૦૦,૦૦૦, ઝો ૧૦૦૦૦૦૦૦,૦૦,૦૦,૦૦૦,
 ઝો ૧૦૦૦૦,૦૦૦,૦૦,૦૦,૦૦,૦૦૦

પર સમય અન્ય દર્શનીયોની માન્યતા રાવણ સળધી—

૬૬ કોટીરાક્ષસ કુલ, ૬૬૬૬૬૬૬૬૦ સુભટ, ત્રિભીષણાદિક
 એક લાખ લાખ, મહોદરી આદિ સવાલાખ શ્રી, ઇંદ્રજીત
 મેધનાદાદિક સવા લાખ કુમારો, સૂપણખા આદિ ૨૮ બહેનો,
 સાતલાખ બેટિયો, ત્રણકોટી પુત્રિયો, વિધાતા કૈદ્રવા દળે,
 સૂર્ય રથ ખેડે, યમ પાડારૂપે પાણી ભરે, શુક્ર બ્રહ્મરૂપિ કથા
 કરે, પુસ્તક વાચે, ઇંદ્ર માતીરૂપે કુલ લાવે, બ્રહ્મા વેદ ઉચારે
 શાન્તિ પાઠ લણે, નારાયણ દીવો ધરે, જંગા જમના ચામર

હાળે, નદુવર્ગી આરતિ ઉતારે, વિશ્વકર્મા મુત્રધારપણું કરે,
 વિશ્વામિત્ર આલરણુ ઘડાવે, મગળ જેનર જેડાવે, કર્મકટારો
 ખાધે, અનંતવામુદ્રી અમૃત ઝરે, કુલિ ઉપકુલિ પગ ચાપે,
 અડિકા તણાડ કરે, મેત્રપાળ મશાણુ ઉદ્ધરે, રણા દેતકાર
 કરે, સરસ્વતી શ્રુત ધરે, ગધર્વ ગીત ગાય, મહેશ્વર પટહ
 વાય, બ્રહ્મા વીણા વાય, પવન આગણુ વાળે, ગણપતિ ગોઠરો
 ચાળે, સોમ અદન ઘસે, બુધ સોનુ કરે, માતમમુદ્ર માજણુ
 કરાવે, મેઘ છડો દેવે, અઢાળ લાર વનસ્પતિ કુલ આપે,
 કેતુ ભામણુ ભમાડે, ગૌરી શણુ કાતે, લક્ષ્મી વસતુ માથે,
 નારદ હેરો હેરો કરે, ધનદ ભડાર ભરે, પદ્મ, મહાપદ્મ, શુક,
 પારાપત, તક્ષક, કર્કોટક, સાલકી પગિવાસે

ગવણુનું મૈન્ય,--અક્ષૌહિણી, ૪૪ હજાર હસ્તિ, ૮ ૪૪ ૮૦
 ૦૦૦ ઘોડા, ૨૬ ૨૪ ૪૦ ૦૦૦, પાયદલ, ૨ અક્ષૌહિણી, ૮૩
 કોટી, ૭૪ લાખ, સર્વસખ્યા, ૮૭ કોટી, ૮૮ લાખ, કટક માનમ
 વળી પણ ખીજે ઠેકાણુ-ત્રિકુટ પર્વત, તેના ગંઢના
 કાગરા પી સખ્યા, ૪ લાખકોટી, ૩ હજાર કોટી, ૪૫૩ કોટી,
 ૧૨ લાખ, ૫૦ હજાર, એટલા નાગગં છે, એક એક કાગરે
 કાગરે, બે બે રાક્ષસો છે, તે સર્વની સખ્યા મલીને, ૧૮૦૦
 કોટાકોટી રાક્ષસો થાય છે

તે ત્રિકુટ પર્વતને વિષે, લકા નામની નગરી તે રાવણની
 સુખ્ય રાજધાની છે, તે લકા નગરીને ચારે બાજુ લવણ
 સમુદ્રની ખાઈ છે

(૨૨૮)

રાવણને ૧૦ મમ્તક, અને ૨૦ ભુજા છે

રાવણનું ૧૨૦૦૦ વર્ષનું આયુષ્ય છે

રાવણનું ૧૬ ધનુષ્ય માન દેહમાન છે

રાવણને ૯૯ કોઠ રાક્ષસ કુળ છે

રાવણનું ૯૯૯ કોટાકોટી ૯ લાખ ૯૯ હજાર, ૯૦૯
રાક્ષસની સેના છે

રાવણને કુભકર્ણુ આદિ એક લાખ ભાઈ છે

રાવણને મેઘનાદ આદિ સવાલાખ દીકરા છે

રાવણને સૂર્યભુખા આદિ ૧૮ બહેનો છે

રાવણને મહોદરી આદિ સવાલાખ અતેહરી છે

રાવણને ત્રણ લાખ દીકરીયો છે

રાવણને ત્રણ લાખ અગની ઓલમડી(સેવા) કરનાર છે

રાવણે મરણને બાધી પાતાળમાં નાખેલ છે

રાવણે નવ શ્રેષ્ઠા પાટલાના પાયાએ બાધેલા છે

રાવણનું આગણુ વાયુદેવ સાફ કરે છે

રાવણની પૃથ્વીને મેઘમાલીદેવ પાણીનો છંટકાવ કરે છે

અઢાર ભાર વનસ્પતિ કુલ ધગર ભરે છે

સાત સાગર દેવતા માજણુ કરે છે

સાત માતા આરતિ ઉતારે છે

વિશ્વકર્મા શૃંગાર કરાવે છે, શેષનાગ છત્ર ધારણુ કરે છે

ગંગા જમના દેવીયો આમર દાળે છે

છયે ઋતુઓ આપ આપણા પ્રલોચી તેનો મુકુટ ભરે છે

(૨૨૯)

સરસ્વતી વીણાવગાડે છે, તુળડું દેવ ગીતગાન કરે છે
રબા તિલોત્તમા નાચે છે, ત્યારે નારદ ઋષિ તાળ બજાવે છે
સૂર્યદેવ રસોઈ કરે છે, ચંદ્રદેવ બે ઘડી અમૃતનો સ્વાદ કરે છે
મગળ સુવર્ણ કલશ બને છે, યુધ આદર્શ આરિસો ટુંખાડે છે
અહરુપતિ ઘડી બજાવે છે, શુક્ર પુસ્તક વાચે ॥

શનિશ્ચર નીચો નમે ત્યારે રાવણ તેની પીઠ ઉપર પગ
મુકી ખાટે બેસે છે

ઠઠ ઢાટી દેવતાઓ ઓલગડી કરે છે
રાવણ સભામાં બેમે ત્યારે ધંદ્ર બુહાડ કરવા આવે છે
બ્રહ્મા પુરોહિતપણુ કરે છે, રાહુ રાત્રિયે આચમન કરાવે છે
ભૂતઋષિ, ૩ પીલાવે છે, કામદેવ ઢટારો ખાધે છે
વૈશ્વાનર વચ્ચો પખાળે છે, કાર્તિકેય કોટવાળપણુ કરે છે
ચામુડા ચાચરી સત્યારે છે વિનાયક ગદાબ ચારે ॥
ઠેતુ લામણા કરે છે, ધન્વતરી વૈદ્યપણુ કરે છે,
લાઠી વસ્તુ સાચરે છે

કવિ સમયે પણુ-ત્રિકુટ પર્વતને વિષે, લક્ષ્મી નગરીમાં
રાવણ રાજ્ય કરે છે, ૧૦ વદન, ૨૦ ભુજ, તેણે ધંદ્રભન,
લોકપાળો, કોટવાળો કર્યા, વાયુ ધર પ્રમાણે, મેઘ પાણી ભરે,
ચમ ક્ષેત્ર ખેડે, નવદુર્ગા આરતિ ઉતારે, વરૂણ ક્ષેત્રને સિંચે,
ખર દૈત્ય ઘટ વગાડે, ધનદ બીજ રોપે, વિધિ કોટવા પીસે,
નવચંડો ખાટલાનું રક્ષણ કરે વિગેરે

જૈન સમયે (મતે)--રાવણ પ્રતિવાસુદેવ, ત્રિકુટ પર્વતે
લક્ષ્મી નગરીનો સ્વામી નવરત્નનો હાર કંઠમા નાખવાથી
ચોભા યુક્ત હૃદયવાળો એ હારના અદર રાવણનું પ્રતિબિંબ
પડવાથી દેખાતા ૧૦ મસ્તકો, રાક્ષસી વિદ્યા બલોત્કંઠ ત્રણ
જગતને તૃણસમ જણનાર અજરામરપણુ માનીને મહાગર્વ
કરી અભિમાનીનું પુતળ થયેન છે

૫૭ સમય વાતો

- ૧ ભૂમિ મહલ થકી સ્વી મહલ ૧ લાખ યોજન
- ૨ ભૂમિ મહલ થકી, અદ્ર મહલ ૨ લાખ યોજન
- ૩ ભૂમિ મહલ થકી, તારા મહલ ૩ લાખ યોજન
- ૪ ભૂમિ મહલ થકી, બુધ મહલ ૪ લાખ યોજન
- ૫ ભૂમિ મહલ થકી, શુક્ર મહલ ૬ લાખ યોજન
- ૬ ભૂમિ મહલ થકી, મંગલ મહલ ૮ લાખ યોજન
- ૭ ભૂમિ મહલ થકી, બ્રહ્મરૂપિ મહલ ૧૦ લાખ યોજન
- ૮ ભૂમિ મહલ થકી, શની મહલ ૧૩ લાખ યોજન
- ૯ ભૂમિ મહલ થકી, સપ્તર્ષિ મહલ ૧૪ લાખ યોજન
- ૧૦ ભૂમિ મહલ થકી, ક્રુવ મહલ ૧૫ લાખ યોજન
- ૧૧ ભૂમિ મહલ થકી, માહાજન મહલ ૧૧૫ કોટી યોજન
- ૧૨ ભૂમિ મહલ થકી ચમલોક મહલ ૨૧૫ કોટી યોજન
- ૧૩ ભૂમિ મહલ થકી તપો લોક મહલ ૪૧૫ કોટી યોજન.
- ૧૪ ભૂમિ મહલ થકી, સત્ય લોક મહલ ૬૧૫ કોટી યોજન

અન્ય દર્શનીય મતે સાત પાતાલ-૧ ક્રૂમ પાતાલ, એક લાખયોજન શેષનાગાધિનાજ, ૨ સુનલ પાતાલ એક લાખયોજન કપિવ મુનિ અધિષ્ઠાતા, ૩ મહાતલ પાતાલ, એક લાખ બીવ ૪ ગણ સાવ પાતાલ, એક લાખયોજન ફૈત્ય ભવન, ૫ નિતલ પાતાલ, એક લાખયોજન નાગલવન ૬ વિતલ પાતાલ, એક લાખયોજન સર્પભવન, ૭ તલ પાતાલ એક લાખયોજન

નોટ-એ ઉપગ્રેહત તમામ અન્ય દર્શનીય મતે સત્ય જણે છે, જૈન દર્શનમા તેમ નથી, પરંતુ બીજા બ્રહ્મા પ્રકારે છે, આતો ઠકત વાચકવર્ગને જાણવા માટે જ લખેલ છે

સામુદ્રિકે શાસ્ત્રની આમાન્ય વાતો

૧ જેના નખ પગ, હાથ, જીભ, હોઠ, તાળુ અને આખના ખુણા હાલ હોય તે પુરૂષ બાહ્યવાન જાણવો, તે પુરૂષ સ્ત્રીના લક્ષ્મીને લોગવે છે, ૨ જેનું મુખ નાક, હડ પચી, ગળાનો ભાગ, કાખ, અને છાતી, એ છવાના જેના ઉંચા હોય તે પુરૂષ મર્વ પ્રકારે ઉત્તિ મેળવનાર થાય, ૩ જેના ટેંગ, દાંત, આમળી, આગળીના વેઢા, અને નખ, એ પાચ પાતળા હોય, સુકાયેલા હોય, તે પુરૂષ ધનવાન ઘણો વાય, ૪ જેના આખો, સ્તનનું અંતર, નાક, ગળુ, હાથ, એ પાચે લાળા હોય, તે પુરૂષનું આયુષ્ય લાંબુ હોય, અને તે ધન ઘણું જ મેળવે, તેમજ પરાક્રમી હોય, ૫ જેના મુખ,

લલાટ, અને પેટ, એ ત્રણે મોટા હોય તો, તે પુરુષ રાજ
 થાય, ૬ જેની ડોક, બાઘ, અને પુરુષ ચિન્હ, એ ત્રણે
 ટુકા હોય, તે રાજા થાય, ૭ જેનો સ્વર, તથા ડુંટી, તથા
 સત્વ એ ત્રણે ગણીર હોય, તે પૃથ્વીપતિ થાય, પરમાર્થો
 થાય, ૮ જેની આખ સફેદ હોય, લાલ હોય, કાળર ચિત્રા
 હોય, તે સહજ ઓછી અક્ષલનો હોય છે, ૯ જેની ઠાંદી
 નાની હોય, તેજસ્વી આખ હોય, તથા ખુલ્લી પાપણો હોય
 અને માથામાં ઘણાજ સખતવાળ હોય, તેનાથી દૂર રહેવું,
 કારણ કે તે માણસ ઝેરી સ્વર્ગ જેવો હોય છે, ૧૦ જેના
 વાળ સરાખી રંગના સખત હોય, તે હમામદાર, તથા બહા
 દુર અને ત દુસ્તી હોય છે, ૧૧ જેના વાળ નરમ હોય છે,
 તે જ્ઞાતિવાળો હોય છે, તથા બીકણપણું ધારણ કરનારો
 ઇતરાજી હોય છે, ૧૨ જેના કાન, તથા ખસા ઉપર વાળ
 હોય છે, તેઓ હિમ્મતવાન તથા બેવકુદ હોય છે, ૧૩
 જેના પેટ ઉપર તથા છાતી ઉપર ઘણાવાળો હોય છે, તે
 રાગી તથા જીવમગિરિના કામો કરવા વાળો થાય છે, ૧૪
 જેના પીળાવાળ હોય છે તે ચોરી કરનાર કોપી, ને બેવ
 કુરી હોય છે, ૧૫ જેના કાળા શાહી જેવા વાળ હોય છે,
 તે અક્ષલવાળો, અને વિચાર શીવ થાય છે, ૧૬ જેના
 ઠાળા, અને સતારગના વાળ હોય છે તે વિચારોનું સમ
 તુલપણું જાણનારો થાય છે, ૧૭ જેનું કપાળ મોટું હોય,
 અને બ્રહ્મી પાસે ઠડચલી નહિ હોય તે લડાઈ ટટા કરવા

વાળો થાય છે, ૧૮ જેની નાની પાપણો હોય, અને સાધા
 રણ પાપણો હોય તે અને બ્રહ્મટી પાસે કરચલી હોય તે
 સત્યવાદિ શાહુઝાર બાણવો, ૧૯ જેના કાન મોટા હોય તે
 મૂર્ખતા ધાન્ય કરનાર, તથા ઠડક મીઠજનો, તેમજ મર-
 દાઈનો લકાર હોય છે, ૨૦ જેના ઠાન નાના હોય, તે
 મુરખ, અને ચોર હોય છે, ૨૧ જેના ઠાન સાધારણ હોય
 છે, તે સમધારણ વિચારશીલ બાણવો, ૨૨ જેની બ્રહ્મટી
 મોટી કાળી હોય છે, તે બોલવામાં મખત ભાષા વાપરનાર
 હોય છે, ૨૩ જેના કાનની વચ્ચેનો ભાગ મુઘી લબગોળ
 ખેચાયેલ હોય તે મોટી ડીંગ મારનાર, અને મગફરી
 હોય છે, ૨૪ જેની આખ લીલારગની હોય છે તે ઘણાજ
 ખરાબ હોય છે, ૨૫ જેની આખ મોટીને તેજમ્બી હોય
 તે અંદોષો હોય છે, ૨૬ જેની ઝેલી આખ હોય છે
 તે દાની, ને ચતાળીખોર હોય છે, નકારો, ને હરજત
 કરનાર હોય છે, ૨૭ જેની આખ લાલ હોય છે તે બહા
 દુર અને હુશીયાર હોય છે, ૨૮ જેને આખની કીકીની
 આસપાસ પીળોરગ અગર તેવા પીળાગની આખો હોય,
 તે તોફાની તથા ટટાખોર ચાય છે, ૨૯ જેની આખ
 લાળી, પોહોળી, નાની, મોટી, રૂપરગમાં સમધાન્ય હોય,
 તે અધલવાળો, હુશીયાર, અને ચોખ્ખી દાનતનો હોય છે,
 ૩૦ જેનું નાક નાનું હોય છે, તે ચાલાક, અને નગમ કવ-
 ભાવનો હોય છે, ૩૧ જેનું નાક વાકું હોય છે, તે બાહાદુર

હોય છે ૩૨ જેનું નાક પોહોળું હોય છે, તે મિત્રોને વધા
 રનાર, અને હુશીયાર હોય છે, ૩૩ જેના નસકોરા મોટા
 હોય, તે લુચ્ચો, અને જીવન ડરનાર હોય, ૩૪ જેના નાકની
 ડાહી આખ સુધી પોહોળી હોય, તે અસત્યવાદિને વિષે
 શિરોમણિ હોય છે, ૩૫ જેના નાકની ડાહી સમધારણ હોય,
 તે અદ્વૈતવાળો ને હુશીયાર હોય છે, ૩૬ જેનું મોઢું મોઢું
 હોય તે બુદ્ધિવાળો ને બહાદુર થાય છે, ૩૭ જેના હોઠ
 પોહોળા હોય તે ખરાબ અને બેવકુફ થાય છે, ૩૮ જેના
 હોઠ લાંબ હોય છે તે ડાહ્યો ને શાણો થાય છે ૩૯ જેના
 દાંત સિદ્ધિલાઈન વગરના વાકા સુકા હોય તે તાલમખાજ
 અને ખુશીદાનતનો હોય ક્રિતુ કરનાર છે, ૪૦ જેના દાંત
 સિદ્ધા લાઈન બદ્ધ હોય તે પ્રમાણિક, ન્યાયી, ને ઇન્સાફ
 વાળો થાય છે, ૪૧ જેના ગાલ કુલેલ, અને માસથી ભરેલા
 હોય છે, તે પણ ખગળ લાઈનનો હોય છે, ૪૨ જેના પીળા
 ગાલ હોય, તે પણ ખરાબ વિચારનો હોય છે, ૪૩ જેના
 ગાલ સાધારણ રીતસર હોય, તે સારો હોય છે, ૪૪ જેનો
 અવાજ મોટો હોય, તે બહાદુર હોય છે, ૪૫ જેનો અવાજ
 નાનો હોય, તે મિથ્યાભિમાની, અને વેહેમ કરનાર હોય
 છે, ૪૬ જેનો ઘાટો સાધારણ હોય, તે સારો કાયદો કરનાર
 બન્યો, ૪૭ જેનો અવાજ ગુ ગણો હોય છે, તે મૂરખ હોવાન
 હોય છે, ૪૮ ધીમે બોલનાર, લાયકાતીવાળો હોય છે, ૪૯
 જે વાતો કરતા હાથના ચાળા કરનાર હોય, તે શાણો, હુશી-

ચાર હોય છે, ૫૦ જેની ગરદન ઢુકી હોય, તે તાલમળાજ
 ફીસાદીખોર, હરામદાનતનો, દગલખાજ અને બીજાઓનું
 નિષ્કાર બુઝ ઈચ્છનારો, તથા બીજાનું સાડુ થાય તેમા હર્ષ
 રહિત થાય છે, ૫૧ જેની ગરદન લાળી, પાતળી, હોય, તે
 સત્યવાદી ને પરમાત્માનો ભક્ત હોય, પર જેની છાતી,
 અને મોટું પેટ હોય, તે મર્વયા ખોટો, ને ખરાબ મમજવો,
 ૫૩ જેની છાતી, પેટ, સાધારણ હોય, તે અક્લવનાળો, અને
 શાણો હોય છે, ૫૪ જેની ખાધ, અને પીઠ, પોહોળી હોય,
 તે ભોગવર હોય પણ તેનામા બુદ્ધિ થોડી હોય છે, ૫૫ જેની
 ખાધ નાની હોય, તે ખરાબ, અને અધર્મી હોય છે, ૫૬
 જેના હાથ અને આંગળા લાંબા હોય, તે શાણો, અને હંકુ
 મતવાળો હોય છે, ૫૭ જેના પગનો નળો જાડો હોય, તે
 નાદાન, અને લઠાઈ ખોર હોય છે, ૫૮ જેના પગનો નળો
 માધારણ હોય, તે બુદ્ધિવાળો હોય છે, ૫૯ જેની આખનો
 રંગ બહુ રંગવાળો હોય, તે મિત્રોનો વધારો કરનાર હોય
 છે, ૬૦ તેવી બહુ રંગ વાળી આખ જો સ્ત્રીની હોય તો તે
 નાજુક હોય, ખ્યાર બતાવનારી હોય, બીજાની મરજી સ્થાય-
 નારી હોય, તથા હું જેને માટે દિલસોજી બતાવ ૧૧રી, તેમજ
 પોતાને શુદ્ધ રહિત માનનારી, તથા પોતાના પતિને પરમે-
 શ્વર તુલ્ય માનનારી, અને સ્ત્રી જાતિના તમામ શુદ્ધ કૌમ-
 ળતા તે સ્ત્રીને વિષે હોય છે, ૬૧ જેની આખ બદામી
 રંગની હોય, તે શત્રુને વધારનાર હોય, ૬૨ જો સ્ત્રીની આખ

બદામી રગની હોય, તો તે અંદેખી, નિર્દય, અને વિશેષે કરીને બિવાદીને વિષે જોટલા ગુણો હોય છે, તેટલા ગુણો, તેવી આખવાળી સ્ત્રીએને વિષે હોય છે, ૬૩ જે પુરુષની આખ બદામી હોય, તો તે વહેમી, જીદગી સુધી બીન-પરવાઈવાળો, બીજાના દુઃખની બેદરકારીવાળો ચૂરવીર, હિંમતવાન, અને ડામાડોળ ચિત્તવાળો થાય છે, પરંતુ મિત્રના કામમાં તત્પર રહેનારો નાંધે છે, ૬૪ જેની આખ રાખના રંગવાળી હોય, તે સ્વભાવનો ઠંડો પણ સાચો દિલનોજી બતાવનાર હોય છે અને તેને વિષે કવિપણના ગુણો પણ હોય છે, ૬૫ જેની આખ લીલા રગની હોય તે તે માણસો હવડા, હુશ્ચા, અને ધાતકી હોય છે

શકુન વિચાર

૧ ગાંધાતર પ્રત્યે ગમન કરતા શાક પાદડું મળે તો સારૂ પણ કલેશ કાઢ થાય નહિ. ૨ ધી સામું મળ્યું હોય, દીકું હોય, નામ સાલજ્યુ હોય તો સારૂ ૩ પરગામ પ્રત્યે ચાલતા તેલ સામું મળ્યું હોય, દીકું હોય, નામ સાલજ્યુ હોય તો ખરાબ, ૪ પરગામ પ્રત્યે ચાલતા માછલાનું જોડણું સામું મળે તો સંપૂર્ણ ઉત્તમ ફળ પ્રાપ્ત થાય, ૫ પરગામ પ્રત્યે ચાલતા આરિનો સામો મળ્યો હોય, અગર દેખવામાં આવે તો તેમાં મુળ જોઈને ચાવવાથી વાંછિત ફળની પ્રાપ્તિ થાય, ૬ પરગામ પ્રત્યે ચાલતા કુલની બાતિ મળે તો તમામ

નતિ સારી પણ રાતા કુલો મળે તો ખરાબ ૭ પરગામ
 પ્રત્યે ચાલતા ગુધેલી પુલની માળા સામી મળે તો ખરું
 ઉત્તમ ૮ પરગામ પ્રત્યે ચાલતા સામા વસો મળે તો સારા,
 પણ ઘોયેલા મળે તો ખરાબ ૯ પરગામ પ્રત્યે ચાલતા
 તમામ ધાતુઓ સામી મળે તો ખરાબ તેમા પણ લોહ
 સામુ મળે તો મરણ થાય ૧૦ પરગામ પ્રત્યે ચાલતા પાષાણ-
 મય દેવ દેવીની મૂર્તિ પૂજા કરેલી સામી મળે તો ઉત્તમ
 કૃષ્ણની પ્રાપ્તિ થાય ૧૧ પરગામ ચાલતા સ્ત્રી હાથમા છાણ
 લઇને મામી મળે તો સાડ ૧૨ પરગામ પ્રત્યે ચાલતા
 પુરુષને માથે વામનુ ભાજન હોય અને છાણથી ભરેલુ હોય
 તે મામુ મળે તો ખરાબ ૧૩ પરગામ પ્રત્યે ચાલતા મર્વ
 પ્રકારના શૃંગારો વડે કરી ગોખિત થયેલી સ્ત્રી સામી મળે
 તો ઉત્તમ ૧૪ પરગામ પ્રત્યે ચાલતા છુટા કેશવાળી રૂદન
 કરનારી, દૂધણવાળી, મગલાં શત્રુવતી અને યોગિની એટલી
 સ્ત્રીયો સામી મળે તો ખરાબ ૧૫ પરગામ પ્રત્યે ચાલતા
 દહીનુ ભરેલુ વાસણુ સામુ મળે તો ઉત્તમ ૧૬ પરગામ
 પ્રત્યે ચાલતા તર ઉતારેલ દહીનુ વાસણુ સામુ મળે તો
 ખરાબ ૧૭ પરગામ પ્રત્યે ચાલતા હસ્તિ, અને ઘોડો હેપા-
 રવ કરતા સામા મળે તો ઉત્તમ ૧૮ પરગામ પ્રત્યે ચાલતા
 ઘોડો સામો મળે તથા ઘોડેન્વાર સામો મળે તેમજ પવાણ
 સહિત ઘોડો સામો મળે તો ઉત્તમ ૧૯ પરગામ પ્રત્યે
 ચાલતા મામ મદિરા સામા મળે તો સર્વ કાર્ય સિદ્ધ કર

નાર થાય ૨૦ પરગામ પ્રત્યે આવતા આમર તથા છત્ર સામા મળે તો તમામ પ્રકારનો લાલ આપનારા થાય ૨૧ પરદેશ પ્રત્યે આવતા સર્વ પ્રકારના ધાન્ય તથા ચોખા ઘઉં તથા મુગધરી આદિ સામા મળે તો સર્વ કાર્ય સિદ્ધ કર નાર થાય પરંતુ મગ, અડદ, તલ, સગસવ રાઈ, તથા જેમા તેલ હોય એટલે જેને પીલતા તેમાંથી તેલ નીકળે તેવા ધાન્યો સામા મળે તે ખરાબ ૨૨ પરગામ પ્રત્યે આવતા- કાગ આદિ તુચ્છ ધાન્ય સામા મળે તો અદ્ય લાલ થાય ૨૩ પરગામ પ્રત્યે આવતા પીઠાનું અન્ન સામા મળે તો તમામ ખરાબ ૨૪ પરગામ પ્રત્યે આવતા શધેલું અન્ન સામા મળે તો તમામ કાર્યને મિદ્ધ કરનારૂં થાય ૨૫ પરગામ પ્રત્યે આવતા ઠોઢાઈ ગયેલું અન્ન સામા મળે તો કામ સિદ્ધ થાય નહિ. ૨૬ પરગામ પ્રત્યે આવતા ગાડામા ભરીને તથા માથા ઉપર ચડાવીને કાટા ચોરને લઈ જતા મામા સ્ત્રી, પુરૂષ મળે તથા વૈરી સામો મળે તો પોતાનું કામ સિદ્ધ થાય નહિ ૨૭ પરગામ પ્રત્યે આવતા શ્વેતવસ્ત્રને ધારણ કરનારા સાધુનું દર્શન થાય તો સર્વથા પ્રકારે ઉત્તમ છે, પરંતુ તેમા પણ જો આચાર્ય સ મુખ મળે તો તે ઉત્તમ પ્રકારના ગજ્યયોગના રૂળને આપનાર થાય છે, ૨૮ પરગામ પ્રત્યે આવતા માધુશ્રમણ, ઘોડો, ગજ, મોર, હસ્તિ, બગદ જે સામા મળે તો સર્વ પ્રકારની સિદ્ધિ કરનારા થાય છે, અને ગામમા પ્રવેશ કરતા સામા મળે તો પણ સર્વ પ્રકાર-

રની સિદ્ધિ કરનારા થાય છે ૨૬ પરગામ પ્રત્યે ચાલતા
 નિઘ્રથ માધુ સામા મળે તો સર્વ કાર્ય સિદ્ધ થાય ૩૦
 પગામ પ્રત્યે ચાલતા ભરેલા પાત્ર મહિત તમામ ધર્મના
 દર્શનીયો સામા મળે તો ઝામ કરનારા થાય, પરંતુ ખાલી
 પાત્ર હોય ને સન્મુખ મળે તો અનર્થની પરપરાને કરનારા
 થાય ૩૧ પરગામ પ્રત્યે ચાલતા ખાટા એવા ઊાર સામા
 મળે તો કષ્ટને કરનારા થાય ૩૨ પરગામ પ્રત્યે ચાલતા
 એક પાણીનો ભરેલો પૂર્ણ ઘડો સામા મળે તો મપૂર્ણ
 લાભ તથા ક્ષણે આપનારા થાય ૩૩ પરગામ પ્રત્યે ચાલતા
 અડધો પાણીનો ઘડો સામા મળે તો અડધો લાભ થાય
 ૩૪ પરગામ પ્રત્યે ચાલતા બે બે ઘડા ભરેલા સામા મળે
 તો તો ઇચ્છિત વસ્તુને આપનારા થાય તેમા પછુ તે જાત્રે
 ને પુરૂષને મસ્તકે રહેલા હોય તો તમામ પ્રકારની મિદ્ધિના
 કાનજી ભૂત થાય છે ૩૫ પરગામ પ્રત્યે ચાલતા ગણેશ
 (તેતર) ઠાળી જાણુ બોલે તો કુશલતા જણાવે, જમણી
 જાણુ બોલે તો લાભ દેખાડે તથા કન્યાના વરને શોધવા
 જતા જમણી જાણુ બોલે તો વર મળે, પછુ સર્વવા પ્રકારે
 ઠાળી જાણુ બોલે તો સારો, ડાબો બોલીને જમણો બોલે
 તો ક્ષત પ્રાપ્ત થાય રાત્રિયે બોલે તો દેશ ભગ થાય, બપોરે
 તેતર બોલે તો ભય શમી જાય, એક સ્થાનકે રહીને સર્વ-
 ખુણે બોલે તો ભય ઉત્પન્ન થાય ગણેશ ઠાળી જાણુ કુશ-
 લતા સૂચવે, ડાબા ઉપર જમણો વાંકન મેળવે, ગામમા

પ્રવેશ કરતા જમણા બોલે તો ઉત્તમ છે તથા રોગિને વિષે
 ગણેશ ડાબો હોય તો રોગિને સમાધિ થાય ૩૮ પરગામ
 પ્રત્યે આવતાં દુર્ગા (કાળીચકલી) ડાબી બાજુ શબ્દ કરે
 તો ઉત્તમ તથા કુશલતા જ્ઞે, ડાબી બાજુથી શબ્દોને કરતા
 જમણી બાજુ જાય તો પણ કુશલ બીજવાર જાય તો
 કાર્ય સિદ્ધ થાય, ત્રીજવાર દુર્ગા જમણી બાજુ જાય તો
 લાભના લોભ સહિત રાજ્ય મેળવે, મુખકારી ઠટ્યાણ કરી
 હોય, જમણી બાજુથી ડાબી બાજુ જાય તો દુષ્કાર્ય
 થાય, દુર્ગા શબ્દ કરતી નીચી જાય તો નીચ લાભ સૂચવે
 શબ્દ કરતી ઉપર જાય તો ઉચ્ચ લાભ આપે, ગામમાં પ્રવેશ
 કરતા દુર્ગા ડાબી હોય તો, અપેક્ષાની હાનિ કરે, પ્રવેશ
 કરતા તેના તરફ જમણી દુર્ગા હોય તો સંપૂર્ણ રૂણ સૂચવે,
 પરગામ જતા પાણીના સ્થાનકે બેઠેલી દુર્ગા બોલે તો ચિંતા
 ઉત્પન્ન થાય, અને પ્રામાદ તથા વૃક્ષ ઉપર બેઠેલી બોલે તો
 ઉત્તમ લાભ સૂચવે રસ્તામાં માથે ચાલે, આગળ ચાલે
 વચ્ચે ચાલે તો આગળ ઉપર લાભ થાય, તથા મુકા લાકડા
 ઉપર તથા મુકાયેલા વૃક્ષ ઉપર બેઠેલી બોલે તો હાનિ થાય,
 તથા રોગિને અર્થે જોતા જો બેઠી હોય ત્યાંથી ઉઠી ચડે
 તો રોગ ઘણો થાય, ને નીચી ઉતરે તો રોગનો નાશ થાય
 ડાબી બોલે તો કુશલતા સૂચવે, ઘરના અદર બેશીને, તથા
 મોલે બેશીને બોલે તો સ્વામીનું મરણ થાય શય્યા ઉપર
 બેશીને બોલે તો સ્ત્રીનું મરણ થાય, ચતુર્ધ્યથે ધ્વજ ઉપર

છત્ર ઉપર ચણ્ડ કરે તો જય થાય, રાજના મેહેલ ઉપર
 બેશીને બોલે તો શાંતિ કરે ૩૭ પરગામ પ્રત્યે ચાલતા-
 ને ધૂવડ ડાબો હોય તો રાજને કુશળ છે, જમતો હોય
 તો મગ્ધ થાય, રસ્તામા ચાલવા માડયે તથા નગરમા પ્રવેશ
 વખતે ધૂવડ દેખવામા આવે તો ખરાબ, માય કાલે ભૂમિ
 ઉપર બેસી ને ધૂવડ બોલે તો રાગની ઉપત્તિ થાય, અને
 અલ્પત આર્તધ્યાન પીડા ભય હોય તો તેનું નિવારણ કરે,
 પહેલે, પોહોરે ધૂવડ જગલમા જમણા હોય તો નહિ
 કળેન કળ મળે ૩૮ પરગામ પ્રત્યે ચાલતા લેગવ જમણી
 બાજુ ઉત્તમ ૩૯ પરગામ પ્રત્યે ચાલતા શિયાલિયા ડાબા
 ઉત્તમ ૪૦ પરગામ પ્રત્યે ચાલતા ધોળા હરણ જમણી
 બાજુ ઉતરે તો સારા ૪૧ પરગામ પ્રત્યે ચાલતા પહેલા
 પોહોર પછી ડાબા હરણ ઉત્તમ ૪૨ પરગામ પ્રત્યે ચાલતા
 કાળા હરણ ડાબા ઉત્તમ ૪૩ પરગામ પ્રત્યે ચાલતા જે
 હરણ ઉતરીને આપણા સામુ ભેવે તો લાભ કહે ૪૪ પર-
 ગામ પ્રત્યે ચાલતા ભેરવ, તેતર, કુકડો, જમણી બાજુ જઈને
 ને વસે તો એક કામે નીકળેન હોય તો પણ મો કામ કરીને
 આવે છે ૪૫ રાત્રિયે ને તેતર બોલે તથા દિવમે ને
 શિયાલ બોલે તો દેશને છોડી દેવો, ન છોડી દે તો બહુજ
 હુ ખ અને મરણ થાય ૪૬ ને કુતરા આકાશને નિચે સૂર્યના
 સન્મુખ પોતાનું મોઢું રાખીને વસે તો છમાસમા તે ગામનો
 કે નગરનો નાશ થાય ૪૭ પરગામ પ્રત્યે ચાલતા ડાબો

ખર (ગધેડા) ઉત્તમ, અને ગામમાં પ્રવેશ કરતા જમણે
 ઉત્તમ પૂઠે ખર ખોલે તો ગામ જવું નહિ, ચાલતા જો સામે
 ખર ખોલે તો માર્ગ ભાંગે, ખર જો આગલા પગ માયા
 ઉપર કરી શબ્દ કરે તો આળજ ઉપર આવવું નહિ ત્યાજ
 રહેવું, છતાં જો જમણે તો ચોરનો ભય ઉત્પન્ન થાય, પગ
 ગામ પ્રત્યે આવતા રસ્તામાં ખરને મૈથુન સેવન કરતો દેખ
 વામાં આવે તો કાર્યની મિદ્ધિ થાય ખર જો કાળી ખાજી
 રહી કુર શબ્દ ખોલે તો કલેશ કાર્ય ન હોય પહેલે પોહોર
 હાનિ થાય, બીજે સિદ્ધિદાયક થાય, ત્રીજે જવું નહિ, ચોથે
 શ્રીનો સમાગમ થાય, પાંચમે ભય થાય, છઠ્ઠે મરણ થાય
 સાતમે કલેશ થાય આઠમે લાભ થાય ૪૮ પરગામ પ્રત્યે
 ચાલતા હલ્લમત કરાવવી નહિ, તેલનું મર્દન કરાવવું નહિ,
 સ્ત્રીનું સેવન કરવું નહિ, કલેશ કરવો નહિ, લઠાઈ ટટો
 કરવો નહિ, રોવું નહિ, મગપાન કરવું નહિ, જુગદું રમવું
 નહિ, જોટલા કામો કરવા નહિ ૪૯ પરગામ પ્રત્યે આવતા
 ખાટું ખાવું નહિ, કઠવું ખાવું નહિ, દુધ ખાવું નહિ, ખાડ
 ખાવી નહિ, માસ ખાવું નહિ, તેલ ખાવું નહિ, મધ ખાવું
 નહિ, ચેકેલું વાન્ય ખાવું નહિ, જોટલા પદાર્થો ત્યાગ કરવા
 ૫૦ પરગામ પ્રત્યે ચાલતા ખરાબ શુકન થાય તો પાછા
 વળવું, અને આઠ શ્વાસોશ્વાસ મુકયા પછી આવવું, વળીખરાળ
 શુકન થાય તો પાછા વળવું, અને સોળ શ્વાસોશ્વાસ મુકયા

પછી ચાલવું, ત્રીજીવાર જો ખરોખ શુદ્ધ થાય તો તે દિવસે
પરગામ જવું નહિ, બીજે દિવસે સારે શુક્રને ચાલવું

છાક વિચાર.

૧ રવીવારે પ્રથમ ચોથાદિયે પૂર્વ દિશાએ શનિશ્વરનું ઘર
છે તેથી તે તરફ છોક થાય તો કલેશ ઉપજે ૨ રવીવારે
બીજે ચોથાદિયે અગ્નિખુણે રાહુનું ઘર હોય છે તેથી તે
તરફ છોક થાય તો મરણ ઉપજે ૩ રવીવારે દક્ષિણ દિશાએ
સૂર્યનું ઘર છે તેથી તે તરફ છોક થાય તો કાર્યની હાનિ
થાય ૪ રવીવારે નૈઋત્યખુણે અદ્રમાનું ઘર હોય છે તેથી
તે તરફ છોક થાય તો કાર્ય બિદ્ધ વાય, ૫ રવીવારે પશ્ચિમ
દિશાએ મંગળનું ઘર હોય છે તેથી તે તરફ છોક થાય
તો મૃત્યુ થાય, ૬ રવીવારે વાયવ્યખુણે બુધનું ઘર હોય છે,
તેથી તે તરફ છોક થાય તો મિત્રનો મેલાપ થાય ૭
રવીવારે ઉત્તર દિશાને વિષે બ્રહ્મસ્પતિનું ઘર હોય છે તેથી
તે તરફ છોક થાય તો સર્વ પ્રકારનું સુખ પ્રાપ્ત વાય, ૮
રવીવારે ઈશાનખુણે શુક્રનું ઘર હોય છે તેથી તે તરફ છોક
થાય તો સર્વકાર્યની સિદ્ધિ થાય છે ૯ સોમવારે પૂર્વ
દિશાને વિષે શુક્રનું ઘર છે તેથી તે તરફ છોક થાય તો
સાઠ થાય, ૧૦ થાય, ૧૦ સોમવારે અગ્નિખુણે શનિશ્વરનું
ઘર હોય છે, તેથી તે તરફ છોક થાય તો કલેશ વાય, ૧૧
સોમવારે દક્ષિણ દિશાને વિષે રાહુનું ઘર હોય છે તેથી તે

તરફ ઈંક થાય તો ઘણા પ્રકારના હુજો અને કપો ઉત્પન્ન થાય ૧૨ સોમવારે નૈઋત્યપુણે સૂર્યનું ઘર હોય છે તેથી તે તરફ ઈંક થાય તો કાર્યની હાનિ થાય, ૧૩ સોમવારે પશ્ચિમ દિશાને વિષે ચંદ્રમાનું ઘર હોય છે તેથી તે તરફ ઈંક થાય તો સર્વ કાર્યની સિદ્ધિ થાય છે, ૧૪ સોમવારે વાયવ્યપુણે મંગળનું ઘર હોય છે તેથી તે તરફ ઈંક થાય તો નિર્ગંજ વાર્તા સંભળાય, ૧૫ સોમવારે ઉત્તર દિશાને વિષે પુષ્કરનું ઘર હોય છે તેથી તે તરફ ઈંક થાય તો સર્વ સગા નાકાવાનો મેળાપ થાય, ૧૬ સોમવારે ઇશાનપુણે બ્રહ્મપતિનું ઘર હોય છે તેથી તે તરફ ઈંક થાય તો સર્વ પ્રકારની સંપત્તિ પામે ૧૭ મંગળવારે પૂર્વ દિશાને વિષે બ્રહ્મપતિનું ઘર હોય છે તેથી તે તરફ ઈંક થાય તો ધનનો લાભ થાય છે ૧૮ મંગળવારે અગ્નિપુણે શુક્રનું ઘર હોય છે તેથી તે તરફ ઈંક થાય તો સર્વ કાર્યની સિદ્ધિ થાય છે, ૧૯ મંગળવારે દક્ષિણ દિશાને વિષે શનિ સ્વરનું ઘર હોય છે તેથી તે તરફ ઈંક થાય તો કલેશ કરાવે ૨૦ મંગળવારે નૈઋત્યપુણે રાહુનું ઘર હોય છે તેથી તે તરફ ઈંક થાય તો શત્રુનો ભર ઉત્પન્ન થાય ૨૧ મંગળવારે પશ્ચિમ દિશાને વિષે સૂર્યનું ઘર હોય છે, તેથી તે તરફ ઈંક થાય તો કાર્યની હાનિ થાય છે, ૨૨ મંગળવારે વાયવ્યપુણે ચંદ્રમાનું ઘર હોય છે, તેથી તે તરફ ઈંક થાય તો કાર્યની સિદ્ધિ થાય છે ૨૩ મંગળ

વારે ઉત્તર દિશાને વિષે મગળનુ ઘર હોય છે તેથી તે
 તરફ છીંક થાય તો ૪૯ ઉત્પન્ન થાય ૨૬ મગળવારે ઇશા-
 નખુણે ખુધનુ ઘર હોય છે તેથી તે તરફ છીંક થાય તો
 મગા રનેહીયો ઘરે આવે ૨૫ ખુધવારે પૂર્વ દિશાને વિષે
 ખુધનુ ઘર હોય છે તેથી તે તરફ છીંક થાય તો મિત્રનો
 મેલાપ થાય ૨૬ ખુધવારે અગ્નિખુણે પ્રહસ્પતિનુ ઘર હોય
 છે તેથી તે તરફ છીંક થાય તો ધનનો લાભ થાય ૨૭
 ખુધવારે દક્ષિણ દિશાને વિષે શુક્રનુ ઘર હોય છે તેથી તે
 તરફ છીંક થાય તો સારૂ થાય, ૨૮ ખુધવારે નૈરતખુણે
 શનિશ્ચરનુ ઘર હોય છે તેથી તે તરફ છીંક થાય તો કલેશ
 ઉપન્ન કરે ૨૯ ખુધવારે પશ્ચિમ દિશાને વિષે રાહુનુ ઘર
 હોય છે તેથી તે તરફ છીંક થાય તો ગત્રુ તરફથી ભય
 ઉત્પન્ન થાય ૦ ખુધવારે વાયવ્યખુણે મૂર્યનુ ઘર હોય છે
 તેથી તે તરફ છીંક થાય તો કાર્યની હાનિ થાય, ૩૧ ખુધ-
 વારે ઉત્તર દિશાને વિષે ચદ્રમાનુ ઘર હોય છે તેથી તે
 તરફ છીંક થાય તો સપત્તિ પામે ૩૨ ખુધવારે ઇશાનખુણે
 મગળનુ ઘર હોય છે તેથી તે તરફ છીંક થાય તો કલેશ
 ઉપન્ને ૩૩ શુક્રવારે પૂર્વ દિશા તરફ મગળનુ ઘર હોય છે
 તેથી તે તરફ છીંક થાય તો કાર્યક અશુભ વાર્તા સાંભળવામા
 આવે ૩૪ શુક્રવારે અગ્નિખુણે ખુધનુ ઘર હોય છે તેથી
 તે તરફ છીંક થાય તો ઘણાને નતોષ ઉપન્ન કરે ૩૫
 શુક્રવારે દક્ષિણ દિશાને વિષે પ્રહસ્પતિનુ ઘર હોય છે તેથી

તે તરફ ઈંક થાય તો સર્વ કાર્યની સિદ્ધિ થાય છે ૩૨
 ગુરુવારે નૈરતપ્રુષ્ઠે શુક્રનું ઘર હોય છે તેથી તે તરફ ઈંક
 થાય તો ગુપ્તની વાર્તા માલખે ૩૩ ગુરુવારે પશ્ચિમ દિશાને
 વિષે શનિસ્વરનું ઘર હોય છે, તેથી તે તરફ ઈંક થાય તો
 કાર્યની કાનિ થાય ૩૪ ગુરુવારે વાયુ યપ્રુષ્ઠે રાહુનું ઘર
 હોય છે તેથી તે તરફ ઈંક થાય તો શનુ તરફથી ભય
 ઉત્પન્ન થાય ૩૫ ગુરુવારે ઉત્તર દિશાને વિષે સૂર્યનું ઘર
 હોય છે તેથી તે તરફ ઈંક થાય તો મરણ ઉત્પન્ન થાય
 ૪૦ ગુરુવારે મિશનપ્રુષ્ઠે ચંદ્રમાનું ઘર હોય છે, તેથી તે
 તરફ ઈંક થાય તો કાર્યની સિદ્ધિ થાય ૪૧ શુક્રવારે પૂર્વ
 દિશાને વિષે ચંદ્રમાનું ઘર હોય છે તેથી તે તરફ ઈંક
 થાય તો નિશ્ચય મપદા મેળવે ૪૨ શુક્રવારે અગ્નિપ્રુષ્ઠે
 મગનું ઘર હોય છે તેથી તે તરફ ઈંક થાય તો ખીન
 ગામથી સગા સબધીની વાર્તા સંભળાય ૪૩ શુક્રવારે
 જ્ઞાન દિશાને વિષે બુધનું ઘર હોય છે તેથી તે તરફ
 ઈંક થાય તો બાઈ બાધવનો મેવાપ થાય ૪૪ શુક્રવારે
 નૈરતપ્રુષ્ઠે બ્રહ્મચરિત્રનું ઘર હોય છે તેથી તે તરફ ઈંક
 થાય તો લાભ થાય ૪૫ શુક્રવારે પશ્ચિમ દિશાને વિષે
 શુક્રનું ઘર હોય છે, તેથી તે તરફ ઈંક થાય તો સર્વ
 કાર્યની સિદ્ધિ થાય છે ૪૬ શુક્રવારે વાયુવ્યપ્રુષ્ઠે શનિસ્વ
 રનું ઘર હોય છે તેથી તે તરફ ઈંક થાય તો કલેશ
 ઉત્પન્ન થાય છે ૪૭ શુક્રવારે ઉત્તર દિશાને વિષે રાહુનું

ઘર હોય છે તેથી તે તરફ છીંક થાય તો ગત્રુનો ભય
 થાય છે ૪૮ શુક્રવારે ઈશાનપુણે સૂર્યનું ઘર હોય છે તેથી
 તે તરફ છીંક થાય તો કાર્યની હાનિ થાય છે ૪૯ શની-
 વારે પૂર્વ દિશાને વિષે સૂર્યનું ઘર હોય છે તેથી તે તરફ
 ઝીંક થાય તો કાર્યની હાનિ થાય છે ૫૦ શનીવારે અગ્નિ
 પુણે અદ્રમાનું ઘર હોય છે તેથી તે તરફ છીંક થાય તો
 સપદા પામે છે ૫૧ ગનીવારે દક્ષિણ દિશામા મંગળનું ઘર
 હોય છે તેથી તે તરફ છીંક થાય તો બીજા ગામથી સ્વ-
 જન મળધીની વાર્તા મળવાય છે ૫૨ શનીવારે નૈઋત્ય-
 પુણને વિષે બુધનું ઘર હોય છે તેથી તે તરફ છીંક થાય
 તો પાતાનો ભાઈ મળે છે ૫૩ મનીવારે પશ્ચિમ દિશાને
 વિષે બ્રહ્મપતિનું ઘર હોય છે તેથી તે તરફ છીંક થાય
 તો ધનનો લાભ થાય છે ૫૪ શનીવારે વાયવ્યપુણે શુક્રનું
 ઘર હોય છે તેથી તે તરફ છીંક થાય તો સર્વ કાર્યની
 મિદ્ધિ થાય છે ૫૫ ગનીવારે ઉત્તર દિશાને વિષે શનિશ્ચ-
 રનું ઘર હોય છે તેથી તે તરફ છીંક થાય તો ઠલેશ
 ઉત્પન્ન થાય ૫૬ શનીવારે ઈશાનપુણે રાહુનું ઘર હોય છે,
 તેથી તે તરફ છીંક થાય તો શત્રુ યકી ભય ઉપન્ન થાય,
 એ ઉપરોક્તા આતેવાન્મા એક એક દિવસના આઠ ચોથ,
 ડ્રિયા ગણવા, અને તે પ્રમાણે ફળ ભણવું, ૫૭ યાત્રા કાલે
 છીંક થાય તો સર્વથા શુભા ૫૮ પહેલા સારા શુક્રન થાય,
 અને પાછળ છીંક થાય તો ટીક નહિ ૫૯ સારા શુક્રન-મ્

થાય, ને છીંક થાય તો ચાલવાને માટે નિષેધ કરે છે, એમ
 જાણવું ૬૦ ડાળે કાને આવતી વેળા છીંક થાય તો નિષ્કળ
 જાણવી ૧ આવતી વેળા જમણે કાને છીંક થાય, તો
 સર્વથા ગમન ડરવાની મનાઈ કરે છે, તેમ જાણવું ૬૧
 આવતા પાછળ છીંક થાય તો જાણવું કે પાછળથી શુભ થાય
 ૬૩ ચાલતા આગળ છીંક થાય તો આગળ ઉપર કષ્ટદાય-
 થાય ૪ શ્રી થકી પીડા પામેલાને છીંક આવે તો, ચાલ્યા
 જવું ૧૫ માલ વેચતી વખતે છીંક આવે અને માલ ન
 વેચે તો જાનિયમા લાભ થાય ૬૬ ગયેલી વસ્તુ શોધવાને
 માટે ચાલવા માડયે છીંક થાય તો ગયેલી વસ્તુ પાછી મળે
 ૧૭ વસ્તુ પહેરવા માડયે વસ્તુ પ્રાપ્ત થયે સતે લોજનને
 ડેડે, હોમને અતે, અને ધર્મકર્તવ્ય કરવા માડયે, તથા
 પૂજાને છેડે તથા મગવિક કર્તવ્યને છેડે, જો છીંક થાય
 તો, ફરીથી તે તે કર્તવ્યને વિશેષે કમી પ્રાપ્તનારી થાય
 ૬૮ કોઈપણ ક્રિયા પછાડી છીંક થાય, તો ફરીથી તે
 કર્તવ્ય કગવે ૬૯ શત્રુનો નાશ કરવા આવવા માડયે જો
 છીંક થાય તો શત્રુનું અતિ બલીપ્રપાત્ર સૂચનનારી થાય ૭૦
 સ્થાને બેઠેલાને છીંક થાય, તો પૈરી હાથમા આવી જાય ૭૧
 રોગીને માટે વૈદ્યને બોલાવા આવત જો છીંક થાય,
 તો રોગીને મહાન કષ્ટ સૂચનનારી થાય છે ૭૨ વેવને
 આવતા જો છીંક થાય તો રોગીના રોગને નાશ કરે છે
 ૭૩ લોજન ડરવા બેસતી વખતે છીંક આવે તો તે આહા

શથી વિકાર થાય છે ૭૪ શત્રુને છતીને આવતા ઈંક થાય
તો પાછો શત્રુનો લય ઉત્પન્ન થાય ૭૫ વ્યવહારને વિષે
દ્રવ્ય બોલતા ઈંક થાય તો દ્રવ્યના નાશને માટે થાય છે
૭૬ ઓપધ લેતા ઈંક વાય તો રોગને નાશ કરે છે ૭૭
વરસાદ થતો ન હોય, અને તેને નિમિત્તે વરસાદના શુકન
જોવાને માટે ચાલવા માડયે, છોક થાય, તો વરસાદની
વૃદ્ધિને સૂચવે છે ૭૮ વ્યાપાર કરવાને માટે ચાલવા માડયે
ઈંક થાય તો વ્યાપાર કરવા જવાને માટે ના પાડે છે, એમ
જાણુ ૭૯ મેમાન પરોણાને સુકીને પાછા વળતા જો ઈંક
થાય છે, તો ફરીથી મેમાન પરોણાનું આગમન સૂચવે છે
૮૦ દીપ દિશાને વિષે, જો ઈંક થાય તો વળાવેલા મેમાન
પરોણાને રસ્તામાં ચોરનો લય થાય ૮૧ સર્વ મારા કાર્યને
છેડે ઈંક થાય તો સારી શુભ કહેવાય છે ૮૨ સર્વ અશુભ
કાર્યને છેડે ઈંક થાય તો અશુભ કહેવાય છે ઇતિ ઈંક
વિચાર મ પૂર્ણ

ઘરોળી પડે તેનો વિચાર ૧ લો.

૧ ઘરોળી-શ્રીમતના મન્તક ઉપર પડે તો તેને કહ
થાય ૨ ઘરોળી-શ્રીમતના મન્તક ઉપર પડે તો તેની
લક્ષ્મી નારા પામે ૩ ઘરોળી-શ્રીમત કહમા પડેલો હોય
તે વળતે તેના મન્તક ઉપર પડે તો તેનું કહ નાશ થાય,
તે કહમાથી છુટે ૪ ઘરોળી ફરિદ્રના મન્તક ઉપર પડે તો

લાભ થાય, હરિદ્રિયજ્ઞાનો નાશ કરે ૫ ઘરોળી-ઠપાળ ઉપર
 પડે તો રાત્રીથી લાભ થાય ૬ ઘરોળી-ખન લમણા ઉપર
 પડે તો ભય ઉત્પન્ન કરે ૭ ઘરોળી-નાક ઉપર પડે તો
 વેરી મરણ પામે ૮ ઘરોળી-હોઠ ઉપર પડે તો ચિંતા મગડે
 રોગ રહિત થાય ૯ ઘરોળી-ગળા ઉપર પડે તો ભય ઉત્પન્ન
 કરે ૧૦ ઘરોળી જમણા કાન ઉપર પડે તો પરદેશની વાત
 સમજાવી ચિંતા ઉત્પન્ન કરે ૧૧ ઘરોળી ડાળા કાન ઉપર
 પડે તો સારી નહિ ૧૨ ઘરોળી-જમણા ખભા ઉપર પડે
 તો યશ લાભની પ્રાપ્તિ થાય ૧૩ ઘરોળી-ડાળા ખભા ઉપર
 પડે તો સ્ત્રીને નવા વસ્ત્રોની પ્રાપ્તિ થાય ૧૪ ઘરોળી-સ્તન
 ઉપર પડે તો શોક ચિંતા પેદા કરે ૧૫ ઘરોળી-કુખ ઉપર
 પડે તો હર્ષ થાય, તથા પુત્ર તેમજ પુત્રીને લાભ થાય
 ૧૬ ઘરોળી-જગતા હૃદય ઉપર પડે તો ખુશાલી ઉપજાવે.
 ૧૭ ઘરોળી-નિદ્રામાં પોતે ન હોય, પણ અન્ય કોઈક ઠહે
 તો છ મામમા કષ્ટ ઉત્પન્ન થાય તથા રોગાદિક થાય. ૧૮
 ઘરોળી-પેટ ઉપર પડે તો ગીડો બોજન મળે ૧૯ ઘરોળી-
 નાભી ઉપર તથા હેઠવા પડે તો બહુ કલક માથે આવે
 ૨૦ ઘરોળી-કમર (ઠડ) ઉપર પડે તો વસ્ત્રની પ્રાપ્તિ થાય
 ૨૧ ઘરોળી-જમણી બાહુ ઉપર પડે તો સુખ લાભ થાય
 ૨૨ ઘરોળી-સ્ત્રીને ડાળી બાહુ ઉપર પડે તો ખનન વાત
 મમળાય, ભર્તારની ચિંતા સમજાવે ૨૩ ઘરોળી-વાસા
 (પીઠ) ઉપર પડે તો દ્રવ્યહિન થાય, પરને હાથે માર ખાય

૨૪ ધરોળી-કોણી ઉપર પડે તો લાભ થાય ૨૫ ધરોળી-
જમણા કાડા ઉપર પડે તો ગજમુદ્રા પામે લાભ થાય ને
વ્યાધિ થાય ૨૬ ધરોળી-ડામા કાડા ઉપર પડે તો હાનિ
કરાવે ૨૭ ધરોળી-જમણા હાથના પોચા તથા હુયેગી ઉપર
પડે તો તુરત મરણ થાય, અગર જલીખાનામા પડે ૨૮
ધરોળી-ડામા હાથની હુયેરી ઉપર પડે તો ચિતા કનાવે
૨૯ ધરોળી-ધરિ ઉપર પડે તો મગ્ધ કરે ૩૦ ધરોળી-
શુદ્ધ મ્યાન ઉપર પડે તો સ્ત્રીને નમાગમ કરાવે ૩૧ ધરોળી-
જમણા પગની જાગ ઉપર પડે તો સ્ત્રી તથા પુત્રનો લાભ
કરે ૩૨ ધરોળી ટાળા પગની જાગ ઉપર પડે તો સ્ત્રીને
પુરુષની પ્રાપ્તિ થાય ૩૩ ધરોળી-જમણા પગના ઢીંચણ ઉપર
પડે તો અઝમ્માત ચિતા ઉપર કરે તથા ગેગ કરે ૩૪
ધરોળી સ્ત્રીને ટાળા ઢીંચણ ઉપર પડે તો શોક મતાપ ટળી
જઈ લાભ મળે ૩૫ ધરોળી-જમણા પગની પિડિયે તથા
ધુટી ઉપર પડે તો જામતરૂ કરાવે, અને જાધનાફિક કષ્ટ
ઉત્પન્ન કરે ૩૬ ધરોળી-સ્ત્રીને ટાળા પગની પિડિ ઉપર
તથા ધુટી ઉપર પડે તો રોગ શાત કરે ૩૭ ધરોળી-પગની
આગળીયો ઉપર પડે તે મતાપ ઉત્પન્ન કરે ૩૮ ધરોળી-
સ્ત્રીને ટાળા પગની આગળીયો ઉપર પડે તો ભય કરનાર
થાય ૩૯ ધરોળી પુરુષને જમણા પગ ઉપર અગર જમણા
પગના તલીયા ઉપર પડે તો આમાતજ જવુ પડે ૪૦ ધરોળી-
સ્ત્રીને ટાળા પગ ઉપર અગર ટાળા પગના તલીયા ઉપર

પડે તો હાનિ ઠગને ૪૧ ઘરોળી-ખોળામા પડે તો નવુ
 કુળ આપે ૪૨ ઘરોળી કુળ ઉપર પડે તો રૂળનો નાગ કરે
 ૪૩ ઘરોળી-લોજન સહિત થાળીમા પડે તો લક્ષ્મીને લાલ
 આપે ૪૪ ઘરોળી લોજન સહિત થાળીમા પડે તો લક્ષ્મીને
 નાશ કરે પુરુષોને જમણા અગોપાગો, અને સ્ત્રીઓને ડાળા
 અગોપાગો સમજવા ઈતિ વિચાર ઘરોળી ૧ લો સ પૂર્ણ

ઘરોળી પડે તેનો બીજો વિચાર

૧ ઘરોળી, પૈસા પાત્રના માથા ઉપર પડે તો દરિદ્ર થાય
 ૨ ઘરોળી, દરિદ્રના માથા ઉપર પડે તો, પૈસા પાત્ર થાય
 ૩ ઘરોળી, પૈસા પાત્રને ઠપ્પ પડેલું હોય, ને તેને માથે ચડે
 તો ઠપ્પ નાશ પામે ૪ ઘરોળી, કપાળે ચડે તો નવનિધ
 થાય. ૫ ઘરોળી, કપાળને નીચે ચડે તો રાજ્ય તરજી માન
 મળે ૬ ઘરોળી, ડાળા ઠાન ઉપર પડે તો આયુષ્ય ઓછું
 થાય. ૭ ઘરોળી, જમણા ઠાન ઉપર પડે તો કલેશ થાય,
 ૮ ઘરોળી, નાક ઉપર પડે તો વૈરી મરે ૯ ઘરોળી, હોઠ
 ઉપર પડે તો લોજનનું સુખ થાય ૧૦ ઘરોળી, હૃદયને કંરસે
 સ્પર્શ કરે તો લક્ષ્મીનો નાશ થાય ૧૧ ઘરોળી જમણે
 ખલે પડે તો રાગ સહિત થાય ૧૨ ઘરોળી ડાબે ખલે
 પડે તો બહુજ ગેજ થાય ૧૩ ઘરોળી, જમણે અગે ચડે
 તો મિત્ર મળે ૧૪ ઘરોળી, જમણે અગે ચડે તો સ્ત્રી ધતુ-
 વતી થઈ, સત્તાને ઉત્પન્ન કરે ૧૫ ઘરોળી, પેટ ઉપર પડે

તો મીઠું લોજન મળે ૧૬ ઘરોળી, નાભિ ઉપર પડે તો
 સતાનનો લાભ થાય ૧૭ ઘરોળી, ગુહ્ય ઉપર પડે તો
 ૫૦ સ્ત્રીનો સમાગમ થાય ૧૮ ઘરોળી, જમણા હાથ
 ઉપર પડે તો લક્ષ્મી તથા કન્યાનો લાભ થાય ૧૯ ઘરોળી,
 ડાળા હાથ ઉપર પડે તો પરદેશ પ્રત્યે ચાલવાનું થાય ૨૦
 ઘરોળી, ઉચ્ચીચડીને પગ ઉપર પડે, તો પરદેશ જવાનું થાય
 ૨૧ ઘરોળી, પગના નીચે જાય, અગર પગના તળીયાને
 સ્પર્શ કરે તો જગતને વિષે યશ માન વધે ૨૨ ઘરોળી,
 પગની આગત્રી ઉપર સ્પર્શ કરે તો શરીર શુભ થાય ૨૩
 ઘરોળી નખને સ્પર્શ કરે તો વ્યાધિ થાય ૨૪ ઘરોળી,
 પૂઠે પડે તો જાધવનો નાશ થાય ૨૫ ઘરોળી, પૂઠ આગ-
 જથી ઉતરેતો જાધવ નિરોગી થાય ૨૬ ઘરોળી, નિદ્રામાં
 મુઠા છતાં પોતાના શરીર ઉપર પડેલી દેખે તો પોતાની
 સ્ત્રી કદા છ માસ જીવે ૨૭ ઘરોળી, નિદ્રામાં પોતાના
 શરીરે પડેલી દેખીને તુરત જાગે તો શુભ થાય ૨૮ ઘરોળી,
 પડવે પડે તો મનુષ્યને રોગ થાય ૨૯ ઘરોળી, ખીજ અને
 ત્રીજે પડે તો રાજ્ય થકી મન્માન પ્રાપ્ત થાય ૩૦ ઘરોળી,
 ચોથે પડે તો જહુજ ખરામ છે ૩૧ ઘરોળી, પાંચમે પડે
 તો ધન આપે ૩૨ ઘરોળી, છઠ અને સાતમે પડે તો પ્રીતિ
 વધારે ૩૩ ઘરોળી, આઠમ નોમ દશમે પડે તો હાનીને
 સૂચવે ૩૪ ઘરોળી, અગ્યાગશે પડે તો પુત્રનો લાભ આપ
 નારી ધન ૩૫ ઘરોળી, બારમે પડે તો ધનનો સંજોગ

(૨૫૪)

કરાવનારી થાય ૩૬ ઘરોળી, એ ઉપરની તિથિયો શિવાય
પડે તો તે તમામ ત્યાગ કરવા લાયક છે ૩૭ ઘરોળી,
સોમ પુષ્પ ગુરૂ ને શુક્રવારે પડે તો સુખકારી થાય ૩૮
ઘરોળી, શનિ ગ્વી ને મંગળવારે પડે તો અશુભ કરનારી
થાય ૩૯ ઘરોળી રવીવારે પડેલે પોહોરે પડે તો લક્ષ્મીના
લાલ થાય ૪૦ ઘરોળી, રવીવારે બીજે પોહોરે પડે તો
રાજ્ય થકી સન્માન પ્રાપ્ત થાય ૪૧ ઘરોળી રવીવારે ત્રીજે
પોહોરે પડે તો માથામા ઘણું દુઃખ ઉત્પન્ન થાય ૪૨
ઘરોળી, ગ્વીવારે ચોથે પોહોરે માથા ઉપર પડે તો
મનજનનો મેળાપ થાય ૪૩ ઘરોળી, સોમવારે પહેલે
પોહોરે પડે તો ઉચ્ચાટ કરાવે ૪૪ ઘરોળી સોમવારે
બીજે પોહોરે પડે તો અમલવિત વાત સંભળાય ૪૫
ઘરોળી, સોમવારે ત્રીજે પોહોરે પડે તો કવેશ થાય ૪૬
ઘરોળી સોમવારે ચોથે પોહોરે પડે તો લક્ષ્મીના લાલ
થાય ૪૭ ઘરોળી, મંગળવારે પહેલે પોહોરે પડે તે મરણ
થાય ૪૮ ઘરોળી મંગળવારે બીજે પોહોરે પડે તો દુઃખ
થાય ૪૯ ઘરોળી, મંગળવારે ત્રીજે પોહોરે પડે તો ખરાગ
વાત સંભળાય ૫૦ ઘરોળી, મંગળવારે ચોથે પોહોરે પડે
તો ધનની પ્રાપ્તિ જનવે ૫૧ ઘરોળી, બુધવારે પહેલે પોહોરે
પડે તો મનજનનો મેળાપ થાય ૫૨ ઘરોળી, બુધવારે
બીજે પોહોરે પડે તો નલ્લે ૫૩ ઘરોળી, બુધવારે
ત્રીજે પોહોરે પડે તો કોઈક ચુસથી ઘા પડે ૫૪ ઘરોળી

(૨૫૫)

શુક્રવારે ચોથે પોહારે પડે તો પરદેશમા જવાનું થાય,
 ૫૫ ધરોળી, શુક્રવારે પેહેલે પોહારે પડે તો ચિતવેલો
 લાભ પ્રાપ્ત થાય ૫૬ ધરોળી, શુક્રવારે, ત્રીજે પોહારે પડે
 તો લડાઈ પડે થાય ૫૭ ધરોળી, શુક્રવારે ત્રીજે પોહારે
 પડે તો મુખકારક થાય ૫૮ ધરોળી શુક્રવારે ચોથે પોહારે
 પડે તો મોટી પદવીની પ્રાપ્તિ થાય ૫૯ ધરોળી, શુક્રવારે
 પેહેલે પોહારે પડે તો સારૂ થાય ૬૦ ધરોળી, શુક્રવારે
 બીજે પોહારે પડે તો લક્ષ્મીની પ્રાપ્તિ થાય ૬૧ ધરોળી,
 શુક્રવારે ત્રીજે પોહારે પડે તો યુદ્ધ થાય ૬૨ ધરોળી,
 શુક્રવારે ચોથે પોહારે પડે તો મુખ થાય ૬૩ ધરોળી,
 શનિવારે પેહેલે પોહારે પડે તો અગ્નિ ભોગ થાય ૬૪ ધરોળી,
 શનિવારે બીજે પોહારે પડે તો શરીરે પીડા થાય ૬૫
 ધરોળી શનિવારે ત્રીજે પોહારે પડે તો ભોજનનો લાભ
 થાય ૬૬ ધરોળી, શનિવારે ચોથે પોહારે પડે તો અગ્નિ
 અગર પવનનો લાભ થાય ૬૭ ધરોળી, શ્રેષ્ઠ, મિથુન, કર્ક,
 મેન, મકર, કુમ્ભ, મીનના ચંદ્રમા પડે તો મુખ થાય
 ૬૮ ધરોળી, વૃષભના ચંદ્રમા પડે તો મુખનો નાશ થાય
 ૬૯ ધરોળી, મિથુના ચંદ્રમા પડે તો પુત્રનું મુખ થાય
 ૭૦ ધરોળી, જ્યેષ્ઠના ચંદ્રમા પડે તો દુઃખ પડે, હવે તે
 ચંદ્રમા વાગે તો ચંદ્રસમજવો જેવાર હોય તેનો ચંદ્રમા સમ-
 જવો ૭૧ ધરોળી, અશ્વિની, રોહિણી, મૃગશીર્ષ, પુરુષ, પુન-
 વસુ ભરણી, અનુગાધા, નક્ષત્રમા પડે તો મુખની પ્રાપ્તિ

થાય ૭૨ ઘરોળી, દૃષ્ટિકા નક્ષત્રમા પડે તો દુ ખની પ્રાપ્તિ
 થાય ૭૩ ઘરોળી, આર્દ્રા, અશ્વેષા, મૂળ જ્યેષ્ઠા પૂરવાઢા,
 ઉત્તરાષાઢા નક્ષત્રમા પડે તો મરણ કરે ૭૪ ઘરોળી મઘા
 નક્ષત્રમા પડે તો સુખ થાય, પરંતુ રોગ ઉત્પન્ન કરે ૭૫
 ઘરોળી, પૂર્વાશ્વિની, હસ્તા, ચિત્રા સ્વાતિ, વિશાખા, નક્ષ
 ત્રમા પડે તો ધનનો નાશ કરે ૭૬ ઘરોળી, ધનિષ્ઠા, શત-
 ભિષા, પૂર્વાભાદ્રપદ, ઉત્તરા ભાદ્રપદ, રેવતી નક્ષત્રમા પડે
 તો દુ ખ થાય ૭૭ ઘરોળી શૃવણ નક્ષત્રમા પડે તો ઘણું
 સુખ પ્રાપ્ત થાય, તમામ પ્રકારનું સુખ થાય, ઘરોળી પડે
 તે દાંડમનું નક્ષત્ર સમજવું

ઠાકીડો ગરીર ઉપર પડે તેનો વિચાર.

૧ ઠાકીડો-મસ્તક ઉપર પડે તો ધનની હાનિ થાય ૨
 ઠાકીડો-હૃદિની મસ્તક ઉપર પડે તો ચિતા શોકનું નિવા
 રણ કરે, અને કષ્ટમા પડે તો કષ્ટને દૂર કરે ૩ ઠાકીડો-
 કપાલ ઉપર પડે તો મરે ૪ ઠાકીડો-ગર્રે લમણા ઉપર
 પડે તો ભય કરે ૫ ઠાકીડો-જમણા કાન ઉપર પડે તો
 રોગ કરે, બધનમા પાડે ૬ ઠાકીડો-ડાળાકાન ઉપર પડે તો
 રોગ વ્યાધિ ઉત્પન્ન થાય ૭ ઠાકીડો-જમણી બાજુ ગાલ,
 હોઠ, મુખ, ઉપર પડે તો સારૂ ફળ આપે ૮ ઠાકીડો-ડાળી
 બાજુ ગાલ હોઠ મુખ, ઉપર પડે તો કષ્ટ ઉત્પન્ન કરે દુ ખ
 દાયક થાય ૯ ઠાકીડો-મુખે હઠપચી ઉપર પડે તો ચિતા
 કરાવે ૧૦ ઠાકીડો-નાસિકા ઉપર પડે તો વેરીને દમન કરે

૧૧ કાકીડો-ડોક ઉપર પડે તો નિશ્ચય ભય કરે, ૧૨ કાકીડો-
 વાસા ઉપર પડે તો બોબા માણસનું મરણ સંભલાવે, ૧૩
 કાકીડો-શીના વાસા ઉપર પીઠ ઉપર પડે તો ભત્તારનું કટ
 દેખાડે તથા દ્રવ્યની હાનિ કરાવે ૧૪ કાકીડો-જમણા
 ખભા ઉપર પડે તો કુટુંબ સંબંધિની ચિંતા કરાવે, ૧૫
 કાકીડો-ડાળા ખભા ઉપર પડે તો રોગ ઉત્પન્ન કરે, ચિંતા
 કરાવે, પરદેશ પ્રત્યે ગમન કરાવે, ૧૬ કાકીડો-જમણી
 બાજુના ભ્રૂન ઉપર પડે તો પુરૂષને ચિંતા તેમજ વિભ્રમ કરાવે
 ૧૭ કાકીડો-શીને ડાળા સ્તન ઉપર પડે તો પુત્ર હીન
 કરે ૧૮ કાકીડો-પુરૂષને જમણી બાહુ પડે તો વટ ઉત્પન્ન
 કરે ૧૯ કાકીડો-શીને ડાળી બાહુ ઉપર પડે તો કષ્ટને
 કરે, લક્ષ્મીને હણે ૨૦ કાકીડો-જમણા કાડા ઉપર પડે
 તો ભય ઉત્પન્ન કરે ૨૧ કાકીડો-ડાળા કાડા ઉપર પડે તો
 લાભદાયક શીને હોય ૨૨ કાકીડો-જમણા હાથની હથે-
 લીમા પડે તો લક્ષ્મીનો નાશ કરે ૨૩ કાકીડો-ડાળા હાથની
 હથેલી ઉપર પડે તો હાનિ કરે ૨૪ કાકીડો-હૃદય ઉપર
 પડે તો મહા કષ્ટ ઉત્પન્ન થાય, રોગ બંધનાદિક પ્રાપ્ત થાય,
 અકસ્માત ચિંતા ઉત્પન્ન થાય ૨૫ કાકીડો-પેટ ઉપર પડે
 તો રોગનો ઉપદ્રવ કરે ૨૬ કાકીડો-નાભિ ઉપર પડે તો
 કષ્ટ કરનાર થાય. ૨૭ કાકીડો-કમ્બર (કડ) ઉપર પડે તો
 બંધનાદિક ભય ઉત્પન્ન કરનાર થાય ૨૮ કાકીડો-ગુદ ભાગ

(૨૫૮)

ઉપર પડે તો રોગ કરે ૨૯ કાકીડો પુરુષને જમણી જાગ
 ઉપર પડે તો રોગ થાય ૩૦ કાકીડો-શીને ડાબી જાગ
 ઉપર પડે તો પુત્ર ઉત્પન્ન કરાવનાર થાય ૩૧ કાકીડો-પુરુ-
 ષને જમણા ઢીંચણ ઉપર પડે તો આમાતરે જાય પરદેશ
 જમન કરે ૩૨ કાકીડો-શીને ડાબા ઢીંચણ ઉપર પડે તો
 રોગને શાત કરે, કદને ટાળે, તેમજ સુખ ઉત્પન્ન કરે ૩૩
 કાકીડો-પુરુષને જમણી બાજુ પિડિ તથા ઘુટી ઉપર પડે
 તો બધિખાનાદિકનુ કદ ઉત્પન્ન કરે ૩૪ કાકીડો-શીને
 ડાબી બાજુની પિડી ઉપર પડે તથા ઘુટી ઉપર પડે તો
 જય ઉત્પન્ન કરે, ચિતા પેદા કરે ૩૫ કાકીડો-પુરુષને
 જમણા પગ ઉપર પડે તો રોગ ઉત્પન્ન કરે ૩૬ કાકીડો-
 શીને ડાબા પગ ઉપર પડે તો પરગામ જવાનું થાય, પુરુ-
 ષને જમણા અંગનુ ફળ સમજવું, અને શીને ડાબા અંગનુ
 ફળ સમજવું ઇતિ કાકીડા વિચાર સ પૂર્ણ

નિગતર પચુષણુ પર્વમા આવકોને

કરવાના અવશ્ય કર્તવ્યો.

૧ જાઠ દિવસ સુધી અમારીનો પડદા વગડાવવો

૨ શક્તિ અનુમારે ઉપવાસ છઠ્ઠું અઠ્ઠમ આદિ તપ કરવો

૩ શાન્તિથી પરમેશ્વરના નામનો જાપ કરવો

૪ જાઠ દિવસ સુધી સત્પાત્રને વિષે અખંડ ભાવનાથી

દાન આપવું

૧

(૨૫૬)

૫ સ્વામીશાઇયોને, નાલીયેર, સોપારી બદીમ પતાસા
સાકરનાપડા, પેડા, ઇત્યાદિક પ્રકારની પરભાવનાઓ આપવી

૬ શ્રી પરમાત્માની ઉત્તમોત્તમ રીતે પૂજા કરવી

૭ તમામ જ્ઞેનમદિરે નિરતર દર્શન કરવા જવું

૮ તમામ સાધુસાધવીને વહન રોજે કરવું

૯ સ્વામીવાત્સલ્ય કરીને, શ્રી સઘની ભક્તિ કરવી

૧૦ શ્રી પુરૂષોત્તે મન વચન કાયાથી ધ્વજાયથું પ્રતિ
પાલન કરવું

૧૧ સચિત્ત વસ્તુનો સર્વથા ત્યાગ કરવો

૧૨ તમામ આરભવાળા કાર્યોનો પરિહાર કરવો

૧૩ પોતાની શક્તિ મુજબ લક્ષ્મીનો સારા માગે વ્યય કરવો

૧૪ શ્રી શ્રુતજ્ઞાનની ભક્તિ કરવી

૧૫ શ્રી કૃપસૂત્રની સારી રીતે પૂજા કરવી

૧૬ જીવોને અભયદાન આપવું

૧૭ હૃમ્મેશા મહાન્ ઉત્સવ કરવો

૧૮ દરરોજ જે વખતના સાજ સવાર પ્રતિક્રમણ કરવા

૧૯ કર્મફલ નિમિત્તે અમુક લોગસ્સનો કાઉત્સરગ કરવો

૨૦ કૃપસૂત્રનું જે વાચન કરે તેને જ્ઞાત પાણી - સુખ
સમાધિ વિગેરે થાય તેવી સાહાય કરવી

૨૧ કૃપસૂત્રના તમામ અક્ષરો સાલગવા, એટલે કૃપ
સૂત્ર પૂર્ણ સાધન

૨૨ શ્રી મધે પોતે ખમવું, અને બીજાને ખમાવવું,
એવી રીતે અરસપરસ પ્રીતેથી ખમતખામણા કરવા

૨૩ ઉત્તમ પ્રકારની ભાવના શાવવી

૨૪ વિધિ સહિત અક્ષરે અક્ષર કટપસૂત્ર સાબળનાર,
નિશ્ચય સાત આઠ ભવે મોખે જાય છે

૨૫ બને તો આઠે દિવસ સુધી વ્યાપાર બંધ રાખવો

૨૬ દેવદ્રવ્યની વૃદ્ધિ કરવી

૨૭ જિનેશ્વર મહારાજના મદિને પ્રામુક પાણીથી પોવું

૨૮ બની શકે તે પ્રકારે દીન દુખી સ્વામીભાઈયોને
વસ્ત્ર પાત્ર વસ્તુ પૈસા વિગેરે આપી તેનો ઉદ્ધાર કરવો

૨૯ તેના સાથે વૈર હોય પૂર્વજું તો ખમાવી દેવું

૩૦ નવીન વૈર ઉભું, કરવું નહિ, તેને આ દિવસોમા
નાત બાહાર કે સઘ બાહાર કરી, પોતે જમી લઈ, સ્વામી
ભાઈયોનો ને ભગવાનના વચનનો ઘાત કરવો નહિ

૩૧ આ દિવસોમા વ્યાખ્યાનજ સાબળવું, ને ધર્મધ્યાનમા
દિવસો કાઢવા

૩૨ પરંતુ નવરા ભેથી સોગઠાબાજીએ રમવું નહિ, ઠારણ
કે તેમા માહાન પાપકર્મ છે, હારણતમા રોષ થયા વિના
રહે નહિ, તેથી તે રોષ થયાનો ક્રોધ સોગઠી ઉપર કાઢી
જોરથી તેના ઉપર ઘા કરે છે, તેમ કરવાથી એટલે સોગ
ઠીને મારવાથી એક ગર્ભવતી સ્ત્રીની હત્યા કર્યા જેટલું પાપ

આવે છે, સોગડી પણ મારી છે આ દિવસોમા સપૂર્ણ
 જીવ દયા પાળવી જોઈએ, તેને બદલે સોગડીને મરાય
 છે તો દયાનો ગધ ગ્રાવકોમા કયા રહ્યો, તેનો વિચાર
 કરવાનો છે, માટે પશુપણુમા તો શુ પણ જીવજીવ સોગ
 દાળાજી રમવાના પચ્ચગ્ગાણુ કરવા જોઈએ

૩૩ ગજુદાની બાજીએ રમણુ નહિ, તેમા પણ હાર
 જીતનુ કામ હોવાથી કોધનો ઉદય થાય છે, ને તેમાથી
 મારો મારાણો થાય છે, માટે તે બાજીને પણ રમવી છોડી દેવી,

૩૪ જુમાર રમણુ નહિ, હારવાથી પંસા નહિ મળવાથી,
 આ દિવસોમા ચોરી કરવાનુ મન થાય છે અને તેનુ પરિ-
 ણામ મહા ભયંકર આવે છે, માટે તેને જલાજલી દેવી

૩૫ સદ્દો પણ કરવો નહિ કારણ કે તેના પ્રમી જીવોને
 ત્રણમેને બાવન દિવસોના પેઠે આ આઠ દિવસ પણ હાય
 વોયના અને ઉત્પાતના જાય છે, કેવળ આર્તધ્યાનની
 ભાવના રહેવાથી તેઓ આ દિવસોમા તે ખરાબ ધ્યાનમા
 દ્રઢતા કરી પરલોકનો બધ દુર્ગતિનો પોતાના હાથે કરી-
 નેજ જાય છે, જો સદ્દો મૂકે તો નિરાત્રે કાષ્ઠક ધર્મ કર્તવ્ય
 કરે, શિવાય કાષ્ઠજ નહિ

૩૬ ચોરીને આ દિવસોમા સવથા પ્રકારે વર્જવી કેટલા
 ચેકોની ટેવ, સારા દિવસોમાજ ચોરી કમ્પાની હોય છે, તેથી
 તેઓ પૂજા પડિછમણા કરનારના લુગડા પૈમા હાથ આવે

૨૨ શ્રી મઘે પોતે ખમવુ, અને જીમને ખમાવવુ,
એવી રીતે અરસપરસ પ્રીતેથી ખમતખામણા કરવા

૨૩ ઉત્તમ પ્રકારની ભાવના ભાવવી

૨૪ વિધિ મહિન અક્ષરે અક્ષર કલ્પસૂત્ર સાલજનાર,
નિશ્ચય સાત આઠ ભરે મોઢે જાય

૨૫ અને તો આઠે દિવસ મુધી વ્યાપાર બધ રાખવો

૨૬ દેવદ્રવ્યની વૃદ્ધિ કરવી

૨૭ જિનેશ્વર મહારાજના મંદિરને પ્રાસુક પાણીથી ધોવુ

૨૮ જની શકે તે પ્રકારે દીન દુ ખી ક્વામીલાઇયોને
વસ્ત્ર પાત્ર વસ્તુ પેસા વિગેરે આપી તેનો ઉદ્ધાર કરવો

૨૯ તેના સાથે વૈર હોય પૂર્વજ્ઞ તે ખમાવી દેવુ

૩૦ નવીન વૈર ઉભુ કરવુ નહિ, તેને આ દિવસોમા
નાત ખાહાર કે સઘ ખાહાર કરી, પોતે જમી લઈ, ક્વામી
લાઇયોનો ને ભગવાનના વચનનો ઘાત કરવો નહિ

૩૧ આ દિવસોમા વ્યાખ્યાનજ સાલજવુ, ને ધર્મધ્યાનમા
દિવસો કાઢવા

૩૨ પરંતુ નવરા જોશી સોગઠાખાણ્યે રમવુ નહિ, કારણ
કે તેમા માહાનૂ પાપકર્મ છે, હારજીતમા રોપ થયા વિના
રહે નહિ તેથી તે રોપ થયાનો ક્રોધ સોગઠી ઉપર કાઢી
જોશી તેના ઉપર ઘા કરે છે, તેમ કરવાથી એટલે સોગ
ઠીને મારવાથી એક જર્જવતી સ્ત્રીની હત્યા કર્યા જેટલુ પાપ

આવે છે, સોગડી પણ મારી છે આ દિવસોમા સપૂર્ણ
 જીવ દયા પાળવી જોઈએ, તેને જદલે સોગડીને મરાય
 છે, તો દયાનો ગંધ શાવકોમા કયા રહ્યો, તેનો વિચાર
 કરવાનો છે, માટે પર્યુષણમા તો શુ પણ જીવજીવ સોગ-
 ઠાખાજી રમવાના પર્યુષણાણ કરવા જોઈએ

૩૩ ગજુદાની જાણ્યે રમવું નહિ, તેમા પણ હાર
 જીતનું કામ હોવાથી કોઈનો ઉદ્ધ થાય છે, ને તેમાથી
 મારો મારાચો થાય છે, માટે તે જાણને પણ રમવી છોડી દેવી,

૩૪ જુગાર રમવું નહિ, હારવાથી પૈસા નહિ મળવાથી,
 આ દિવસોમા ચોરી કરવાનું મન થાય છે અને તેનું પરિ-
 ણામ મહા જયકર આવે છે, માટે તેને જલાજલી દેવી

૩૫ સદ્દો પણ કરવો નહિ કારણ કે તેના પ્રેમી જીવોને
 ત્રણસોને જાવન દિવસોના પેઠે આ આઠ દિવસ પણ હાય
 વોયના અને ઉત્પાતના જાય છે, કેવળ આર્તધ્યાનની
 જાવના રહેવાથી તેઓ આ દિવસોમા તે ખરાબ ધ્યાનમા
 દ્રઢતા કરી પરલોકનો જંધ દુર્ગતિનો પોતાના હાથે કરી-
 નેજ જાય છે, જો સદ્દો મૂકે તો નિરાતે કાઈક ધર્મ કર્ત્તવ્ય
 કરે, શિવાય કાઈજ નહિ

૩૬ ચોરીને આ દિવસોમા સવથા પ્રકારે વર્જવી ફેટલા
 ચેકોની ટેવ, સારા દિવસોમાજ ચોરી કરવાની હોય છે, તેથી
 તેઓ પૂજા પરિહરમણા કરનારના લુગડા પૈસા હાથ આવે

(૨૬૦)

૨૨ શ્રી સદે પોતે ખમણું, અને ખીજને ખમાવણું
એવી રીતે અરસપરસ પ્રીતેથી ખમતખામણા કરવા

૨૩ ઉત્તમ પ્રકારની ભાવના ભાવવી

૨૪ વિધિ સહિત અક્ષર અક્ષર કલ્પસૂત્ર આજીવનના
નિશ્ચય સાત આઠ ભવે મોખે જાય છે

૨૫ બને તો આઠ દિવસ સુધી વ્યાપાર બંધ રાખવો

૨૬ દેવદ્રવ્યની વૃદ્ધિ કરવી

૨૭ જિનેશ્વર મહારાજના મંદિરને પ્રાસુક પાણીથી ધોવું

૨૮ જની શકે તે પ્રકારે દીન દુખી સ્વામીભાઈએને
વસ્ત્ર પાત્ર વસ્તુ પૈસા વિગેરે આપી તેનો ઉદ્ધાર કરવો

૨૯ તેના સાથે વૈર છોડાય પૂર્વજું તો ખમાવી દેવું

૩૦ નવીન વૈર ઉભું કરવું નહિ, તેને આ દિવસોમાં
નાત બાહાર કે સદ્ બાહાર કરી, પોતે જમી લઈ, સ્વામી
ભાઈએનો ને ભગવાનના વચનનો ધ્યાત કરવો નહિ

૩૧ આ દિવસોમાં વ્યાખ્યાનજ સાંભળવું, ને ધર્મધ્યાનમાં
દિવસો કાઢવા

૩૨ ધરતું નવરા બેશી સોગઠાબાણ્યે રમવું નહિ, કારણ
કે તેમાં માહાનૂ પાપકર્મ છે, હારણતમા રોષ યયા વિન
રહે નહિ, તેથી તે રોષ યયાનો ક્રોધ સોગઠી ઉપર કાઢ
જેરથી તેના ઉપર ઘા કરે છે, તેમ કરવાથી એટલે સોગ
ઠીને મારવાથી એક ગર્ભવતી સ્ત્રીની હત્યા કર્યા જેટલું પા

મત્સર ઈર્ષ્યા ક્રોધ માન માયા લોભાદિકને વિશેષે કરી વળવા

૪૨ કેટલાયેક ગામોને વિષે આ દિવસોમા આઠ અગર ચાર દિવસોની વેપાર બંધ કરવાની પાખીયો હોય છે, તે દિવસમા ધર્મધ્યાન કરવું જોઈએ, તેને ગદલે કેટલાયેકો ચોપડા લઈને નામા ઠામા, હિસાબ કિતાબ કરવા બેસી જાય છે તે આવકપણાની અવધિની વાત છે ગાડીનો અગર ધાત્રીની ધાણીનો બળદ તેમજ ઘોડા ગાડીનો ઘોડો પશુ દિવસ રાત્રમા ચાર છ કલાક છુટે છે, આવકને ૩૬૦ દિવસમા ચાર આઠ દિવસ પણ નિવૃત્તિ મેળવવાની દમ્મદા થતી નથી, તે અબળ કર્મનીજ નિશાની છે

૪૩ કેટલાયેકોને સસાર જન્મ આગલો પાછલો ખાપદાન દાની વારીના વેર ઝેર હોય છે, તે વેર વાળવા નિમિત્તે આવા ઉત્તમોત્તમ દિવસોમા નાહક ખોટા જગડા જગાવી પોતે પરભાવના લેતા નથી, બીજાને લેવા દેતા નથી, પોતે પરભાવના કરતા નથી, બીજાને કરવા દેતા નથી, પોતે સાધર્મિકવાત્મક કરતા નથી, બીજાને કરવા દેતા નથી, પોતે આડા ચઈને ઘર બાહાર ખાઈ જાય છે, પણ સાધર્મિક ભાઈયોને મુખે તે દિવસમા કાઈ પણ સ્વામિવાત્સલ્યની ચીજ પડવા દેતા નથી, પોતે લુગડા પહેરતા નથી બીજાને પહેરવા દેતા નથી, પણ ઘરમા તો પોતાનીજ બેરી પેહેરે ત્યા નિવેધ નહિ ત્યા જો નિવેધ કરે તો ઘરમાં બિચારાને ઉભુ

તો ફાગીના વિગેરે ઘણી જગ્યાએ લઈ જાય છે, પણ આવું ચોરીનું કામ કરવું લાયક નથી, તે પણ ધર્મ કરવાની જગ્યાએ, તે પણ પર્યુષણ પર્વ જેવા મહાન દિવસોને વિષે, ભગ્ન અવધિજ આવી રહી, પામર બિચારા તે ભાગ્યહીન માણસની અવિધ્યમા શી ગતિ થશે, કેવી કથા થશે ? સ સૌ-રમા કેટલો કાળ પરિશ્રમણ કરશે, તે તો શાની મહારાજા-ઓજા જાણે છે, અમારા જેવા અસાધની માણસને તે હાથની ગોચર થઈ શકે નહિ

૩૭ આ પર્વને વિષે બાઠ દિવસ સુધી જોડા પહેરવા નહિ, કારણ કે વરસાદની ઋતુ હોવાથી ઘણા સૂક્ષ્મ જીવંતુઓ હોવાથી તેનો નાશ જાડો થઈ થઈ જવાથી, માહાન પાપ કર્મ ઉત્પન્ન થાય છે માટે જોડા પહેરવા નહિ

૩૮ તેમજ વરસાદને વિષે પણ 'કઠાપિકાળે જોડા પહેરવા નહિ

૩૯ બ્યભિચારી જીવોએ પણ આ દિવસોમા કશું જાત્રાને નિમિત્તે બીજે ઠેકાણે જઈ પોતાની મનકામના પૂર્ણ કરવાને માટે કઠાપિ કાળે જવું નહિ આ પર્યુષણ પર્વમા શીયલનું ખાડન કરીને પરસ્પરનું સેવન કરવું નહિ

૪૦ પર્યુષણ મહાન પર્વને વિષે સ્વર્ણને વિષે પણ સતોષી થઈ બ્રહ્મચર્યના પચ્ચખ્યાણ કરવા

૪૧ આ પર્વને વિષે લડાઈ ટટા તોડાન અને ઝેર વેર

કરવાનું' તથા સાધર્મિકવાત્મન્ય ધીજનને મમજની તોડી પાડે છે, અને મૂંછે ઉપર તારદઈ ફરે છે, પણ કોઈ તેવાઓને પુછનારા નથી મળતા કે તે સ્વામિવાત્મન્ય તોડાવી તો નાખ્યુ પણ કેટલા દુ ખી આવડને સુખી કર્યા, કેટલા પૈમા રહિતને ધનવાન કર્યા, કેટલાક ઘર બાગ વસ્ત્ર પાત્ર વિનાનાને તે તે વસ્તુઓ આપી સુખી કર્યા, તેનો તો જવાબ તુ દે, કારણ કે સ્વામિવાત્સલ્યને તોડી પાડીને જો બનતી શક્તિયે આવડેને સુખી કરવામા અને માહાત્મ્ય કરવામા ન આવે તો તો જાણુ કે તે સાધર્મિકલાઇયોના ગ્રેમી નહિ, પરંતુ તેને દ્વંષ રૂપી દાવાનજની વૃદ્ધિ કરનારા હડહડતા તેના કદા દુરમનોજ છે જોમ ચોક્કસ મનવુ, જેઓ બોલે તેવુ પાળનારા હોય છે, તેજ સત્યવાદિ ગણાય છે અને કિંમત પણ તેઓના વચનોનીજ અકાય છે, ધીજનની નહિ

૪૬ જ્યાં સમ્યક્ત્વ છે ત્યાજ ભગવાનના વચન છે અને જ્યાં ભગવાનના વચન ત્યાજ સમ્યક્ત્વ છે પરંતુ પશુ પર્વમાજ તોફાન ઉપડે છે ને ત્રણસોને બાવન દિવસમા સ્વામિવાત્સલ્યનુ તોફાન કેમ ઉપડતુ નથી, તે દિવસોમા પોતાના બોલ્યા પ્રમાણે દુ ખી આવડોને સાહાય કરવા સાધર્મિકવાત્મન્ય તોડવાવાળા કેમ કોઈ નજરે પડતા નથી, અગર નજરે કયાથી પડે, જેઓનો ઉદ્દેશ મત્ર સ્વામિવાત્સલ્ય તોડીને ભાગ્યશાળી છવોના સુખમા કાઈક પુન્યશાળીની

રહેલું મુશ્કેલ થઈ પડે છે કેટલાયેક સાધર્મિકવાત્સલ્ય કરનારને આડા આવે છે ને કહે છે કે જો કરશો તો ધૂગ ઉડાડીશું, પયરા ફેંકીશું, બગાડો કરીશું વિગેરે પ્રકારના વચનો બોલવાથી કરનારના પ્રણામ ભગ કરે છે, કેટલાયેક બોલે કાઈ, અને ચાલે કાઈ, કેટલાયેક દેહેરા ઉપાશ્રયમા દેવ શુરધર્મના ગાન કરવા છોડી દઈ, તદ્દન હલહલતા મિથ્યાત્વા બની તે જગ્યાએ મિથ્યાત્વિયોનુજ ગાન તાન કરવા, તથા પોષણ ઢરવા બેસી જાય છે, કિબહુના જૈન કુળમા જન્મી જૈન નામ ધરાવી, જૈનનુજ ખોલી નાખનારા થાય છે. પણ વાસ્તવિક રીતે જો તપાસ કરીએ તો તે પોતાના આત્માનુજ બગાડો ઢરવાવાળા થાય છે, તે શિવાય જૈન ઝગર જૈનધર્મનું કાઈ પણ બગડતું નથી, દુકામા બહુલ કર્મો હોય તેજ આવા સારા દિવસોમા લડાઈ ટટા જગડા રગડા અને સઘ સ્વામિવાત્સલ્ય વિગેરે ધર્મના કામો અટકાવી ભગવાનની આજ્ઞાના ખડન કરનારા થાય છે, તો આવા મહાન દિવસોમા તેણે કાઈ પણ કરવું જોઈએ નહિ.

૪૪ ધર્મ રહિત કેટલાયેકો કાઈ ધર્મિષ્ઠ માણુમ આ દિવસમા મારા કામનો આરભ કરે તેને લય ઉત્પન્ન કરે છે કે જો તું આ કામ કરીશ તો તને મારી નાખીશું વિગેરે પ્રકારનો લય બતાવી ણીજ સામા માણુસને પણ ધર્મથી પતિત કરે છે.

૪૫ કેટલાકે આ દિવસમા સ્વામીભાઈઓનું પોષણ

કરવાનું તથા સાધર્મિકવાત્સલ્ય બીજાને મમજાવી તોડી પાડે છે, અને મૂંઝા ઉપર તારદંડ કરે છે, પણ કોઈ તેવાઓને પુઝનારા નથી મળતા કે તે સ્વામિવાત્સલ્ય તોડાવી તો નાખ્યું પણ ફેટલા દુષ્ટી આવડને સુખી કર્યા, ફેટલા પૈમા રહિતને ધનવાન કર્યા, ફેટલાકે ઘર બાગ વસ્ત્ર પાત્ર વિનાનાને તે તે વસ્તુઓ આપી સુખી કર્યા, તેના તો જવાળા તુ ઢે, કારણ કે સ્વામિવાત્સલ્યને તોડી પાડીને જો બનતી શક્તિયે આવડે તે સુખી કરવામા અને માહાય કરવામા ન આવે તો તો જાણુ કે તે સાધર્મિકલાઇયોના પ્રેમી નહિ, પરંતુ તેને દુષ્ટ રૂપી દાવાનળની વૃદ્ધિ કરનારા હડહડતા તેના કદા દુર્ગમનોજ છે એમ ચોક્કસ માનવું, જેઓ બોલે તેવું પાળનારા હોય છે, તેજ સત્યવાદિ ગણાય છે અને કિંમત પણ તેઓના વચનોનીજ અઠાય છે, બીજાની નહિ

૪૬ જ્યાં સમ્યક્ત્વ છે ત્યાં જ ભગવાનના વચન છે અને જ્યાં ભગવાનના વચન ત્યાં જ મમ્યક્ત્વ છે પરંતુ પવમાજ તોફાન ઉપડે છે ને ત્રણસોને બાવન દિવસમા સ્વામિવાત્સલ્યનું તોફાન કેમ ઉપડતું નથી, તે દિવસોમા પોતાના બોલ્યા પ્રમાણે દુષ્ટી આવડોને સાહાય કરવા સાધર્મિકવાત્સલ્ય તોડવાવાળા કેમ કોઈ નજરે પડતા નથી, અગર નજરે કયાથી પડે, જેઓનો ઉદ્દેશ મત્ર સ્વામિવાત્સલ્ય તોડીને ભાગ્યશાળી જીવોના સુખમા કાઈક પુન્યશાળીની

પડતી શેપને કેવળ અટકાવવાનોજ હોય છે, તે જિયારા
 બીજા દિવસોમા નામ લે શાના, અને જો નામ લે તો તેને
 પણ કેટલાક નિહા અદ્વાવાળા શાવકો મોઢે મારનારા નીકળે
 કે હો. હવે સ્વામિભાઈને ઘર ભા- પૈસા વસ્તુ વસ્ત્ર પાત્ર
 આપીને સુખી કરોને, બોલ્યા તેણે પાળોને, આવુ કહેનારા
 મળે, અગર કહે કે ન કહે પણ તે સ્વામિવાત્સલ્ય તોડનારા
 પોતાના મનમા સમજે ॥ કે આપણે કયા સત્ય બોલીએ
 છીએ આતો એક ત્રિદોષનો ચાળો ઉપડવાથી તે માદગીના
 દોષથી વેધ બજવી લીધો, અમાસિ ઘઈ ગઈ, હવે હુ ખીભાઈ-
 ચોની પશ્વા કોને પડી છે, બસ, મીન પકડે, ગમે તેટલા
 ટપલા પડે છતા તેની દરકારજ ઠાણુ કરે છે, વળી આવતા
 પર્યુષણે વાત, પાછા વેધ બજવવા તૈયારજ ઘઈ રહ્યા હોય

૪૭ સ્વામિવાત્સલ્ય અટકાવનારાઓ ભાગી કે સસારી
 જમે તે હોય પણ પોતાની શક્તિથી તથા બીજા પાસે યાચના
 કરીને, ધર્મદલાલી કરીને જો હુ ખીભાઈચોને સાહાય કરે,
 'બીજા પાસે ભિક્ષા માગીને પણ તેને સાહાય કરી હુ ખમા
 ટેકો કરે તો તો તેમનું બોલવું કાઈક પ્રમાણુ પણ ગણાય,
 પરંતુ બોલવું કાઈ છે, ને કરવું કાઈ છે, આવા જીવોને
 ઠાણુ પોહોચે, બસ, તેના કર્મજ પોહોચે બીજા જીવોને
 તેને પોહોચવાની તાકાત નથી સાચી કે તેઓ બોલે તે
 પ્રમાણુ પાળનારા નથી તેથી

૪૮ કેટલાયેકો પર્યુષણ જેવા માહાનૂ પર્વને વિષે પડિ
 ક્ષમણુ કરવા જાય, તેમા પણ હાસ્ય, ઠઠા, મરકરી, પથરા
 ઉડાડવા, ઢેફા ઉડાડવા વિગેરે અજ્ઞાની માણસોના જેવા
 આચરણો કરે છે, તે બહુજ શોચનીય છે, માટે તેમ કરવું
 ન જોઈયે, આ વાત પણ લક્ષમા રાખવાની છે, પણ બ્યા
 ગમત રમતની વાત હોય, ત્યા શાંતિથી પડિક્ષમણુ કયાંથી
 કરવાનું સુજે મારવાડમા જેમ હોળીને વિષે જુદાને પણ
 જુવાની આવે, તેમ ઈંદા પડિક્ષમણુમા જુદાને પણ તોફાન
 કરવા સુજે તો નાના બાળકો અને જુવાનીયાઓનું તો
 કહેવું જ શું ?

૪૯ કેટલાયેકો દેર સરભમા પૂજા કરવા જાય, ત્યા ધક્કા
 મુક્કા કરી લડાઇ ટટો ઉલો કરે છે, પણ તેમ ન કરતા
 શાંતિથી શાન્ત રીતે શાન્ત પ્રકૃતિથી આ દિવસોમા પૂજા
 કરવી જોઈયે

૫૦ કેટલાયેકો તો દેહેરા ઉપાશ્રયને ચોતાના બાપદાદા-
 નાજ બનાવેલા જાણીને મહાવીર ભગવાનના જન્મને દિવ
 સેજ ઉદ્ધિરીને લડાઈ ટટા જગડા ઉભા કરી, કંઈક જીવોને
 ત્રાસ ઉત્પન્ન કરે છે, તેમની આગ્રી કરણી ઘણીજ શોચ
 કરવા લાયક છે, જે જીવો મહાવીર ભગવાનને અને તેના
 વચનોને માનનારા હોય તે આવી પાપી કન્યા, કાઈ દિવસ
 કરે નહિ

(૨૧૮)

૫૧ જેઠ માસમા જેમ જેડુતો મોર અને જપેયા જેમ
 વરસાદની રાહ જોઈ રહ્યા હોય, તેમ પૃથુપણ પર્વનીજ
 રાહ જોઈ રહ્યા હોય, કે ક્યારે તે પર્વ આવે, ક્યારે થુક
 ઉડાડીયે ક્યારે તોડ દાડ કરીયે, ક્યારે વેર વાગીયે, ક્યારે
 જુઠા લખાણ કરીયે, ક્યારે સત્યવાદિના મરનકના ઉપજ જુઠા
 કલક ચડાવીયે, અને પૃથુપણ આવ્યા કે તુરત ધર્મરહિત
 જીવોના ટોળા થઇને, ઉપગ્રહી કરત્તી જ્યારે કરે છે, ત્યારેજ
 તેને શાન્તિ વળે છે, અરેર આ જીવોનો નિસ્તાર ક્યારે ને
 કેવી રીતે થશે, તેતો પરમાત્મા જાણે

૫૨ આ પૃથુપણ પર્વમા ઢેટલાયેકો મત્ય બાબતથી
 હારે ને પાછા જડે ત્યારે અસત્ય બાબતથી અમત્ય આશેષો
 કરીને નિષ્કવહીને કલક આપી જુઠ લખી, જુઠું છપાવી
 જુઠું બોલી, જુઠું તોફાન કરી, પરમાત્માની અજાના પ્રતિ
 પાલક જીવોને તે સતાપે, નિદા વિકથા કરે, અને તેમાજ
 પૈમાતુ પાછી કરી જ્ઞાનની આશાતના કરી, ચોતાને વિજથી
 માને, પરંતુ પરમાત્માની જ્ઞાનદ્રષ્ટીમાતો તે ચોતે હારેલાજ
 છે કારણ કે અજ્ઞાની માણુન ચોતાની અજ્ઞાનદશાથી ઠમો
 છગપ્રપચ-ફડકપટ માયામૃપાથી દુનિયાને વિષે છુપાવી
 તો નજ ચકે, પરંતુ થોડા ગઈમને માટે માની ત્યો કે
 છુપાવે પરંતુ પરમાત્માને ત્યા તો તેનું પોગળ ખુલુજ ॥
 માટે કેડિપણ જીન નામધારીયે પૃથુપણ પર્વને વિષે કોઈ

પણ પ્રકાશના પાપકર્મનું આચરણ કરવું નહિ

૫૩ કેટલાયેક ગામ નગર શહેર પુર પાટણને વિષે, પશુપણ પર્વ પહેલાં કોઈક નાની ઉમરના સ્ત્રી અગર પુરુષનું મરણ થયું હોય, તો કેટલાયેક પશુપણ પર્વમાં પોતે તપ કરતા નથી, ને બીજા સગાવહાલાને તપ કરવા દેતા નથી, પોતે સ્વામિવાત્મક્ય કરતા નથી, ને બીજાને કન્વ દેતા નથી, તેમાંથી કદાચ કોઈની કાઈ કરવાની ઇચ્છા થાય તો દુરત મેણા-દુણાનો ને વચનોનો વરસાદ પડવો શરૂ થાય છે, કેટલાયેકો તો વીર ભગવાનના જન્મોત્સવ એકાદનો સ્વામિવાત્મક તથા પૂર્ણાહુતનો પાચમનો વરઘોડો અને સ્વાસિવાત્સવ કાઈ પણ કન્તા નથી, કેટલાયેક બીજાને કરવા દેતા નથી, કેટલાયેકો લાજશરમને લઈને કરવાની ના પાડે છે, આ પણ તમામ અજ્ઞાનદગાનીજ નિશાની છે

પોતાના ઘરમાં તો શીરો, લાપશી, પેઠા, ગરજી, લાડુ, ભણ્યા વિગેરે કરી કરીને ખવાય, તેમાં વાધો ન આવે, વાધો ફક્ત બીજાને સાગ કામો ન કરવા દેવામાં આવે છે માટે આવું પણ ન કન્વુ જોઈએ, કારણ ૬ ગામ હોય તેમાં જન્મમરણ થયાજ કરે, ને દરવર્ષે એવું થયાજ કરે, તો કયા કયારે અટકાયત કન્વી માટે જો આવી વાત બને તો જેના ઘરમાં મરણ થયેલ હોય તેણે પોતાને માથે દોષ નહિ લેતા સગાસબથી તે જણાવી દેવું જોઈએ કે

જાવિ મિથ્યા ન થાય માટે તમારે તપ, જપ જે કરવું હોય તે કરજો, નહિ કરો તો મરણ પામેલા કાઈ પાછા આવનારા નથી નાત, જાત, ને સઘને પણ કહી દેવું જોઈએ કે—ધર્મજી, વરઘોડાનું, સ્વામિવાત્સલ્યનું કોઈપણ કામ અમારે નિમિત્તે રોક્યો નહિ, સ સાર છે, તેથી જન્મમરણો આયાજ કરે, માટે અમે અતરાયના જાગીદાર નહિ થઈએ, તમે શ્રી સઘ સુખેથી જે કામ થાય છે તે કરો આવી રીતે કહીને અટકી પડેલા કાર્યો તપસ્યા વિગેરે કરાવવા જોઈએ, હવે ધરધણીએ આવી રીતે કહ્યા છતાં પણ નાતજાતના કે સઘના માણસો ન માને અને વરઘોડો ન કાઢે, સ્વામિ વાત્સલ્ય ન ઠરે, તો પ્રાયશ્ચિત્ત અને પાપના જાગીદારો છે, તેઓજ અતરાયના જાધનારા થાય છે, માટે જાર માસના આ મહાન પર્વને વિશે કોઈપણ જાતના કામમા અતરાય કરવા તત્પર થવું નહિ,

૫૪ દેવલાયેક સ્ત્રી પુરૂષો પચુપણ અગાઉ ધરમા કોઈ નાતું મરણ થયું હોય તો જીજ્ઞ દિવસમા તો કાઈ કરતા નથી, પણ પચુંપણ જેવા દિવસોમા પણ દેહેરે ન જાય, ઉપાશ્રયે ન જાય, પુરૂષોએ માથે કાળીપાઘડી મુરી, અને ઝેરાયે કાળો સાડલો પેહેર્યો કે બધું આવી ગયું, ખાવા પીવામા વાધો નહિ, જોલવા ચાલવામા વાધો નહિ હાણવા માણવામા વાધો નહિ, વાધો માત્ર દેહેરે ઉપાશ્રયે જવામા,

કેવી અજ્ઞાન દશા ? ધર્મના કામમા આવી અજ્ઞાન દશા રાખવી જોઈએ નહિ, કોઈ ઠેકાણે પર્યુષણમા પણ ઘર બહાર નીકળતા નથી, અને કેટલાયેક ઠેકાણે ડાહ્યા શાવક શાવિકા ઘરના સ્ત્રી પુરૂષોને જેમ રીસાયેલાને મનાવે, તેમ શિષ્ટ-આરી કરીયાવી મનાવી આવવાથી, દેહેરે ઉપાગ્રયે આવે છે પણ પરભાવના લેતા નથી, કેવુ આ કેવુ અજ્ઞાન ! ખાવામા વાધો નથી, તો લેવામા શુ વાધો ! ખેર ડાહ્યા સ્ત્રી પુરૂષોને આ દિવસમા બહુજ લાખા વિચારથી વર્તવાનુ છે, તે પર ભાવના ન લે એટલે તેના સગા વાહાલા પણ ન લે, અને ઘણા નહિ લેતા હોવાથી, પરભાવનાજ અટકી પડે છે, માટે તેમ થવુ જોઈએ નહિ, સુત્ર જીવોએ આ વાત પણ દીર્ઘ દ્રષ્ટિથી ધ્યાનમા લેવાની છે

૫૫ કેટલાયેકના ઘરમા મરણ થવાથી તેઓ દુનિયાદારીને લઈને કદાપિ સઘ સ્વામિવાત્સલ્યમા જમવા ન જાય, તો ખેર પરતુ નાના નાના છોકરા વિગેરે જવા જેવા હોય, તેને જરૂર જમવા મોકલવા, જો ન મોકલવામા આવે તો તેના સગા સબધિયોના માણસો પણ અટકી જાય છે, તેનું અતરાયકર્મ ઘરઘણીનેજ લોગવવુ પડે છે, માટે તેવા ટાઈમવાળા જીવોને આવા વખતમા પણ ખાસ કરીને વિવેકી થવાની જરૂરીયાતી છે

૫૬ સવત્સરીને દિવસે તમામ જીવોના જોડે ખમત

ખામણા કરવા જોઈએ, ને તેમા જેના સાથે વૈર વિરોધ થયેલ હોય તેને વિશેષે કરી અમાવવા જોઈએ, પણ તેમ થતુ નથી, રાગી પ્રેમીયોનેજ ખમાવાય છે, બીજાઓને વચન માત્રથીજ મિચ્છામિદુક્કડ દેવાય છે, અને કઠોડીયો પણ રાગી પ્રેમીયો ઉપરજ લખાય છે, આવો રિવાજ ઘણા ગામોમા છે, પણ તેથી ભગવાનની આજ્ઞાનુ પ્રતિપાવન થઈ શકતુ નથી, વૈરીયોને શત્રુઓને ખમાવીનેજ અને તેમના ઉપરજ કઠોડીયો લખીને ખમતૂ ખામણા થાય, ભારેજ પર્યુષણ પર્વતુ આરાધન કર્યું સત્ય રીતે કહી શકાય અન્યથા નહિ, દુકામા જે સવત્સરીને કિવસે લડાઈ, ટટા, રાગ, દ્રેષ, ક્વેશ કુસપ, ધર્મ કરણોનો વિઘાત, સ્વામિવાત્સલ્યનો દ્વેષ, અને સવત્સરી પ્રતિક્રમણમા પથરા દેકવાનુ ઠેટલા ચેક ગામોમા આવે છે, તે સર્વથા બધ થતુ જોઈએ

૫૭ ઉપરલી ઘણી ખરી કલમો માટે આવકોને રીસ ગુસ્સો કે દ્રેષ કરવાનુ કાઈ કારણ નથી, કારણ કે ઘણા ગામોમા મે પ્રત્યક્ષ મહારી નજરે નજર જોઈનેજ એ ઉપરોક્ત કલમો ટાકેલ છે અલવિસ્તરેણ લેખક મણિવિજય

માનુષ્ય જન્મની કિમ્મત

૧ સુદેવ, સુગુરુ, સુધર્મ, ને માન્ય કરવા

૨ સુદેવ, સુગુરુ, સુધર્મનુ, શુદ્ધ મદ્દાથી આરાધન કરવુ

૩ પરમાત્માનુ પૂજન કર્યા બાદ લોજન કરવુ

૧/ પરમાત્માના વચનોને ઉત્થાપન કરત્રા નહિ .

૫ પરમાત્માના કહેવા માર્ગે ચાલી જ્ઞાનદ માનવો. ૫૨

૬ પરમાત્મા, તથા તેમની મૂર્તિ, તેમના મંદિરો, વિગેરે, તેમજ તેમના વચનોની, તથા તેમના માર્ગની કદાપિકાલે નિંદા કરવી નહિ .

૭ કુરુવેત્ કુરુચીજ યાગ કરવા, ઔદિક મસાર જન્ય મુખ મારે તેમની માનતા, બાધા, ચાચના કરવી નહિ

૮ સુગુરુ ને હૃદયમા મત્ય તાન્ક માનવા

૯ સુગુરુનો ઉપદેશ હૃદયપટમા કોતરી રાખવો

૧૦ સુગુરુની યથાગતિ ભક્તિ કરવી

૧૧ સુગુરુને શુદ્ધ આહાર પાણી આદિ વસ્તુઓ આપવી

૧૨ કુગુરુનો પડછાયો પણ લેવો નહિ

૧૩ કુગુરુના મત્ર તત્રાદિક અગર તેમણે બતાવેલ મંદિરના આઠ ઉપર શ્રદ્ધા કરવી નહિ

૧૪ કુગુરુના વચન પર વિશ્વાસ કરવો નહિ

૧૫ કુગુરુના આહારમા દસાણુ નહિ

૧૬ સુધર્મનુ યાવત્જીવ સુધી પાલન કરવું

૧૭ મનુષ્ય પર્યંત સુધર્મનુજ આરાધન કરવું

૧૮ કુધર્મનુ નામ પણ લેવું નહિ

૧૯ કુધર્મની વાસનાવાળા જીવોથી દૂર રહેવું

૨૦ કુધર્મને દુર્ગતિના દ્વાર સમાન ગણવો

૨૧ પરમાત્માના વચનામૃતનું પાન કરી શુદ્ધ સમ્યક્
દ્રષ્ટિપાત્ર ધારણ કરવું

૨૨ સંસારના પરિભ્રમણના કારણભૂત મિથ્યા વર્તુ સ્વપ્ના
તરમ પણ નેવન કરવું નહિ

૨૩ પ્રથક પાપના કારણભૂત હિંમાનો બહિષ્કારનું કરવું

૨૪ પૂર્ણ સુખના કારણભૂત દયાનો દિવ્ય વાસકરવો

૨૫ ઇંદ્રલોક પરલોકમા, જયજયકારના કારણભૂત સત્ય-
માજ રમણતા કરવી

૨૬ ઇંદ્રલોક પરલોકમા મારણના કારણભૂત અસત્ય
વચનને જલાજલી આપવી

૨૭ પરના પ્રાણના નાગબૂત અહત્તાહાન-ચોરી કરવી નહિ

૨૮ દેવીગતિ આપનાર અર્થાર્થવૃત્તિ ધારણ કરવી

૨૯ અનેક દુ ખની ખાણ સમાન અધ્ધપણ ત્યાગ કરવું

૩૦ દેવો હાનવો ને માનવોને માનવા લાયક પ્રહ્લાથર્થનું
પ્રતિપાદન કરવું

૩૧ ઘણા લવોમા ભમાડનાર પરિચરના ઉપર મમતા
ઓછી કરવી.

૩૨ સ્વપ્ન ભવોને વિષે દુ ખનો અત કગવના પરિચરના
ચત્ચખાણ કરવા

૩૩ રાગદ્વંદ્વાદિક આત્માના કદા દુરમનો ઉપર વિજય
મેળવવો

૩૪ અહતા મમતા આશાના સુખોને બાળી દેવા

૩૫ કામ ક્રોધાદિક કષાયો ઉપર ચડાવ કરી, વીરમાની થવું

૩૬ માયા કપટાદિકને વિશેષે કરી દાટી દેવા

૩૭ લોભરૂપી દારૂષ્ટ દેત્યને સતોષે ૩૫ તરવારથી
શીઘ્રતાથી હણવો

૩૮ પ્રાણાતે પણ વિશ્વાસઘાત કરવો નહિ

૩૯ વિશ્વામીયોને છેતરી, તેની વસ્તુ કાર્ધ પણ જોળ-
વવી નહિ

૪૦ નરકની ખાણ રૂપ કોઈની આડી ચુગલી કઠવી નહિ.

૪૧ પરને મુખ દેખીને બળવું નહિ, કિંતુ રાજ થવું

૪૨ પરને કુખ દેખી રાજ થવું નહિ, પરતું ખેદ કરવો.

૪૩ ન્યાય નીતિથી વ્યાપાર કરવો

૪૪ વ્યાપારમા જોણુ આપવું નહિ, અને વધારે લેવું નહિ.

૪૫ પાપનો વ્યાપાર કરવો નહિ

૪૬ મઘ, માસ, મધુ, માખણનો વ્યાપાર કરવો નહિ

૪૭ જેનાથી પદ્મ કર્માંદાન ઉત્પન્ન થાય, તેવો વ્યાપાર
કરવો નહિ

૪૮ વ્યાપારમા કૃદા તોલા માપા રાખવા નહિ

૪૯ ભલી ભુટી વસ્તુને એકમેક કઠવી નહિ

૫૦ એક વસ્તુ બતાવી, તેને બદલે બીજી નબળી વસ્તુ
આપવી નહિ

૫૧ નીચ, ઝનીટ, શસ્ત્રધારી છવો જોડે વ્યાપાર કરવો નહિ.

(૨૬૮)

૮૬ તેને મધુર મનોહર વચનથી । સતુષ્ટ કરવી

૮૭ સ્ત્રીને વચને ચાલવું નહિ

૮૮ સ્ત્રીના માટે માતા પિતા ભાઈ બહેન આદિ કુટુંબ
વર્ગ સાથે ઝગડા કરવો નહિ

૮૯ સ્ત્રીને પારકે ઘરે વિના કારણે જવા દેવી નહિ

૯૦ સ્ત્રીને રાત્રિયે ઘર ઘર ફરવા દેવી નહિ

૯૧ સ્ત્રીને ઘણા પુરૂષોના ટોળામાં લઈ જવી નહિ

૯૨ સ્ત્રીનું રક્ષણ કરવા કોઈ પુરૂષ રાખવો નહિ

૯૩ સ્ત્રીનું મન પોતાની શક્તિ મુજબ, લાયકાતવાળા
કામનું હોય તો તે જરૂર સાચવવું

૯૪ સ્ત્રીનો તિરસ્કાર કરી તેનો અત લેવો નહિ

૯૫ સ્ત્રીને વિપે કામળપણ ધારણ કરવું

૯૬ પરસ્ત્રી જોડે પ્રેમ કરવો નહિ

૯૭ પરસ્ત્રીના વ્યભિચારથી અલગ રહેવું

૯૮ વેશ્યાની નોખત કરવી નહિ

૯૯ જૂગાર કમવું નહિ સદ્યો કરવો નહિ, કોઈપણ
પ્રકારની હાર હીતવાળી રમત રમવી નહિ, હોડ કરવી નહિ

૧૦૦ કોઈની થાપણ જોખવવી નહિ

૧૦૧ ગણત્રીમાં કોઈના પૈસા બુલવાડવા નહિ

૧૦૨ જૂઠી ગણત્રી કરી વધારે પૈસા લેવા નહિ અને
જોષા દેવા નહિ

- ૧૦૩ અન્યાય માર્ગથી પૈસો ચેદા ન કરવો
 ૧૦૪ નીચ માણસ જોડે તોજાન કરવું નહિ
 ૧૦૫ મોટાઓ જોડે વૈર વિરોધ કરવો નહિ
 ૧૦૬ પોતાની શક્તિનો વિચાર કર્યા વિના કોઈના સન્મુખ
 થવું નહિ
 ૧૦૭ વેરીની ઉપર પણ નિહંય થવું નહિ
 ૧૦૮ વેરીની ઉપર પણ ક્ષમા ધારણ કરવી
 ૧૦૯ કોઈનું ખગમ થાય તેવું ઠામ કરવું નહિ
 ૧૧૦ કોઈને માગ પડે તેવું વચન બોલવું નહિ
 ૧૧૧ જ્યાં ઘણા દુઃખનો વસતા હોય ત્યાં જવું નહિ
 ૧૧૨ મમર્થ છતાં પણ ખીજાની આશા બગડવી નહિ
 ૧૧૩ કોઈને બહુ કલક ચડાવવું નહિ
 ૧૧૪ ચોરીની વસ્તુ વેચાતી હોવી નહિ
 ૧૧૫ ચોરી કરનારનો સગ કરવો નહિ
 ૧૧૬ પોતાના મુખે પોતાની પ્રશંસા કરવી નહિ
 ૧૧૭ કામ વિના પારલાને ઘરે જવું નહિ
 ૧૧૮ આદરમાન વિના કોઈ ઠેકાણે ઉભું પર્ણ રહેવું નહિ
 ૧૧૯ કપડી માણસના આદરનો વિશ્વાસ કરવો નહિ
 ૧૨૦ હાસ્ય કરતાં કોઈના ઉપર ક્રોધ કરવો નહિ
 ૧૨૧ ચૂરવીનું ચંદને દુર્મંદને દુષ્ટ રહેવું નહિ
 ૧૨૨ અતિક્રમ પડતા છતાં પણ આત્મઘાત કરવો નહિ

૧૨૩ ઢડવા વેચનો સાલણી કોધી થઈ ન્યાય માર્ગનું
ઉલ્લંઘન કરવું નહિ

૧૨૪ કોધી, કૃપણ, કઠોર, નીચ સગત કરવી નહિ

૧૨૫ સગાં સબધી સાથે વેર વિરોધ કરવો નહિ

૧૨૬ માતા પિતા વડીલ વર્ગની આજ્ઞા હોપવી નહિ

૧૨૭ માતા પિતાનાં આમિનાં અવલુંવાદ બોલવા નહિ

૧૨૮ સાધું સતને સતીપવા નહિ

૧૨૯ મા બેન પુત્રી વહુની જોડે એક આસને બેસવું નહિ

૧૩૦ જે ઘરમાં કોઈ મનુષ્ય ન હોય, તે ઘરમાં જવું નહિ

૧૩૧ મત્ત વાતને કોઈ કિવમ છોડવી નહિ

૧૩૨ નિવિવેકીને હિત શિક્ષા આપવી નહિ

૧૩૩ મોટાઓ અને મિત્રો જોડે રેમ વધારવો

૧૩૪ મોટાઓ કદાચ ભૂલે તો તેના જોડે ઝગડો
કરવો નહિ

૧૩૫ મોટાઓ શીખામણ આપે તો વિનયથી અગીકાર કરવી

૧૩૬ જેને બોલ્યે ઠાંધ નહિ, તેનો વિશ્વાસ કરવો નહિ

૧૩૭ મણી લપટ કરનારનો વિશ્વાસ કરવો નહિ

૧૩૮ દુશ્મનો સાથે જાહુજ વિચાર કરી કામ પાડવું

૧૩૯ જ્યાં મી પુરુષ ઉભા હોય ત્યાં વાત કરવી નહિ

૧૪૦ બે જણ છાની વાત કરતા હોય ત્યાં ઉભા રહેવું નહિ

૧૪૧ વડીલે જે મયાદ ઠાંધી હોય તેનો નિર્વાહ કરવો

૧૪૨ નીચ પુરૂષને છેડવો નહિ

૧૪૩ પાછળ કોમળી નિદા કરવી નહિ

૧૪૪ કોમળીના અવગુણ છતાં પણ ખીજને કહેના નહિ

૧૪૫ કોમળીના જોડે લાપણુ ઝરવું નહિ

૧૪૬ પોતાને સુખ હું ખ હોય છતાં ધર્મધ્યાન છોડવું નહિ

૧૪૭ વડીલવર્ગ જે અતાણુ કરે તો, નાનાયે મુકી દેવું તાણુવું નહિ

૧૪૮ ઘરમા વણા કામ છતાં પણ જે ઘડી અવસ્ય ધર્મ કરણી કરવી

૧૪૯ વાત કરવી તો આગળ પાછળ જોઈને કરવી, કારણ કે ભીંતને પણ કાન હોય છે, તેવી લૌકિક ઝહેવત છે

૧૫૦ પારકાનું ખુરૂ મંદજીવું નહિ

૧૫૧ સાતે વ્યમનો સેવવા નહિ, પૂર્વ ગીજેલાં હોય, તેને ત્યાગ કરવા

૧૫૨ જેના ઘરમા વમલુ તેનાં જોડે વાફ કરવો નહિ

૧૫૩ જેના માથે વમલુ તેના જોડે ખુરૂ કરવી નહિ

૧૫૪ રનેહીના માથે લેવડ દેવડ કરવી નહિ, વ્યાપાર પણ ન કરવો

૧૫૫ કામ કામે જતા હોઈયે તો ઉતાવળથી પાણી પીવું નહિ

૧૫૬ પાણી પીધાં પેઠી કોમળુ ઘર પુછવું નહિ

(૨૮૨)

- ૧૫૭ જમ્યા પછી બહુ પાણી પીવું નહિ
 ૧૫૮ જમવા બેસતી વખતે બહુ પાણી પીવું નહિ
 ૧૫૯ લોક ચર્ચા કરે તેવી વાત કરવી નહિ
 ૧૬૦ કુમારજી લક્ષ્મીને ઉડાવી દેવી નહિ
 ૧૬૧ તૃષ્ણા લાગ્યા છતાં પણ એકદમ પાણી પીવું નહિ
 ૧૬૨ ઉભડક પગે બેસવું નહિ
 ૧૬૩ વાકા ચુકા બેસવું તથા સુવું નહિ
 ૧૬૪ વૃક્ષના નીચે ખુલ્લું સુવું નહિ
 ૧૬૫ આબલીની છાયામાં બેસવું નહિ
 ૧૬૬ બાવળ બોરડીના ઝાડ ધરમાં રાખવા નહિ
 ૧૬૭ અભાણ્યુ ફળ ખાવું નહિ
 ૧૬૮ અભાણ્યા વેધનું એસડ ખાવું નહિ
 ૧૬૯ અભાણી દવા ખાવી નહિ
 ૧૭૦ પાણીનો સગ કરવો નહિ
 ૧૭૧ જાતે થઈ શકે તે કામ પોતેજ કરવું
 ૧૭૨ રાજા ગમે તેટલો પ્રેમી હોય તો પણ વિશ્વાસ
 કરવો નહિ

૧૭૩ બાલકોને ખવગાવવા, ને લાણાવવા, પણ માથે
 ચડાવવા નહિ

૧૭૪ વટલેલા જોડે પ્રીતિ કરવી નહિ

૧૭૫ સારા મિત્રનો કોઈદિન તિરસ્કાર કરવો નહિ

- ૧૭૬ કોઈયે ઉપકાર કરેલ હોય તે ભુલવો નહિ
 ૧૭૭ વગર વિચાર્યું વચન બોલવું નહિ
 ૧૭૮ અવળી બુદ્ધિવાળાને વાનવાર ગીળામણ દેવી નહિ
 ૧૭૯ ભુલકણો હોય તેને વારવાર યુધ્ધવું નહિ
 ૧૮૦ જૂઠા માણસનો પક્ષપાત કરવો નહિ
 ૧૮૧ અવિનિતના જોડે બોલવું છોડવું
 ૧૮૨ કોઈ વસ્તુનો અભિમાન કરવો નહિ
 ૧૮૩ પરનો ઉપકાર કરતા ઢીલ કરવી નહિ
 ૧૮૪ મનમાં દ્વેષ ગળી કોઈને દુઃખ દેવું નહિ
 ૧૮૫ કડવા કઠોર નિર્લજ્જતાના વચનો બોલવા નહિ
 ૧૮૬ બણીને કોઈના જોડે વાહવિવાહમાં ઉતરવું નહિ
 ૧૮૭ સ્ત્રીના જોડે વાહ કરવો નહિ
 ૧૮૮ બાળકના જોડે વાહ કરવો નહિ
 ૧૮૯ મૂર્ખના જોડે વાહ કરવો નહિ
 ૧૯૦ સત્ય વચનો અમળાવનાર ઉપર દ્વેષ કરવો નહિ
 ૧૯૧ સમારત્ન કામ વિચાર પૂર્વક કરવું
 ૧૯૨ ભાગ તમાકુ ગાળે અક્રીણ માજમ ખાવાપીવા નહિ.
 ૧૯૩ દુષ્ટ વચન બોલવું નહિ
 ૧૯૪ ખરાબ નામ ગોત્રવાળું વચન બોલવું નહિ
 ૧૯૫ દુકારા છુકારા દુકારાવાળું વચન બોલવું નહિ
 ૧૯૬ કોઈના મર્મનું વચન બોલવું નહિ

- ૧૯૭ હ્રતમ્મ માણસને અવગુણ કરનાર બાલ્યુવો
 ૧૯૮ પોતાનો ગુણ માને તેને બહાવવો
 ૧૯૯ જે વક્ષ આલે તેના પ્રત્યે દ્વેષ ન કરવો
 ૨૦૦ પરમાર્થે આલવુ ત્યારે સારા શુકન જોઈને આલવુ
 ૨૦૧ પૈસા લેવા તે પરીક્ષા કરીને લેવા
 ૨૦૨ મનજનેનો મુગ કઠાપિ કાળે છોડવો નહિ
 ૨૦૩ પોતાને નુકશાન થયું હોય તો ખેડ ન કરવો નહિ
 ૨૦૪ ઉત્તમ માણસોની શીખામણ માનવી
 ૨૦૫ ગામમા વસતા અગ્નિ પાણીથી આવેત રહેવું
 ૨૦૬ પોતાનો પૈસો મારા માર્ગે વાપરવો
 ૨૦૭ પાપથી દુઃખ અને પર્મથી મુખ માનવું
 ૨૦૮ કોઈ જુડા વખાણ કરે તો કુતાર્થ જવું નહિ
 ૨૦૯ ન્યાય માર્ગનું આલમન કરી યથા મેળવવો
 ૨૧૦ મોહમાયામા લપડાવું નહિ
 ૨૧૧ વડીનીતિ લઘુ રીતિ, ભોજન કરતી વખતે, મૈથુન
 કરતી વખતે મૌન ધારણ કરવું
 ૨૧૨ સર્પ વીંછી દેડકાદિંડ જીવોની હિંમા કરવી નહિ
 ૨૧૩ જુઓ, માલ, માછલા, આદિને મારવા નહિ
 ૨૧૪ ગાય કોશ, બળદને આરો ઘોચવી નહિ
 ૨૧૫ કોઈ પણ જાનવરોની ઇદ્રિયોનો છેદ કરવો નહિ
 ૨૧૬ દેહ ભગી નીચ જાતિનો સ્પર્શ કરવો નહિ

૨૧૭ ઢેઢ લગી નીચ જાતિના જોડે બેસીને જમવું નહિ
 ૨૧૮ તેની નીચ જાતિને સ્પર્શ કરી સ્નાન કર્યા વિના
 ને વસ્ત્ર બદલ્યા વિના ધર્મના સ્થાનકે જવું નહિ

૨૧૯ સદા નિર્મળ મન રાખવું

૨૨૦ પાપ કર્મ કરેલ હોય, તેને મભારી પશ્ચાત્તાપ
 કરી પ્રાયશ્ચિત્ત લેવું

૨૨૧ જે મતોને લીધેલા હોય તેને મભાળવા

૨૨૨ લીધેલા મતોમા દૂષણો લગાડવા નહિ

૨૨૩ પથે દ્રિયના વિષયોને આત્મનિષ્ઠાતક જાણી છોડી દેવા

૨૨૪ ભગવાનની વાણી શ્રવણ કરવી

૨૨૫ શ્રવણ કર્યા બાદ મનન કરવી, તથા માલમ્યા
 પ્રમાણે વર્તન કરવું

૨૨૬ પરમાત્માની વાણીમા કોઈ પણ પ્રકારે શંકા કરવી નહિ

૨૨૭ જે વાતની અમશ્વર્ય ન પડે તે બાબત ગુરૂને પુછવું

૨૨૮ પરમાત્માના વચનો પી પ્રરૂપણા સત્યતાથી કરવી

૨૨૯ પરવશપણાને વિષે પણ પ્રશ્નચર્ચા નહિ કરવું

૨૩૦ આવકોના બા મનોને ઉચ્ચરવા

૨૩૧ પર્વતિયોને વિષે પૌષ્ઠાદિક કરવા

૨૩૨ મદા શયન કરતી વખતે ચોરિમ્મી જણાવીને સુવું

૨૩૩ રાત્રિમા તમામ વસ્તુ વોમગવીને સુવું

૨૩૪ વસ્ત્ર રહિત કોઈ દિવસ સુવું નહિ

૨૮૫ ચાર ઘડી ત્રિ રહે ત્યારે જાગૃત થઈ દેવગુરુ
સ્મરણ કરવું ત્યાર બાદ આવશ્યકાદિક ક્રિયા કરવી

૨૮૬ સસારી પ્રેમ સળધ કરતા, ધર્મનો અને સ્વામિ-
ભાઈયોનો સળધ પ્રેમ સાચો માનવો

૨૮૭ ધર્મની અગર ધર્મકરણિ કરનારની હામી કરવી નહિ

૨૮૮ ત્રિસંધ્ય પરમાત્માની પૂજા કરવી

૨૮૯ નિર્લોભી, બ્રહ્મચારી ત્યાગી ગુરુની કુણ્ડિ ફેરી
સેવા કરવી

૨૯૦ કુશીલિયા ખાસત્યાદિકનો પરિચય વજીવો

૨૯૧ સાચા સદ્ગુરુના વચને ચાલવું

૨૯૨ હું ખનો હર હોય, અને મુખની ઇંગ્છા હોય, તો
સત્ય ધર્મકેળી કટપવૃક્ષનો આશ્રય કરવો

૨૯૩ ક્ષમાને ધારણ કરવાથી તમામ વ્યવહારીક, નૈતિક
ધાર્મિક કાર્યો શાન્તિથી સિદ્ધ થઈ શકે છે

૨૯૪ મનુષ્યો આધિ વ્યાધિ અને ઉપાધિના આવરણોથી
શોક અસ્ત ઘડ જે મૂઢપાપું ધારણ કરે છે, તે મૂઢપણું તેના
ધૈયનો, તેની પુદ્ધિનો, અને તેના ગુણોનો, તેમજ તેના
ધર્મનો નિશ્ચય નાશ કરે છે

૨૯૫ જો દુનિયાના જીવોને તાહારે તાહારા પ્રત્યે વલણ-
વાળા અને પ્રેમાળ કરવા હોય, તો ક્રોધ, કડવા વચન,
કુટિલ સ્વભાવ અને કુણ્ડિને દુરથીજ તું ત્યાગ કર

૨૪૬ હું મરણના પળમાં છું, આવી ભાવના જ્યારે તને આવશે, ત્યારેજ પરલોકનો માર્ગ તને મુજશે

૨૪૭ પુત્રવિના પારણ, અને ઘર વિના ખારણું શોભા પાત્ર ન ગણાય તેમ મનુષ્ય સ્વધર્મમાં દ્રઢતા વિના શોભા પાત્ર ન ગણાય

૨૪૮ તું જેટલા હુવંચનો ક્રોધથી બીજાને કહીશ, તે ભવાતરમાં તાહારા મસ્તક ઉપજી આવી પડશે, જેમકે તું અધ છે, બેહેરા છે, નામ્લટો છે, મુગો છે, લુલો છે, પાગળો છે, ફૂંઠો છે, તાહારા હાથ કપાય, તાહારૂં માથું વઢાય, તને કોગળીયું આવે તને ચૂલીયે ચડાવે, તે તે વચનો પ્રમાણે તાહારીજ દગ્ગા થશે, માટે વિચાર કરીને વચન બોલજે

૨૪૯ તને મુખ આવે ત્યારે અભિમાન કરીશ નહિ, અને હું ખા આવે ત્યારે દિલમાં હું ખા ધરીશ નહિ, કારણ કે તે સ્થાયી રહેનારા નથી

૨૫૦ હું ખામાં દિલસોજીપાત્રું ધારણ કરી તાહારાથી જે વધારે હું ખી હોય, તેના તરફ દ્રષ્ટિ પાત કરી તેના તે તે પ્રકારના હું ખોને મનમાં લાવી, તાહારૂં મન તું ચિંતર કરજે, કે અહો તેના કરતા આટલી વાતનું તો મને મુખ છે, ખસ આની વિચારણા કરવાની આવે તે તાહારા મનનું હું ખા તુરત નાશ પામી જશે

૨૫૧ મનુષ્ય જન્મ-પાણીના, કલ્પોલો જેવો, અચિર

છે, આયુધ્ય પાળીના પગપેટા જેવું ક્ષણમા નાશરત છે, યોવનવય સધ્યાના અન્નગટવ તુરં છે, લેકમી વિજળીના ચમકારના જેવાં ક્ષણિક છે, અને સ્વસારના અને પ્રકારના ભોગ ઉપલેખો દુઃખતિરૂપ હુ જ કરીયામા ફોગીજનારા છે, વધારે નહિ ઠક્ત આટલાજ વચન તાજારા અત કરણુમા ગ્મી રહેશે રોમેરોમે જોતુરોત થયે તો હુ જાણીશ કે, તાહરા હૃદય ભુવનમા વિવેકરૂપી દીપક પ્રગટ થયો, અને વિવેકરૂપી દીપક પ્રગટ થયા પછી, તને શિખામણ આપવાની જરૂરી નહિ રહે, જાણ કે તે વિવેકરૂપી દીપક તને એવા પ્રદાનો પ્રકાશિત માગ કરી જતાવશે કે, આ ઉપરોક્ત જમોને પ્રયાસ કવમોનું જ્ઞાન તને આપે આપ પ્રગટ થયે ને તે પ્રગટ થવાના માથે તુ પણ મમજીશ, અને પ્રેક્ષક પણ સમજશે કે, આ મહાનુભાવે મહાનું પુન્ય મનુષ્ય જન્મને પામી તે માનુષ્ય જન્મની કિમ્મત સારી રીતે કરેલી છે, અવવિશ્તરેણ

મત્ય ઉપદેશ નિદા ન કહેવાય

મુનિમાહાતાજીઓ ગાત્રમા માહારાજના વચનો પ્રમાણે જીવોને ઉપદેશ કરવા ગાત્રમ મન વચનો કહે અને ઉત્તમ મધ્યમ જઘન્ય આત્રણે જાણતનું વિવેચન કરે ત્યારે મિત્રપ્રિય જીવો મનમા પરિતાપ પામી સાધુજીના ઉપર વૈર જાવ ધારણ કરી મનમા અને જન સમૂહમા જોત્રે કે આ

શાકુઓ અમારી નિંદા કરે છે પરંતુ આ તેમની ગેરસમજ છે, કારણ કે મુનિમાહારાજઓ મોક્ષમાર્ગની અભિલાષાના કસ્ટોડિયન હોવાને અહિંત યદી નિવારણ કરવા જે વચનો કહે છે તે નિંદા કહેવાતી નથી તેમજ મુનિમાહારાજઓ પણ નિંદક કહેવાતા નથી જુઓ ઉપદેશ પ્રાસાદ અથવા શુ કહ્યું છે તપાસ કરો -

ચત

યા રોષાત્ પરદોષોક્તિઃ, સા નિન્દા સ્વલ્પ કલ્પયતે ।

સા તુ કસ્યાપિ નો કાર્યા, મોક્ષ માર્ગાનુસારિમિઃ ॥૧

હિતનુયાયા તુ યા શિક્ષા, સા નિન્દા નામીધીયતે ।

અતઃચેય ય સાઽન્યસ્ય, કુલ્પયતોઽવિવદીયતે ॥૨

ભાવાર્થ - રોષથી જે પરદોષોને કહેવામાં આવે છે તેજ નિશ્ચય નિંદા કહેવાય છે અને મોક્ષમાર્ગના અભિલાષી હોવાથી મોક્ષમાર્ગ મેળવવા તત્પર થયેલાને એવી નિંદા મોઢની પણ કરવી લાયક નથી ૧ પણ હિતબુદ્ધિ યદી જે શિક્ષા પરને આપવામાં આવે છે તે કાઈ નિંદા કહેવાતી નથી, માટેજ બીજાને માણસ ક્રોધ કરે તો પણ શરૂ તેને હિત બુદ્ધિથી સારી શીખામણ આપવી તેજ હિત છે -

૧૦૦૮ શ્રીમાન મુલચંદ્રજી અપરનામ મુનિ
 નિધિ વિચાર ૧૦૦૮ શ્રીમાન ગુલાબવિજય
 શિષ્ય મુનિનિધિવિજયજી કૃત 'વિવિધ વિષય
 નામક' ત્રીજો ભાગ સમાપ્તિમગમત્ શ્રી
 શ્રીમત્ ડેનાયન્વામી પ્રામાદાત્ શ્રીમત્
 ૨૬-૩૨ નં રા. આમોમામે, કૃષ્ણપક્ષે વદી
 ડોશાન્નિકારામ ચંદ્રાસરે, અય ગ્રથ
 કન્યાગકારકો મૃયાત્ ॥

ઈતિ શ્રીમાન તપાગરુડપી પૂર્વાચલ (૫૫)
 મુર્ધન્યુત્તર, શ્રીમાન ૧૦૦૮ મુદેરાયલ, અપ
 વેચક શિષ્યવધ્યાં શ્રીમાન ૧૦૦૮ મુલચં
 નમ મુનિવિજયલ ગણિ, શિષ્યવધ્યાં ૧૦
 મુલચંદ્રવિજયલ મહારાજના શિષ્ય મુનિ
 કદેશ્વ શ્રી વિવિધ વિષય વિચારમાળા નામને
 કદેશ્વ શ્રી યોગશ્રીમત્ ગામે, શ્રી ધર્મના
 નેશ્વ, શ્રીમાન મહાવીર મહારાજના ૨૪
 ૨૬ માસે, કૃષ્ણપક્ષે, અમાવાસ્યા દીવાલીને
 વદે, આ ગ્રથ વાચકવર્ગના મહાપુત્રને કરના

કરેનારા વચનો કે બલે તે કડવાં હોય તો પણ કહેવા લખવા ઉપદેશ કરવા ચુકવું નહિ એમ કરવા સામા માણસોને મુનિમાહારાજઓને નિદક કહી નિદા કર્યો તો પણ મુનિ માહારાજઓના પાપ વિનામહેનતે વિના તપસ્યાયે વિનાશ થશે માટે સાચા હિત વચનોની શિક્ષા કરવા કરાવવામાં હોય પણ મુનિમાહારાજઓને નિદાનો ભય રાખવો ઉચિત નથી. લોકોને પણ ખ્યાલમાં રાખવું જોઈએ કે મીકું બોક્ષી મારનારા હુનિયામાં ઢગલે ઢગલે મળી આવશે, પણ હિત કારક લાભદાયક પણ કડવું બોની તારનારા કોઈ વિરલાજ નીકળશે આમ મમલ શુભગ્રાહી થઈ આત્મહિત વેમ થાય તેવીજ વૃત્તિ વિચાર વિવેકપૂર્વક આદરવાની આવશ્યકતા છે, કારણ કે જે જે ઉપદેશ વચનો મુનિમાહારાજઓ કહે છે તે આપણા પરમ પૂજ્ય દીર્ઘકાળના ધર્માચાર્યો થઈ ગયેલા છે તેઓના છે પણ કોઈ સાપ્રત કાળના ઉપદેશ કરનારા મુનિમાહારાજના ધર્મના નથી, માટેજ તેમના ઉપદેશમાવ ધારણ કરવો કોઈ પણ પ્રગટે ઉચિત નથી, જોકે તેમનો ઉપદેશ માની લઈ તેમને પૂજ્ય બાવે માનવા તેજ ઉચિત છે, મુક્તિ કિબહુના?

અથકારપ્રશસ્તિ

इति श्रीमत्तपागच्छ पृथंचल गगनमणिः श्रीमान्
१००८ मुदेगायत्री अपरनाम मुद्दिगिजयत्री शिष्यपर्यं

' મુનિ વાંચક વર્ગ' હવે મું વિચાર કર કે મુનિમાહારાજઓ
 ઠેઠના નિદક નથી, પરંતુ સસારમા પરિણામ કરનારા
 જીવોને સવજ્ઞમણુ યદ્રી 'બચાવવા નિમિત્તે જે - શાસ્ત્રોક્ત
 હિતવચનો કહે' છે' તેને નિદક અને નિદક કહેનારા 'જીવો
 કે'લા બધા અસ નીચો છે તે વિચારવા જેવું ॥ અને આણુ
 બ્રહ્મનારા એક મુનિમાહારાજઓને નહિ કિંતુ પુરુષકો અને
 તેમના પ્રણેતાઓને પણ ઉત્થાપનારાઓ બને છે જન ધર્મના
 ઉત્તમોત્તમ પુમ્મકોમા જે ઉત્તમોત્તમ કિંમતિ બોધમય વચનો
 છે તે જવારે સસારી જીવોની શરમ દાક્ષિણ્યતા લગ્ન
 રાખી 'તેમજ તેમનાથી નિદા કરવાનો ભય ધારણ કરી મુનિ-
 માહારાજઓએ સત્ય વચનો ન કહે તો પછી મુનિપંથુની
 તેમની કિંમત, ચી રહે અર્થાત્ કાંઈજ નહિ વિશેષમા
 સ્વપરને અનુકંપ બોલી સ્વપરને છુડાડવાવાળા થાય, અને
 ત્યાગી થઈ જવારે સ્વપરને ડુગાવવા વખત આવે તો ત્યાગ
 લેવાનું પ્રયોજન પણ શુ, અર્થાત્ કાંઈજ નહિ માટેજ
 અમારા પૂજ્ય મુનિમાહારાજઓએ દુનિયા નિડો ભાડો કે
 દડો તેની અગ્નિ નહિ રાખતા કોષ કરનારાઓને, નિદા
 કરના ઓને અને મુનિમાહારાજઓને નિદકો કહેનારાને
 ખામ બોધ કરવા તેમનું હિત કરવા તેમને મદ્દગુદ્ધિ ધારણ
 કરાવેલું, કુગતિનું વારણ કરાવવા કર્મને દ્વીષ કરાવવા અને
 મોક્ષની પ્રાપ્તિ કરાવવા ગાયકાર માહારાજઓના હિત બોધ

કરનાગ વચ્ચેના કે ભલે તે કહવા હોય તો પણ કહેવા લખવા ઉપદેશ કરવા ચુકવું નહિ એમ કરતા સામા આણસો ને મુનિમાહારાજઓને નિદક કહી નિદા કર્યો તો પણ મુનિ માહારાજઓના પાપ વિનામહેનતે વિના તપસ્યાયે વિનાશ થશે માટે સાચા હિત વચ્ચેની શિક્ષા કરવા કરાવવામા ઠાંધ પણ મુનિમાહારાજઓને નિદાનો બધે રાખવો ઉચિત નથી લોકોને પણ ખરાબમા રાખવું નેપ્રયે કે મીઠું બોલી મારનાગ દુનિયામા ઢગલે ઢગલે મળી આવશે, પણ હિત કારક લાભદાયક પણ કંડવું બોલી તારનારા ઠાંધ વિગ્લાજ નીડળશે આમ સમજી ગુણગ્રાહી થઈ આત્મહિત લેમ થાય તેવીજ વૃત્તિ વિચાર વિવેકપૂર્વક આકરવાની આવશ્યકતા છે, કારણ કે જે જે ઉપદેશ વચ્ચેના મુનિમાહારાજઓ કહે છે તે આપણા પગમ પૂજ્ય દીર્ઘકાળના ધર્માચાર્યો થઈ ગયેલા છે તેઓના છે પણ કાર્ઝ સામ્રત કાળના ઉપદેશ કરનારા મુનિમાહારાજના ધરના નથી, માટેજ તેમના ઉપદેશભાવ ધાગ્લ વરવો ઢોઈ પણ પ્રકારે ઉચિત નથી, બાકે તેમનો ઉપદેશ માની લઈ તેમને પૂજ્ય ભાવે માનવા તેજ ઉચિત છે, મુજેપુ કિમહુના ?

અથકારપ્રગસ્તિ

इति श्रीमत्तपागच्छ पूर्वाचल गगनमणिः श्रीमान्
१००४ रुदेरायजी अपरनाम बुद्धिनिजयजी शिष्यवर्यः

' સુના વાચકે વળે હવે તુ વિચાર કર કે સુનિમાહારાજીઓ
 ઠેઠના નિદક નથી, પરંતુ સસારમા ચરિવામણ કરનારા
 જીવોને લવકમણ 'ચક્રી' અથાવવા નિમિત્તે જે - શાઓકલ
 ક્ષિતવચનો કહે છે તેને નિદા અને નિદક કહેનારા જીવો
 કેટલા અધા અજ્ઞ નીચે છે તે વિચારવા જેવું છે અને આપુ
 બોલનારા એક સુનિમાહારાજીઓને નહિ કિંતુ પુરુષકો અને
 તેમના પ્રણેતાઓને પણ ઉત્થાપનારાઓ અને છે જૈન ધર્મના
 ઉત્તમોત્તમ પુરુષકોમા જે ઉત્તમોત્તમ કિંમતિ બોધમય વચનો
 છે તે જ્યારે સસારી જીવોની શરમ હાસિણ્યતા લક્ષ્ય
 રાખી 'તેમજ તેમનાથી નિદા કરવાનો ભય ધારણ કરી સુનિ
 માહારાજીઓએ સત્ય વચનો ન કહે તો પછી સુનિપણા ૧
 તેમની કિંમત, શી રહે અર્થાત્ કાઇજ નહિ વિશેષમા
 સ્વપરને અનુકૂળ બોલી સ્વપરને છુડાડવાવાળા થાય, અને
 ત્યાગી થઇ જ્યારે સ્વપરને કુળાવવા વખત આવે તો ત્યાગ
 લેવાનું પ્રયોજન પણ શુ, અર્થાત્ કાઇજ નહિ માગેજ
 અમારા પૂજ્ય સુનિમાહારાજીઓએ દુનિયા નિહો જાડો કે
 દટો તેની-ખરદા નહિ રાખતા કોઇ કગનાઓને નિદા
 કગના ાઓને અને સુનિમાહારાજીઓને નિદકો કહેનારાને
 ખાન બોધ કગવા તમનું હિત કરવા તેમને મદ્યબુદ્ધિ ધારણ
 કરી-વેદે કુગતિનું પારણ કરાવવા કર્મને ક્ષીણ કરાવવા અને
 મોક્ષની પ્રાપ્તિ કરાવવા ગાએકાર માહારાજીઓના હિત બોધ

કેરનારા વચનો કે જાણે તે કહવા હોય તો પણ કહેવા લખવા ઉપદેશ કરવા ચુકવું નહિ એમ કરવા સામા માણસો જે મુનિમાહારાજઓને નિદક કહી નિદા-કરશે તો પણ મુનિ માહારાજઓના પાપ વિનામહેનતે વિના તપચ્યાયે વિનાશ થશે માટે સાચા હિત વચનોની શિક્ષા કરવા કરાવવામાં કોઈ પણ મુનિમાહારાજઓને નિદાનો ભય રાખવો ઉચિત નથી લોકોને પણ ખરાબમાં રાખવું જોઈએ કે મીઠું બોલી મારનારા હુનિયામાં ઢગલે ઢગલે મળી આવશે, પણ હિત કારક લાભદાયક પણ કહવું બોલી તારનારા કોઈ વિગલાજ નીકળશે આમ સમજી ગુણગ્રાહી થઈ આત્મહિત કેમ થાય તેવીજ વૃત્તિ વિચાર વિવેકપૂર્વક આદરવાની આવશ્યકતા છે, કારણ કે જે જે ઉપદેશ વચનો મુનિમાહારાજઓ કહે છે તે આપણા પરમ પૂજ્ય સીધાંકાજના ધર્માચાર્યો, યદ્ય ગયેલા છે તેઓના છે પણ કાર્ધ સાપ્રત કાજના ઉપદેશ વરનાગ મુનિમાહારાજના ધરના નથી, માટેજ તેમના ઉપદેશમાત્ર ધારણ કરવો કોઈ પણ પ્રકારે ઉચિત નથી, જ કે તેમનો ઉપદેશ માત્ર લઈ તેમને પૂજ્ય જાણે માનવા તેજ ઉચિત છે, મુનિપુ કિબહુના ?

અથકારપ્રજાસ્તિ.

કતિ શ્રીમત્તપાગચ્છ પૂર્વાચલ ગગનમણિ શ્રીમાન્
૧૦૦૮ વૃદરાયજી અપરનામ વૃદ્ધિવિજયજી શિષ્યવર્ય:

૧૦૦૮ શ્રીમાન્ મુલચંદ્રજી અપરનામ મુક્તિવિજયજી
 ગણિ શિષ્યવર્ચ ૧૦૦૮ શ્રીમાન્ છુલારવિજયજી મહારાજ
 શિષ્ય મુનિમણિવિજયજી કૃત 'વિવિધ વિષય વિચાર માલા'
 નામક તૃતીયો ભાગ સમાપ્તિમગમત્ શ્રી જામરાગામે
 શ્રીમદ્ ધર્મેનાથસ્વામી પ્રાસાદાત્ શ્રીમન્ મહાવીરસ્ય
 ૨૪૫૭ તમે વર્ષે, આસો માસે, કૃષ્ણપક્ષે વદો અમાવાસ્યામ્
 દોપાલિકાયામ્ ચદ્રાસરે, અય ગ્રયં વાચકવર્ગસ્ય
 કલ્યાણકારકો ભૂયાત્ ॥

ઇતિ શ્રીમાન્ તપાગચ્છંદ્ધી પૂર્વાચન (પર્વત) ને વિષે,
 મૂર્ધસમાન, શ્રીમાન્ ૧૦૦૮ છુટેરાયલ, અપરનામ મુદ્ધિ-
 વિજયલ, શિષ્યવર્ચ શ્રીમાન્ ૧૦૦૮ મુલચંદ્રલ, અપર
 નામ મુક્તિવિજયલ ગણિ, શિષ્યવર્ચ ૧૦૦૮ શ્રીમાન્
 શુભાચરવિજયલ મહારાજના શિષ્ય મુનિ મણિવિજયે
 કરેલ શ્રી વિવિધ વિષય વિચારમાળા નામનો ત્રીજો ભાગ
 સમાપ્ત થયો. શ્રીજામરાગામે, શ્રી ધર્મેનાથ મહારાજના
 પ્રસાદથી, શ્રીમાન્ મહાવીર મહારાજના ૨૪૫૭ મે વર્ષે,
 આસો માસે, કૃષ્ણપક્ષે, અમાવાસ્યા દીવાલીને દિવસે, સોમ
 વારે, આ ગ્રંથ વાચકવર્ગના હૃદયાણુને કરનારો થાઓ.

